

Početna stranica>Obiteljskopравни predmeti i nasljeđivanje>Nasljeđivanje>Nasljeđivanje

Nasljeđivanje

Nacionalna pravila o nasljedstvu znatno se razlikuju među državama članicama (s obzirom na nasljednike, dijelove i nužne dijelove, načine upravljanja ostavinom, opseg odgovornosti nasljednika za dugove itd.).

Opće informacije

Veliki korak ka olakšavanju prekograničnog nasljeđivanja bilo je donošenje novih pravila EU-a 4. srpnja 2012. kojima se europskim građanima olakšava pravno rješavanje međunarodne oporuke ili nasljeđivanja. Ta nova pravila primjenjuju se na nasljeđivanje onih koji umru 17. kolovoza 2015. ili nakon toga datuma.

Uredbom se osiguravaju dosljedni postupci prekograničnog nasljeđivanja koje će provoditi jedinstveno nadležno tijelo na temelju jednog zakona. U načelu, sudovi države članice u kojoj je bilo posljednje boravište građana bit će nadležni za predmet nasljeđivanja te će pravo te države biti mjerodavno pravo. Međutim, građani mogu odabrati pravo svoje države kao mjerodavno pravo u predmetu nasljeđivanja. Primjenom jednog zakona na slučajeve prekograničnog nasljeđivanja koji provodi jedinstveno nadležno tijelo izbjegavaju se paralelni postupci i proturječne sudske odluke. Time se osigurava i priznavanje odluka sudova države članice u cijelom EU-u bez posebnih postupaka.

Uredbom se također uvodi Europska potvrda o nasljeđivanju. To je isprava koju tijelo nadležno za predmet nasljeđivanja izdaje nasljednicima, legatarima, izvršiteljima oporuke i upraviteljima ostavine koji je mogu upotrijebiti za dokazivanje pravnog položaja i ostvarivanje prava u drugim državama članicama. Europska potvrda o nasljeđivanju priznat će se u svim državama članicama bez potrebe za bilo kakvim posebnim postupkom.

Komisija je 9. prosinca 2014. donijela [Provedbenu uredbu](#) kojom se utvrđuju obrasci koji su dostupni u skladu s Uredbom o nasljeđivanju.

Word (285 Kb)

PDF (728 Kb)

Na portalu e-pravosuđe moguće je ispuniti obrazac V (Europska potvrda o nasljeđivanju) i kreirati ga u formatu PDF [ovdje](#).

Danska i Irska ne sudjeluju u Uredbi. Zbog toga će se prekogranični postupci nasljeđivanja koji se rješavaju u tim trima državama članicama i dalje rješavati samo u skladu s njihovim nacionalnim pravilima.

Stvari iz područja zakona o oporezivanju nasljedstva izuzete su iz područja primjene Uredbe.

Informacije o novim pravilima EU-a o nasljeđivanju pronaći ćete na ovim [internetskim stranicama](#).

Odaberite zastavu odgovarajuće države na ovoj stranici za prikaz informativnih članaka o **nacionalnom nasljednom pravu i postupcima nasljeđivanja u svakoj državi članici**. Pripremila ih je [Europska pravosudna mreža u građanskim i trgovačkim stvarima](#) (EJN u građanskim stvarima) u suradnji s [Vijećem javnih bilježnika Europske unije](#) (CNUE).

Na [web-mjestu](#) CNUE-a [Nasljeđivanje u Europi](#) možete pronaći odgovore na pitanja o postupcima nasljeđivanja u 22 države članice.

Ako tražite javnog bilježnika u državi članici, možete se koristiti alatom za pretraživanje [Pronađi javnog bilježnika](#) koji je u suradnji s uključenim strukovnim udruženjima javnih bilježnika ponudila Europska komisija.

Nacionalna pravila o registraciji oporuka znatno se razlikuju. U nekim državama članica osoba koja sastavlja oporuku („oporučitelj“) mora je registrirati. U ostalima se registracija preporučuje ili se odnosi samo na određene vrste oporuka. U nekoliko država članica ne postoje registri oporuka.

Ako želite doznati kako registrirati oporuku u državi članici ili provjeriti je li preminula osoba ostavila iza sebe oporuku, konzultirajte [informacijske članke](#) koje je pripremila [Europska mreža registara oporuka](#) (ENRWA), koji su dostupni na 3 ili 4 jezika. U tim informacijskim člancima objašnjava se postupak registriranja oporuke u svakoj državi članici i pružaju savjeti o tome kako pronaći oporuku u svakoj državi članici.

Druge poveznice

[Nasljeđivanje – obavijesti država članica i alat za pretraživanje koji omogućuje pronalazak nadležnih sudova / tijela](#)

[Vodič za građane: kako se zakonodavstvom EU-a pojednostavnjuje međunarodno nasljeđivanje](#)

Rezultati projekta „Daljnji razvoj u području povezivanja registara oporuka“, usmjerenog na mogućnosti za povećanje učinkovitosti prekograničnih ostavinskih postupaka korištenjem elektroničkim sredstvima, koji vodi [estonsko Ministarstvo pravosuđa](#) u suradnji s [Europskom mrežom registara oporuka](#), [Vijećem javnih bilježnika Europske unije](#), [estonskom Komorom javnih bilježnika](#), [estonskim Centrom za registre i informacijske sustave](#) te državama članicama Europske unije:

Studija izvedivosti (755 Kb)

Završno izvješće (507 Kb)

Preporuke (153 Kb)

Posljednji put ažurirano: 01/02/2020

Stranicu održava Europska komisija. Informacije na ovoj stranici ne odražavaju nužno službeno stajalište Europske komisije. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest koja se odnosi na propise za autorska prava za europske stranice.

S obzirom na povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije, Komisija ažurira dio sadržaja na ovim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Opće informacije - Belgija

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s [Vijećem javnih bilježnika Europske unije](#) (CNUE).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

U belgijskom pravu postoje tri oblika oporuka: **ovjeren** ili **javnobilježnička oporuka**, **vlastoručna oporuka** (koju mora sastaviti i potpisati samo oporučitelj te na njoj naznačiti datum) i **međunarodna oporuka**.

Oporučitelj mora biti sposoban valjano i slobodno izražavati svoju volju (članci 901. do 904. Građanskog zakonika).

Načelno su zabranjeni, osim u iznimnim slučajevima, ugovori o budućem nasljedstvu.

U prekograničnim slučajevima oporuka je u Belgiji načelno valjana ako je u skladu sa zakonom na snazi u mjestu u kojem je sastavljena (*locus regit actum*) ili s jednim od zakona određenih Haškom konvencijom od 5. listopada 1961.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Javni bilježnik koji zaprima ovjerenu ili međunarodnu oporuku ili kojem je podnesena vlastoručna oporuka obavezan je potonju upisati u središnji upisnik oporuka kojim upravlja Kraljevska komora belgijskih javnih bilježnika (*Fédération Royale du Notariat belge*). Kada je riječ o vlastoručnim oporukama podnesenima javnom bilježniku, oporučitelj može odbiti upisivanje svoje oporuke u taj upisnik.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

U belgijskom pravu postoji načelo nužnog dijela prema kojem minimalni dio (nužni dio) nasljedstva obvezno pripada, ako je primjenjivo, nadživjelom bračnom drugu, djeci te majci i ocu pokojnika.

Kada je riječ o djeci (ili potomcima), nužni dio obuhvaća polovinu ostavine u slučaju jednog djeteta, 2/3 u slučaju dva djeteta i 3/4 u slučaju tri ili više djeteta. Ako nema potomaka, majka i otac imaju svaki pravo na četvrtinu ostavine. Međutim, u tom slučaju darovi nadživjelom bračnom drugu mogu obuhvatiti cijelu ostavinu.

Nadživjeli bračni drug uvijek dobiva barem pravo plodouživanja polovine naslijeđene imovine ili plodouživanja nekretnine koja je bračnim drugovima služila kao glavni stambeni objekt te namještaja kojim je opremljen, čak i ako je veći od polovine ostavine.

Oporuka se može primijeniti ako je oporučitelj u svojoj oporuci odlučio ne uzeti u obzir nužni dio i ako su nasljednici suglasni poštovati njegovu volju. No u prilog nasljedniku čije pravo na nužni dio nije poštovano i koji ga namjeravaju potraživati može se pokrenuti postupak za umanjivanje darovanog dijela.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Ako pokojnik nije bio u braku niti imao djece, predci i bliski pobočni srodnici (braća i sestre) nasljednici su prvog nasljednog reda. Otac i majka dobivaju svaki četvrtinu, a braća/sestre ili, ovisno o slučaju, njihovi potomci dobivaju ostatak ostavine. Ako su jedan ili oboje roditelja preminuli, njihov dio nasljeđuju braća ili sestre pokojnika. Ako nema predaka, braće ili sestara ili njihovih potomaka, polovinu ostavine dobivaju srodnici s majčine strane, a drugu polovinu srodnici s očeve strane (ujak, stric, tetka, bratić, sestrična...).

Ako iza pokojnika koji nije bio u braku ostaju djeca, tada se svi ostali članovi obitelji isključuju iz nasljedstva. Djeca dijele puno vlasništvo nad svom imovinom u jednakim dijelovima. Međutim, ako je dijete preminulo prije ostavitelja (ili se odriče ostavine ili je razbaštinjeno) i ima potomke, oni nasljeđuju u skladu s pravom predstavljanja djeteta ostavitelja koje je preminulo, odreklo se nasljedstva ili je razbaštinjeno.

Ako iza pokojnika koji je bio u braku ostaju bračni drug i djeca, nadživjeli bračni drug ima pravo plodouživanja (pravo korištenja poslužnom stvari i ubiranja plodova) sve imovine koja čini nasljedstvo. Djeca nasljeđuju u jednakim dijelovima i imaju pravo vlasništva nad poslužnom stvari.

Ako iza pokojnika koji nije imao djece ostaje bračni drug, nadživjeli bračni drug postaje jedini nasljednik, pod uvjetom da pokojnik nema predaka ni pobočnih srodnika do četvrtog nasljednog reda. Ako ti srodnici postoje, nadživjeli bračni drug načelno ima pravo plodouživanja, a ostali nasljednici imaju pravo vlasništva nad poslužnom stvari. Međutim, dio koji će nadživjeli bračni drug dobiti u tom slučaju ovisi i o bračnoimovinskom režimu kojim je uređen njihov brak: ako su bračni drugovi sklopili brak na temelju režima zajedničke imovine, nadživjeli bračni drug nasljeđuje puno vlasništvo nad svom imovinom svojeg preminulog bračnog druga koja je proizašla iz te zajednice.

Ako iza pokojnika ostaje osoba s kojom je bio u registriranoj zajednici koja je u Belgiji priznata kao „zakonski potvrđena kohabitacija“, nadživjeli zakonski partner ima nasljedno pravo plodouživanja nekretnine koja je tijekom zajedničkog života bila zajedničko prebivalište obitelji i namještaja kojom je ta nekretnina opremljena. Nadživjelom zakonskom partneru, međutim, može biti uskraćeno plodouživanje na temelju oporuke ili odluke o darovanju za života u korist ostalih osoba.

Ako iza pokojnika ostaje partner s kojim nije bio u registriranoj zajednici – slobodna kohabitacija (neregistrirana zajednica) –, partner može postati nasljednik samo ako je tako predviđeno oporukom. Belgijskim mu pravom nije priznato pravo nasljeđivanja.

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

Nijedno tijelo nije izričito nadležno za ostavinski postupak.

Međutim, zakonom je predviđeno da je javni bilježnik nazočan pri sastavljanju vlastoručne i međunarodne oporuke. Osim toga, u određenim slučajevima može biti potrebna intervencija prvostupanskog suda (ili suca nižeg suda (*juge de paix*)), osobito: u slučaju nasljeđivanja osoba nesposobnih za rad (maloljetnici itd.), u slučaju prihvata nasljedstva pod uvjetom sastavljanja popisa (*sous bénéfice d'inventaire*), u slučaju kada nema nasljednika, kada je potrebna sudska potvrda o uvođenju u posjed (*envoi en possession*) ili kada se dodjeljuje legat, u slučaju spora o likvidaciji/raspodjeli koji vodi do intervencije javnog bilježnika kojeg imenuje sud.

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju nasljedstva?

Vlasništvo nad imovinom od koje se sastoji ostavina prenosi se na nasljednike na temelju same činjenice smrti osobe.

Međutim, nasljednici imaju jednu od ovih mogućnosti: nasljedstvo mogu, naime, jednostavno prihvatiti ili ga mogu prihvatiti pod uvjetom sastavljanja popisa ili mogu odbiti nasljedstvo.

Prihvat nasljedstva može se provesti izričito ili prešutno: prihvat je izričit kad se ovjerenim ili privatnim aktom preuzima status ili svojstvo nasljednika, dok je prešutni prihvat kada nasljednik sastavi akt kojim se nužno podrazumijeva njegova namjera prihvata nasljedstva te koju ima pravo sastaviti samo u svojstvu nasljednika.

Nasljedstvo je moguće prihvatiti „pod uvjetom sastavljanja popisa“ poštujući postupak predviđen člankom 793. i sljedećima Građanskog zakonika.

Nasljednik koji želi prihvatiti nasljedstvo pod uvjetom sastavljanja popisa mora dati posebnu izjavu u **tajništvo prvostupanskog suda** arondismana u kojem je pokrenut ostavinski postupak ili **pred javnim bilježnikom**.

Moguće je i odreći se nasljedstva podnošenjem primjerka smrtovnice u **tajništvo prvostupanskog suda** u mjestu u kojem je pokojnik imao prebivalište i potpisivanjem akta o odricanju od nasljedstva (članak 784. i sljedeći Građanskog zakonika) ili **pred javnim bilježnikom**.

Izjave moraju biti upisane u upisnik u tajništvu mjesta u kojem je pokrenut ostavinski postupak.

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju legata?

Vidi u nastavku (točka 7.).

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju nužnog dijela nasljedstva?

Ne postoji poseban postupak (vidi prethodno navedenu točku 3.).

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)

U belgijskom Građanskom zakoniku postoji načelo prema kojem se nasljedstvo automatski dodjeljuje, bez sudskog postupka.

Na temelju same činjenice smrti osobe, njezini nasljednici imaju puno pravo na svoju imovinu, prava i udjele, pod uvjetom da podmire troškove ostavine (članci 718. i 724. Građanskog zakonika). [Međutim, postoje iznimke: vidi u nastavku točku 7.]

U slučaju sudske likvidacije/raspodjele ostavinski postupak vodi javni bilježnik kojeg imenuje sud i okončava ga popisom ostavine. U slučaju sporazumne likvidacije/raspodjele, raspodjela nekretnina provodi se javnobilježničkim aktom.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

Belgijsko pravo uređeno je načelom prema kojem, na temelju same činjenice smrti, nasljednici imaju pravo na cjelokupno nasljedstvo (imovinu i obveze). Međutim:

korisnici univerzalnog legata (*legs universels*) koji im je dodijeljen vlastoručnom ili međunarodnom oporukom moraju od predsjednika obiteljskog suda dobiti „sudsku potvrdu o uvođenju u posjed“ (članak 1008. Građanskog zakonika),

korisnici pojedinačnog legata (*legs particuliers*) (članak 1014. Građanskog zakonika), korisnici zajedničkog legata (*legs à titre universel*) (članak 1011.

Građanskog zakonika) i, u slučaju nužnih nasljednika, korisnici univerzalnih legata dodijeljenih ovjerenom oporukom (članak 1004. Građanskog zakonika) moraju tražiti „dodjelu legata“ (*délivrance du legs*),

određene kategorije legatara moraju dobiti dopuštenje od javnih vlasti kako bi prihvatili ostavinu na koju imaju pravo (na primjer, legati općini, javnoj ustanovi i, u određenim slučajevima, neprofitnoj zakladi ili udruzi).

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Da, ako jednostavno prihvate nasljedstvo. U tom slučaju moraju snositi sve troškove i dugove kojima je opterećena ostavina (članak 724. Građanskog zakonika).

Ako nasljednici prihvate nasljedstvo pod uvjetom sastavljanja popisa, dužni su platiti samo dugove do vrijednosti imovine koju su primili (članak 802.

Građanskog zakonika). Nasljednik koji želi prihvatiti nasljedstvo pod uvjetom sastavljanja popisa mora dati posebnu izjavu u tajništvu prvostupajnskog suda arondismana u kojem je pokrenut ostavinski postupak ili pred javnim bilježnikom.

Ne, ako se odreknu nasljedstva izjavom sastavljenom u tajništvu istog prvostupajnskog suda ili pred javnim bilježnikom (članak 785. Građanskog zakonika). Osim toga, pojedinačni legatar načelno ne snosi dugove ostavine (članak 1024. Građanskog zakonika), za razliku od univerzalnog legatara i zajedničkog legatara.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Zakonom o hipotekama od 16. prosinca 1851. uređena je objava transakcija nekretninama, propisujući u članku 1. da se „svi besplatni ili naplatni akti sklopjeni među živima kojima se prenose ili utvrđuju stvarna prava na nekretnine, osim povlastica i hipoteka, upisuju u za to namijenjen registar u uredu za pohranu hipoteka u arondismanu u kojemu se imovina nalazi“.

Člankom 2. istog zakona u tom se pogledu utvrđuje da se „samo presude te ovjereni i privatni akti, priznati pred sudom ili javnim bilježnikom, mogu upisati u registar. Javnobilježničke punomoći povezane s tim aktima trebaju se izdavati na isti način“.

Zakonom od 16. prosinca 1851., međutim, nije uređena objava za slučajeve prijenosa vlasništva nakon smrti.

Zakonom je, ipak, propisan opis akata o raspodjeli imovine. U tom su slučaju svi nasljednici, bilo da nasljeđuju imovinu ili ne, navedeni u aktu koji će biti upisan u registre za pohranu hipoteka. Isto vrijedi i u slučaju javne prodaje ili kupoprodaje nepodijeljenih nekretnina među nasljednicima.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

U Belgiji načelno ne postoji sustav upravljanja nasljedstvom.

Međutim, u članku 803.a Građanskog zakonika utvrđeno je da se nasljednik koji je nasljedstvo prihvatio pod uvjetom sastavljanja popisa može osloboditi upravljanja nasljedstvom ili njegovom likvidacijom. Najprije je potrebno od obiteljskog suda tražiti da rješenjem imenuje upravitelja kojem će predati svu imovinu od koje se nasljedstvo sastoji i koji će biti zadužen za likvidaciju imovine u skladu s određenim pravilima.

Osim toga, člankom 804. propisuje se, u slučaju da interesi ostaviteljevih vjerovnika ili legatara mogu biti narušeni nesaradnjom ili financijskom situacijom nasljednika korisnika, svaka zainteresirana strana može zatražiti da potonjeg zamijeni upravitelj zadužen za likvidaciju nasljedstva. Taj se upravitelj imenuje rješenjem za privremenu pravnu zaštitu nakon što je nasljednik saslušan ili prethodno pozvan.

Nadalje, oporučitelj može imenovati izvršitelja oporuke koji je dužan osigurati uredno izvršenje oporuke.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Vidi prethodno pitanje.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Upravitelj imenovan u skladu s člancima 803.a i 804. ima ovlasti jednake onima koje je imao nasljednik korisnik. On snosi iste obveze kao nasljednik te nije obvezan davati jamstvo.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Svojestvo nasljednika dokazuje se potvrdom o svojestvu nasljednika (*acte de notoriété*) ili (najčešće) potvrdom/aktom o nasljeđivanju. Potonji izdaje javni bilježnik ili, u određenim okolnostima, službenik u uredu za naplatu poreza na nasljedstvo nadležnom za pohranu izjave o nasljeđivanju pokojnika (članak 1240.a Građanskog zakonika).

Javnobilježnički akt jedokument koji odražava stvarno stanje. Ima dokaznu snagu: sve što je navedeno u toj izjavi mora se smatrati točnim. Javni bilježnik potvrđuje određene činjenice, navodi identitet osoba koje su pred njega pristupile i utvrđuje što su od njega tražile da potvrdi. Javnobilježničkim aktom potvrđuje se vjerodostojnost njezina sadržaja. Uz to, u ovjerenom aktu naznačen je nepobitan datum. Neistinitost neke tvrdnje utvrđene u tom aktu može se dokazati samo postupkom za osporavanje istinitosti.

Posljednji put ažurirano: 06/09/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Izvorna jezična inačica ove stranice [bg](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutačno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

[Opće informacije - Bugarska](#)

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s [Vijećem javnih bilježnika Europske unije \(CNUE\)](#).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

Psihički zdrava osoba stara 18 godina ili više može oporučno ostaviti svoju imovinu za slučaj smrti. Oporučitelj može u oporuci raspolagati cijelom svojom imovinom. Oporuke mogu biti vlastoručne (koje je oporučitelj u cijelosti vlastoručno napisao i potpisao) ili ovjerene kod javnog bilježnika, odnosno sastavio ih je javni bilježnik u nazočnosti dvaju svjedoka.

Vlastoručnu oporuku mora u cijelosti vlastoručno sastaviti oporučitelj. Ona mora nositi datum i potpis oporučitelja. Ispod uputa za raspolaganje imovinom mora se nalaziti potpis. Oporuka se može u zapečaćenoj omotnici dostaviti javnom bilježniku na čuvanje. U tom slučaju javni bilježnik na omotnici sastavlja izjavu o čuvanju. Izjavu potpisuju oporučitelj i javni bilježnik te se ona unosi u poseban upisnik.

Ovjerenu oporuku sastavlja javni bilježnik u nazočnosti dvaju svjedoka.

Oporučitelj usmeno izjavljuje svoju volju javnom bilježniku koji je doslovno zapisuje i zatim je čita oporučitelju u nazočnosti svjedoka. Javni bilježnik upisuje u oporuku da su ispunjene te formalnosti te navodi mjesto i datum sastavljanja oporuke. Oporuku potom potpisuju oporučitelj, svjedoci i javni bilježnik. Pri sastavljanju javnobilježničke oporuke javni bilježnik postupa u skladu s člankom 578. stavcima 1. i 2. Zakona o parničnom postupku.

Ako oporučitelj ne može potpisati oporuku, mora navesti razlog koji će javni bilježnik zabilježiti prije čitanja oporuke.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Nakon izmjene Pravila o registraciji od 1. siječnja 2001. prijepisi objavljenih oporuka koje se odnose na nepokretnu imovinu ili na prava na nepokretnu imovinu moraju se registrirati.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

Pravo na nužni dio imaju nadživjeli bračni drug ili djeca umrle osobe ili, ako ta osoba nema potomaka, njezini roditelji. Ako oporučitelj ima potomke, nadživjele roditelje ili bračnog druga, oporučitelj ne može raspolagati imovinom ili je darovati na način koji nepovoljno utječe na nužni dio. Ukupni zbroj nužnih dijelova svih korisnika može činiti do pet šestina imovine ako umrla osoba za sobom ostavi bračnog druga i dvoje ili više djece. Oporučitelj može raspolagati dijelom imovine koja nije obuhvaćena nužnim dijelom.

Ako nema nadživjelog bračnog druga, potomci (uključujući posvojčad) nasljeđuju sljedeće nužne dijelove: u slučaju djeteta ili potomaka tog djeteta jednu polovinu, a u slučaju dvoje ili više djece ili njihovih potomaka dvije trećine oporučiteljeve imovine.

Ako umrla osoba ima potomke i nadživjelog bračnog druga, nužni dio bračnog druga jednak je nužnom dijelu svakog djeteta. U tom je slučaju raspoloživi dio jedna trećina ostavine u slučaju jednog djeteta, jedna četvrtina u slučaju dvoje djece i jedna šestina imovine u slučaju troje ili više djece.

Ako oporučitelj ne ostavi potomke, bračnom drugu pripada nužni dio od jedne polovine ako je bračni drug jedini nasljednik ili jedna trećina ako umrla osoba ima nadživjele roditelje.

Nužni dio nadživjelog ili nadživjelih roditelja iznosi jednu trećinu.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Sljedeća se načela primjenjuju ako nema oporuke, ovisno o pojedinom slučaju:

Ako je umrla osoba bila samac i nije imala djece, nadživjeli roditelji ili nadživjeli roditelj nasljeđuju jednake dijelove imovine (članak 6. Zakona o nasljeđivanju, ZN). Ako je umrla osoba ostavila samo pretke drugog ili višeg stupnja srodstva, preci najbliži umrloj osobi nasljeđuju na jednake dijelove (članak 7. ZN-a)

Ako su nadživjeli samo braća i sestre, oni nasljeđuju na jednake dijelove (članak 8. stavak 1. ZN-a). Ako umrla osoba ima nadživjelu braću i sestre ili pretke drugog ili višeg stupnja srodstva, braća i sestre nasljeđuju dvije trećine imovine, a preci jednu trećinu (članak 8. stavak 2. ZN-a).

Ako je umrla osoba samac, ali ima nadživjelu djecu, oni nasljeđuju na jednake dijelove (članak 5. stavak 1. ZN-a). Dio djeteta koje je umrlo prije umrle osobe prenosi se na njegove potomke prema redu nasljeđivanja (zastupanje).

Ako umrla osoba ostavi bračnog druga, ali ne djecu, pretke, braću i sestre te njihove potomke, bračni drug nasljeđuje cijelu imovinu (članak 9. ZN-a).

Ako imovinu umrle osobe nasljeđuje bračni drug, zajedno s precima ili braćom i sestrama ili njihovim potomcima, bračni drug nasljeđuje polovinu imovine u slučaju nasljeđivanja prije isteka 10 godina od sklapanja braka. U protivnom bračni drug nasljeđuje dvije trećine imovine. Ako imovinu umrle osobe nasljeđuje bračni drug, zajedno s precima i braćom i sestrama ili njihovim potomcima, bračni drug nasljeđuje jednu trećinu imovine u prvom slučaju i dvije trećine u potonjem slučaju.

Ako je umrla osoba ostavila bračnog druga i djecu, bračni drug i djeca nasljeđuju na jednake dijelove (članak 9. stavak 1. ZN-a).

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

Ne postoji poseban postupak kojim nasljednik prihvaća nasljedstvo.

Osoba koja posjeduje vlastoručnu oporuku mora tražiti od javnog bilježnika da je objavi čim sazna za smrt oporučitelja.

Svaka zainteresirana strana može podnijeti zahtjev okružnom sucu u mjestu u kojem je pokrenut postupak nasljeđivanja u svrhu određivanja roka do kojeg se oporuka mora dostaviti javnom bilježniku radi objave.

Javni bilježnik objavljuje oporuku sastavljanjem izjave koja sadržava opis uvjeta iz oporuke i evidentira otvaranje oporuke. Izjavu potpisuju osoba koja je dostavila oporuku i javni bilježnik. Papir na kojem je napisana oporuka prilaže se izjavi te navedene osobe parafiraju svaku stranicu.

Ako je oporuka predana javnom bilježniku na čuvanje (članak 25. stavak 2. ZN-a), predmetni javni bilježnik poduzima navedene korake.

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nasljedstva?

Nasljeđivanje slijedi nakon prihvaćanja. Prihvaćanje stupa na snagu u trenutku otvaranja nasljedstva.

Prihvaćanje se može izvršiti podnošenjem pisanog zahtjeva okružnom sucu u okrugu u kojem je nasljedstvo otvoreno. U tom se slučaju prihvaćanje upisuje u posebni registar.

Smatra se da je nasljedstvo prihvaćeno i ako nasljednik izvrši radnju koja jasno označuje njegovu namjeru da prihvati nasljedstvo ili ako je nasljednik sakrio nasljeđenu imovinu. U potonjem slučaju nasljednik se odriče prava na svoj dio sakrivene imovine.

Na zahtjev bilo koje zainteresirane strane, okružni sudac poziva osobu koja ima pravo nasljeđivanja i određuje rok unutar kojeg ta osoba mora izjaviti da prihvaća nasljedstvo ili se odriče nasljedstva. Ako je protiv nasljednika pokrenut sudski postupak, rok utvrđuje sud na kojem se vodi rasprava.

Ako nasljednik ne odgovori u utvrđenom roku, odriče se prava na prihvaćanje nasljedstva.

Izjava o prihvaćanju unosi se u poseban sudski registar.

Postupak odricanja od nasljedstva provodi se i upisuje na isti način.

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju legata?

Primjenjuje se postupak prihvaćanja nasljedstva ili odricanja od nasljedstva.

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nužnog dijela nasljedstva?

Nema posebnog postupka za odricanje od nužnog dijela ili za njegovo prihvaćanje. Nasljednik koji ima pravo na nužni dio, ali ga ne može primiti u cijelosti zbog ostavštine ili darova može podnijeti zahtjev sudu da smanji predmetnu ostavštinu i darove u mjeri u kojoj je to nužno da bi mogao upotrijebiti nužni dio nakon vraćanja ostavština i darova danih predmetnom nasljedniku, osim uobičajenih darova.

Ako nasljednik na čiji se nužni dio negativno utjecalo ostvaruje pravo nasljedstva u odnosu na osobe koje nisu zakonski nasljednici, nasljednik mora prihvatiti nasljedstvo na temelju detaljnog opisa imovine.

U svrhe utvrđivanja raspoloživog dijela i iznosa nasljednikova nužnog dijela, sva imovina koja pripada oporučitelju u trenutku njegove ili njezine smrti objedinjuje se u ostavini nakon oduzimanja dugovanja i svih povećanja nasljedstva u skladu s člankom 12. stavkom 2. Zakona o nasljeđivanju. Zatim se dodaju darovi, osim uobičajenih darova, ovisno o statusu u vrijeme kada su darovani i njihovoj vrijednosti u trenutku otvaranja nasljedstva u slučaju nekretnina ili u trenutku kada su darovani u slučaju pokretne imovine.

Oporučna raspolaganja umanjuju se na *pro rata* osnovi bez razlike između nasljednika i legatara, osim ako je oporučitelj izjavio drukčije.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)"

Glavni načini raspodjele ostavine jesu sudska ili dobrovoljna raspodjela. Svaki suvlasnik ima pravo na raspodjelu bez obzira na njegov dio.

Dobrovoljna raspodjela izvršava se uz suglasnost suvlasnika i u obliku ugovora. U skladu s člankom 35. stavkom 1. Zakona o vlasništvu, dobrovoljna raspodjela pokretne imovine vrijednosti veće od 50 BGN ili nepokretne imovine mora se izvršiti u pisanom obliku i potpisi moraju biti ovjereni kod javnog bilježnika. U slučaju dobrovoljne raspodjele, apstraktni udio svakog suvlasnika u zajedničkoj ostavini postaje zasebno i neovisno pravo vlasništva nad stvarnim dijelom imovine u zajedničkom vlasništvu.

Sudska raspodjela izvršava se u okviru posebnog postupka na koji se primjenjuje članak 341. i dalje Zakona o parničnom postupku. Nema zastare za podnošenje zahtjeva za raspodjelu imovine. Taj se parnični postupak odvija u dvije faze.

Prva faza odnosi se na dopuštenost raspodjele.

Suvlasnik koji traži raspodjelu podnosi pisani zahtjev okružnom sudu kojem prilaže sljedeće:

1. smrtovnicu oporučitelja i potvrdu o nasljeđivanju,
2. potvrdu ili drugi pisani dokaz o ostavini,
3. preslike zahtjeva i priloge za druge suvlasnike.

Na prvoj sudskoj raspravi bilo koji drugi sunasljednik može pisanim putem zatražiti da se u ostavinu uključi druga imovina. Nadalje, na prvoj sudskoj raspravi bilo koji sunasljednik može osporiti pravo drugog sunasljednika da sudjeluje u raspodjeli, veličinu njegova dijela ili uključivanje određene imovine u ostavinu. U postupcima za raspodjelu sud rješava sporove koji se odnose na podrijetlo, posvojenja, oporuke, izvornost pisanih dokaza ili zahtjeve za smanjenje iznosa oporučnih raspolaganja ili darova.

Prva faza završava donošenjem presude o dopustivosti raspodjele. Sud utvrđuje koja će se imovina podijeliti među kojim osobama i koji će biti dio kojeg sunasljednika. Pri odlučivanju o dopustivosti raspodjele pokretne imovine sud odlučuje i o tome koji će je sudionik u raspodjeli čuvati.

Ako jedan ili više nasljednika ne upotrijebe ostavinu u skladu sa svojim pravima nasljeđivanja, sud može u istoj presudi ili u sljedećoj presudi, na temelju zahtjeva nasljednika, odlučiti koji će nasljednici upotrebljavati koju imovinu do okončanja raspodjele ili koje će iznose korisnici plaćati drugim nasljednicima za uporabu.

Druga je faza sama raspodjela. Vršiti se raspodjela dijelova i pojedina imovina daje se u isključivo vlasništvo pojedinim sudionicima u raspodjeli. To se vrši sastavljanjem izjave o raspodjeli ili dražbom. Sud sastavlja izjavu o raspodjeli na temelju stručnog mišljenja u skladu sa Zakonom o nasljeđivanju. Nakon sastavljanja nacrt izjave o raspodjeli, sud poziva stranke da im pročita izjavu i sasluša njihove prigovore. Nakon toga sud sastavlja sudsku odluku i u njoj proglašava završnu izjavu o raspodjeli. Kada odluka o izjavi o raspodjeli stupi na snagu, sud poziva stranke na odlučivanje ždriježbom. Sud može podijeliti naslijeđenu imovinu među sudionicima u raspodjeli bez ždriježbe.

Ako je imovina nedjeljiva i ne može se dodijeliti ni jednom dijelu ostavine, sud nalaže raspodjelu te imovine na javnoj dražbi. Stranke koje sudjeluju u raspodjeli mogu davati svoje ponude na javnoj dražbi.

Ako je nedjeljiva imovina dom koji je bio zajednička bračna imovina koja je prestala postojati nakon smrti bračnog druga ili razvoda i nadživjeli bračni drug ili bivši bračni drug koji ostvaruje roditeljska prava na djecu rođenu u braku nema vlastiti dom, sud može na zahtjev tog bračnog druga upotrijebiti dom kao dio, a drugim sudionicima u raspodjeli taj dio nadoknaditi drugim nekretninama ili u gotovini.

Ako je nedjeljiva imovina dom, sudionik u imovini koji je tamo živio u trenutku otvaranja nasljedstva i koji nema drugi dom može podnijeti zahtjev da se on dodijeli njegovu dijelu te da se dijelovi drugih sudionika u podjeli pokriju s pomoću drugih nekretnina ili u gotovini. Ako nekoliko sudionika u raspodjeli ispunjuje te uvjete i ima prava na imovinu, prednost se daje osobi koja ponudi najvišu cijenu.

Zahtjev za prijenos može se ispuniti najkasnije na prvoj sudskoj raspravi nakon što je odluka o dopustivosti raspodjele postala izvršna. Imovina se vrednuje prema njezinoj stvarnoj vrijednosti.

U slučaju plaćanja u gotovini, plaćanje se mora izvršiti, zajedno sa zakonskim kamatama, u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu odluke o prijenosu. Sudionik u raspodjeli kojem je imovina dodana u njegov dio postaje vlasnik imovine nakon plaćanja nagodbe u gotovini, zajedno sa zakonskim kamatama, u propisanom roku. U slučaju neplaćanja u roku, odluka o prijenosu postaje zakonski nevažeća i imovina se nudi na prodaju na javnoj dražbi. Imovina se može dodijeliti drugom sudioniku u raspodjeli koji ispunjuje zahtjeve i koji je podnio zahtjev za dodjelu u propisanom roku, a da imovina nije prethodno ponuđena na prodaju na javnoj dražbi, ako drugi sudionik u raspodjeli odmah plati procijenjenu vrijednost umanjenu za vrijednost njegova udjela u imovini. Primitak se dijeli među drugim sudionicima na *pro rata* osnovi.

Sudski postupak raspodjele može se okončati i ostavina se dijeli na temelju sporazuma među strankama koje je odobrio sud.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

Osoba postaje nasljednik ili legatar nakon prihvatanja nasljedstva. Prije prihvatanja nasljedstva, osoba koja ima pravo na nasljeđivanje imovine može upravljati ostavinom i pokrenuti postupke za njezino očuvanje.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Stjecanjem relevantnog dijela (nužnog dijela) ostavine umrle osobe, svaki nasljednik ili legatar stječe dio imovine i dugova oporučitelja uključene u ostavinu. U skladu s veličinom svojih dijelova, nasljednici koji su prihvatili nasljedstvo odgovaraju za dugove koji opterećuju ostavinu.

Nasljednik koji je prihvatio nasljedstvo na temelju popisa imovine odgovara samo do iznosa primljene ostavine.

Prihvatanje ostavine na temelju popisa imovine mora se izjaviti u pisanom obliku pred okružnim sucem u roku od tri mjeseca od datuma kada je nasljednik saznao za otvaranje nasljedstva. Okružni sudac može produljiti rok za najviše tri mjeseca. Prihvatanje se upisuje u posebni sudski registar.

Pravno nesposobna osoba, vlada i nevladina organizacija prihvaćaju nasljedstvo samo na temelju popisa imovine.

Ako jedan nasljednik prihvati nasljedstvo na temelju popisa imovine, drugi nasljednici mogu od toga imati koristi čime se ne dovodi u pitanje njihovo pravo na prihvaćanje nasljedstva ili odricanja od nasljedstva.

Popis imovine sastavlja se u skladu sa Zakonom o parničnom postupku.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Prijepisi objavljenih oporuka koje se odnose na nepokretnu imovinu i prava na nepokretnu imovinu moraju se registrirati. U slučaju univerzalnih oporuka, postojanje nepokretne imovine u relevantnom sudskom okrugu potvrđuje se izjavom s ovjerenim popisom korisnika u kojoj su navedene nekretnine za koje korisnik zna u predmetnom sudskom okrugu. Izjava se podnosi zajedno s oporukom sucu zemljišnoknjižnog odjela u okrugu u kojem se nalazi nekretnina.

Sudac zemljišnoknjižnog odjela traži od zemljišnoknjižnog odjela u mjestu u kojem se nalazi nepokretna imovina da je upiše unošenjem vlasničkih listova koje treba upisati u javno dostupne upisnike.

Zahtjevu za upis prilažu se dva ovjerena preslika oporuka koje se odnose na nepokretnu imovinu i prava na nepokretnu imovinu.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

Imenovanje upravitelja nije obavezno. Oporučitelj može imenovati jednu ili više pravno sposobnih osoba da djeluju kao upravitelji ostavine.

Na zahtjev zainteresirane strane, okružni sudac u mjestu u kojem je otvoreno nasljedstvo može odrediti rok u kojem imenovana osoba mora prihvatiti imenovanje. Ako je rok istekao i imenovana osoba nije prihvatila imenovanje, smatra se da se odrekla imenovanja.

Okružni sudac može razriješiti upravitelja ako je nemaran ili je izgubio pravnu sposobnost, ili postupa na način koji nije u skladu s povjerenjem koje mu je dodijeljeno.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Vidi odgovor na prethodno pitanje.

Ako umrla osoba nije ostavila oporuku ili nije imenovala upravitelja za svoju oporuku, svaka osoba koja ima pravo na nasljeđivanje može upravljati imovinom i podnositi zahtjeve za njezino očuvanje do prihvaćanja nasljedstva.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Upravitelj mora sastaviti detaljan opis imovine i poziva nasljednike i legatara na sudjelovanje.

Upravitelj ostavine preuzima posjed nad ostavinom i upravlja njome ako je to nužno radi oporučnog raspolaganja.

Upravitelj nema ovlasti otuđiti imovinu osim ako je potrebno i ako je to dopustio okružni sudac koji donosi odluku nakon saslušanja nasljednika.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Ako je oporučitelj ostavio vlastoručnu oporuku, javni bilježnik objavljuje tu oporuku sastavljajući izjavu, opisujući stanje oporuke i uključujući napomenu o njezinu otvaranju.

Zakonski nasljednici ozakonjuju se potvrdom o nasljeđivanju koju izdaje gradonačelnik općine u kojoj se nalazi stalna adresa umrle osobe. Potvrde o nasljeđivanju izdaju se samo u odnosu na osobe koje su bile upisane u upisnik stanovništva na datum smrti i za koje je sastavljena smrtovnica.

Potvrda se izdaje u skladu s člankom 24. stavkom 2. Zakona o upisu građana i člankom 9. Uredbe o izdavanju potvrda na temelju upisnika stanovništva. U skladu sa zakonom izdaje se potvrda za nasljednika, njegova zastupnika ili treću osobu ako je potonjoj potrebna za ostvarivanje zakonitih ovlasti ili ako je izričito ovlaštena ovjerenom punomoći.

Za izdavanje potvrde potrebni su sljedeći dokumenti:

- zahtjev na obrascu informativnog centra matičnog ureda (GRAO) u kojem su navedene pojedinosti o nasljednicima umrle osobe i koji mora popuniti nasljednik ili osoba koju je nasljednik ovlastio,
- preslik smrtovnice (ako ju je izdala druga općina),
- identifikacijski dokument podnositelja zahtjeva,
- ovjerena punomoć ako zahtjev popunjava ovlašteni zastupnik.

Posljednji put ažurirano: 11/12/2015

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevođe je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Izvorna jezična inačica ove stranice nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici već su prevedeni.

Opće informacije - Češka

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s Vijećem javnih bilježnika Europske unije (CNUE).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

Opći načini sastavljanja oporuke

Osim u iznimnim okolnostima, oporuke se sastavljaju u pisanom obliku. Oporuke ne moraju imati datum, osim u dva slučaja: 1) ako je oporučitelj sastavio nekoliko oporuka koje su proturječne i neodržive u odnosu jedna na drugu; 2) ako pravni učinci oporuke ovise o stvarnom vremenu njezinog sastavljanja. Prema češkom zakonu zajedničke oporuke više osoba nisu dopuštene.

U skladu s češkim zakonom, oporuka se može sastaviti na jedan od sljedećih načina:

- oporučitelj vlastoručno piše i potpisuje oporuku;
- oporučitelj ne mora vlastoručno napisati oporuku ako je vlastoručno potpiše i ako pred dvojicom istovremeno prisutnih svjedoka izjavi da taj dokument sadržava njegovu posljednju volju. Svjedoci potpisuju dokument i prilažu izjavu da su svjedoci zajedno s podacima s pomoću kojih ih je moguće identificirati;
- oporučitelj koji je slijep izjavljuje svoju oporuku pred trojicom istovremeno prisutnih svjedoka u dokumentu koji naglas mora pročitati onaj svjedok koji ne piše oporuku. Ako oporučitelj ima oštećenje nekog drugog osjetila i ne može čitati ili pisati, sadržaj oporuke mora mu se prenijeti sredstvom komunikacije koje razumiju i oporučitelj i svi svjedoci;
- oporučitelj može sastaviti oporuku i u obliku javnobilježničkog akta.

Sastavljanje oporuke u posebnim slučajevima

Kada se oporuke sastavljaju u izvanrednim uvjetima, osobito u situacijama u kojima je ugrožen život, primjenjuju se posebna pravila.

a) Ako je, zbog neočekivanih okolnosti, život oporučitelja u očitoj i bliskoj opasnosti ili ako je oporučitelj na mjestu na kojem je zbog nekog izvanrednog stanja (rat, prirodna nepogoda itd.) društveni život paraliziran do te mjere da se oporuka ne može sastaviti ni na jedan drugi način, oporučitelj oporuku može izreći usmeno pred trojicom istovremeno prisutnih svjedoka. Ako oporučitelj ostane živ, usmena oporuka smatra se ništavnom nakon isteka dva tjedna od datuma njezina izricanja.

b) Ako postoji opravdana bojazan da bi oporučitelj mogao umrijeti prije sastavljanja oporuke pred javnim bilježnikom, oporuku pred dvojicom svjedoka može zabilježiti načelnik općine u kojoj se nalazi oporučitelj. Takva oporuka ostaje valjana tri mjeseca od trenutka kada oporučitelj postane sposoban sastaviti oporuku pred javnim bilježnikom. Takva je oporuka poznata pod nazivom „dorf testament“.

c) Ako postoje ozbiljni razlozi za takvo postupanje, oporuka se može sastaviti i u češkom zrakoplovu ili na pomorskom brodu. Oporuku tada u prisutnosti dvojice svjedoka sastavlja zapovjednik zrakoplova ili broda ili njegov predstavnik. Valjanost takve oporuke također je ograničena na tri mjeseca.

d) Posljednju volju vojnika koji sudjeluje u oružanom sukobu može zabilježiti zapovjednik jedinice ili neki drugi časnik u prisutnosti dvojice svjedoka. Kao i u prethodnim slučajevima takva oporuka ostaje valjana tri mjeseca.

Ugovor o nasljeđivanju

U ugovoru o nasljeđivanju oporučitelj koji je punoljetan i ima punu pravnu sposobnost može imenovati nasljednika ili legatara koji može biti druga ugovorna stranka ili treća strana. Oporučitelj ne može jednostrano poništiti ugovor o nasljeđivanju.

U okviru ugovora o nasljeđivanju oporučitelj ne može raspolagati s više od tri četvrtine svoje ostavine; četvrtina ostavine mora ostati slobodna, iako oporučitelj može sastaviti oporuku u pogledu te preostale ostavine.

Na temelju ugovora o nasljeđivanju bračni drugovi mogu imenovati jedno drugoga nasljednicima. Može se dogovoriti da se prava i obveze iz ugovora o nasljeđivanju ponište u slučaju razvoda.

Ugovor o nasljeđivanju može se sastaviti samo u obliku autentičnog instrumenta, odnosno javnobilježničkog akta.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Središnji upisnik oporuka uspostavljen je 2001. Od 1. siječnja 2014., nakon opće rekodifikacije privatnog prava u Češkoj Republici, upisnik oporuka zamijenjen je Upisnikom pravnih akata u slučaju smrti. Taj je upisnik privatni popis u elektroničkom obliku kojega održava i vodi Javnobilježnička komora Češke Republike. U Upisnik pravnih akata u slučaju smrti bilježe se instrumenti o sljedećim pravnim aktima oporučitelja sastavljenim za slučaj smrti:

- oporuka, dodatak oporuci ili ugovor o nasljeđivanju,
- izjava o isključenju iz nasljedstva i izjava u kojoj se navodi da zakonski nasljednik neće doći u posjed ostavštine,
- nalog za izračun udjela u nasljedstvu, osim ako je takav nalog sadržan u oporuci,
- imenovanje upravitelja ostavine, osim ako je imenovan u oporuci,
- ugovor o odricanju od nasljednog prava,
- poništenje pravnih akata navedenih u točkama od a) do e).

Ako javni bilježnik sastavi neki od prethodno navedenih instrumenata u obliku javnobilježničkog akta ili ako je javni bilježnik na čuvanje primio neki takav instrument koji nije u obliku javnobilježničkog akta, informacije o tom instrumentu i o osobi koja ga je sastavila bilježi u prethodno navedeni upisnik elektroničkim prijenosom podataka.

Instrumenti o oporučiteljevim pravnim aktima u slučaju smrti koji nisu javnobilježnički akti u upisnik se upisuju samo ako su predani na čuvanje kod javnog bilježnika.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

Nužni dio nasljedstva – opće informacije

Nužni nasljednici oporučitelja njegovi su potomci. Nužni nasljednik (*i*) koji se nije odrekao nasljednog prava ili prava na nužni dio; (*ii*) koji je prihvatljivi nasljednik i (*iii*) koji nije pravno valjano isključen iz nasljedstva ima pravo na nužni dio ili njegovo dopunjavanje ako ga je oporučitelj djelomično ili u cijelosti isključio iz raspolaganja imovinom nakon smrti, odnosno ako nije primio, u obliku udjela u nasljedstvu ili ostavini, imovinu koja je po svojoj vrijednosti jednaka njegovu nužnom dijelu nasljedstva. Bračni drug koji je nadživio ostavitelja i preci ostavitelja nisu nužni nasljednici. Maloljetni potomci moraju primiti barem imovinu u vrijednosti tri četvrtine njihova nužnog dijela nasljedstva; punoljetni potomci moraju primiti barem jednu četvrtinu njihova nužnog dijela nasljedstva. Ako oporuka nije u skladu s prethodno navedenim i ako oporučitelj nije isključio iz nasljedstva nužnog nasljednika iz razloga koji su utvrđeni zakonom, nužni nasljednik ima pravo na isplatu iznosa koji je jednak vrijednosti njegova nužnog dijela. Ako je oporučitelj udovac/udovica i ima dvoje djece, svakome od njih pripada polovina nasljedstva. Ako je jedno od te djece maloljetno, njihov nužni dio iznosi tri osmine; za punoljetnog potomka nužni dio iznosi jednu osminu.

Posebni slučajevi

Ako je nužni nasljednik (svjesno) izostavljen iz oporuke, a nije isključen iz nasljedstva, ali je počinio djela kojima su ispunjeni zakonski uvjeti za isključenje iz nasljedstva, takvo izostavljanje tretira se kao isključivanje iz nasljedstva koje je izvršeno prešutno i s pravom te u takvoj situaciji potomak nema pravo na nužni dio nasljedstva.

Ako je nužni nasljednik izostavljen iz oporuke samo zato što oporučitelj, u vrijeme sastavljanja uputa o raspolaganju imovinom nakon smrti, nije znao za njega (npr. oporučitelj je vjerovao da je njegov potomak preminuo ili nije bio upoznat s činjenicom da je određena osoba njegov potomak), taj nužni nasljednik ima pravo na nužni dio nasljedstva koji mu po zakonu pripada.

Mogućnost odricanja od prava na nužni dio nasljedstva

Nužni nasljednik može se odreći prava na nužni dio nasljedstva ugovorom sklopljenim s oporučiteljem sastavljenim u obliku javnobilježničkog akta. Osoba se na isti način može odreći prava na nasljedstvo u korist neke druge osobe. Odricanje od prava na nasljedstvo u korist te druge osobe valjano je ako ona postane nasljednik.

Odbijanje i ustupanje nasljedstva (nasljedstvo može ustupiti nasljednik koji nije odbio nasljedstvo) trebalo bi razlikovati od odricanja od nasljedstva ili nužnog dijela temeljem ugovora sklopljenog s oporučiteljem (za vrijeme njegova života) u obliku javnobilježničkog akta. Osoba može odbiti ili ustupiti nasljedstvo tek nakon oporučiteljeve smrti.

Ostala ograničenja

Oporučitelj u oporuci može navesti uvjete, upute u pogledu vremena ili izdati naloge ili dati upute da se nakon smrti nasljednika nasljedstvo ima prenijeti na drugog nasljednika (nasljedni slijed). Međutim, takva klauzula ne smije biti usmjerena na očito šikaniranje nasljednika ili legata zbog zamjetne samovolje oporučitelja i ne smije biti u jasnoj suprotnosti s javnim poretkom.

Oporučitelj ne može naložiti nasljedniku ili legataru da stupi u brak, da ne stupi u brak ili da ostane u braku, ali može za nekoga uspostaviti pravo koje traje do trenutka stupanja u brak te osobe.

Ako su svi nasljednici (ili slijednici u nasljednom slijedu) suvremenici oporučitelja, redosljed prema kojem će, u skladu s oporučiteljevim uputama o raspolaganju imovinom nakon smrti, ti nasljednici nasljeđivati imovinu jedni od drugih (pod određenim uvjetima) nije ograničen. Ako u trenutku smrti oporučitelja nasljednik još uvijek nije živ, redosljed nasljednika koji je utvrdio oporučitelj završava kada prvi takav nasljednik preuzme nasljedstvo. Nasljedni slijed završava najkasnije nakon isteka stotinu godina od smrti oporučitelja. Međutim, ako nasljednik u nasljednom slijedu treba preuzeti nasljedstvo nakon smrti nasljednika koji je suvremenik oporučitelja, nasljedni slijed završava tek nakon što prvi takav nasljednik u nasljednom slijedu preuzme nasljedstvo.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Ako ostavitelj nije sastavio oporuku, ostavinu nasljeđuju njegovi zakonski nasljednici u šest nasljednih redova. Osobe u tim redovima razmatraju se kao nasljednici na temelju njihova reda. Nasljednike iz nižih redova isključuju nasljednici iz viših redova, odnosno ako ostavinu naslijede nasljednici iz prvog nasljednog reda, nasljednici iz drugog nasljednog reda ne nasljeđuju ništa. Nasljeđivanje se prenosi na nasljednike iz drugog nasljednog reda samo ako ostavinu ne naslijede nasljednici iz prvog nasljednog reda. Udjeli u nasljedstvu definirani zakonom primjenjuju se samo ako nasljednici ne postignu drugačiji dogovor na sudu. Ako ostavitelj nije sastavio upute o raspolaganju imovinom nakon smrti (oporuku, ugovor o nasljedstvu ili dodatak oporuci) ili ako je to dopustio (nije zabranio) u uputama o raspolaganju imovinom nakon smrti, nasljednici mogu razdijeliti ostavinu onako kako žele zajedničkim dogovorom postignutim na sudu.

Nasljedni redovi

U prvom nasljednom redu pokojnikova djeca i bračni drug nasljeđuju na jednake dijelove. Ako su ostavitelj i njegov bračni drug imali zajedničku bračnu imovinu, sud najprije utvrđuje zajedničku bračnu imovinu kako bi dio te imovine pripao preživjelom bračnom drugu, a dio (obično se radi o polovini imovine) bio uključen u nasljedstvo. Imovinu koja je uključena u nasljedstvo nasljeđuju ostaviteljev bračni drug i djeca na jednake dijelove. Dio bračnog druga ne uključuje imovinu koja mu je pripala prilikom utvrđivanja zajedničke imovine. U češkom Građanskom zakoniku nema razlike između bračne i izvanbračne djece ili nečije vlastite (biološke) i usvojene djece.

Ako neko ostaviteljevo dijete ne naslijedi (npr. ako se odrekne svojeg dijela nasljedstva za vrijeme oporučiteljeva života, ako odbije nasljedstvo ili ako ga ostavitelj nadživi), udio u nasljedstvu koji pripada tom djetetu nasljeđuju djeca tog djeteta na jednake dijelove. Isto se pravilo odnosi na potomke koji su daljnji rođaci.

Ako ostavitelj nije imao bračnog druga, ali je imao djecu, čitavu ostavinu nasljeđuju njegova djeca (ili njihovi potomci – vidi prethodno objašnjenje). Međutim, ako je ostavitelj imao bračnog druga, ali nije ostavio potomke, bračni drug ostavitelja ne nasljeđuje čitavu ostavinu, nego nasljeđuje zajedno s nasljednicima iz drugog nasljednog reda.

Nasljednici iz drugog nasljednog reda su ostaviteljev bračni drug, ostaviteljevi roditelji i osobe koje su živjele s ostaviteljem u zajedničkom kućanstvu barem godinu dana prije njegove smrti te su se prema tome brinule o kućanstvu koje su dijelile s njim, ili osobe koje je ostavitelj uzdržavao. Sve te osobe, osim bračnog druga, nasljeđuju na jednake dijelove. Ostaviteljev bračni drug, međutim, nasljeđuje barem polovinu ostavine. Prema tome, ako je ostavitelj imao bračnog druga i oba roditelja, bračni drug nasljeđuje polovinu ostavine, a svaki od roditelja četvrtinu.

Bračni drug i svaki od roditelja mogu u drugom nasljednom redu naslijediti čitavu ostavinu. Međutim, ako je ostavitelj imao osobu s kojom je živio u zajedničkom kućanstvu, ali nije imao bračnog druga niti roditelje, osoba s kojom je ostavitelj živio u zajedničkom kućanstvu ne dobiva čitavu ostavinu, nego nasljeđuje zajedno s drugim nasljednicima iz trećeg nasljednog reda.

U trećem nasljednom redu ostavinu na jednake dijelove nasljeđuju ostaviteljeva braća i sestre i osoba s kojom je pokojnik živio u zajedničkom kućanstvu.

Ako netko od braće i sestara ne nasljeđuje, dio tog brata ili sestre nasljeđuju njegova ili njezina djeca, tj. pokojnikovi nećaci i nećakinje (ponovno na jednake dijelove). Svaki od tih nasljednika može naslijediti čitavu ostavinu.

Ako nasljedstvo ne pripadne braći ili sestrama ostavitelja ili osobi s kojom je ostavitelj živio u zajedničkom kućanstvu, u četvrtom nasljednom redu na jednake dijelove nasljeđuju djedovi i bake pokojnika.

Ako ne nasljeđuju djedovi i bake ostavitelja, u petom nasljednom redu nasljedstvo prelazi na djedove i bake ostaviteljevih roditelja (pradjedove i prabake). Djedovi i bake ostaviteljeva oca primaju jednu polovinu nasljedstva, a djedovi i bake ostaviteljeve majke drugu polovinu. Dva para djedova i baka dijele polovinu nasljedstva koja im pripada na jednake dijelove.

Ako jedan član para ne nasljeđuje, oslobođena osmina pripada drugom članu para. Ako ne nasljeđuje čitav par, ta četvrtina pripada drugom paru s iste strane. Ako nijedan par s iste strane ne nasljeđuje, nasljedstvo pripada parovima s druge strane u istom omjeru u kojem je podijeljena polovina nasljedstva koja im je pripala izravno.

Naposlijetku, ako nijedan od prethodno spomenutih nasljednika ne nasljeđuje, u šestom nasljednom redu nasljedstvo prelazi na djecu djece ostaviteljeve braće i sestara (djecu nećaka i nećakinja) i na djecu ostaviteljevih baka i djedova (ujake, stričeve i tetke). Ako netko od ujaka, stričeva ili tetaka ne nasljeđuje, njihov dio nasljeđuju njihova djeca (ostaviteljevi bratići i sestrične).

Ako nitko od nasljednika ne nasljeđuje, ostavina pripada državi koja se tretira kao nasljednik.

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nasljedstva?

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju legata?

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nužnog dijela nasljedstva?

Okružni sud nadležan je za sve postupke povezane s ostavinom (uključujući odbijanje ili prihvaćanje nasljedstva, legate ili dokazivanje nužnog dijela nasljedstva). U skladu s prethodno utvrđenim rasporedom poslova, sud daje upute javnom bilježniku da upravlja postupkom povezanim s ostavinom. Taj javni bilježnik potom djeluje i donosi odluke u postupku u ime suda. Prema češkom zakonodavstvu nije dopušteno da stranke u postupku povezanom s ostavinom biraju javnog bilježnika.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)

Češki sudovi provode ostavinske postupke ako je ostavitelj, u trenutku smrti, imao uobičajeno prebivalište u Češkoj Republici ili je posjedovao nekretninu u Češkoj Republici.

O toj nekretnini odlučuju češki sudovi čak i ako pokojnik nije imao uobičajeno prebivalište u Češkoj Republici.

U ostalim slučajevima, ostavinski postupci provode se na češkim sudovima:

- ako je češki državljanin s uobičajenim prebivalištem u inozemstvu ostavio imovinu u Češkoj Republici, a neki od njegovih nasljednika s uobičajenim prebivalištem u Češkoj Republici podnese zahtjev da se na češkim sudovima održi ostavinski postupak ili
- ako druga država (čija bi upravna tijela inače bila nadležna za ostavinski postupak) odbije baviti se nasljedstvom ili ne da nikakav odgovor ili
- ako nema uzajamnih odnosa u pitanjima nasljedstva između države čija bi upravna tijela inače bila nadležna za ostavinski postupak i Češke Republike, odnosno ako ta država ne upućuje ostavinske postupke ostavitelja s uobičajenim prebivalištem u Češkoj Republici na rješavanje češkim sudovima i ne smatra pravno valjanima odluke koje su donijeli češki sudovi.

Nadležnost

Ako su nadležni češki sudovi, za provođenje ostavinskog postupka nadležan je onaj okružni sud na čijem području je bilo trajno ili drugo prebivalište ostavitelja, onako kako je upisano u relevantnom informacijskom sustavu. Ako ostavitelj nije imao prijavljeno trajno ili drugo prebivalište, nadležan je onaj sud na čijem je području ostavitelj zapravo živio (gdje je imao boravište). Ako ni to mjesto nije moguće utvrditi, nadležan je onaj sud na čijem je području ostavitelj posljednje boravio.

Ako ostavitelj nije boravio u Češkoj Republici, nadležan je onaj sud na čijem je području ostavitelj posjedovao nekretninu. Ako ostavitelj nije posjedovao nekretnine u Češkoj Republici (a nadležnost se ne može utvrditi nekom od prethodno navedenih metoda), nadležan je onaj sud na čijem je području ostavitelj preminuo (područje na kojem je nađeno tijelo pokojnika).

Kada češki sud pokreće ostavinski postupak

Sud pokreće ostavinski postupak na vlastitu inicijativu čim sazna za smrt ostavitelja. Nadležni sud o smrti obavještava matični ured. Međutim, sud za smrt ostavitelja može saznati i na druge načine, primjerice od policije, zdravstvene ustanove ili nasljednika.

Sud pokreće ostavinski postupak i ako zahtjev za to preda osoba koja ima pravo na ostavinu kao nasljednik. Ako sud utvrdi da nije mjesno nadležan za neki ostavinski predmet, on taj predmet prosljeđuje nadležnom sudu. Ostavinski predmeti prosljeđuju se drugom sudu i u onim situacijama kada bi bilo prikladno tako postupiti, primjerice zato što ostaviteljevi nasljednici imaju prebivalište na području nadležnosti nekog drugog suda.

Tijek postupka

U pripremnom dijelu postupka sud najprije utvrđuje informacije o ostavitelju, njegovoj imovini i dugovima, skupini nasljednika te je li pokojnik ostavio oporuku ili neke druge upute o raspolaganju imovinom nakon smrti. Sud obično prikuplja takve informacije iz javnih popisa, iz upisnika pravnih akata u slučaju smrti, iz upisnika dokumenata o bračnoj imovini te osobito ispitivanjem osobe koja je bila zadužena za pokojnikov pogreb.

Kada se to zahtijeva zakonom ili iz drugih razloga, sud poduzima i žurne mjere kako bi osigurao ostavinu, odnosno popisivanje imovine i pečačenje ostavine. Kada je pripremi dio postupka gotov, sud nalaže da se održi ročište i upoznaje potencijalne nasljednike s njihovim nasljednim pravom i pravom da zatraže da se sastavi popis ostavine. Ako netko od nasljednika zatraži popis ostavine, sud izdaje nalog da se taj popis sastavi.

Ako je pokojnik imao zajedničku bračnu imovinu, sud – nakon što ga o tome obavijeste stranke – sastavlja popis te imovine i popis zajedničkih obveza te utvrđuje vrijednost imovine. Zanimljivo je da imovina o kojoj se stranke spore. Preživjeli bračni drug tada ima priliku dogovoriti se s nasljednicima o načinu podjele zajedničke bračne imovine. Tim se dogovorom određuje koja će imovina biti uključena u ostavinu, a koja će ostati preživjelom bračnom drugu (ne mora se poštovati načelo da su dijelovi bračnih drugova jednaki). Moguće je i postići sporazum prema kojem će sva zajednička imovina pripasti preživjelom bračnom drugu te nijedan dio te imovine neće biti uključen u ostavinu.

Sporazum o načinu podjele zajedničke bračne imovine postignut između nasljednika i preživjelog bračnog druga ne smije biti u nesuglasju sa zakonom ili sa smjernicama pokojnika navedenim u uputama o raspolaganju imovinom nakon smrti. U suprotnom sud neće odobriti taj sporazum.

Ako sud ne odobri sporazum o načinu podjele zajedničke bračne imovine ili ako takav sporazum nije sklopljen, sud sam odlučuje o načinu podjele zajedničke bračne imovine na temelju sljedećih načela:

- a) dijelovi bračnih drugova u imovini koja se treba utvrditi jednaki su;
- b) svaki bračni drug nadoknađuje sredstva iz zajedničke imovine potrošena na imovinu koja je isključivo u njegovom vlasništvu;
- c) svaki bračni drug ima pravo tražiti naknadu za sredstva iz imovine koja je isključivo njegovo vlasništvo, a koja su potrošena na zajedničku imovinu;
- d) uzimaju se u obzir potrebe uzdržavane djece;
- e) uzima u obzir kako je svaki bračni drug skrbio o obitelji, osobito kako je svaki od njih skrbio o djeci i obiteljskom kućanstvu;
- f) uzima u obzir kako je svaki od bračnih drugova pridonio stjecanju i održavanju zajedničke imovine.

Nakon što utvrdi zajedničku bračnu imovinu, sud sastavlja popis imovine i obveza uključenih u ostavinu. Pri tome sud se prvenstveno oslanja na informacije koje su prikupljene od nasljednika te na popis ostavine, ako je napravljen. Zanimljivo je da sporna imovina i obveze, ako ih ima.

Sud u pravilu procjenjuje vrijednost imovine iz ostavine na temelju podudarnih izvjava nasljednika. Vrlo se rijetko za takve procjene traži stručno mišljenje.

Ako pokojnik nije ostavio upute o raspolaganju imovinom nakon smrti, nasljednici se mogu dogovoriti o tome kako će podijeliti ostavinu onako kako to žele.

Sud nasljednicima potvrđuje stjecanje nasljedstva temeljem tog dogovora. Ako takav dogovor nije postignut, sud potvrđuje njihovo nasljedstvo u skladu s omjerima navedenim u zakonu. Na zahtjev nasljednika, sud sam dijeli ostavinu među nasljednicima.

Ako je oporučitelj u uputama o raspolaganju imovinom nakon smrti dao upute o tome kako podijeliti ostavinu, sud nasljednicima potvrđuje stjecanje nasljedstva temeljem tih uputa. U suprotnom, nasljednici se mogu dogovoriti kako će među sobom podijeliti ostavinu. Nasljednici se mogu dogovoriti o drukčijim razinama udjela u nasljedstvu samo ako je oporučitelj izričito dopustio tu mogućnost.

Ako jedan od nužnih nasljednika potvrdi pravo na nužni dio nasljedstva, ostali nasljednici mogu se dogovoriti s njim o načinu podmirenja nužnog dijela (otpremnina). U suprotnom, mora se naložiti sastavljanje popisa ostavine kako bi se izračunao nužni dio.

Prije nego što se donese odluka o ostavini, sudu se mora dostaviti dokaz da su riješeni svi legati i da su ostali legatari obaviješteni o njihovom pravu na stjecanje predmeta legata.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

Nakon smrti ostavitelja njegovi nasljednici imaju pravo na stjecanje nasljedstva. Jedan ili više nasljednika nasljeđuju ostavinu nakon smrti ostavitelja, osim ako je stjecanje imovine iz ostavine odgođeno u skladu s uputama ostavitelja o raspolaganju imovinom nakon smrti, primjerice zbog nekog uvjeta (nasljednik može steći nasljedstvo tek nakon što diplomira) ili uputa u pogledu vremena (nakon isteka definiranog razdoblja). Sud odlučuje o tome tko dobiva nasljedstvo na taj način na temelju ishoda ostavinskog postupka. Ako je ostavitelj u svojim uputama o raspolaganju imovinom nakon smrti odgodio dobivanje nasljedstva (nekim uvjetom ili uputom u pogledu vremena), jedan ili više glavnih nasljednika nasljeđuju nakon smrti oporučitelja, dok jedan ili više kasnijih nasljednika nasljeđuju nakon što ispune uvjet (protjecanje određenog razdoblja). Sud odlučuje o prenošenju nasljedstva s glavnih nasljednika na kasnije nasljednike u zasebnom postupku.

Odluke o nasljedstvu u ime suda donosi javni bilježnik kojemu je nadležni okružni sud povjerio provođenje ostavinskog postupka. Kada djeluju u svojstvu sudskog povjerenika u ostavinskom postupku, javni bilježnik, javnobilježnički prisjednik i javnobilježnički vježbenik imaju sva prava suda kao javnog tijela u provođenju pravde.

Legatar stječe pravo na legat nakon smrti oporučitelja te ga se o tom pravu mora obavijestiti prije kraja ostavinskog postupka. Legati se moraju izvršiti prije kraja ostavinskog postupka.

Odricanje od prava na nasljedstvo, odbijanje nasljedstva, ustupanje nasljedstva

Osoba se može unaprijed odreći prava na nasljedstvo temeljem ugovora s ostaviteljem u obliku javnobilježničkog akta.

Nakon smrti oporučitelja nasljednik može odbiti nasljedstvo izričitom izjavom pred sudom danom u roku od jednog mjeseca od dana kada je taj nasljednik upućen u to pravo. Nasljednik koji živi u inozemstvu može odbiti nasljedstvo u roku od tri mjeseca od dana kada je upućen u to pravo. To vremensko razdoblje može se produljiti zbog ozbiljnih razloga, ali ne može se produljiti nakon isteka vremenskog ograničenja (krajnji rok ne može se zanemariti). Nakon isteka krajnjeg roka smatra se da nasljednik nije odbio nasljedstvo.

Nužni nasljednik može odbiti nasljedstvo a zadržati pravo na nužni dio, primjerice može odbiti nasljedstvo koje proizlazi iz uputa o raspolaganju imovinom nakon smrti, a da ne izgubi pravo na nužni dio. To je, u određenom smislu, iznimka od općeg pravila da se nasljednik ne može osloboditi obveze koja mu je nametnuta u uputama o raspolaganju imovinom nakon smrti odbijanjem nasljedstva koje proizlazi iz tih uputa, a ipak istovremeno uživati svoja prava kao zakoniti nasljednik – nasljednik može postati nasljednik temeljem uputa o raspolaganju imovinom nakon smrti ili može odbiti nasljedstvo. Izjava o odbijanju ili prihvaćanju nasljedstva ne može se povući.

Nasljedstvo ne može odbiti osoba koja je svojim djelima jasno pokazala da nema namjeru odbiti nasljedstvo, osobito tako što raspolaže imovinom koja pripada ostavini.

Nasljedstvo se može i ustupiti drugom nasljedniku. Nužni nasljednik koji ustupi nasljedstvo odriče se i prava na nužni dio nasljedstva; ta odluka pravomoćna je i za njegove potomke. Ustupanje nasljedstva drugom nasljedniku stupa na snagu ako drugi nasljednik pristane na taj čin. Nasljednik koji ustupi nasljedstvo tim činom nije oslobođen obveze da postupa u skladu s nalogima, uputama koje se odnose na legatate ili drugim mjerama koje, u skladu s voljom oporučitelja, mora ispuniti osobno.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Nasljednici mogu odabrati hoće li iskoristiti svoje pravo da zatraže popis ostavine. Nasljednici koji ne zatraže popis ostavine u potpunosti su odgovorni za dugove pokojnika. Ako više nasljednika ne iskoristi svoje pravo na popis, solidarno su i pojedinačno odgovorni. Nasljednik koji ne zatraži popis odgovoran je za sve dugove čak i ako sud sastavi popis imovine iz drugih razloga (npr. zato što je drugi nasljednik iskoristio svoje pravo da zatraži popis imovine). Ako nasljednik zatraži popis, sud sastavlja popis ostavine. Nasljednik koji je zatražio popis ostavine odgovoran je za pokojnikove dugove samo do vrijednosti primljenog nasljedstva. Ako više nasljednika iskoristi pravo na popis ostavine, solidarno su i pojedinačno odgovorni, ali svaki je odgovoran samo do vrijednosti nasljedstva koje je primio.

U nekim slučajevima sud nalaže sastavljanje popisa ostavine čak i ako nijedan nasljednik to ne zatraži, prije svega radi zaštite maloljetnih nasljednika, nasljednika čije prebivalište nije poznato te vjerovnika oporučitelja.

U određenim slučajevima sud može odlučiti da se popis ostavine zamijeni popisom imovine iz ostavine koji je sastavio upravitelj ostavine ili zajedničkom izjavom o imovini iz ostavine koju su pripremili i potpisali svi nasljednici.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Upis prava u katastar nekretnina uređen je Zakonom br. 256/2013 o katastru nekretnina (Zakon o katastru).

U katastar nekretnina upisuje se:

zemljišta u obliku zemljišnih čestica;

zgrade kojima je dodijeljen popisni broj ili referentni zemljišnoknjižni broj, osim ako se radi o dijelu zemljišta ili pravu građenja;

zgrade kojima nije dodijeljen popisni broj ili referentni zemljišnoknjižni broj, osim ako se radi o dijelu zemljišta ili pravu građenja, pod uvjetom da su glavne građevine na zemljištu i da nisu klasificirane kao „male građevine“;

jedinice definirane u skladu s Građanskim zakonikom;

jedinice definirane u skladu sa Zakonom br. 72/1994 kojim se uređuju određeni suvlasnički odnosi u odnosu na zgrade i određeni vlasnički odnosi u odnosu na stanove i nerezidencijalne prostore te izmjenjuju i dopunjuju određeni zakoni (Zakon o stambenom vlasništvu), kako je izmijenjen i dopunjen;

pravo građenja;

vodovod.

Stvarno pravo stečeno nasljedstvom upisuje se u katastar nekretnina temeljem odluke ili autentičnog instrumenta o nasljeđivanju koji se izdaje u državi članici i temeljem potvrde koju izdaje sud ili nadležno tijelo matične države članice ili temeljem Europske potvrde o nasljeđivanju (dalje u tekstu: „instrumenti“). Zemljišnoknjižni ured na čijem se području nalazi nekretnina lokalno je nadležan za obavljanje postupka upisa.

U instrumentu za upis prava u katastar nekretnina (odluka o nasljedstvu, autentični instrument, Europska potvrda o nasljeđivanju) nekretnine moraju biti označene u skladu s odjeljkom 8. Zakona br. 256/2013:

zemljište se identificira brojem čestice i naznakom o tome radi li se o građevinskoj čestici te imenom katastarske općine u kojoj se nalazi;

zemljište koja se upisuje po jednostavnom postupku identificira se brojem čestice u skladu s prethodnim zemljišnim knjigama, navodi se je li taj broj čestice dodijeljen temeljem katastra zemljišta, parcelacijskog elaborata za diobu ili okrupnjavanje čestica ili upisnika nekretnina, te imenom katastarske općine u kojoj se nalazi;

građevina koja nije klasificirana kao dio zemljišta ili građevinsko pravo identificira se brojem čestice zemljišta na kojem je izgrađena, popisnim brojem ili referentnim zemljišnoknjižnim brojem (ako građevini nije dodijeljen nikakav broj, navodi se način služenja zgradom) te imenom općine u kojoj se nalazi;

jedinica se identificira određivanjem zgrade u kojoj je etažirana ili određivanjem zemljišta ili prava građenja, ako je zgrada u kojoj se nalazi etažirana jedinica klasificirana kao dio takvog zemljišta, brojem i nazivom te jedinice te, ovisno o slučaju, naznakom da se radi o nedovršenoj jedinici;

pravo građenja identificira se brojem čestice, naznakom o tome radi li se o građevinskoj čestici te imenom katastarske općine u kojoj je uspostavljeno;

vodovod se identificira brojem čestice, naznakom o tome radi li se o građevinskoj čestici, imenom katastarske općine i načinom služenja.

Instrumenti koji se predaju za upis prava u katastar nekretnina moraju ispunjavati zahtjeve za instrument namijenjen za potrebe upisa nekretnina, njihov sadržaj mora opravdati predloženi upis prava, a predloženi upis prava mora se nadovezivati na prethodne upise u katastru nekretnina.

U instrumentima moraju biti navedeni ime, adresa stanovanja, osobni identifikacijski broj ili datum rođenja nasljednika ili drugih nositelja prava (ili, ako se radi o pravnoj osobi, ime, registrirano sjedište i registarski broj, ako je dodijeljen). U instrumentu moraju biti navedeni udjeli prema kojima svaki nasljednik stječe pravo na nekretninu te, ovisno o slučaju, koje stvarno pravo se uspostavlja, kao i odgovarajući nositelji prava i odgovorne stranke. U ostavinskom postupku osim prava vlasništva mogu se uspostaviti i pravo građenja, pravo služnosti, založno pravo, buduće založno pravo, podzaložno pravo, pravo prvokupa, pravo budućeg raspolaganja imovinom za života, dopunsko suvlasništvo, zaklada te zabrana prijenosa ili terećenja u odnosu na nekretninu.

Ako se pravo koje se treba upisati u katastar nekretnina temeljem određenog instrumenta odnosi samo na dio zemljišta, uz instrument se mora priložiti geodetski nacrt na kojem se definira dio predmetnog zemljišta. Taj geodetski nacrt tretira se kao dio instrumenta.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

Oporučitelj u svojim uputama o raspolaganju imovinom nakon smrti može imenovati upravitelja ostavine i/ili izvršitelja oporuke.

Sud na prijedlog nasljednika koji ne želi trošiti vrijeme i trud na provođenje posljednje volje oporučitelja imenuje upravitelja ostavine kako bi proveo posljednju volju oporučitelja. Taj prijedlog mora sadržavati sve opće elemente podneska, odnosno u njemu mora jasno biti naznačen sud kojem je prijedlog upućen, tko je uputio prijedlog, na što se prijedlog odnosi i koji mu je cilj, te mora biti potpisan i datiran.

Sud može imenovati skrbnika ostavine i na vlastitu inicijativu ako:

- izvršitelj oporuke nije imenovan, odbija skrbiti o ostavini ili očito nije sposoban skrbiti o ostavini te ako nasljednici nisu sposobni valjano skrbiti o ostavini;
- ako je potrebno sastaviti popis imovine iz ostavine;
- ako postoje drugi ozbiljni razlozi da se tako postupi ili
- ako je prethodni upravitelj ostavine preminuo, ako je razriješen dužnosti, ako je dao ostavku ili mu je pravna sposobnost ograničena te je ostala potreba da netko obavlja te dužnosti.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Izvršitelj oporuke (ako ga je oporučitelj imenovao) odgovoran je za provođenje posljednje volje oporučitelja. Ako nije imenovan upravitelj ostavine, izvršitelj oporuke odgovoran je i za skrb o ostavini.

Ako su imenovani i izvršitelj oporuke i upravitelj ostavine, upravitelj ostavine skrbi o ostavini u skladu s uputama izvršitelja oporuke.

Ako je imenovan upravitelj ostavine, ali nije imenovan izvršitelj oporuke, upravitelj ostavine skrbi o ostavini. Ako je tako predložio jedan od nasljednika, sud nalaže i da upravitelj ostavine provede posljednju volju oporučitelja.

Ako nisu imenovani ni upravitelj ostavine ni izvršitelj oporuke, svi nasljednici zajednički skrbe o ostavini. Nasljednici se mogu dogovoriti i da o ostavini skrbi samo jedan od njih.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Upravitelj ostavine odgovoran je isključivo za skrb o ostavini. To znači da radi samo ono što je potrebno da bi se očuvala imovina. Postupajući tako može iskoristiti sva prava koja se odnose na imovinu o kojoj skrbi. Upravitelj ostavine može prenijeti dijelove ostavine ili ih upotrijebiti za instrument osiguranja, ako je to potrebno radi očuvanja vrijednosti ili sadržaja imovine o kojoj skrbi, ili za odštetu. Pod istim uvjetima može promijeniti svrhu imovine o kojoj skrbi.

Upravitelj nasljedstva ili izvršitelj oporuke može poduzeti sve mjere koje izlaze izvan okvira jednostavnog upravljanja ako nasljednici za to daju pristanak. Ako nasljednici ne postignu dogovor ili ako je nasljednik osoba pod posebnom zaštitom, potrebno je odobrenje suda.

Izvršitelj oporuke odgovoran je za uredno i revno provođenje posljednje volje oporučitelja. Pripadaju mu sva prava potrebna kako bi proveo svoje zadaće, uključujući pravo da na sudu brani valjanost oporuke i da zatraži da se nasljednik ili legatar proglaše nenadležnim te da osigura da se izvrše sve upute oporučitelja. U oporuci oporučitelj može utvrditi dodatne obveze izvršitelja oporuke.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Ostavinski postupak završava izdavanjem odluke o nasljedstvu u kojoj se izričito navode prava i obveze povezane s ostavinom. Stranke imaju pravo na žalbu protiv te odluke u roku od petnaest dana od dana njezina primitka. Odluka postaje pravomoćna ako u tom roku nitko ne podnese žalbu. Pravomoćna odluka služi kao dokaz prava i obveza koje sadržava. Odluka ima status autentičnog instrumenta.

Prije konačnog završetka postupka sud može izdati službeno potvrdu činjenica poznatih iz spisa predmeta. I ta je potvrda autentični instrument.

Posljednji put ažurirano: 25/03/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Izvorna jezična inačica ove stranice [de](#) nedavno je izmijenjena. Naši

prevoditelji trenutačno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici već su prevedeni.

Opće informacije - Njemačka

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s [Vijećem javnih bilježnika Europske unije \(CNUE\)](#).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

Oporuka se može sastaviti u dva oblika: kao vlastoručna oporuka ili kao javna oporuka.

Vlastoručnu oporuku mogu sastaviti samo osobe koje su navršile 18 godina. Oporuka mora biti u cijelosti vlastoručno sastavljena i potpisana. Ako je oporuka napisana na pisaćem stroju ili na računalu, ako nedostaje potpis ili ako je diktirana (npr. na audiovrpcu), ona je nevažeća i uslijed toga iz ostavine mogu nasljeđivati samo zakonski nasljednici ako ne postoji druga valjana oporuka u kojoj se nasljedstvo dijeli na drugačiji način. Oporuka mora biti potpisana punim imenom i prezimenom kako ne bi došlo do zabune u pogledu identiteta osobe koja je sastavila oporuku. Naposljetku, preporučuje se u oporuci navesti vrijeme i mjesto kako bi bilo vidljivo kada i gdje je izrađena ova službena pisana isprava. To je važno jer se prethodna oporuka može u cijelosti ili djelomično opozvati novom oporukom. Ako u jednoj ili obje oporuke nedostaje datum, često nije moguće reći koja je novija i koja se može smatrati važećom.

I bračni i registrirani partneri mogu vlastoručno sastaviti zajedničku oporuku. U tom slučaju oba partnera moraju potpisati oporuku koju je sastavio jedan od bračnih ili registriranih partnera ili oba partnera (dodatne informacije potražite u odjeljku „Was ist ein gemeinschaftliches Testament?“ [„Što je zajednička oporuka?“] na stranici 24. brošure pod naslovom „Erben und Vererben“ [„Nasljeđivanje i davanje u nasljedstvo“] njemačkog Saveznog ministarstva pravosuđa i zaštite potrošača (*Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz*)).

Ako želite izbjeći pogreške u sastavljanju oporuke, trebali biste sastaviti javnu oporuku (takozvanu javnobilježničku oporuku). To znači da se oporuka usmeno iznosi javnom bilježniku koji ju potom bilježi u pisanom obliku ili se pak vlastoručno sastavlja i dostavlja javnom bilježniku (dodatne informacije potražite u odjeljku „Das öffentliche Testament“ [„Javna oporuka“] na stranici 23. brošure pod nazivom „Erben und Vererben“ [„Nasljeđivanje i davanje u nasljedstvo“] njemačkog Saveznog ministarstva pravosuđa i zaštite potrošača. Takvu oporuku mogu sastaviti i maloljetne osobe koje su navršile 16 godina.

Ugovor o nasljeđivanju sklapa se kod javnog bilježnika uz obaveznu nazočnost objiju stranaka (dodatne informacije potražite u odjeljku „Der Erbvertrag“ [„Ugovor o nasljeđivanju“] na stranici 29. brošure pod nazivom „Erben und Vererben“ [„Nasljeđivanje i davanje u nasljedstvo“] njemačkog Saveznog ministarstva pravosuđa i zaštite potrošača.).

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Kako bi se izbjegao rizik od skrivanja ili gubitka vlastoručne oporuke ili opasnost da će biti zaboravljena nakon smrti osobe, često se savjetuje (ali nije obvezno) oporuku pohraniti na čuvanje na lokalnom sudu (*Amtsgericht*), a u Baden-Württembergu u uredu javnog bilježnika (*Notariat*) (vrijedi do kraja 2017.). Javnobilježnička oporuka uvijek se čuva na sigurnome mjestu. Isto se primjenjuje na ugovor o nasljeđivanju, osim ako su ugovorne stranke izričito izjavile da ga neće pohraniti kod službene osobe; u potonjem slučaju isprava se umjesto toga pohranjuje kod javnog bilježnika. Oporuke i ugovore o nasljeđivanju koji su službeno pohranjeni treba otvoriti nakon smrti osobe (u zakonu se ta osoba naziva „oporučitelj“).

Od 1. siječnja 2012. sve se vlastoručne oporuke i ovjerena raspolaganja *mortis causa* (oporuke i ugovori o nasljeđivanju) koji se čuvaju na lokalnom sudu – u saveznoj državi Baden-Württemberg u uredu javnog bilježnika do kraja 2017. – elektronički upisuju u središnji registar oporuka u Saveznoj komori javnih bilježnika [*Bundesnotarkammer*]. U slučaju raspolaganja *mortis causa* koja su sastavljena prije tog datuma i pohranjena na čuvanje, relevantni se podaci iz lokalnih ureda prenose u registar.

Savezna komora javnih bilježnika vodi registar obavijesti o svim smrtnim slučajevima u zemlji te o njima obavještava nadležni ostavinski sud radi otvaranja oporuka, kao i o tome jesu li registrirana raspolaganja, o kojim je raspolaganjima riječ i gdje se čuvaju.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

Rodbinu je moguće razbaštiniti oporukom. No oduvijek se smatralo vrlo nepravednim kada preživjeli bračni partner, djeca i unuci ili roditelji nisu uključeni u oporuku, a bez oporuke bili bi postali zakonski nasljednici. Budući da država priznaje i zakonski definira preuzimanje obostrane odgovornosti u istospolnim

zajednicama, isto vrijedi i za nadživjele partnere u registriranim istospolnim zajednicama. Stoga zakonodavac toj usko definiranoj skupini osoba jamči tzv. obvezni dio. Osobe koje imaju pravo na obvezni dio imaju pravo protiv nasljednika podnijeti zahtjev za isplatu novčanog iznosa u visini polovine vrijednosti zakonskog nasljednog dijela.

Primjer: oporučiteljicu su nadživjeli suprug (s kojim je živjela u zajednici stečene imovine) [u kojoj svaki bračni partner zadržava vlasništvo nad svojom imovinom, ali povećanje kombinirane neto vrijednosti bračnih partnera tijekom braka dijeli se jednako] i kći. Oporučiteljica je u svojoj oporuci navela supruga kao jedinog nasljednika. Ostavina vrijedi 100 000 EUR. Udio obveznog dijela kćeri određuje se na temelju udjela od $\frac{1}{4}$ (a njezin zakonski dio iznosi $\frac{1}{2}$; isto kao i dio supruga koji je živio s oporučiteljicom u zajednici stečene imovine). Iznos novca na koji ona ima pravo izračunava se množenjem udjela obveznog dijela s vrijednošću ostavine u trenutku stjecanja nasljedstva. To znači da kći može tražiti od supruga obvezni udio u iznosu do 25 000 EUR ($\frac{1}{4} \times 100\,000$ EUR).

Oporučitelj ne može onemogućiti zahtjev za obvezni udio uključivanjem korisnika obveznog dijela u oporuku dodjeljujući im pritom manje od polovice njihova zakonskog dijela. U takvim slučajevima korisnik obveznog dijela ima pravo na dodatni iznos kako bi se njegov obvezni dio izjednačio s polovinom vrijednosti zakonskog dijela.

Primjer: oporučitelj je u svojoj oporuci nasljednicima imenovao svoju suprugu (s kojom je živio u zajednici stečene imovine) i kćer i odredio da bi supruga trebala naslijediti $\frac{2}{3}$, a kći $\frac{1}{3}$ njegove ostavine. Ostavina vrijedi 800 000 EUR. Omjer za izračun obveznog dijela kćeri iznosi $\frac{1}{4}$ (= 200 000 EUR). Budući da je uključena u oporuku i već bi trebala naslijediti 100 000 EUR ($\frac{1}{3}$ od 800 000 EUR), ona stoga ima pravo samo na dodatni iznos za pokrivanje manjka (100 000 EUR).

Zahtjevi za isplatu obveznog dijela moraju se podnijeti u roku od tri godine otkad je mogući korisnik obveznog dijela postao svjestan stečenog nasljedstva i raspolaganja koje nije povoljno za njega, a najkasnije trideset godina od stjecanja nasljedstva.

Nasljednici mogu tražiti odgađanje zahtjeva za obvezni dio ako bi neposredno zadovoljavanje zahtjeva moglo na njih uvelike nepravedno utjecati. U zakonodavstvu je kao primjer naveden scenarij u kojem bi se morao prodati obiteljski dom. Svejedno treba uzeti u obzir interese osoba koje imaju pravo na obvezni dio. Odgoda znači da se obvezni dio ne mora odmah isplatiti. Sud za svaki pojedini slučaj odlučuje koliko se može odgoditi isplata obveznog dijela i kada je potrebno dati jamstva u vezi sa zahtjevom za obvezni dio.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Ako nema oporuke ili ugovora o nasljeđivanju, primjenjuju se pravila o zakonskom nasljeđivanju.

U skladu s njemačkim zakonom o nasljeđivanju nasljednicima se smatraju samo srodnici, odnosno, osobe koje imaju iste roditelje, bake i djedove ili prabake i pradjedove kao i umrla osoba, te osobe koje s umrlom osobom dijele više daljih zajedničkih predaka. Srodnici stečeni brakom ne smatraju se srodnicima u tom smislu i nisu uključeni u zakonsko nasljeđivanje: to su, primjerice, punica, svekrva, zet, poočim, pokćerka, ujna, strina, tetak, ujak; te osobe nisu imale zajedničke pretke s umrlom osobom.

Odnos srodstva može proizići i iz posvojenja (u dječjoj dobi). Tim se postupkom stvara punopravni zakonski obiteljski odnos između djeteta i posvojitelja i između djeteta i rodbine posvojitelja, koji uključuje sva povezana prava i obveze. Stoga posvojena djeca u načelu imaju ista prava kao i biološka djeca (određeni se uvjeti mogu primjenjivati ako su posvojena djeca punoljetna).

Bračni partneri iznimka su od načela da nasljeđuju samo srodnici. Iako obično nisu u srodstvu i zato nemaju zajedničkih predaka, oni svejedno imaju pravo na vlastiti udio u nasljedstvu bračnog partnera. Ako su bračni partneri razvedeni, ne postoji nasljedno pravo. To se pod određenim uvjetima primjenjuje i na bračne partnere koji još nisu razvedeni, ali su u postupku razvoda.

Prema zakonu o nasljeđivanju registrirani partneri imaju ista nasljedna prava kao i bračni partneri. Međutim, ne postoji zakonsko nasljedno pravo u slučaju drugih oblika zajedničkog života.

Zakon o nasljeđivanju za rodbinu

Sva rodbina nema jednaka nasljedna prava. Rodbina je zakonom podijeljena na nasljednike različitih redova:

Prvi nasljedni red

Nasljednici prvog reda uključuju samo potomke umrle osobe, odnosno, djecu, unuke, prauke, i slično.

Izvanbračna djeca zakonski su nasljednici svojih majki i očeva i njihove rodbine. (Iznimka se primjenjuje na slučajeve nasljeđivanja kada je oporučitelj preminuo prije 29. svibnja 2009., a izvanbračno dijete rođeno je prije 1. srpnja 1949. – vidjeti bilješke na stranicama 11. i 15. brošure pod naslovom „Erben und Vererben“ [„Nasljeđivanje i davanje u nasljedstvo“] Saveznog ministarstva pravosuđa i zaštite potrošača.)

Ako se pronađe osoba iz ove grupe posebno bliskih srodnika, ni jedan dalji srodnik ne dobiva nikakav udio u nasljedstvu.

Primjer: Primjer: umrla osoba ima samo jednu kćer i brojne nećake. Nećaci ne nasljeđuju ništa.

Djetetova djeca (tj. unuci, prauunci i slično) mogu obično naslijediti nešto samo ako su njihovi roditelji već umrli ili su se sami odrekli nasljedstva.

Primjer: umrlu osobu nadživljava samo jedna kći i troje unuka sina koji je već umro. Kći dobiva polovicu nasljedstva, a unuci moraju dijeliti drugu polovicu – odnosno, polovicu koju bi inače naslijedio njihov otac. To znači da svaki unuk ili unuka nasljeđuje nasljedstva.

Drugi nasljedni red

Nasljednici drugog nasljednog reda roditelji su umrle osobe i njihova djeca i djeca njihove djece, odnosno, braća i sestre te nećaci umrle osobe. I ovdje vrijedi pravilo da djeca roditelja oporučitelja nasljeđuju samo ako su roditelji oporučitelja već umrli. Djeca tada preuzimaju udio svojeg pokojnog oca ili majke.

Rodbina iz drugog nasljednog reda može nasljeđivati samo ako nema rodbine iz prvog nasljednog reda.

Primjer: umrlu osobu nadživjeli su nećakinja i nećak. Sestre i roditelji umrle osobe već su umrli. Nećakinja i nećak stoga svaki nasljeđuju polovicu ostavine.

Treći i daljnji nasljedni redovi

Kategorija trećeg nasljednog reda uključuje bake i djedove i njihovu djecu te djecu njihove djece (tetka, ujak, rođak itd...), a kategorijom četvrtog reda obuhvaćeni su pradjedovi i prabake i njihova djeca i djeca njihove djece i tako dalje. Nakon četvrtog nasljednog reda potomci već umrlih potomaka djedova i baka više nemaju prava; sada načelno nasljeđuju samo najbliži rođaci (prijelaz sa sustava nasljeđivanja prema potomstvu na postupni sustav nasljeđivanja). Uvijek se primjenjuje sljedeće: dovoljno je da je živ samo jedan srodnik iz prethodnog reda da bi bili isključeni svi mogući nasljednici sljedećeg reda.

Bračni i registrirani partneri

Bez obzira na sustav bračne imovine koji se primjenjuje, nadživjela supruga, suprug ili registrirani partneri smatraju se zakonskim nasljednicima i imaju pravo na $\frac{1}{4}$ ostavine zajedno s potomcima i na $\frac{1}{2}$ ostavine zajedno s rodbinom drugog nasljednog reda (tj. roditelji, bračni partneri, nećaci ili nećakinje umrle osobe) i s bakom i djedovima.

Ako su bračni partneri živjeli u okviru „zajednice stečene imovine“ (taj je sustav zadan osim ako su se bračni partneri dogovorili oko drugog sustava vlasništva u okviru predbračnog ili poslijebračnog ugovora), navedeni se udio povećava za $\frac{1}{4}$. Isto se primjenjuje na registrirane partnere.

Ako nema rodbine prvog i drugog nasljednog reda, kao ni djedova i baka, nadživjeli bračni/registrirani partner dobiva cijelo nasljedstvo.

Primjer: oporučitelja su nadživjeli supruga (s kojom je živio u okviru zajednice stečene imovine) i roditelji. Supruga dobiva $\frac{3}{4}$ ($\frac{1}{2} + \frac{1}{4}$), a roditelji – kao nasljednici drugog nasljednog reda – svaki dobivaju $\frac{1}{4}$ ostavine. Pored toga (osim nasljednika drugog nasljednog reda ili osim djeda i bake), supruga dobiva ono što se na njemačkom naziva „Großer Voraus“, odnosno povlašteno pravo koje u većini slučajeva obuhvaća sve kućanske predmete i vjenčane poklone

(osim nasljednika prvog reda, nadživjeli bračni partner kao pravni nasljednik ima pravo na te predmete samo u mjeri u kojoj su mu potrebni za vođenje kućanstva).

Zakonsko pravo države na nasljedstvo

Ako nema bračnog ili registriranog partnera i rodbine, zakonski je nasljednik država. Njezina je odgovornost uvijek ograničena na imovinu koja čini ostavinu.

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

U načelu je za pitanja nasljedstva nadležan ostavinski sud lokalnoga suda posljednjeg mjesta prebivališta oporučitelja (ili, u Baden-Württembergu, odgovarajući javnobilježnički ured do kraja 2017.)

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nasljedstva?

Od ostavine se odriče podnošenjem izjave ostavinskom sudu; izjava se podnosi sudu na ovjeru ili se predaje uz ovjeru javnog bilježnika (dodatne pojedinosti potražiti u nastavku).

Izjavu o prihvaćanju ne treba podnijeti ni u kojem posebnom obliku i nije potrebno potvrditi primitak. Sam istek roka za odricanje dovoljan je znak prihvaćanja.

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju legata?

Nasljeđe ili ostavina prihvaćaju se ili se od njih odriče podnošenjem izjave osobi koja je zadužena za nasljeđe/ostavinu. Ta osoba može biti nasljednik ili legatar. .

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nužnog dijela nasljedstva?

U njemačkom zakonu o nasljeđivanju nije predviđena izjava o prihvaćanju ili odricanju od obveznog dijela.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)*

Otvaranje oporuke:

Oporuku dostavljenu sudu, odnosno preuzetu iz službene pohrane, ostavinski sud otvara po službenoj dužnosti nakon smrti oporučitelja. Nasljednici se o tome službeno obavještavaju.

Postupak izdavanja potvrde o nasljeđivanju:

Potvrdu o nasljeđivanju izdaje ostavinski sud (u Baden-Württembergu izdaje ju javnobilježnički ured do kraja 2017.) i u njoj je navedeno tko je nasljednik, koji je opseg njegova ili njezina nasljednog prava i, ako je primjenjivo, može biti propisano daljnje nasljeđivanje ili izvršenje oporuke.

Ostavinski sud na zahtjev izdaje potvrdu o nasljeđivanju. U zahtjevu mora biti dokazano da su svi zakonom propisani podaci točni ili mora biti priložena zakonska izjava da nema osnova za sumnju u točnost podataka. Zakonska izjava daje se osobno kod javnog bilježnika ili na sudu, osim ako je zakonom savezne države propisano da to pitanje mogu rješavati samo javni bilježnici.

Izdavanje europske potvrde o nasljeđivanju:

Postupak izdavanja Europske potvrde o nasljeđivanju reguliran je međunarodnim zakonom o nasljeđivanju (IntErbRVG). Europska potvrda o nasljeđivanju vrijedi u gotovo cijeloj Europskoj uniji (iznimke: Velika Britanija, Irska, Danska). Ostavinski sud izdaje ju na zahtjev u obliku ovjerene isprave ograničene valjanosti. Tom potvrdom trebala bi se posebno pojednostavniti podjela ostavine unutar EU-a.

Podjela imovine:

Ako postoji više nasljednika ostavine, ona postaje zajednička imovina zajednice nasljednika. Uslijed toga, sunasljednici mogu zajednički raspolagati samo pojedinim stavkama ostavine, na primjer, u svrhu prodaje automobila umrle osobe ako više nije potreban. Oni također moraju zajednički upravljati imovinom. To često uzrokuje velike poteškoće, posebno ako nasljednici žive daleko jedni od drugi i ne mogu postići dogovor. „Prisilna zajednica” često je vrlo neugodna i svaki nasljednik može, u načelu, tražiti ukidanje zajednice podjelom ostavine. Najvažnija iznimka: kada umrla osoba predvidi u svojoj oporuci da se ostavina ne može dijeliti određeno vrijeme, primjerice, kako bi se mogao nastaviti obiteljski posao.

Ako je oporučitelj imenovao izvršitelja, on ili ona odgovorni su za podjelu imovine. Ako izvršitelj nije imenovan, nasljednici moraju imovinu podijeliti sami. U tu svrhu dopušteno im je tražiti pomoć javnog bilježnika. Ako nasljednici ne uspiju postići dogovor iako su imenovali javnog bilježnika kao posrednika, jedina je preostala mogućnost poduzeti zakonske mjere.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

Pojedinosti o zakonskom nasljeđivanju navedene su u prethodnom tekstu.

Ako je oporučitelj ostavio oporuku, oporuka ima prednost nad pravilima o nasljeđivanju na temelju zakona. Nasljeđuju, dakle, osobe navedene u oporuci, u mjeri u kojoj je oporučitelj svojom oporukom raspolagao cijelom ostavinom. Pojedinosti o osobama koje imaju pravo na obvezni dio navedene su u prethodnom tekstu.

U trenutku smrti umrle osobe nasljedstvo prelazi na njezine nasljednike (načelo automatskog stjecanja nasljedstva). Međutim, nasljednici imaju pravo odreći se nasljedstva (vidjeti u nastavku).

Umrlo osoba oporukom može predvidjeti zapis ili nalog, primjerice dodjelom određene imovine ili iznosa novca određenim osobama. U takvim slučajevima legatari se ne smatraju se nasljednicima, već imaju potraživanja prema tuženiku čiji je predmet ono što im je ostavljeno u oporuci.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Odricanje od nasljedstva:

Nasljednici nisu odgovorni za svoje obveze iz ostavine ako se odreknu nasljedstva do propisanog roka. Općenito vrijedi načelo prema kojem se nasljednik mora odreći svojeg nasljedstva u roku od šest tjedana otkad je obaviješten o otvaranju nasljedstva i temelju nasljeđivanja, što znači da mora dati službenu izjavu pred ostavinskim sudom. To se može učiniti pred ostavinskim sudom uz zabilježbu ili se ta izjava podnosi sudu nakon ovjere javnog bilježnika. U potonjem slučaju dovoljno je predati dopis, iako potpis nasljednika mora biti ovjeren kod javnog bilježnika. Čin odricanja od nasljedstva ili prihvaćanja nasljedstva u načelu je obvezujući.

Odgovornost u slučaju prihvaćanja nasljedstva:

Ako nasljednici prihvaćaju svoje nasljedstvo, oni iz pravne perspektive „preuzimaju ulogu” oporučitelja. To znači da nasljeđuju i dugove oporučitelja i moraju ih, u načelu, pokriti svojom imovinom.

Međutim, nasljednici mogu ograničiti svoju odgovornost za naslijedene dugove na ono što se naziva „zakonskom ostavinom” (*Erbmasse*). To znači da vjerovnici prema kojima je umrla osoba imala dugovanja mogu pokriti svoje gubitke iz zakonske ostavine, ali vlastita imovina nasljednika zaštićena je od trećih strana. Nasljednici mogu ostvariti to ograničenje odgovornosti na jedan od dva načina: mogu podnijeti zahtjev ostavinskom sudu tražeći upravljanje imovinom u ime vjerovnika ili mogu zatražiti pokretanje stečajnog postupka nad ostavinom podnošenjem zahtjeva lokalnom sudu koji je nadležan postupati kao stečajni sud.

Ako ostavina nije dovoljna za pokrivanje troškova upravljanja imovinom u ime vjerovnika ili troškova stečaja nad ostavinom, nasljednici svejedno mogu ostvariti ograničenje odgovornosti. Ako vjerovnik podnese prijavu tražbine, nasljednici mogu tvrditi da nema dovoljno imovine u ostavini. Nasljednici mogu odbiti pokriti dugovanja iz ostavine ako imovina iz ostavine nije dovoljna za njihovo pokrivanje. Međutim, nasljednici moraju vjerovnicima predati raspoloživu ostavinu.

Ako vjerovnici žele jednostavno izbjeći rješavanje dugova koje nisu predvidjeli, moraju samo pokrenuti javni postupak obavješćivanja (*Aufgebotsverfahren*), odnosno, mogu podnijeti zahtjev ostavinskom sudu tražeći da svi vjerovnici moraju do određenog roka obavijestiti sud o neplaćenom dugovanju umrle osobe. Ako vjerovnik ne podnese svoj zahtjev na vrijeme, mora se zadovoljiti onim što na kraju ostane od ostavine. U javnom postupku može se ujedno otkriti postoji li osnova za službeno upravljanje ostavinom (prijavom za upravljanje ili prijavom stečaja nad ostavinom) te se time može razjasniti situacija nasljednika.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Da bi se nasljednik vlasnika imovine mogao uknjižiti kao vlasnik u zemljišne knjige, mora podnijeti zahtjev za ispravak zemljišnih knjiga i dokazati njihovu netočnost. Podnositelj zahtjeva mora prvo dobiti status nasljednika da bi mogao zatražiti ispravak u zemljišnoknjižnom registru nakon smrti registriranog vlasnika.

Status nasljednika može se dokazati potvrdom o nasljeđivanju ili europskom potvrdom o nasljeđivanju.

Ako se nasljeđivanje temelji na raspolaganju mortis causa utvrđenom u javnoj ispravi (ovjerenoj oporuci ili ugovoru o nasljeđivanju), dovoljno je zemljišnoknjižnom odjelu (*Grundbuchamt*) dostaviti raspolaganje i službenu evidenciju o otvaranju.

Ako se u nasljedstvo daje stavka nepokretne imovine, bez obzira na primjenjiva pravila o nasljeđivanju uvijek treba dostaviti javnobilježničku ispravu o prijenosu imovine na nasljednike. U javnobilježničkoj ispravi mora biti navedeno da primatelji ostavine imaju pravo od nasljednika preuzeti vlasništvo nad nepokretnom imovinom.

Mogu biti potrebne i druge isprave ovisno o prirodi predmetnog slučaja. Na primjer, da bi se trgovačko društvo moglo registrirati kao nasljednik, podnositelji moraju dostaviti dokaz o punomoći za zastupanje (npr. službeni izvadak iz registra trgovačkih društava).

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

U skladu s njemačkim zakonom o nasljeđivanju, upravljanjem ostavinom u ime vjerovnika može se spriječiti naplata dugova iz vlastite imovine nasljednika. Ostavinski sud može samo na temelju zahtjeva ovlaštene osobe (nasljednik, izvršitelj oporuke, vjerovnik ostavine, kupac ukupnog nasljedstva ili naknadni nasljednik) naložiti da se ostavina stavi pod upravu.

Upravitelj je službeno imenovano tijelo. Iako je odgovorno za upravljanje tuđom ukupnom imovinom, ono svejedno ima status neovisne stranke u slučaju pravnog spora. Ono izvršava svoje službene dužnosti kao privatna osoba kada upravlja imovinom druge osobe u cilju zadovoljavanja interesa svih uključenih stranaka (nasljednika i vjerovnika). Svrha postupka upravljanja imovinom koji upravitelj ima pravo, i mora, obaviti nije održavati i povećati ostavinu, nego u prvom redu zadovoljiti vjerovnike ostavine. Glavna je dužnost upravitelja osigurati naplatu dugovanja iz ostavine.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Pored stvarnih nasljednika, upravitelja (vidjeti prethodni tekst) i izvršitelja (vidjeti tekst u nastavku), odgovarajuće ovlasti može dobiti i i skrbnik ostavine. Ostavinski sud službeno nalaže skrbništvo nad ostavinom ako za to postoji potreba kada nije sa sigurnošću utvrđeno tko je odgovorni nasljednik ili ako nije poznato je li prihvatio nasljedstvo. Skrbništvo nad ostavinom namijenjeno je osiguranju i održavanju ostavine u interesu nepoznatih nasljednika. Ostavinski sud utvrđuje opseg odgovornosti skrbnika u skladu s onim što je potrebno u svakom pojedinom slučaju. Opseg može biti širok ili može biti jednostavno usmjeren na upravljanje određenim stavkama ostavine. Skrbnik ostavine obično je odgovoran za pronalaženje nepoznatih nasljednika i za zaštitu i održavanje ostavine.

Cilj skrbništva nad ostavinom u načelu nije zadovoljiti vjerovnike ostavine jer se ono prvenstveno uspostavlja radi zaštite nasljednika. Iznimno dužnosti skrbnika mogu uključivati i uporabu resursa ostavine za pokrivanje dugovanja iz ostavine ako je to nužno za primjereno upravljanje ostavinom i za njezino održavanje ili u svrhu pokrivanja gubitka ili štete, posebno troškova koji bi mogli nastati kao rezultat nepotrebnih pravnih sporova.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Oporučitelj može imenovati jednog ili više izvršitelja oporuke. Može ovlastiti i treću stanku, izvršitelja ili ostavinski sud da odrede (drugog) izvršitelja. Obveze izvršitelja počinju čim imenovana osoba prihvati svoje imenovanje na tu ulogu.

U skladu sa zakonom dužnost je izvršitelja izvršavati oporučna raspolaganja umrle osobe. Ako postoji više od jednog nasljednika, izvršitelj je odgovoran podijeliti imovinu među njima.

Izvršitelj mora upravljati ostavinom. On ili ona posebno ima pravo preuzeti posjedovanje nad ostavinom i raspolagati stavkama ostavine. U tom slučaju nasljednici nemaju ovlast raspolaganja bilo kojom stavkom ostavine kojom upravlja izvršitelj. Izvršitelj ima i pravo preuzeti dugovanja u ime ostavine pod uvjetom da je to nužno za primjereno upravljanje ostavinom. On ili ona imaju pravo besplatno raspolagati stavkama ako je to u skladu s moralnom obvezom ili običajima.

Međutim, oporučitelj može ograničiti ovlasti izvršitelja ako to smatra primjerenim u usporedbi s onim što je propisano zakonskim odredbama. On ili ona imaju ovlasti odrediti razdoblje za izvršenje oporuke. On ili ona mogli bi, primjerice, samo kratkoročno dopustiti izvršitelju upravljanje ostavinom i podjelu ostavine. S druge strane, on ili ona mogu isto tako u svojoj oporuci ili ugovoru o nasljeđivanju navesti da oporuka podliježe dugoročnom izvršenju. Dugoročno izvršenje u načelu može biti propisano tijekom najviše 30 godina počevši od datuma stjecanja nasljedstva. Oporučitelj može dati upute da se upravljanje nastavlja do smrti nasljednika ili izvršitelja ili do nastanka nekog drugog osobnog događaja koji utječe na nekog od njih. U takvim slučajevima izvršenje oporuke može trajati dulje od 30 godina.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Kao dokaz o nasljednom pravu nasljednika u načelu služi potvrda o nasljeđivanju, na primjer, ako nasljednik želi da se zemljište ili račun na ime umrle osobe prenesu na njegovo ime. Ako postoji javna oporuka (vidjeti prethodni tekst), možda u tom slučaju neće biti nužno dostaviti potvrdu o nasljeđivanju ili Europsku potvrdu o nasljeđivanju.

Posljednji put ažurirano: 24/10/2018

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Izvorna jezična inačica ove stranice [et](#) nedavno je izmijenjena. Naši

prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici već su prevedeni.

Opće informacije - Estonija

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s [Vijećem javnih bilježnika Europske unije \(CNUe\)](#).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

Oporučitelj može sastaviti raspolaganje imovinom u slučaju smrti u obliku oporuke ili ugovora o nasljeđivanju. Oporuka može biti javnobilježnička ili domaća. Oporučitelj može osporiti oporuku ili dio oporuke u bilo kojem trenutku kasnijom oporukom ili ugovorom o nasljeđivanju. To se ne primjenjuje na uzajamnu oporuku bračnih drugova jer za osporavanje takvih oporuka postoje posebna pravila.

Javnobilježničke oporuke

Javnobilježnička oporuka znači oporuka koju je ovjerio javni bilježnik ili ju je sastavio oporučitelj i pohranio kod javnog bilježnika na čuvanje u zapečaćenoj omotnici.

U slučaju javnobilježničke oporuke javni bilježnik ovjerava oporuku koju je pripremio u skladu s oporučnim raspolaganjem oporučitelja ili oporučitelj priprema oporuku i podnosi ju javnom bilježniku na ovjeru. Oporučitelj mora potpisati javnobilježničku oporuku u nazočnosti javnog bilježnika.

Oporuku koju ovjerava javni bilježnik može sastaviti i maloljetnik koji ima najmanje 15 godina. Takvom maloljetnom oporučitelju nije potrebna suglasnost njegova ili njezina zakonskog zastupnika.

Ako se oporuka pohranjuje na čuvanje kod javnog bilježnika, oporučitelj osobno javnom bilježniku dostavlja svoje raspolaganje u zapečaćenoj omotnici i izjavljuje da je to njegova ili njezina oporuka. U tom slučaju javni bilježnik sastavlja javnobilježnički akt o činjenici da je oporuka pohranjena te taj akt potpisuju oporučitelj i javni bilježnik. Oporučitelj može u bilo kojem trenutku preuzeti oporuku pohranjenu kod javnog bilježnika. U tom slučaju javni bilježnik sastavlja javnobilježnički akt o činjenici da je oporuka preuzeta i taj akt potpisuju oporučitelj i javni bilježnik.

Nema isteka roka valjanosti javnobilježničkih oporuka, odnosno one ostaju na snazi dok ne budu izmijenjene ili ukinute.

Privatne oporuke

Privatna oporuka je oporuka potpisana u nazočnosti svjedoka ili vlastoručna oporuka.

Tekst privatne oporuke potpisane pred svjedocima ne mora pripremiti oporučitelj (niti mora biti vlastoručno napisana), ali ona mora biti potpisana u nazočnosti najmanje dvaju svjedoka pravne sposobnosti, a datum i godina kada je sastavljena oporuka moraju biti zabilježeni u oporuci. Svjedoci moraju biti istovremeno nazočni u trenutku potpisivanja. Oporučitelj mora obavijestiti svjedoke koji su pozvani kao svjedoci na sastavljanje oporuke i da oporuka predstavlja njegovo ili njezino oporučno raspolaganje. Svjedoci ne moraju znati sadržaj oporuke. Čim oporučitelj potpiše oporuku, potpisuju je i svjedoci. Svjedoci potvrđuju svojim potpisima da je oporučitelj sam potpisao oporuku i da je, prema njihovim saznanjima, oporučitelj pravno sposoban i ima sposobnost izvršenja oporuke. Osoba ne može biti svjedok ako njegovi potomci ili preci, braća i sestre te njihovi potomci i bračni drug i njegovi ili njezini preci i potomci imaju koristi od sastavljanja oporuke.

Oporučitelj mora napisati vlastoručnu privatnu oporuku vlastoručno od početka do kraja (ne smije biti otipkana, tiskana ili na drugi način mehanički izrađena) i u oporuku moraju biti uneseni datum i godina kada je oporuka sastavljena. Vlastoručnu oporuku mora osobno potpisati oporučitelj.

Oporučitelj može čuvati privatnu oporuku ili je dati drugoj osobi na čuvanje.

Privatna oporuka prestaje važiti šest mjeseci nakon što je sastavljena, ako je oporučitelj još živ. Ako u privatnoj oporuci nije naveden datum ili godina kada je sastavljena i nije na drugi način moguće utvrditi vrijeme kada je sastavljena, oporuka je nevažeća.

Uzajamna oporuka bračnih drugova

Uzajamnu oporuku bračnih drugova zajednički sastavljaju bračni drugovi i u njoj jedan drugog nazivaju nasljednicima ili na neki drugi način raspoložu ostavinom u slučaju smrti.

U uzajamnoj oporuci bračnih drugova u kojoj svaki od njih navodi drugog bračnog druga kao jedinog nasljednika, oni mogu odrediti na koga će se prenijeti dio ostavine nadživjelog bračnog druga nakon smrti.

Uzajamna oporuka bračnih drugova mora biti ovjerena kod javnog bilježnika. Javni bilježnik priprema tu vrstu oporuke u skladu s oporučnim raspolaganjem bračnih drugova i oni je moraju potpisati u nazočnosti javnog bilježnika.

Raspolaganje u uzajamnoj oporuci bračnih drugova može opozvati bilo koji od njih dok su oboje živi. Oporuka kojom se opoziva navedeno raspolaganje mora biti ovjerena kod javnog bilježnika. Raspolaganje se smatra opozvanim kada je drugi bračni drug dobio obavijest, prenesenu javnobilježničkim postupkom, u vezi s opozivom raspolaganja. Nakon smrti jednog bračnog druga, nadživjeli bračni drug može opozvati svoje raspolaganje ako se odrekne dijela ostavine koji mu je ostavljen u oporuci na temelju uzajamne oporuke.

Uzajamna oporuka bračnih drugova postaje nevaljana ako je brak prestao prije smrti oporučitelja. Ona također postaje nevaljana ako je bračni drug prije smrti zatražio razvod od suda, dao pisanu suglasnost za razvod ili je imao pravo tražiti poništaj braka i podnio je sudu takav zahtjev.

Ugovori o nasljeđivanju

Ugovor o nasljeđivanju ugovor je između oporučitelja i druge osobe u kojem oporučitelj imenuje drugu ugovornu stranku ili neku drugu osobu nasljednikom i navodi legat, oporučnu obvezu ili oporučne upute. Ugovor o nasljeđivanju mogu sklopiti i oporučitelj i njegov ili njezin zakonski nasljednik u vezi s činjenicom da se zakonski nasljednik odriče nasljedstva.

Ugovor o nasljeđivanju može sadržavati i jednostrana raspolaganja koje izdaje oporučitelj. U tom slučaju na raspolaganja se primjenjuju odredbe navedene u oporuci.

Ugovore o nasljeđivanju mora izraditi i ovjeriti javni bilježnik. Ugovori o nasljeđivanju potpisuju se u nazočnosti javnog bilježnika.

Ugovor o nasljeđivanju ili raspolaganju može biti raskinut ili ukinut dok su stranke još žive ugovorom između osoba koji je ovjerio javni bilježnik ili novim ugovorom o nasljeđivanju.

Pored toga, moguće se povući iz ugovora o nasljeđivanju. Oporučitelj se može povući iz ugovora o nasljeđivanju ako je pravo povlačenja dogovoreno u ugovoru o nasljeđivanju. Povlačenje je također moguće ako je osoba koja ima pravo na nasljedstvo počinila kazneno djelo protiv oporučitelja, njegova ili njezina bračnog druga odnosno pretka ili potomka oporučitelja, ili ako druga ugovorna stranka namjerno krši svoje pravo propisano zakonom da pruža potporu za uzdržavanje oporučitelju. Oporučitelj isto ima pravo povlačenja u situaciji u kojoj stranka ugovora o nasljeđivanju koja mora izvršavati trajne obveze u prema oporučitelju tijekom njegova života – prije svega osigurati potporu za uzdržavanje – namjerno i u znatnoj mjeri krši tu obvezu. Povlačenje iz ugovora o nasljeđivanju obavlja se davanjem izjave drugoj ugovornoj stranci koju ovjerava javni bilježnik. U slučaju uzajamnog ugovora o nasljeđivanju, ako je pravo povlačenja dogovoreno u trenutku sklapanja ugovora o nasljeđivanju, cijeli ugovor postaje nevaljan ako se povuče jedna stranka, osim ako je

drugačije navedeno u ugovoru o nasljeđivanju. Pravo povlačenja iz uzajamnog ugovora o nasljeđivanju prestaje nakon smrti jedne od stranaka. Nakon smrti jedne stranke, nadživjela stranka ugovora o nasljeđivanju može opozvati svoje raspolaganje samo ako se odrekne dijela ostavine koji joj je dodijeljen ugovorom o nasljeđivanju.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Javnobilježničke oporuke i ugovori o nasljeđivanju uvijek se upisuju u upisnik nasljeđivanja prvi radni dan nakon ovjere javnobilježničkog akta. Pored toga, javni bilježnici moraju u upisnik nasljeđivanja upisati sve izmjene ugovora o nasljeđivanju, ugovora o raskidu ugovora o nasljeđivanju i izjava o povlačenju ugovora o nasljeđivanju. Povreda obveze upisa ne utječe na valjanost oporuke.

Sastavljanje privatne oporuke može upisati u upisnik nasljeđivanja oporučitelj ili bilo koja osoba koja ima informacije o privatnoj oporuci i koju je oporučitelj tražio da obavi upis. Privatne oporuke ne moraju biti unesene u upisnik nasljeđivanja.

Javnobilježničke oporuke i ugovori o nasljeđivanju u upisnik nasljeđivanja upisuje javni bilježnik koji je ovjerio oporuku ili ugovor o nasljeđivanju ili kod kojeg je oporuka pohranjena. Javni bilježnik to čini upisom u upisnik nasljeđivanja ili podnošenjem obavijesti u tome smislu u upisnik. Od 1. siječnja 2015. javni bilježnici više ne podnose obavijesti u upisnik nasljeđivanja već odgovarajućim unosima izmjenjuju podatke u upisniku.

Svaka osoba koja zna za sastavljanje oporuke i od koje je zatraženo da unese odgovarajuće podatke može unijeti podatke o privatnim oporukama u upisnik nasljeđivanja putem državnog portala <http://www.eesti.ee/>.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

U načelu nema ograničenja u vezi sa sastavljanjem oporuka i oporučiteljevo pravo raspolaganja u načelu nije ograničeno ako je sastavio oporuku.

Sloboda oporučnog raspolaganja ograničena je institucijom nužnog dijela kojim se ograničava sloboda oporučitelja da svoju imovinu ostavlja nasljednicima kojima želi. Ako je oporučitelj oporukom ili ugovorom o nasljeđivanju nasljedstva lišio nasljedstva potomka, roditelje ili bračnog druga koji imaju pravo na ostavinu na temelju zakona i u odnosu na koje oporučitelj ima, u trenutku smrti, obvezu uzdržavanja koja proizlazi iz Obiteljskog zakona ili je oporučitelj smanjio njihove dijelove ostavine u usporedbi s ostavinom na temelju zakona, oni imaju pravo od nasljednika tražiti nužni dio. Primateelj nužnog dijela stoga ima potraživanje protiv nasljednika u skladu sa Zakonom o obveznim odnosima. Potraživanje se temelji na činjenici da osoba koja ima pravo na nužni dio može tražiti isplatu novčanog iznosa koji odgovara nužnom dijelu utvrđenom na temelju vrijednosti ostavine. Osoba koja ostvaruje pravo na nužni dio nije nasljednik. Iznos nužnog dijela polovica je vrijednosti dijela ostavine koju bi nasljednik dobio u slučaju nasljeđivanja u skladu sa zakonom da su svi zakonski nasljednici prihvatili ostavinu.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Ako oporučitelj nije ostavio važeću oporuku ili ugovor o nasljeđivanju, nasljeđivanje se provodi na temelju zakona. Ako se oporuka oporučitelja ili ugovor o nasljeđivanju ne odnose na njegovu cijelu imovinu, dio koji nije obuhvaćen nasljeđuje se na temelju zakona. Zakonski su nasljednici bračni drug i srodnici oporučitelja. Nasljeđivanje se odvija na tri razine. Bračni drug nasljeđuje na temelju zakona zajedno sa zakonskim nasljednicima.

Prvi po redu nasljeđuju potomci oporučitelja (djeca, posvojčad, unuci itd.). Pored nasljednika iz prvog nasljednog reda, bračni drug nasljeđuje iznos koji je jednak dijelu oporučiteljevog djeteta, a najmanje jednu četvrtinu ostavine.

Ako nema nasljednika iz prvog nasljednog reda, drugi su po redu roditelji oporučitelja i njihovi potomci (braća i sestre oporučitelja). Ako su u trenutku otvaranja nasljedstva živa oba roditelja, oni nasljeđuju cijelu ostavinu na jednake dijelove. Ako otac ili majka ostavitelja nisu živi u trenutku otvaranja nasljedstva, umjesto njih nasljeđuju djeca, posvojčad i unuci i slično. Pored nasljednika iz drugog nasljednog reda, polovicu ostavine nasljeđuje bračni drug. Ako nema nasljednika iz drugog nasljednog reda, treći po redu su bake i djedovi oporučitelja i njihovi potomci (tetke, ujaci i stričevi oporučitelja). Ako su sve bake i djedovi oporučitelja živi u trenutku otvaranja nasljedstva, oni nasljeđuju cijelu ostavinu na jednake dijelove. Ako bake i djedovi s očeve ili majčine strane nisu živi u trenutku otvaranja nasljedstva, njihovo mjesto zauzimaju djeca, posvojčad i unuci i slično umrle bake ili djeda. Ako ih nema, njihov dio nasljeđuje drugi djed ili baka s iste strane obitelji. Ako su i drugi djed ili baka pokojni, ostavinu nasljeđuju njegova ili njezina djeca, posvojčad i unuci i slično. Ako su u trenutku otvaranja nasljedstva oporučiteljevi djed i baka s očeve strane ili djed i baka s majčine strane pokojni i nemaju potomaka, nasljeđuju djed i baka s druge strane obitelji i njihova djeca, posvojčad i unuci umrlog djeda ili bake zauzimaju njihovo mjesto. Odredbe koje se odnose na prvi nasljedni red primjenjuju se na potomke koji zauzimaju mjesto svojih roditelja kao nasljednici.

Ako je oporučitelj oženjen i nema nasljednika prvog ili drugog nasljednog reda, bračni drug nasljeđuje cijelu ostavinu.

Ako oporučitelj nema zakonske nasljednike ili bračnog druga, zakonski nasljednik je lokalna vlast mjesta u kojem je otvoreno nasljedstvo. Mjesto u kojem je otvoreno nasljedstvo posljednje je mjesto prebivališta oporučitelja. Ako je posljednje mjesto prebivališta oporučitelja bilo izvan Estonije, ali se na nasljeđivanje primjenjuje estonsko pravo, zakonski je nasljednik Republika Estonija.

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

U Estoniji ostavinski postupak provodi estonski javni bilježnik kod kojeg je taj postupak pokrenut. Javni bilježnik upisuje u upisnik nasljeđivanja da je pokrenut postupak.

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nasljedstva?

Izjave o prihvaćanju ili odbijanju nasljedstva moraju se dostaviti javnom bilježniku koji provodi ostavinski postupak. Izjave mora ovjeriti drugi javni bilježnik koji zatim prosljeđuje izjavu javnom bilježniku koji provodi postupak.

Konzularni službenici s posebnim kvalifikacijama koji rade u estonskim stranim predstavništvima isto mogu ovjeriti izjave o prihvaćanju nasljedstva ili odricanju od njega. Konzularni službenici moraju prosljediti ovjerene izjave javnom bilježniku koji provodi ostavinski postupak.

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju legata?

Sustavom legata osigurava se legatarima pravo da od izvršitelja oporuke traže prijenos predmeta legata. Da bi mogao primiti predmet legata, legatar mora izvršitelju oporuke podnijeti zahtjev za izvršenje. Oporučitelj može odrediti obvezu izvršenja legata zakonskom nasljedniku ili drugom legataru. Ako oporučitelj nije imenovao izvršitelja legata, nasljednik je izvršitelj.

Budući da se odredbe o prihvaćanju nasljedstva ili odricanju od njega primjenjuju na prihvaćanje legata i odricanje od njega, ako se izjava o odricanju od legata ne dostavi u roku za odricanje, to znači da je legat prihvaćen. Ako se legatar želi odreći legata, izjava o odricanju mora se podnijeti u roku za odricanje utvrđenom zakonom, što je tri mjeseca nakon smrti oporučitelja i nakon saznanja osobe da ima pravo dobiti predmet legata.

U okviru ostavinskog postupka, javni bilježnik obraća se svim legatima navedenima u oporuci i obavješćuje ih o njihovim pravima na predmet legata. Prije podnošenja zahtjeva za izvršenje oporuke, legatar ima pravo dobiti informacije o predmetu legata. Kao i prihvaćanje nasljedstva, izjava o prihvaćanju predmeta legata ili odricanju od njega neopoziva je. Kako bi potvrdio svoja prava, legatar ima pravo od javnog bilježnika koji provodi oporučni postupak tražiti potvrdu (potvrda legataru) u vezi s potraživanjem koje proizlazi iz legata.

Ako je predmet legata u obliku nekretnine ili nekog drugog objekta čija se prodaja mora ovjeriti kod javnog bilježnika, ugovor o prijenosu predmeta legata između izvršitelja legata i legataru mora također biti ovjeren kod javnog bilježnika.

Legatar koji je zakonski nasljednik ima pravo na predmet legata čak i ako se odrekne zakonitog nasljedstva.

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nužnog dijela nasljedstva?

Nužni dio novčano je potraživanje od nasljednika u skladu sa zakonom o obveznim odnosima i ono se upućuje nasljednicima. Pravo na dobivanje nužnog dijela nastaje nakon otvaranja nasljedstva. Za dobivanje nužnog dijela nije potrebno podnijeti zahtjev javnom bilježniku.

Ako je oporučitelj oporukom ili ugovorom o nasljeđivanju lišio nasljedstva potomka, roditelje ili bračnog druga koji imaju pravo na ostavinu na temelju zakona i u odnosu na koje oporučitelj ima, u trenutku smrti, obvezu uzdržavanja koja proizlazi iz Obiteljskog zakona ili je oporučitelj smanjio njihove dijelove ostavine u usporedbi s ostavinom na temelju zakona, oni imaju pravo od nasljednika tražiti nužni dio.

Javni bilježnik na temelju ovjerenog zahtjeva nasljednika, izvršitelja oporuke ili osobe koja ima pravo na nužni dio ovjerava potvrdu o potraživanju nužnog dijela, koja se naziva i potvrdom o primatelju nužnog dijela. U potvrdi o primatelju nužnog dijela naveden je primatelj i veličina nužnog dijela kao zakonski dio ostavine.

Prava na nužni dio moguće se odreći ugovorom o nasljeđivanju koji sklapaju oporučitelj i osoba koja ima pravo na ostavinu. Ugovor mora biti ovjeren kod javnog bilježnika.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)*

Nakon otvaranja nasljedstva – odnosno nakon smrti oporučitelja – nasljedstvo prelazi na nasljednike, koji mogu biti nasljednici na temelju ugovora o nasljeđivanju, oporučni nasljednici ili zakonski nasljednici.

Pravo na nasljedstvo može se utvrditi u ostavinskom postupku koji pokreće nasljednik, vjerovnik oporučitelja, legatar ili druga osoba koja ima prava u pogledu ostavine. Osoba koja želi pokrenuti postupak mora se obratiti javnom bilježniku; javni bilježnik sastavlja i ovjerava zahtjev u tu svrhu. Postupak može provoditi samo jedan javni bilježnik. Stoga, ako je ostavinski postupak već pokrenut zahtjevom upućenom jednom javnom bilježniku, javni bilježnik koji je prihvatio zahtjev prosljedit će ga javnom bilježniku koji provodi ostavinski postupak.

Nasljednik može prihvatiti nasljedstvo ili ga se odreći. Rok za odricanje od nasljedstva je tri mjeseca. To razdoblje počinje teći od trenutka kada je nasljednik saznao ili je trebao saznati za smrt oporučitelja ili za svoje nasljedno pravo. Ako se nasljednik u tom roku ne odrekne nasljedstva, smatra se da je prihvatio nasljedstvo. Da bi prihvatio nasljedstvo nasljednik može prije navedenog roka podnijeti zahtjev javnom bilježniku koji provodi ostavinski postupak.

Odluka nasljednika o prihvatanju nasljedstva ili odricanju od njega neopoziva je. Nakon odricanja nasljedstvo se više ne može prihvatiti. Nakon prihvatanja nasljedstva, više ga se nije moguće odreći. To se načelo primjenjuje i na prihvatanje i odricanje od legata – osim u slučaju legatara koji su i zakonski nasljednici te imaju pravo na predmet legata iako su se odrekli nasljedstva.

Izjave o prihvatanju i odbijanju nasljedstva mora ovjeriti javni bilježnik.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

Nasljedstvo se otvara nakon smrti osobe. Nakon otvaranja nasljedstva, nasljedstvo prelazi na nasljednika. Nasljeđivanje se provodi na temelju zakona ili posljednje volje oporučitelja koja je izražena u obliku oporuke ili ugovora o nasljeđivanju. Nasljedno pravo na temelju ugovora o nasljeđivanju ima prednost pred nasljednim pravom na temelju oporuke, a ta dva prava imaju prednost pred nasljednim pravom na temelju zakona.

Nije potrebno podnijeti zasebni zahtjev za prihvatanje nasljedstva. Nakon prihvatanja nasljedstva, sva prava i obveze oporučitelja prelaze na nasljednika, osim onih koji su po prirodi povezani s osobom oporučitelja ili koji nisu prenosivi u skladu sa zakonom. Ako nasljednik prihvati nasljedstvo, smatra se da je vlasništvo nad predmetima koji čine ostavinu retroaktivno preneseno na dan otvaranja nasljedstva. Ako je nasljedstvo prihvatilo više nasljednika (sunasljednika), ostavina im pripada zajednički.

Svaka osoba s pravnom sposobnošću može nasljeđivati – to uključuje fizičke osobe koje su žive u trenutku smrti oporučitelja i pravne osobe koje su u to vrijeme postojale. Smatra se da je dijete koje je rođeno nakon otvaranja nasljedstva sposobno za nasljeđivanje nakon otvaranja nasljedstva ako je začeto prije otvaranja nasljedstva. Smatra se da zaklada osnovana na temelju oporuke ili ugovora o nasljeđivanju postoji u trenutku otvaranja nasljedstva ako ona kasnije stječe prava pravne osobe.

Nadživjeli bračni drug nema nasljedno pravo ili pravo na povlaštenu dio ako je oporučitelj prije smrti podnio zahtjev za razvod braka ili tražio pisani pristanak za razvod ili je u trenutku smrti imao pravo tražiti poništaj braka i sudu je podnio takav zahtjev.

Roditelj kojem je potpuno oduzeto skrbništvo ne može biti zakonski nasljednik djeteta.

Osoba koja ispunjuje sljedeće uvjete nije dostojna nasljeđivanja:

namjerno je i nezakonito uzrokovala ili pokušala uzrokovati smrt oporučitelja,

namjerno je i nezakonito oporučitelja stavila u situaciju u kojoj nije mogao izraziti ili opozvati svoju oporučnu namjeru;

prisilom ili prijevarom spriječila je oporučitelja da sastavi ili izmijeni oporučno raspolaganje ili je na isti način potaknula oporučitelja da sastavi ili opozove oporučno raspolaganje ako više nije bilo moguće da oporučitelj izrazi svoju stvarnu oporučnu namjeru,

namjerno je i nezakonito uklonila ili uništila oporuku ili ugovor o nasljeđivanju ako je oporučitelj više nije mogao obnoviti,

krivotvorila je oporuku oporučitelja ili ugovor o nasljeđivanju ili njegov dio.

U skladu s estonskim zakonodavstvom, primatelj nužnog dijela ne smatra se nasljednikom. Primatelj nužnog dijela ima naplativo potraživanje protiv nasljednika u skladu sa zakonom o obveznim odnosima. Pravo na potraživanje nužnog dijela od nasljednika nastaje ako je oporučitelj oporukom ili ugovorom o nasljeđivanju lišio nasljedstva potomka, roditelje ili bračnog druga koji imaju pravo na ostavinu na temelju zakona i u odnosu na koje oporučitelj ima, u trenutku smrti, obvezu uzdržavanja koja proizlazi iz Obiteljskog zakona ili je oporučitelj smanjio njihove dijelove ostavine u usporedbi s ostavinom na temelju zakona. Iznos nužnog dijela polovica je vrijednosti dijela ostavine koju bi nasljednik dobio u slučaju nasljeđivanja u skladu sa zakonom da su svi zakonski nasljednici prihvatili ostavinu.

Ostavinski postupak može pokrenuti nasljednik, vjerovnik oporučitelja, legatar ili druga osoba koja ima prava u pogledu ostavine na temelju zahtjeva kojeg je ovjerio javni bilježnik. Ostavinski postupak provodi estonski javni bilježnik u čijem je uredu pokrenut ostavinski postupak i koji je upisan u upisnik nasljeđivanja kao izvršitelj ostavinskog postupka. Postupak može provoditi samo jedan javni bilježnik. Stoga, ako je ostavinski postupak već pokrenut zahtjevom upućenom jednom javnom bilježniku, javni bilježnik koji je prihvatio zahtjev prosljedit će ga javnom bilježniku koji provodi ostavinski postupak. Javni bilježnik ovjerava potvrdu o nasljeđivanju ako postoji dovoljno dokaza o pravu nasljednika na nasljeđivanje. Ako ima više nasljednika, javni bilježnik navodi veličinu dijela ostavine svakog nasljednika.

Nasljednik može prihvatiti nasljedstvo ili ga se odreći. Ako se osoba koja ima pravo na nasljeđivanje ne odrekne nasljedstva u roku od tri mjeseca otkad je saznala ili je trebala saznati o svom pravu na nasljeđivanje, smatra se da je prihvatila nasljedstvo. Osoba koje se odriče nasljedstva izbjegava pravne posljedice povezane s nasljeđivanjem.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Da, nasljednik mora izvršiti sve obveze oporučitelja. Ako je ostavina nedovoljna, nasljednik izvršava obveze iz vlastite imovine osim ako je nasljednik, nakon izrade popisa, izvršio obveze u skladu s postupkom predviđenim zakonom, ako je proglašen stečaj nad ostavinom ili ako je stečajni postupak obustavljen bez proglašenja stečaja.

Ako nasljednik zatraži popis ostavine, vjerovnicima nasljednika zabranjeno je podmirivati potraživanja protiv nasljednika iz ostavine dok ne bude sastavljen popis ostavine, ali najduže do isteka roka za sastavljanje popisa.

Kada je popis sastavljen, odgovornost nasljednika za obveze povezane s ostavinom ograničena je na vrijednost ostavine.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Ako je oporučitelj bio vlasnik nepokretne imovine, upis u zemljišnim knjigama postaje nevaljan nakon njegove smrti budući da osoba upisana u zemljišne knjige kao vlasnik stvarnog prava nije osoba kojoj stvarno pravo (u materijalnom pravu) zaista pripada jer sva imovina oporučitelja prelazi na drugu osobu – nasljednika – nakon otvaranja nasljedstva.

Da bi se nasljednik ili nasljednici mogli upisati u zemljišne knjige, novi nositelj stvarnog prava mora podnijeti zahtjev za upis i mora se priložiti dokument kojim se potvrđuje zakonsko nasljeđivanje – potvrdu o nasljeđivanju.

Ako je stvarno pravo preneseno na zajednicu sunasljednika, izjava jednog sunasljednika dovoljna je za ispravak upisa i ostali nasljednici ne smatraju se presudnima, odnosno njihova suglasnost nije nužna za upis jer nasljednik ne može spriječiti da vlasništvo koje je na njega već preneseno postane vidljivo u zemljišnim knjigama. Isto se načelo primjenjuje ako se prenese dio zajednice sunasljednika.

U zakonodavstvu su predviđeni posebni zahtjevi za slučaj kada je kategorija imovinskih odnosa bračnih drugova zajedničko vlasništvo, u skladu s potvrdom o nasljeđivanju. U takvom slučaju svaki određeni predmet može biti u zajedničkom vlasništvu i u zasebnom vlasništvu i pitanje se ne može riješiti tijekom ovjere potvrde o nasljeđivanju.

Osim toga, u zakonodavstvu su predviđene iznimke za situaciju u kojoj su nasljednici podijelili ostavinu zbog prestanka zajednice i utvrđeno je koje predmete ili dijelove odnosno prava ili obveze koje čine ostavinu zadržava svaki sunasljednik, a nepokretnu imovinu koja čini ostavinu zadržava određeni sunasljednik.

Ako oporučitelj nikada bio oženjen, za izmjenu upisa u zemljišnim knjigama treba dostaviti sljedeće:

potvrdu o nasljeđivanju,

zahtjev za upis ovjeren kod javnog bilježnika ili digitalno potpisan; da bi zahtjev za upis bio digitalno potpisan, mora biti sastavljen i dostavljen odjelu za zemljišne knjige putem portala za zemljišne knjige (<https://kinnistuportaal.riik.ee/KAEP/Login.aspx>); moguće je pristupiti portalu s pomoću estonske osobne iskaznice, mobilne osobne iskaznice, određenih stranih osobnih iskaznica ili putem državnog portala <http://www.eesti.ee>.

Ne plaća se državna pristojba za ispravak upisa u zemljišnim knjigama.

U tom slučaju svi nasljednici navedeni na potvrdi o nasljeđivanju upisuju se u zemljišne knjige kao suvlasnici.

U istom slučaju u kojem je ostavina podijeljena između sunasljednika na takav način da nepokretnu imovinu zadržava određeni sunasljednik, za izmjenu upisa u zemljišnim knjigama potrebno je dostaviti sljedeće:

ugovor o podjeli ostavine koju je ovjerio estonski javni bilježnik,

zahtjev za upis (može biti uključen u prethodno navedeni ovjereni ugovor o podjeli ostavine).

Plaća se državna pristojba za ispravak upisa u zemljišnim knjigama.

U tom se slučaju u zemljišne knjige kao vlasnik imovine upisuje osoba navedena u ugovoru o podjeli ostavine kao osoba kojoj se daje vlasništvo nad određenom nepokretnom imovinom.

Potvrda o nasljeđivanju mora se dostaviti javnom bilježniku za ovjeru ugovora o podjeli ostavine.

Ako je brak oporučitelja završio do trenutka otvaranja nasljedstva ili je završio smrću oporučitelja, ali nepokretna imovina u ostavini nije bila zajednička imovina bivših bračnih drugova, za izmjenu upisa u zemljišnim knjigama potrebno je dostaviti sljedeće:

potvrdu o nasljeđivanju,

potvrdu o pravu vlasništva kojom se dokazuje da je imovina zasebna imovina oporučitelja;

zahtjev za upis ovjeren kod javnog bilježnika ili digitalno potpisan; da bi zahtjev za upis bio digitalno potpisan, mora biti sastavljen i dostavljen odjelu za zemljišne knjige putem portala za zemljišne knjige (<https://kinnistuportaal.riik.ee>); moguće je pristupiti portalu s pomoću estonske osobne iskaznice, mobilne osobne iskaznice, određenih stranih osobnih iskaznica ili putem državnog portala www.eesti.ee.

Ne plaća se državna pristojba za ispravak upisa u zemljišnim knjigama.

Svi nasljednici navedeni na potvrdi o nasljeđivanju upisuju se u zemljišne knjige.

Za ovjeru potvrde o pravu vlasništva, podnositelj zahtjeva mora obrazložiti javnom bilježniku da je riječ o imovini koja je u isključivom (zasebnom) vlasništvu bračnog druga. U načelu bi se isprave koje čine osnovu za stjecanje imovine trebale dostaviti javnom bilježniku ako ih javni bilježnik ne može pribaviti kao dokaz da su bračni drugovi podijelili imovinu ili naveli dio imovine kao zasebnu imovinu (npr. ugovor o bračnoj imovini, ugovor o podjeli zajedničke imovine, drugi dokument o stjecanju u kojem je navedeno da je riječ o zasebnoj imovini kao što je ugovor o darovanju i slično).

Ako je brak oporučitelja završio do trenutka otvaranja nasljedstva ili je završio smrću oporučitelja, a nepokretna imovina u ostavini bila je zajednička imovina bivših bračnih drugova, za izmjenu upisa u zemljišnim knjigama potrebno je dostaviti sljedeće:

potvrdu o nasljeđivanju,

potvrdu o pravu vlasništva kojom se dokazuje da je imovina bila zajednička imovina oporučitelja i bivšeg bračnog druga,

zahtjev za upis ovjeren kod javnog bilježnika ili digitalno potpisan; da bi zahtjev za upis bio digitalno potpisan, mora biti sastavljen i dostavljen odjelu za zemljišne knjige putem portala za zemljišne knjige (<https://kinnistuportaal.riik.ee>); moguće je pristupiti portalu s pomoću estonske osobne iskaznice, mobilne osobne iskaznice, određenih stranih osobnih iskaznica ili putem državnog portala www.eesti.ee.

Za ispravak upisa u zemljišnim knjigama ne plaća se državna pristojba.

Svi nasljednici navedeni na potvrdi o nasljeđivanju i naživjeli ili bivši bračni drug upisuju se u zemljišne knjige bez obzira na to jesu li nasljednici.

Za ovjeru potvrde o pravu vlasništva, podnositelj zahtjeva mora obrazložiti javnom bilježniku da je riječ o zajedničkoj imovini. U načelu bi se isprave koje čine osnovu za stjecanje imovine trebale dostaviti javnom bilježniku ako ih javni bilježnik ne može pribaviti (između ostalog, ugovor o podjeli zajedničke imovine, ugovor o bračnoj imovini).

Ako je brak oporučitelja završio do trenutka otvaranja nasljedstva ili je završio smrću oporučitelja, a nepokretna imovina u ostavini bila je zajednička imovina bivših bračnih drugova i ostavina je podijeljena između sunasljednika na način da nepokretnu imovinu zadržava određeni sunasljednik, za izmjenu upisa u zemljišnim knjigama potrebno je dostaviti sljedeće:

potvrdu o pravu vlasništva i ugovor o podjeli zajedničke bračne imovine koju je ovjerio estonski javni bilježnik,

zahtjev za upis (može biti uključen u prethodno navedeni ovjereni ugovor o podjeli zajedničke imovine i ostavine).

Plaća se državna pristojba za ispravak upisa u zemljišnim knjigama.

Kao rezultat podjele zajedničke bračne imovine, oporučitelj i nadživjeli bračni drug upisuju se u zemljišne knjige kao vlasnici u skladu s njihovim zakonskim dijelovima. Nasljednici navedeni u potvrdi o nasljeđivanju na koje je preneseno vlasništvo nad određenom nepokretnom imovinom upisuju se u zemljišne knjige kao vlasnici oporučiteljevog zakonskog dijela. Ako je zakonski dio koji pripada nasljednicima podijeljen između nasljednika, navedena je veličina zakonskog dijela koji pripada svakom nasljedniku.

Za ovjeru potvrde o pravu vlasništva, podnositelj zahtjeva mora obrazložiti javnom bilježniku da je riječ o zajedničkoj imovini.

U tom slučaju za izmjenu upisa u zemljišnim knjigama moguće je podnijeti i sljedeće:

ugovor o podjeli zajedničke imovine bivših bračnih drugova i ugovor o podjeli ostavine koje je ovjerio estonski javni bilježnik,

zahtjev za upis (može biti uključen u prethodno navedeni ovjereni ugovor o podjeli zajedničke imovine i ostavine).

Plaća se državna pristojba za ispravak upisa u zemljišnim knjigama.

Osoba navedena u ugovoru o podjeli ostavine kao osoba kojoj se, u skladu s ugovorom, daje vlasništvo nad određenom nepokretnom imovinom upisuje se u zemljišne knjige kao vlasnik imovine.

Za ovjeru potvrde o pravu vlasništva, podnositelj zahtjeva mora obrazložiti javnom bilježniku da je riječ o zajedničkoj imovini.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

U slučaju smrti oporučitelja sud provodi mjere za upravljanje ostavinom u sljedećim slučajevima:

nije poznat nasljednik,

nasljednika nema u mjestu u kojem se nalazi ostavina,

nije poznato je li nasljednik prihvatio nasljedstvo,

nasljednik ima ograničenu pravnu sposobnost i nije mu određen skrbnik,

postoje druge osnove propisane zakonom.

Mjere za upravljanje ostavinom uključuju organizaciju upravljanja ostavinom i primjenu mjera za osiguranje postupka predviđenog Zakonom o građanskom postupku. Sud imenuje upravitelja za upravljanje ostavinom.

Sud provodi mjere upravljanja na vlastitu inicijativu osim ako je zakonom predviđeno drugačije. Sud može isto odlučiti o primjeni mjera za upravljanje ostavinom na zahtjev vjerovnika oporučitelja, legatara ili druge osobe koja ima potraživanja u vezi s ostavinom ako bi se neprimjenjivanjem mjera upravljanja moglo ugroziti zadovoljavanje potraživanja navedene osobe iz imovine ostavine. U slučaju spora u vezi s time tko ima pravo nasljeđivati, sud može odlučiti o primjeni mjera za upravljanje ostavinom na zahtjev osobe koja traži priznavanje prava na nasljeđivanje.

Ako ne uspije izvršiti oporučne zahtjeve, sud može imenovati upravitelja koji će izvršiti zahtjeve na temelju zahtjeva zainteresirane strane. Upravitelj ima prava i obveze izvršitelja oporuke u pogledu imovine određene za izvršenje oporučnih zahtjeva.

Nacionalne i lokalne ustanove, javni bilježnici i ovršitelji moraju obavijestiti sud ako saznaju za potrebu provedbe mjera upravljanja.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Ako nisu provedene mjere upravljanja u vezi s ostavinom, nasljednici ostavine zajednički upravljaju ostavinom. Nasljednici imaju obvezu izvršavati sva raspolaganja iz oporuke, uključujući prijenos ostavine na temelju raspolaganja navedenih u oporuci.

Ako su provedene mjere upravljanja u pogledu ostavine, ostavinom upravlja upravitelj kojeg je odredio sud, kojem sud može davati upute o posjedovanju, uporabi i raspolaganju imovinom. Upravitelj može raspolagati ostavinom samo kako bi mogao izvršavati svoje obveze i pokriti troškove povezane s upravljanjem ostavinom. Upravitelj mora ispunjavati obveze upravitelja ostavine koje proizlaze iz zakonodavstva.

Ako je izvršitelj naveden u oporuci, nasljednik ne može raspolagati predmetima koji su dio ostavine, a koji su potrebni izvršitelju za obavljanje njegovih dužnosti. Izvršitelj mora razumno upravljati imovinom i nasljednicima dostavljati predmete koji mu nisu potrebni za izvršavanje oporuke. Dok nasljednik ne prihvati nasljedstvo, izvršitelj mora izvršavati obveze upravitelja ostavine ili podnijeti zahtjev za upravljanje.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Prava, obveze i nadležnost upravitelja ostavine

Razumno upravljati imovinom i osigurati njezino očuvanje.

Osigurati iz ostavine uzdržavanje članova obitelji koji su živjeli s oporučiteljem do njegove smrti i koje je oporučitelj uzdržavao.

Ispuniti obveze povezane s ostavinom iz ostavine i izvijestiti sud i nasljednike o upravljanju ostavinom.

Preuzeti ostavinu koja je u posjedu nasljednika ili treće stranke u vlastiti posjed ili jamčiti odvajanje ostavine iz imovine nasljednika na neki drugi način, ako je to nužno za osiguranje očuvanja ostavine.

Dostaviti javnom bilježniku zahtjev za pokretanje ostavinskog postupka, ako je potrebno, ili poduzeti druge mjere za pronalaženje nasljednika ako estonski javni bilježnici nisu nadležni provoditi ostavinski postupak

Upravitelj ostavine, nakon izrade popisa, podmiruje dospjela potraživanja unesena u popis ostavine. Upravitelj ostavine može podmiriti potraživanja koja još nisu dospjela samo uz suglasnost nasljednika. Ako je sud odlučio o primjeni mjera za upravljanje ostavinom na zahtjev vjerovnika oporučitelja, legatara ili druge osobe koja ima potraživanja u vezi s ostavinom, ako bi se neprimjenjivanjem mjera upravljanja moglo ugroziti podmirenje potraživanja navedene osobe iz imovine ostavine, upravitelj mora, nakon izrade popisa ostavine, podmiriti sve zahtjeve upisane u popis ostavine iz imovine ostavine redoslijedom navedenim u zakonodavstvu. Ostavina se ne može dati nasljedniku prije podmirjenja potraživanja.

Ako ostavina nije dovoljna za podmirenje svih potraživanja, a nasljednik se ne slaže s podmirjenjem potraživanja iz vlastite imovine, upravitelj ostavine ili nasljednik mora odmah podnijeti zahtjev za proglašavanje stečaja nad ostavinom. Upravitelj može raspolagati ostavinom samo za izvršenje obveza iz ostavine i za pokrivanje troškova povezanih s upravljanjem ostavinom. Upravitelj nema pravo raspolagati nepokretnom imovinom iz ostavine bez odobrenja suda. To se ne primjenjuje na slučaj u kojem nije utvrđen nasljednik u roku od šest mjeseci od otvaranja nasljedstva ili ako nasljednik koji je prihvatio nasljedstvo nije počeo upravljati ostavinom u roku od šest mjeseci od prihvaćanja nasljedstva. U tom slučaju upravitelj može prodati ostavinu nakon sastavljanja popisa i položiti primljeni novac od prodaje ostavine.

Nasljednik nema pravo raspolagati ostavinom koja je dodijeljena upravitelju u svrhu upravljanja.

Upravitelj ostavine ima pravo na naknadu za izvršavanje svojih dužnosti, čiji iznos će odrediti sud.

Prava, obveze i nadležnost izvršitelja oporuke

Izvršitelj oporuke izvršava dužnosti predviđene zakonom, osim ako u oporuci nije propisano drugačije. Izvršitelj oporuke može odstupati od dužnosti koje su mu dodijeljene u oporuci uz suglasnost zainteresiranih strana ako je to u interesu izvršavanja oporučnih zahtjeva oporučitelja.

Izvršitelj mora odmah po primitku svojih dužnosti nasljedniku dostaviti popis stavki iz nasljedstva koje su mu potrebne za izvršavanje dužnosti.

Dok nasljednik ne prihvati nasljedstvo, izvršitelj mora izvršavati obveze upravitelja ostavine ili podnijeti zahtjev za upravljanje ostavinom.

Izvršitelj oporuke mora izvršavati legatate, oporučne obveze, oporučne zahtjeve i ostale obveze koje proizlaze iz oporuke ili ugovora o nasljeđivanju.

Izvršitelj oporuke mora razumno upravljati i osigurati očuvanje ostavine nužne za izvršavanje njegovih dužnosti.

Izvršitelj oporuke mora uzeti u posjed stavku koja je dio ostavine ili osigurati druge načine izdvajanja stavke iz imovine nasljednika ako je to nužno za izvršavanje dužnosti izvršitelja oporuke.

Izvršitelj oporuke ima pravo preuzeti obveze u pogledu nasljedstva i raspolagati stavkama koje su dio ostavine, ako je to nužno za izvršavanje dužnosti izvršitelja oporuke.

Ako je izvršitelj izvršio raspolaganja u pogledu raspodjele ostavine, izvršitelj oporuke dijeli ostavinu među nasljednicima.

Izvršitelj oporuke ima pravo predstavljati nasljednika ili legata u mjeri u kojoj je to nužno za izvršavanje dužnosti izvršitelja oporuke.

Izvršitelj oporuke mora nasljedniku dostaviti predmete koje su dio ostavine i koje su u njegovom posjedu, a koji mu nisu potrebni za izvršavanje njegovih dužnosti.

Ako izvršitelj oporuke ne mora osobno izvršiti raspolaganje, on može tražiti da ga izvrši nasljednik.

Nasljednik nema pravo raspolagati predmetima koji su dio ostavine i koji su potrebni izvršitelju za izvršavanje njegovih obveza.

Izvršitelj oporuke odgovara za štetu nanесenu nasljedniku ili legatu kršenjem svojih obveza.

Izvršitelj oporuke mora izvjestiti nasljednike i legatе o svojim obvezama.

Nužni troškovi koji će nastati izvršitelju oporuke tijekom izvršavanja njegovih dužnosti nadoknađuju se iz ostavine.

Izvršitelj oporuke ima pravo tražiti razumnu naknadu za svoj rad osim ako u oporuci nije propisano drugačije.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Ako su dostavljeni dovoljni dokazi u vezi s nasljednim pravom nasljednika i njihovu opsegu, javni bilježnik ovjerava potvrdu o nasljeđivanju navodeći veličinu dijela ostavine svakog nasljednika. Međutim, u potvrdi nije naveden sastav ostavine.

Posljednji put ažurirano: 29/10/2018

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EЈN-a. Prijevođe je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Naši prevoditelji trenutačno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici već su prevedeni.

Opće informacije - Grčka

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s [Vijećem javnih bilježnika Europske unije \(CNUE\)](#).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

A. Dobrovoljno nasljeđivanje moguće je samo na temelju oporuke (članci 1710. i 1712. Građanskog zakonika).

Predviđene su sljedeće vrste oporuka:

(a) obične oporuke:

vlastoručna oporuka: oporuka koju je oporučitelj napisao, datirao i vlastoručno potpisao (ne koristeći mehaničke naprave) (članci 1721. - 1723. Građanskog zakonika). Takvu oporuku nije potrebno dostaviti nadležnim tijelima. Nakon smrti oporučitelja, *osoba koja ima vlastoručnu oporuku mora, nakon što je obaviještena o smrti oporučitelja i bez namjerne odgode, dostaviti oporuku sucu okružnog parničnog suda u posljednjem mjestu boravišta ili prebivališta oporučitelja ili u vlastitom mjestu prebivališta*, ili bilo kojem grčkom konzularnom tijelu ako posjednik oporuke živi u inozemstvu (članci 1774. i 1775. Građanskog zakonika).

zapečaćena oporuka: oporuka koju je sastavio oporučitelj i dostavio u zapečaćenoj omotnici javnom bilježniku u nazočnosti triju svjedoka ili dvaju javnih bilježnika i jednog svjedoka. Nakon smrti oporučitelja, javni bilježnik mora *bez namjerne odgode osobno dostaviti izvornik oporuke sucu okružnog građanskog suda u regiji u kojoj bilježnik ima registrirani ured* (članci 1738. - 1748. i članak 1769. Građanskog zakonika).

javna oporuka: oporuka koju oporučitelj usmeno izriče javnom bilježniku u nazočnosti triju svjedoka ili dvama javnim bilježnicima u nazočnosti jednog svjedoka. Sastavlja se javnobilježnički akt. Taj dokument sadržava oporuku, a zadržava ga javni bilježnik, koji mora, *nakon što je obaviješten o smrti oporučitelja, bez namjerne odgode, poslati primjerak akta sucu okružnog parničnog suda u regiji u kojoj javni bilježnik ima registrirano sjedište* (članci 1724. - 1737. i članak 1769. Građanskog zakonika).

(b) oporuke u izvanrednim okolnostima:

U iznimnim okolnostima oporuka se može sastaviti na brodu (članci 1749. - 1752. Građanskog zakonika), mogu je sastaviti vojnici u vojnoj akciji (članci 1753. - 1756. Zakona o parničnom postupku) i osobe u izolaciji (članak 1757. Građanskog zakonika). Oporuka sastavljena u izvanrednim okolnostima dostavlja se bez odlaganja najbližem grčkom konzularnom predstavništvu ili javnom bilježniku u Grčkoj i o njoj se obavješćuje nadležno nadzorno tijelo (članci 1761. - 1762. Građanskog zakonika). Izvanredna oporuka postaje ništavnom odmah po isteku razdoblja od tri mjeseca od datuma kada su izvanredne okolnosti prestale utjecati na oporučitelja pod uvjetom da je on još uvijek živ (članci 1758. - 1760. Građanskog zakonika).

Svaka će oporuka biti jednako valjana i svakom sljedećom oporukom ukida se prethodna pod uvjetom da je oporučitelj izričito ukinuo prethodnu oporuku ili da su sljedeća oporuka sadržava odredbe koje su protivne ili su različite od onih u prethodnoj oporuci. U potonjem slučaju, sljedećom se oporukom ukidaju samo oni dijelovi prethodne oporuke koji su joj protivni (članci 1763. - 1768. Građanskog zakonika).

Oporučitelj u svim slučajevima mora biti sposoban postupati, mora postupati vlastitom slobodnom voljom i mora ispunjavati zahtjeve propisane zakonom za sastavljanje takve vrste oporuke.

B. Druga je mogućnost sklapanje darovnog ugovora (članci 2032. - 2035. Građanskog zakonika). Međutim, u tom slučaju primatelj dara ne smatra se nasljednikom ili potpunim nasljednikom.

C. Zajednička oporuka (tj. oporuka koju sastavljaju dvije ili više osoba u okviru jednog akta) zabranjena je zakonom (članak 1717. Građanskog zakonika).

D. Zabranjeni su i sporazumi o budućem nasljeđivanju (članak 368. Građanskog zakonika).

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

A. Vlastoručna oporuka ne mora se dostaviti određenom nadležnom tijelu. Međutim, iz sigurnosnih razloga, oporučitelj ju može predati javnom bilježniku na čuvanje (članak 1722. Građanskog zakonika).

B. Zapečaćene oporuke i javne oporuke moraju se predati javnom bilježniku i mora se sastaviti odgovarajući javnobilježnički akt (članci 1743. i 1732. Građanskog zakonika).

C. O oporuci sastavljenoj u izvanrednim okolnostima mora biti obaviješteno nadležno tijelo i ona se bez odlaganja mora dostaviti najbližem grčkom konzularnom tijelu ili javnom bilježniku u Grčkoj (članci 1761. - 1762. Građanskog zakonika).

D. Nakon smrti oporučitelja, *javni bilježnik koji čuva oporuku mora, u slučaju javne oporuke, poslati primjerak sucu okružnog parničnog suda, a u slučaju zapečaćene oporuke ili oporuke sastavljene u izvanrednim okolnostima, javni bilježnik mora osobno dostaviti izvornu oporuku na objavu sucu okružnog suda u regiji u kojoj javni bilježnik ima registrirano sjedište* (članci 1769. - 1780. Građanskog zakonika i članci 807. - 811. Zakona o parničnom postupku). *Osoba koja posjeduje vlastoručnu oporuku mora, nakon što je obaviještena o smrti oporučitelja i bez namjerne odgode, dostaviti oporuku na objavu sucu okružnog suda u posljednjem prebivalištu ili boravištu oporučitelja ili u njegovom vlastitom prebivalištu* (članci 1774. - 1775. Građanskog zakonika i članci 807. - 811. Zakona o parničnom postupku). Ako posjednik oporuke živi u inozemstvu, on/ona može ju dostaviti grčkom konzularnom tijelu.

E. Osoba koja pronađe ili posjeduje vlastoručnu oporuku i koja ju odmah ne dostavi nadležnom tijelu podliježe građanskim i kaznenim sankcijama te, ako je on/ona nasljednik, gubi pravo nasljeđivanja (članci 914., 902., 903. i 1860. Građanskog zakonika, članak 811. Zakona o parničnom postupku i članci 222. i 242. Kaznenog zakona).

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

A. Potomci i roditelji ostavitelja te nadživjeli supružnik ili nadživjela osoba s kojom je preminula osoba sklopila registrirano partnerstvo, koji bi se mogli nazvati zakonskim nasljednicima, imaju pravo na nužni dio ostavine (članak 1825. Građanskog zakonika i članak 11. Zakona 3719/2008).

B. Nužni dio ostavine odgovara polovici zakonskog nasljeđa. Zakonski korisnik tog dijela uključen je kao vjerojatni nasljednik u odnosu na taj dio (članak 1825. Građanskog zakonika).

C. Taj se omjer izračunava na složeni način. Uzimaju se u obzir uračunate koristi koje je korisnik već dobio od ostavitelja i ukupna (zamišljena) vrijednost ostavine (članci 1830. - 1834. Građanskog zakonika).

D. Smatra se da ograničenje koje se oporukom određuje korisniku tog dijela nije navedeno u mjeri u kojoj se primjenjuje na nužni dio ostavine (članak 1829. Građanskog zakonika). Pokretanjem postupka za povrat dara bez ljubavi, korisnik dijela može nastojati vratiti dar koji je ostavitelj dao za vrijeme života, ako ostavina koja još uvijek postoji u trenutku smrti ostavitelja nije dovoljna za pokrivanje nužnog dijela. Na pravo na pokretanje postupka primjenjuje se pravna zastara od dvije godine nakon smrti ostavitelja (članci 1835. - 1838. Građanskog zakonika).

E. Zakonski korisnik nužnog dijela ne prima nužni dio ostavine ako ga je ostavitelj lišio nasljedstva (članci 1839. - 1845.) ili isključio iz nasljedstva (članci 1860. - 1864.). Zakonski korisnik nužnog dijela može se odreći nasljedstva (članci 1847. - 1859. Građanskog zakonika) ili se može odreći prava na nužni dio (članak 1826. Građanskog zakonika).

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Postoji šest nasljednih redova. Osoba obuhvaćena jednim redom ne nasljeđuje ako je nasljedstvo primila druga osoba iz prethodnog reda (članak 1819. Građanskog zakonika).

A. Potomci ostavitelja pripadaju prvom nasljednom redu. Nasljeđivanje se utvrđuje po stupnjevima srodstva. Najbliži nasljednik isključuje daljnje nasljednike istog obiteljskog porijekla. Djeca nasljeđuju jednake dijelove ostavine (članak 1813. Građanskog zakonika).

Supružnik koji je nadživio ostavitelja također je uključen u prvi red i prima četvrtinu ostavine (članak 1820. Građanskog zakonika).

Nadživjela osoba s kojom je ostavitelj sklopio registrirano partnerstvo također je uključena u prvi red i prima šestinu ostavine (članak 11. Zakona 3719/2008).

B. Roditelji i braća i sestre ostavitelja te djeca i unuci braće i sestara ostavitelja koji su umrli prije ostavitelja, odrekli su se prava na nasljeđe ili su isključeni, također pripadaju u drugi red. Roditelji i braća i sestre ostavitelja te djeca i unuci braće i sestara ostavitelja koji su umrli prije ostavitelja, odrekli su se prava na nasljeđe ili su isključeni, nasljeđuju ostavinu prema obiteljskom porijeklu (članak 1814. Građanskog zakonika).

Ako su polubraća i polusestre u istom redu kao i roditelji ili prava braća i sestre, djeca ili unuci prave braće i sestara, oni dobivaju polovicu dijela koji pripada pravoj braći i sestrama. Polovicu dijela nasljeđuju i djeca ili unuci braće i sestara koji su preminuli prije ostavitelja, odrekli su se prava na nasljeđe ili su isključeni (članak 1815. Građanskog zakonika).

Supružnik koji je nadživio ostavitelja također je uključen u drugi red i prima polovicu ostavine (članak 1820. Građanskog zakonika).

Nadživjela osoba s kojom je ostavitelj sklopio registrirano partnerstvo također je uključena u drugi red i dobiva trećinu imovine (članak 11. Zakona 3719/2008).

C. Bake i djedovi te djeca i unuci među potomcima ostavitelja pripadaju trećem nasljednom redu zakonskog nasljeđivanja.

Ako su, u trenutku smrti ostavitelja, bake i djedovi s obje strane obitelji živi, nisu se odrekli prava na nasljedstvo i nisu isključeni, oni će biti jedini korisnici ostavine i naslijedit će ju u jednakim dijelovima.

Ako u trenutku smrti ostavitelja nisu živi djed ili baka s očeve ili majčine strane, odrekli su se prava na nasljeđe ili su isključeni, njega/nju zamjenjuju njihova djeca i unuci. Ako nema djece i unuka, ako su se oni odrekli prava na nasljeđe ili su isključeni, dio ostavine osobe koja je preminula, odrekla se prava na nasljeđe ili je isključena, prelazi na djeda ili baku s iste obiteljske strane ili, ako nema takvog djeda ili bake, odrekli su se prava na nasljeđe ili su isključeni, prelazi na njihovu djecu ili unuke.

Ako u trenutku smrti ostavitelja nisu živi djed i baka s očeve ili majčine strane, odrekli su se prava na nasljeđe ili su isključeni i nemaju djece ili unuka, ili su se njihova djeca i unuci odrekli prava na nasljeđe ili su isključeni, jedini su korisnici djed ili baka i njihova djeca ili unuci s druge strane.

Djeca nasljeđuju jednake dijelove ostavine i isključuju unuke istog obiteljskog porijekla. Unuci nasljeđuju ostavinu po obiteljskom porijeklu (članak 1816. Građanskog zakonika).

Supružnik koji je nadživio ostavitelja također je uključen u treći red i prima polovicu ostavine (članak 1820. Građanskog zakonika).

Nadživjela osoba s kojom je ostavitelj sklopio registrirano partnerstvo također je uključena u treći red i prima trećinu imovine (članak 11. Zakona 3719/2008).

D. Pradjed i prabaka ostavitelja pripadaju u četvrti nasljedni red zakonskog nasljeđivanja i nasljeđuju jednake dijelove ostavine bez obzira na obiteljsko porijeklo (članak 1817. Građanskog zakonika).

Supružnik koji je nadživio ostavitelja također je uključen u četvrti red i prima polovicu ostavine (članak 1820. Građanskog zakonika).

Nadživjela osoba s kojom je ostavitelj sklopio registrirano partnerstvo također je uključena u četvrti red i prima trećinu imovine (članak 11. Zakona 3719/2008).

E. Nadživjeli supružnik ili osoba s kojom je ostavitelj sklopio registrirano partnerstvo također je uključena u peti red i prima čitavu ostavinu (članak 1821. Građanskog zakonika i članak 11. Zakona 3719/2008).

Razvedeni supružnik i nadživjela osoba s kojom je ostavitelj imao sklopljeno registrirano partnerstvo, ako je partnerstvo raskinuto dok je ostavitelj bio živ, nisu uključeni u zakonsko nasljeđivanje.

Nadživjeli supružnik protiv kojeg je ostavitelj pokrenuo postupak za razvod braka i koji ima valjan razlog za razvod, isključen je iz zakonskog nasljeđivanja (članak 1822. Građanskog zakonika).

F. Grčka država u šestom je nasljednom redu i prima čitavu ostavinu uz odgovornost za ostaviteljeve dugove do visine vrijednosti ostavine (članak 1824. Građanskog zakonika i članak 118. Zakona o donošenju Građanskog zakonika).

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

Za pitanja nasljeđivanja nadležan je ostavinski sud, tj. *okružni parnični sud* regije u mjestu prebivališta ostavitelja u trenutku smrti ili njegovom mjestu boravišta ako nije imao prebivalište, ili *okružni parnični sud glavnog grada države* ako nema boravišta (članci 30. i 810. Zakona o parničnom postupku).

Javni bilježnici i grčka konzularna tijela također su nadležni za sastavljanje i čuvanje oporuka.

I konačno, grčka porezna tijela također su nadležna za primanje prijave poreza na nasljeđe i za naplatu poreza na nasljeđe.

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nasljedstva?

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju legata?

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nužnog dijela nasljedstva?

O 5.(b) do (d): tajništvu ostavinskog suda podnose se sljedeće izjave:

izjave nasljednika o odricanju od nasljedstva ili ostavine (nasljednik na temelju oporuke, zakonski nasljednik, vjerojatni nasljednik). Odricanje se mora ostvariti u roku od četiri mjeseca od datuma kada je stranka koja se odriče obaviještena o pokretanju postupka nasljeđivanja i razlogu za pokretanje. Ako su ostavitelj ili nasljednik živjeli u inozemstvu, rok za odricanje produžuje se na godinu dana (članak 812. Zakona o parničnom postupku i članci 1847. - 1859. Građanskog zakonika).

izjave o prihvaćanju nasljedstva uz odgovornost za ostaviteljeve dugove do visine vrijednosti ostavine (članak 812. Zakona o parničnom postupku i članci 1902. - 1912. Građanskog zakonika).

izjave o prihvaćanju ili izuzeću od funkcije izvršitelja oporuke ili o odricanju od te funkcije (članak 812. Zakona o parničnom postupku i članci 2017. - 2031. Građanskog zakonika).

izjave o prihvaćanju ili odricanju od imenovanja za skrbnika ostavine (članak 812. Zakona o parničnom postupku i članci 1865. - 1870. Građanskog zakonika).

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)*

A. Nasljednik može, unutar roka za odricanje od nasljedstva (tj. četiri mjeseca, ili jednu godinu ako su ostavitelj ili nasljednik živjeli u inozemstvu u trenutku pokretanja ostavinskog postupka - članak 1847. Građanskog zakonika), izjaviti tajništvu ostavinskog suda (*u članku 810. Zakona o parničnom postupku propisano je koji je ostavinski sud nadležan*) da je prihvatio nasljedstvo uz odgovornost za ostaviteljeve dugove do visine vrijednosti naslijeđene imovine. U tom je slučaju nasljednik odgovoran preuzeti dugovanja ostavine do visine vrijednosti imovine (članci 1902. i 1904. Građanskog zakonika).

Nasljednik odgovoran za ostaviteljeva dugovanja do visine vrijednosti naslijeđene imovine mora u roku od četiri mjeseca napraviti inventar imovine u okviru ostavine. Ostavina je skupina imovine koja se razlikuje od osobne imovine nasljednika. Nasljednik odgovoran za ostaviteljeve dugove do visine vrijednosti naslijeđene imovine mora najprije isplatiti sve vjerovnike ostavine, a potom i primatelje ostavine. U slučaju odricanja od imovine u okviru ostavine, nasljednik odgovoran za ostaviteljeve dugove do visine vrijednosti naslijeđene imovine mora zatražiti dozvolu ostavinskog suda (članci 1902. - 1912. Građanskog zakonika i članci 812., 838. - 841. Zakona o parničnom postupku).

B. Vjerovnici ostavine ili nasljednici mogu tražiti sudsku likvidaciju ostavine od ostavinskog suda (članak 1913. Građanskog zakonika). Sud mora naložiti likvidaciju ostavine na zahtjev nasljednika u skladu s pravilima o odgovornosti za ostaviteljeve dugove do visine vrijednosti naslijeđene imovine i potonji, u tome slučaju, prenosi naslijeđenu imovinu na vjerovnike i oslobađa se obveza (članak 1909. Građanskog zakonika).

Ostavinski sud imenuje likvidatora za potrebe likvidacije koji poziva vjerovnike da ga obavijeste o svojim potraživanjima. Zadovoljavanje potraživanja vjerovnika ima prednost pred potraživanjima primatelja ostavine (članci 1913. - 1922. Građanskog zakonika).

C. Ako nasljednik nije poznat (ostavina bez nasljednika), ostavinski sud imenuje skrbnika ostavine bez nasljednika koji je odgovoran za upravljanje ostavinom i isplatu vjerovnika do pronalaska nasljednika (članci 1865. - 1870. Građanskog zakonika).

D. Ako je ostavitelj već bankrotirao, nastavlja se stečajni postupak protiv ostavine.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

A. Ostavina automatski prelazi na nasljednika u trenutku smrti ostavitelja. U načelu, stoga, nije potreban poseban izričit akt o prihvaćanju nasljedstva (članak 1846. Građanskog zakonika).

B. Ako nasljednik svojim ponašanjem pokaže da želi postati nasljednik (sudjelovanjem u ostavinskom postupku), smatra se da je on/ona prešutno prihvatio /prihvatila nasljedstvo (članak 1849. Građanskog zakonika).

C. Ako nasljednik nije ostvario pravo na odricanje od nasljedstva u utvrđenom roku (tj. četiri mjeseca ili godinu dana, ako su ostavitelj ili nasljednik živjeli u inozemstvu u trenutku pokretanja ostavinskog postupka – članak 1847. Građanskog zakonika), smatra se da je prihvatio/prihvatila nasljedstvo (članak 1850. Građanskog zakonika).

D. Iznimka od načela automatskog stjecanja imovine postoji kada je ono što se nasljeđuje vlasništvo nad, ili neko drugo pravo *in rem*, nepokretnom imovinom. U tom slučaju, akt o prihvaćanju nasljeđa ili potvrda o nasljeđu moraju se unijeti u zemljišne knjige ili gruntovnicu, a nasljednik stiče pravo *in rem* s retroaktivnim učinkom od trenutka smrti ostavitelja (članak 1846., 1193., 1195. i 1198. Građanskog zakonika).

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

A. Nasljednik, kao potpuni nasljednik ostavitelja, odgovoran je, uključujući vlastitom imovinom, za obveze ostavine, za razliku od primatelja ostavine koji su posebni nasljednici ostavitelja (članak 1901. Građanskog zakonika).

B. Nasljednik može, unutar roka za odricanje od nasljedstva (tj. četiri mjeseca, ili jednu godinu ako su ostavitelj ili nasljednik živjeli u inozemstvu u trenutku pokretanja ostavinskog postupka - članak 1847. Građanskog zakonika), izjaviti tajništvu ostavinskog suda da je prihvatio nasljedstvo uz odgovornost za ostaviteljeve dugove do visine vrijednosti naslijeđene imovine. U tom slučaju, nasljednik odgovoran za ostaviteljeve dugove do visine vrijednosti naslijeđene imovine snosi obveze ostavine do visine vrijednosti imovine (članci 1902. i 1904. Građanskog zakonika).

C. Nasljednik odgovoran za ostaviteljeve dugove do visine vrijednosti naslijeđene imovine mora u roku od četiri mjeseca napraviti inventar imovine u okviru ostavine. Ostavina je skupina imovine koja se razlikuje od osobne imovine nasljednika. Nasljednik odgovoran za ostaviteljeve dugove do visine vrijednosti naslijeđene imovine mora najprije isplatiti sve vjerovnike ostavine, a potom i primatelje ostavine. U slučaju akata o odricanju od imovine u okviru ostavine, nasljednik odgovoran za ostaviteljeve dugove do visine vrijednosti naslijeđene imovine mora zatražiti dozvolu ostavinskog suda (članci 1902. - 1912. Građanskog zakonika i članci 812., 838. - 841. Zakona o parničnom postupku).

D. Za vrijeme pripreme inventure, vjerovnici ostavine mogu zatražiti sudsku likvidaciju ostavine od ostavinskog suda (članak 1913. Građanskog zakonika). Sud mora naložiti likvidaciju ostavine na zahtjev nasljednika odgovornog za ostaviteljeve dugove do visine vrijednosti naslijeđene imovine i potonji, u tome slučaju, prenosi naslijeđenu imovinu na vjerovnike i oslobađa se obveza (članak 1909. Građanskog zakonika).

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Za registraciju naslijeđene nepokretne imovine potrebna je javna isprava (obično javnobilježnički akt o prihvaćanju nasljedstva ili potvrda o nasljedstvu). Nju je potrebno dostaviti nadležnom tijelu (zemljišne knjige ili gruntovnica) u mjestu gdje se nalazi imovina.

Za više informacija vidjeti: <http://www.ktimatologio.gr/>

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

U skladu s grčkim zakonom o nasljeđivanju, ostavinu izravno stječe nasljednik nakon smrti ostavitelja, bez intervencije predstavnika ili upravitelja (članci 983. i 1846. Građanskog zakonika).

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Sam nasljednik koji će stoga upravljati naslijeđenom imovinom. Ako postoji nekoliko nasljednika, oni će zajedno upravljati ostavinom do raspodjele (članci 1884. - 1894. Građanskog zakonika).

Ostavitelj u svojoj oporuci, ili nasljednici na temelju dogovora ili zahtjeva podnesenog ostavinskom sudu, može imenovati izvršitelja oporuke koji će biti odgovoran za upravljanje ostavinom i podjelu ostavine (članci 2017. - 2031. Građanskog zakonika).

Ako nasljednik nije poznat (ostavina bez nasljednika), ostavinski sud imenuje skrbnika ostavine bez nasljednika koji je odgovoran za upravljanje ostavinom do pronalaska nasljednika (članci 1865. - 1870. Građanskog zakonika).

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Nasljednik odgovoran za ostaviteljeve dugove do visine vrijednosti naslijeđene imovine upravlja ostavinom dok nisu plaćeni svi dugovi vjerovnicima (članci 1902. - 1912. Građanskog zakonika).

Na temelju zahtjeva bilo kojeg vjerovnika ili nasljednika koji je podnesen ostavinskom sudu, moguće je izdati nalog za sudsku likvidaciju ostavine kojom upravlja likvidator kojeg je imenovao ostavinski sud (članci 1913. - 1922. Građanskog zakonika).

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

A. Svaka predmetna stranka (nasljednik, primatelj ostavine, izvršitelj oporuke, vjerovnici ostavine, kupac ostavine) može tražiti od *suca okružnog parničnog suda* koji je nadležan za ostavinske postupke da izda potvrdu o nasljedstvu kao dio izvanparničnog postupka (članak 819. Zakona o parničnom postupku).

B. Potvrda o nasljedstvu dokument je koji izdaje *sudac okružnog parničnog suda* koji je nadležan za ostavinske postupke i u kojem su navedeni podaci u vezi s nasljeđivanjem (sposobnosti i prava, udio u nasljedstvu) (članak 1961. Građanskog zakonika i članak 820. Zakona o parničnom postupku). Potvrda o nasljedstvu može biti osobna isprava (kojom se potvrđuje sposobnost i udio jedne osobe) ili zajednička isprava (ako je izdana zajedničkim nasljednicima ili više od jedne osobe) (članak 1960. Građanskog zakonika).

C. Za osobu koja se u potvrdi o nasljedstvu naziva nasljednikom, primateljom ostavine, vjerovnikom ili izvršiteljom oporuke pretpostavlja se da ima sposobnost i prava navedena u potvrdi. Ta se pretpostavka može osporiti (članak 821. Zakona o parničnom postupku i članak 1962. Građanskog zakonika).

D. Potvrdom o nasljedstvu potvrđuje se vjerodostojnost. Zaštićena je svaka treća osoba koja u dobroj vjeri izvršava transakcije sa strankom koja je u potvrdi o nasljedstvu nazvana nasljednikom (članak 822. Zakona o parničnom postupku i članak 1963. Građanskog zakonika).

E. Ako je izdana netočna potvrda o nasljedstvu, ona se povlači, mijenja, ukida i uklanja zajedno sa svim redovnim i izvanrednim pravnim lijekovima protiv presude o izdavanju potvrde o nasljedstvu (članci 1964. - 1966. Građanskog zakonika i članci 823. - 824. Zakona o parničnom postupku).

F. Ako je predmet nasljedstva pravo *in rem* nad nepokretnom imovinom, nasljednik može registrirati potvrdu o nasljedstvu (članci 1846., 1193., 1195. i 1198. Građanskog zakonika).

G. Uz potvrdu o nasljedstvu postoje i drugi dokumenti kojima se dokazuju sposobnosti i prava nasljednika (npr. preslika oporuke, potvrde o građanskom statusu, postupak za donošenje deklaratorne presude itd.).

Posljednji put ažurirano: 16/10/2015

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Izvorna jezična inačica ove stranice [es](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutačno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici već su prevedeni.

Opće informacije - Španjolska

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s [Vijećem javnih bilježnika Europske unije \(CNUE\)](#).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

Španjolska ima sedam različitih pravnih sustava koji se odnose na pravo nasljeđivanja. Oni se izravno primjenjuju na rezidente koji nisu španjolski državljani na svakom području koje ima vlastito zakonodavstvo koje nije španjolsko. Na španjolske se državljane mora primjenjivati mjerilo regionalnog državljanstva (povezano sa svakim regulatornim područjem u skladu s unutarnjim španjolskim pravilima) – članak 36. Uredbe (EU) br. 650/2012 od 4. lipnja 2012.

U odnosu na oporučna raspolaganja treba razlikovati između uređenja u skladu s običajnim građanskim pravom kako je propisano u Građanskom zakonu iz 1889. koji je nekoliko puta izmijenjen, posebno nakon objave Španjolskog ustava iz 1978., i uređenja u skladu s lokalnim ili posebnim zakonima onih autonomnih zajednica koje imaju nadležnosti u području građanskog prava (Galicija, Baskija, Navarra, Aragonija, Katalonija i Balearski otoci).

U skladu s običajnim građanskim pravom pravo nasljeđivanja uređuje se oporukom. Ugovor o nasljeđivanju ili zajednička oporuka u načelu se ne prihvaćaju. U nastavku se navode vrste oporuka.

Otvorena oporuka: to je uobičajeni način sastavljanja oporuke, pred javnim bilježnikom. Javni bilježnik sastavlja oporuku i stoga zna njezin sadržaj, koji je upisan u službenu evidenciju javnog bilježnika i dostavlja se u Opći upisnik oporuka Ministarstva pravosuđa preko Glavne uprave za upisnike i javne bilježnike.

Zatvorena oporuka, sada zastarjela: ova se oporuka ovjerava kod javnog bilježnika, ali on nije upoznat sa sadržajem oporučnog raspolaganja.

Vlastoručna oporuka: ova se vrsta oporuke ne upotrebljava često, a oporučitelj je sastavlja vlastoručno te je svaka stranica potpisana i označena datumom u skladu s nekim posebnim formalnim zahtjevima. Sadržava oporučnu volju oporučitelja.

Običajno građansko pravo dostupno je na *web*-mjestu službenog državnog lista (<http://www.boe.es/buscar/pdf/1889/BOE-A-1889-4763-consolidado.pdf>). Prijevod tog teksta na engleski i francuski dostupan je na sljedećoj poveznici: <http://www.mjjusticia.gob.es/cs/Satellite/es/1288774502225>

[/ListaPublicaciones.html](#)

Lokalni ili posebni zakoni (*Derechos forales o especiales*) imaju vlastita pravila o oporukama na svakom od tih područja. Prema tim se zakonima na svakom od tih područja priznaju različiti i posebni pojmovi. U skladu s nekima od njih prihvaćaju se zajednička oporuka i dogovor ili ugovor o nasljeđivanju.

Tekst posebnih odredbi u lokalnim ili posebnim zakonima dostupan je na sljedećoj adresi: <http://www.boe.es/legislacion/codigos/codigo.php?id=48&modo=1¬a=0&tab=2>

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Javni bilježnik koji ovjerava oporuke sastavljene u svojem uredu mora ih (a da oporučitelj to ne treba zatražiti) unijeti u Opći upisnik oporuka koji se vodi, kako je navedeno, u Ministarstvu pravosuđa preko Glavne uprave za upisnike i javne bilježnike. Ako postoji oporuka, u tom će upisniku biti naveden datum najnovije oporuke, prethodnih oporuka i službene evidencije javnih bilježnika u koju je navedena oporuka bila uvrštena. Udruženja javnih bilježnika mogu dostaviti ažurne informacije o uredu javnog bilježnika ili arhivu u kojem se oporuka nalazi ako javni bilježnik koji ju je ovjerio više ne radi (<http://www.notariado.org>).

Taj upisnik nije javno dostupan. Mogu mu pristupiti samo osobe koje mogu dokazati da imaju zakonski interes za nasljeđivanje nakon smrti oporučitelja i, za života, oporučitelj ili njegov posebni zastupnik, ili mu se može pristupiti na temelju sudskog naloga u slučaju nesposobnosti.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

Prema španjolskom običajnom pravu dio nasljedstva rezerviran je za određene srodnike u obliku zakonitog dijela. U skladu s Građanskim zakonom „zakoniti dio onaj je dio ostavine koji oporučitelj ne može raspodijeliti jer je taj dio zakonom predviđen za određene nasljednike koji se nazivaju „zakonskim nasljednicima“.

Zakonski su nasljednici sljedeći:

djeca i potomci u odnosu na svoje roditelje i preduke;
ako njih nema, roditelji i preci u odnosu na svoju djecu i potomke;
udovica ili udovac na način propisan zakonom.

Zakoniti dio koji pripada djeci i potomcima sastoji se od dvije trećine ostavine oca i majke. Međutim, potonji mogu podijeliti jednu od dvije trećine zakonskog dijela kako bi povećali nasljedstvo svoje djece ili potomaka. Preostala trećina može se slobodno podijeliti. Obilježava je dodjela prava nad cijelom imovinom jer je u načelu *pars bonorum*, uz nekoliko iznimaka.

Lokalni ili posebni zakoni sadržavaju različita pravila kojima su propisane posebne odredbe koje se odnose na zakoniti dio. Svakim od tih pravila uređuju se posebni aspekti na svakom od tih područja. Posebnosti, primjerice, mogu biti *pars bonorum* zakoniti dio, *pars valorum* zakoniti dio koji uključuje pravo na podjelu vrijednosti imovine, plaća se u gotovini i jednostavno je kreditno pravo, kao u Kataloniji, te čak i simbolični zakoniti dio kao u Navarri, za koji je potrebna ritualna formulacija u oporuci oporučitelja koji je obavezan na plaćanje.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Treba još jednom ponoviti da Španjolska ima sedam sustava nasljeđivanja. Ako nema oporučnih nasljednika, ostavina se u skladu s običajnim građanskim pravom na temelju zakona dijeli ovim redoslijedom: djeca, roditelji (u oba slučaja bračni partner ima pravo plodouživanja nad jednom trećinom u odnosu na jednu trećinu ili jednu polovinu nasljeđa s pravom plodouživanja), udovica ili udovac; srodnici umrle osobe i država. Ako ne postoji oporuka u korist srodnika, nasljeđivati mogu samo srodnici do četvrtog stupnja (tj. prvi rođaci). Nasljedno se pravo u slučaju nepostojanja oporuke ne primjenjuje dalje od četvrtog stupnja srodstva.

Lokalni zakoni sadržavaju posebne odredbe o tom pitanju. Osim mogućnosti nasljeđivanja koju imaju potomci, preci, udovice/udovci i drugi srodnici, u lokalnim zakonima priznata je mogućnost autonomne zajednice, pa čak i posebne institucije, da nasljeđuje na svojem području u obliku i pod uvjetima propisanim u pravilima koja se primjenjuju na ta pitanja.

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

Ovisno o redu nasljeđivanja o nasljednom su pravu nadležni odlučivati javni bilježnici i sudovi.

Ako je nasljednik španjolski državljanin ili, ako nije, a mora svoje nasljedstvo dobiti u Španjolskoj, pred španjolskim se konzulom ili diplomatskim djelatnikom s konzularnim funkcijama može sastaviti izjava o prihvatanju ili odricanju od nasljedstva te izjava o prihvatanju uz točan popis imovine. Međutim, budući da djeluju izvan državnog područja, potonji nisu nadležni odlučivati u izvanparničnim predmetima (*expedientes de jurisdicción voluntaria*) koje u Španjolskoj rješavaju javni bilježnici (kao što su izjave nasljednika u slučaju nepostojanja oporuke).

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju nasljedstva?

Opće je pravilo da se prihvatanje i odricanje od nasljedstva mogu izvršiti pred javnim bilježnikom. Međutim, postoje posebni slučajevi kada se to prihvatanje ili odricanje odvija pred sudom. Izričito prihvatanje može se izjaviti i privatnom ispravom. U dokazne svrhe i ako je riječ o dodjeli imovine, potrebna je javnobilježnička isprava. Odricanje se pak može izjaviti pred nadležnim tijelom koje djeluje na temelju nadležnosti koju ostvaruje u pitanju koje se odnosi na nasljeđivanje. Time se ne dovodi u pitanje moguća intervencija, kako je prethodno navedeno, španjolskog konzula ili diplomatskog službenika s konzularnim funkcijama.

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju legata?

U načelu su nadležni javni bilježnici podložno objašnjenju navedenom u prethodnom odjeljku.

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju nužnog dijela nasljedstva?

Nije moguće odrediti se zakonitog dijela ili ga prihvatiti, već se on prima dodjelom nasljedstva, osim u slučaju pravnog postupka kojim se utvrđuje plaćanje iznosa ili predaja imovine koji se izuzimaju iz ostavine.

U izvansudskim predmetima javni bilježnici u načelu zaprimaju sve vrste izjava koje se odnose na nasljeđivanje, podložno objašnjenjima iz prethodnih odjeljaka.

Treba istaknuti da se u okviru španjolskog zakonodavstva u lokalnim i posebnim zakonima autonomnih zajednica nalaze posebne odredbe o prihvatanju nasljedstva i odricanju od nasljedstva. U običajnom pravu, uz neke iznimke kao što su povećanje ostavine iznad zakonitog dijela, nasljednik koji je istovremeno zakonski i oporučni nasljednik, te neki slučajevi višestrukih oporučnih nasljeđivanja, opće je pravilo da djelomično prihvatanje ili odricanje nije moguće.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)*

Nasljeđivanje se izvršava pred javnim bilježnikom ako su se pojedinci dogovorili tko ima pravo na nasljedstvo ili pred sudom, ako takav dogovor ne postoji.

Svi se ti koraci poduzimaju na zahtjev jedne od zainteresiranih stranaka.

Ostavinski sudski postupak podijeljen je u dvije faze:

popis imovine i vrednovanje imovine u ostavini,
podjela i dodjela imovine.

Ako stranke tako zatraže, sud može donijeti i intervencijske i administrativne mjere u pogledu imovine u ostavini.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

Status zakonskog ili oporučnog nasljednika stječe se prihvatanjem nasljedstva na temelju zakona ili na temelju oporuke. Nasljedstvo se može prihvatiti odmah ili na temelju popisa imovine. Neposredno prihvatanje može biti izričito (u obliku javne ili privatne isprave) ili prešutno (pravnim radnjama koje nužno podrazumijevaju spremnost prihvatanja ili koje osoba ne bi imala pravo izvršavati bez statusa zakonskog nasljednika). U svrhe dokazivanja i ako je uključena dodjela imovine, potrebna je javnobilježnička isprava.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

U slučaju neposrednog prihvatanja ili prihvatanja bez popisa imovine, zakonski nasljednik preuzima sve obveze iz nasljedstva čije bi plaćanje moglo uključivati ne samo nasljeđenu imovinu već i vlastitu imovinu nasljednika.

Ako se nasljedstvo prihvati na temelju popisa imovine, zakonski nasljednik mora platiti dugove i ostale obveze iz nasljedstva samo do ukupne vrijednosti imovine iz ostavine.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Za upis nekretnine potrebna je javna isprava o prihvaćanju nasljedstva koju izdaje javni bilježnik ili, ako je primjenjivo, odgovarajuća sudska odluka zajedno s dodatnim dokumentima u obliku isprave o nasljeđivanju (oporuka, ugovor), ako je prihvatljiva, i izjave nasljednika, uz potpunu smrtovnicu i potvrdu koju izdaje Opći upisnik oporuka.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

U skladu sa španjolskim zakonodavstvom nije potrebno imenovanje upravitelja (*administrador*), ali takvo se imenovanje može u određenim okolnostima dogovoriti u postupku podjele nasljedstva.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Ako je u oporuci naveden izvršitelj (*albacea*) (u okviru običajnog prava), on upravlja ostavinom.

Oporučitelj može u oporuci imenovati i revizora ostavine (*contador partidor*) koji procjenjuje ostavinu i dijeli imovinu.

U načelu je moguće imenovati tri osobe – izvršitelja, revizora i upravitelja, koji svi imaju ovlasti upravljanja koje mogu izmijeniti oporučitelj ili sudac i, u nekim slučajevima, sami nasljednici.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Glavne su zadaće upravitelja ostavine sljedeće:

zastupanje ostavine,

povremeno dostavljanje izvješća,

očuvanje imovine u ostavini i svi drugi oblici upravnih radnji koje se mogu smatrati nužnima.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Ako se ostavinski postupak provodi pred javnim bilježnikom, on izdaje javnu ispravu koja ima dokaznu vrijednost.

Ako se ostavinski postupak provodi pred sudom, sporna pitanja rješavaju se sudskom odlukom koja je dovoljna isprava o pravima osoba koje nasljeđuju i ojerava se pred javnim bilježnikom kako je propisano zakonom.

Posljednji put ažurirano: 31/10/2018

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Opće informacije - Francuska

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s [Vijećem javnih bilježnika Europske unije \(CNUE\)](#).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

U prekograničnim je slučajevima oporuka valjana ako je u skladu sa zakonom države u kojoj je sastavljena.

Osnovni uvjeti u Francuskoj

- Osoba koja sastavlja oporuku (oporučitelj) mora biti sposobna za rasuđivanje (članak 901. Građanskog zakonika (*code civil*)).
- Oporučitelj mora biti pravno sposoban (članak 902. Građanskog zakonika).
- Postoje posebne odredbe za osobe pod pravnom zaštitom: maloljetnici mlađi od 16 godina ne mogu sastaviti oporuku (članak 903. Građanskog zakonika), a punoljetnicima pod skrbništvom za to je potrebno odobrenje suda ili obiteljskog vijeća (članak 476. Građanskog zakonika). Osobe pod skrbništvom (*curatelle*) mogu sastaviti oporuku (članak 470. Građanskog zakonika) u skladu s odredbama iz članka 901.

Formalni uvjeti

U Francuskoj su dopuštena četiri oblika oporuka:

- vlastoručna oporuka: u potpunosti je mora vlastoručno sastaviti i potpisati oporučitelj te u njoj naznačiti datum (članak 970. Građanskog zakonika);
- ovjerena oporuka: mora biti sastavljena u nazočnosti dvojice javnih bilježnika ili javnog bilježnika i dvojice svjedoka (članak 971. Građanskog zakonika). Ako se oporuka sastavlja u nazočnosti dvojice javnih bilježnika, oporučitelj im je diktira. Isto vrijedi ako se oporuka sastavlja u nazočnosti jednog javnog bilježnika. U oba slučaja oporuka se zatim čita oporučitelju (članak 972. Građanskog zakonika). Oporuku mora potpisati oporučitelj u nazočnosti javnog bilježnika i dvaju svjedoka (članak 973. Građanskog zakonika) te je oni moraju potpisati (članak 974. Građanskog zakonika);
- tajna oporuka: oporučitelj ili druga osoba tipka je ili piše rukom, oporučitelj je potpisuje te se zatvorena i zapečaćena predaje javnom bilježniku u nazočnosti dvaju svjedoka (članak 976. Građanskog zakonika);
- međunarodna oporuka: oporučitelj je predaje javnom bilježniku i dvojici svjedoka koji je potpisuju i zatim joj se prilaže potvrda javnog bilježnika kod kojeg će se pohraniti (Washingtonska konvencija od 26. listopada 1973.).

U skladu s člankom 895. Građanskog zakonika oporučitelj može u svakom trenutku opozvati svoju oporuku.

Ugovori o nasljeđivanju

Ugovori o nasljeđivanju u načelu su zabranjeni (članak 722. Građanskog zakonika).

Međutim, od siječnja 2007. prihvaćeno je da se budući nasljednici (djeca) mogu unaprijed odreći svojeg prava na pokretanje postupka zbog ometanja njihova prava na nasljedstvo u korist jedne ili više osoba koje mogu, ali ne moraju biti nasljednici (braća ili sestre ili njihovi potomci). Pritom se moraju odreći i pokretanja postupka za umanjene raspolaganja oporukom i/ili darova (članak 929. Građanskog zakonika). Kako bi to odricanje bilo valjano, mora se potvrditi javnom ispravom u nazočnosti dvojice javnih bilježnika. U ugovoru moraju biti navedeni i korisnici nasljedstva (također vidjeti 3. pitanje).

Osim toga, u skladu s propisima o međugeneracijskom prijenosu i raspodjeli imovine među živima (*donation-partage trans-générationnelle*), nasljednici (djeca) mogu svojim potomcima prepustiti nasljedstvo svojeg cjelokupnog ili djelomičnog udjela (članak 10784 Građanskog zakonika).

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Javni bilježnik može svaku oporuku, a posebno vlastoručnu upisati u središnji upisnik oporuka (*Fichier central des dispositions de dernières volontés – FCDDV*). Ne upisuje se sadržaj oporuke nego samo osobno stanje predmetne osobe te podaci o javnom bilježniku kod kojeg je pohranjena oporuka.

Središnji upisnik stoga upućuje podnositelja na javnog bilježnika kod kojeg je pohranjena oporuka te obavješćuje o tome da ne otkriva njezin sadržaj.

Svatko može dobiti uvid u središnji upisnik, uz uvjet da predoči smrtovnicu ili drugu ispravu kao dokaz o smrti osobe čija se oporuka traži. Podnositelj se zatim obraća javnom bilježniku koji je upisao oporuku. Zahtjev se podnosi elektroničkim putem: <https://www.adsn.notaires.fr/fcddvPublic/profileChoice.htm>.

Javni bilježnik o sadržaju oporuke može informirati samo nasljednike i legatere, ako predsjednik okružnog suda (*tribunal de grande instance*) nije naložio drukčije.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

Francuskim je pravom utvrđeno da pravo na nužni dio imaju samo potomci pokojnika (djeca, unuci itd. prema slijedu nasljednih redova) te bračni drug pokojnika ako nema potomaka.

Preci i pobočni srodnici nemaju pravo na nužni dio.

Ovim pravima na nužni dio kojima je ograničena sloboda oporučivanja i čija vrijednost ovisi o broju djece pokojnika ili statusu nužnog nasljednika (dijete ili bračni drug) ne smije se obuhvatiti više od tri četvrtine ostavine. Nužni nasljednici ne mogu se odreći svojeg nužnog dijela (osim ako se odreknu nasljedstva). No mogu se unaprijed odreći prava na pokretanje postupka za umanjeње prekomjernih oporučnih darova (odricanje od pokretanja postupka za umanjeње raspolaganja oporukom i/ili darova iz 1. pitanja u vezi s ugovorima o nasljedstvu).

Ti nasljednici stoga mogu ostvariti svoje pravo na nužni dio nasljedstva (članci 721. i 912. Građanskog zakonika).

- Nužni dio nasljedstva djece: obuhvaća polovinu ostavine ako iza pokojnika u trenutku njegove smrti ostaje samo jedno dijete, dvije trećine ako iza njega ostaju dva djeteta te tri četvrtine ako ostaju tri ili više djece (članak 913. Građanskog zakonika).

- Nužni dio nadživjelog bračnog druga : obuhvaća četvrtinu imovine koja čini ostavinu (članak 914.1. Građanskog zakonika). Primjenjuje se samo ako pokojnik nema potomaka ni predaka te samo na ostavinske postupke pokrenute nakon 1. srpnja 2002.

Postupak u svrhu ostvarivanja prava na nužni dio

Tužba za umanjeње raspolaganja oporukom i/ili darova nasljednicima omogućuje da ostvare svoje pravo na nužni dio. Stoga, ako se izravnim ili neizravnim darom ometa pravo na nužni dio jednog ili više nasljednika, dar se može smanjiti na raspoloživi dio ostavine (članak 920. Građanskog zakonika).

Taj postupak mogu pokrenuti samo nužni nasljednici u roku od pet godina od pokretanja ostavinskog postupka ili dvije godine od otkrivanja ometanja (članak 921. Građanskog zakonika).

Svaki punoljetni nužni nasljednik može se unaprijed odreći tužbe za umanjeња raspolaganja oporukom i/ili darova (članak 929. Građanskog zakonika). To odricanje mora biti u obliku javne isprave sastavljene pred dvojicom javnih bilježnika Potpisuje je pojedinačno svaki odricatelj u nazočnosti javnih bilježnika.

U njoj su detaljno navedene buduće pravne posljedice za svakog odricatelja.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Ako ne postoji oporuka, u francuskom pravu prijenos nasljedstva utvrđuje se na sljedeći način:

- Ako iza pokojnika koji nije imao bračnog druga ostaju djeca, ostavina se među potomcima dijeli na jednake dijelove (članci 734. i 735. Građanskog zakonika).

- Ako pokojnik nije bio u braku niti je imao djece, ostavina se dijeli među roditeljima pokojnika, njegovom braćom i sestrama te njihovim potomcima (članak 738. Građanskog zakonika).

Ako iza pokojnika ne ostaju braća ni sestre te iza njih ne ostaju potomci, njegovi otac i majka dijele nasljedstvo po pola (članak 736. Građanskog zakonika).

Ako su otac i majka preminuli prije pokojnika, nasljedstvo dijele njegova braća i sestre ili njihovi potomci, isključujući druge srodnike, pretke i pobočne srodnike (članak 737. Građanskog zakonika).

- Ako iza pokojnika ostaje bračni drug, prije rješavanja ostavine potrebno je urediti pitanja bračne stečevine bračnih drugova. Nakon utvrđivanja prava koja proizlaze iz režima bračne stečevine primjenjuju se sljedeća pravila:

- Ako iza pokojnika ostaju bračni drug i djeca, bračni drug ima pravo izbora između plodouživanja (pravo na uporabu i korist) cjelokupne imovine ili vlasništva nad četvrtinom imovine, ako su bračni drugovi roditelji sve djece, i vlasništva nad četvrtinom imovine, ako jedno dijete ili više njih nije zajedničko (članak 757. Građanskog zakonika). Smatra se da se bračni drug odlučio za plodouživanje ako umre bez odluke.

- Ako iza pokojnika ostaju bračni drug i prec, bračni drug nasljeđuje polovinu ostavine, a otac i majka nasljeđuju svaki po četvrtinu. Ako je jedan od predaka preminuo prije pokojnika, njegovu četvrtinu dobiva bračni drug (članak 757.-1. Građanskog zakonika).

- Ako pokojnik nema ni predaka ni potomaka, cijelu imovinu nasljeđuje nadživjeli bračni drug (članak 757.-2. Građanskog zakonika). Ne dovodeći u pitanje članak 757.2. Građanskog zakonika, ako pokojnik nema predaka, braća i sestre pokojnika ili njihovi potomci nasljeđuju polovinu imovine u naravi koja čini ostavinu, a koju je pokojnik dobio od svojih predaka nasljeđivanjem ili darom. To se zove pravo povrata (članak 757.3. Građanskog zakonika). Svu drugu imovinu nasljeđuje nadživjeli bračni drug.

Partneri u registriranom ili neregistriranom partnerstvu

Nadživjeli partner u registriranom partnerstvu nema zakonsko pravo na nasljedstvo. Međutim, može dobiti legat.

Registrirani partner stoga se ne smatra nasljednikom pokojnika. Nakon smrti svojeg partnera ima samo privremeno besplatno pravo na uživanje obiteljskog doma (uključujući namještaj) do najviše godinu dana, uz uvjet da su u njemu prebivali u vrijeme smrti, u skladu s člankom 515.6. Građanskog zakonika. On stoga nasljeđuje samo ako je oporučno imenovan nasljednikom.

Ako imaju djece, bez obzira potječu li iz njihove zajednice ili ne, nadživjelom partneru moguće je oporučiti samo raspoloživi dio ostavine. Raspoloživi dio ostavine ovisi o broju djece: trećina u slučaju dvoje djece ili četvrtina u slučaju troje ili više djece (vidjeti gore).

Ako nemaju djece, svu ostavinu može naslijediti nadživjeli partner ili treća osoba ako ne postoje nužni nasljednici. Međutim, ako su roditelji pokojnika živi, mogu zahtijevati povrat imovine koju su darovali svojem preminulom djetetu do najviše četvrtine ostavine po nadživjelom roditelju (članak 738.2. Građanskog zakonika).

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

U Francuskoj je u području nasljeđivanja nadležan javni bilježnik. Njegovo je sudjelovanje obvezno ako ostavina uključuje nekretnine. Ako ostavinom nisu obuhvaćene nekretnine, sudjelovanje javnog bilježnika nije obvezno.

Javni bilježnik izdaje javnu ispravu o statusu nasljednika (*acte de notoriété*) te potvrde o nekretninama (*attestations immobilières*) kojima se utvrđuje prijenos nekretnina nakon smrti. Pomaže nasljednicima u izvršavanju njihovih poreznih obveza (sastavljanje i podnošenje izjave o nasljeđivanju u propisanom roku te plaćanje poreza na nasljedstvo). Ovisno o naravi imovine te broju nasljednika i njihovoj volji, javni bilježnik može provesti podjelu imovine među nasljednicima na temelju isprave o podjeli imovine (*acte de partage*).

U slučaju spora, materijalno i teritorijalno isključivu nadležnost ima regionalni sud u mjestu u kojem je pokrenut ostavinski postupak.

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nasljedstva?

Regionalni sud u mjestu u kojem je pokrenut ostavinski postupak nadležan je za primanje izjava o odricanju od nasljedstva ili o prihvaćanju nasljedstva do neto vrijednosti ostavine.

Za jednostavan prihvata nasljedstva nije potrebno ispuniti nikakve posebne formalnosti.

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju legata?

Regionalni sud u mjestu u kojem je pokrenut ostavinski postupak nadležan je za primanje odricanja od univerzalnog legata i legata na osnovi univerzalnog prava. Za odricanje od pojedinačnog legata nije potrebna izjava u skladu s francuskim pravom.

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju nužnog dijela nasljedstva?

Pravo na prihvatanje nasljedstva ili odricanje od njega je nedjeljivo. Njime je obuhvaćeno cjelokupno nasljedstvo i stoga se ne može ograničiti na nužni dio.

Međutim, nasljednici se mogu odreći zahtjeva za umanjenje oporučnih darova koji ometaju njihov nužni dio.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)"

Ostavinski postupci pokreću se nakon smrti u mjestu posljednjeg prebivališta pokojnika.

Nakon ostaviteljeve smrti nasljednici imaju tri mogućnosti: bezuvjetno prihvatiti nasljedstvo, prihvatiti nasljedstvo do vrijednosti neto imovine ili odreći se nasljedstva.

Bezuvjetni prihvatanje može biti izričit ili prešutan (članak 782. Građanskog zakonika). Prihvatanje je prešutan kad nasljednik poduzme radnju kojom se podrazumijeva njegova namjera prihvatanja nasljedstva i za koju je ovlašten samo u svojstvu nasljednika koji prihvaća nasljedstvo (članak 783. Građanskog zakonika).

Prihvatanje nasljedstva do vrijednosti neto imovine podrazumijeva izjavu koja se podnosi u tajništvo okružnog suda na čijem je području nadležnosti pokrenut ostavinski postupak (članci 787. i 788. Građanskog zakonika). Uz izjavu se prilaže ili u roku od dva mjeseca dostavlja popis imovine koja čini ostavinu. Popis imovine sastavlja javni bilježnik, dražbovatelj ili sudski službenik (članak 789. Građanskog zakonika). Ako se ne dostavi popis imovine, smatra se da je nasljedstvo bezuvjetno prihvaćeno (članak 790. Građanskog zakonika). Popis mora obuhvaćati ukupnu imovinu i obveze koji čine ostavinu.

Prihvatanje nasljedstva do vrijednosti neto imovine nasljedniku omogućuje da se njegova osobna imovina ne miješa s imovinom koju je naslijedio, da u vezi s ostavinom zadrži sva prava koja je prije imao na imovinu pokojnika i da snosi samo ostaviteljeve dugove do vrijednosti imovine koju je naslijedio. Nasljednici su stoga odgovorni za obveze, ali samo do vrijednosti imovine koju su naslijedili.

Odricanje od nasljedstva mora biti izričito. Kako bi postalo izvršivo u odnosu prema trećim osobama, mora se poslati ili uručiti sudu na čijem je području nadležnosti pokrenut ostavinski postupak (članak 804. Građanskog zakonika). Za nasljednika koji se odrekne nasljedstva smatra se da nikada nije bio nasljednik.

Nasljednik ima rok od deset godina za ostvarivanje prava na prihvatanje nasljedstva ili njegovo odricanje, po čijem se isteku smatra da se odrekao nasljedstva.

Međutim, nasljednika se može pozvati da donese odluku (članak 771. Građanskog zakonika) i u tom slučaju mora odgovoriti u roku od dva mjeseca. Ako nasljednik po isteku tog razdoblja razmatranja ne donese odluku, smatra se da je bezuvjetno prihvatio nasljedstvo.

Načelo francuskog prava je sporazumno rješavanje ostavine bez uplitanja sudova. Intervencija sudova može se zatražiti samo ako među nasljednicima postoji spor.

Većina ostavina rješava se sporazumno uz pomoć javnog bilježnika. Međutim, u određenim okolnostima ostavinski postupak može se riješiti bez sudjelovanja javnog bilježnika, osobito ako pokojnikova ostavina ne uključuje nekretnine. Nasljednici se mogu odlučiti za javnog bilježnika po svojem izboru. Ako se ne slože oko izbora javnog bilježnika, svakog nasljednika može zastupati njegov javni bilježnik.

Nakon što je javni bilježnik odabran, treba utvrditi sastav imovine pokojnika uzimajući u obzir režim bračne stečevine, prethodne darove itd. Kako bi se utvrdila imovina koju treba uzeti u obzir, javni bilježnik ispituje različite institucije (osiguravateljska društva, banke itd.) i od nasljednika traži da daju procijeniti svoje nekretnine ili drugu imovinu koja ne kotira na burzi. Može biti potreban i popis pokretne imovine. Obveze se utvrđuju popisivanjem dugova pokojnika, među ostalim, jednostavnih računa, neplaćenih poreza, socijalne pomoći koju treba vratiti, jamstava ili kompenzacijskih plaćanja bivšem bračnom drugu. Nakon ostaviteljeve smrti nasljednici postaju suvlasnici imovine koja čini ostavinu do njezine raspodjele. Kao suvlasnici odgovorni su u jednakim omjerima i za obveze. O prodaji imovine u zajedničkom vlasništvu (raspolaganje imovinom) odlučuje se jednoglasno. Za razliku od toga, odluke o upravljanju donose se dvotrećinskom većinom svih suvlasnika. Osim toga, svi suvlasnici mogu poduzimati mjere potrebne za očuvanje zajedničke imovine. Ako se ne može postići dogovor, predmet se može uputiti sudu kako bi se odluka mogla donijeti i bez suglasnosti svih suvlasnika.

Raspodjelom imovine koja čini ostavinu među nasljednicima prestaje zajedničko vlasništvo. Ako se nasljednici slažu (opće načelo, članak 835. Građanskog zakonika), raspodjela se provodi sporazumno, a ako se ne slažu, u okviru sudskog postupka i uz sudjelovanje javnog bilježnika (iznimka članak 840.

Građanskog zakonika). Osim toga, raspodjela može biti potpuna ili djelomična ako određena imovina ostane u zajedničkom vlasništvu (na primjer, u slučaju prava plodouživanja). Svaki nasljednik može zatražiti raspodjelu imovine (članak 815. Građanskog zakonika). Vjerovnik suvlasnika također može zatražiti raspodjelu (članak 815.17. Građanskog zakonika).

U posljednjoj fazi rješavanja ostavine upisuje se prijenos imovine na nasljednike. U skladu su tim, potvrde o vlasništvu potrebne su kao potvrda činjenice da su nasljednici novi vlasnici imovine, bilo da je riječ o nekretninama, udjelima u društvima, vozilima ili vrijednosnim papirima. U pogledu nekretnina nasljednici moraju u zemljišne knjige upisati potvrdu o vlasništvu. Potvrde o vlasništvu za udjele u društvima upisuju se u registar trgovačkog suda (*tribunal du commerce et des sociétés*).

Ako se imovina ne podijeli, nasljednici ostaju njezini suvlasnici.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

U skladu s francuskim pravom nakon smrti pokojnika pokreću se ostavinski postupak i zakonom određeni nasljednici automatski postaju suvlasnici imovine koja čini ostavinu. Nasljednici stječu pravo na imovinu, prava i udjele pokojnika (članci 720. i 724. Građanskog zakonika), što im načelno omogućuje da odmah uđu u posjed imovine koja čini ostavinu. Međutim, moraju odlučiti hoće li nasljedstvo prihvatiti bezuvjetno, prihvatiti do vrijednosti neto imovine ili ga se odreći (vidjeti odgovor na 6. pitanje).

Univerzalni legatari i obdarenici mogu ostvariti to pravo samo ako nisu nužni nasljednici (članak 1006. Građanskog zakonika). Ako su nužni nasljednici, može ih se pozvati da izvrše legat (članak 1004. Građanskog zakonika).

Legatari na osnovu univerzalnog prava i pojedinačni legatari moraju se obratiti nasljednicima koji imaju automatsko pravo (članci 1011. i 1014. Građanskog zakonika) kako bi dobili svoj legat.

Ako nema nasljednika, država mora doći u posjed ostavine. U tom slučaju državu zastupa ured za javnu imovinu (*Administration des domaines*).

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Univerzalni nasljednici ili nasljednici na osnovi univerzalnog prava koji bezuvjetno prihvate nasljedstvo neograničeno su odgovorni za dugove i potraživanja na ostavini. Odgovorni su za legatate novčanih iznosa do vrijednosti imovine ostavine bez dugova (članak 785. Građanskog zakonika).

U slučaju više nasljednika, svaki je osobno odgovoran za dugove i potraživanja na ostavini razmjerno svojem udjelu u ostavini (članak 873. Građanskog zakonika).

Nasljednici koji su odabrali bezuvjetni prihvatanje neograničeno su odgovorni za pokojnikove dugove i potraživanja. Međutim, mogu zatražiti da ih se potpuno ili djelomično oslobodi od odgovornosti za dugove na ostavini ako u trenutku nasljeđivanja nisu bili svjesni da bi postojanje te odgovornosti i plaćanje tih dugova mogli znatno ugroziti njihovu imovinu.

• Ako se odlučio za prihvatanje do vrijednosti neto imovine, nasljednik je odgovoran za dugove na ostavini samo do vrijednosti imovine koju je primio.

• Ako se odrekao nasljedstva, nasljednik ne mora snositi dugove.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Odredbama članka 710.-1. Građanskog zakonika predviđeno je da se za formalnosti u vezi sa zemljišnim knjigama mogu koristiti samo javne isprave koje je ovjerio javni bilježnik koji posluje u Francuskoj, sudske odluke i službeni dokumenti s ovjerom upravnog tijela.

Ako ostavina obuhvaća nekretnine, javni bilježnik mora sastaviti javnobilježničku potvrdu ili „potvrdu o nekretnini“. U toj se javnoj ispravi potvrđuje prijenos vlasništva nad nekretninom na nasljednike. Mora se upisati u zemljišne knjige (*service de publicité foncière*). Nasljednici moraju prijaviti te u ispravi navesti vrijednost imovine. Ona mora biti u skladu s tržišnom cijenom.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

U skladu s francuskim pravom nije predviđeno ili propisano sudjelovanje upravitelja. Međutim, sud može imenovati upravitelja. Nasljednici su dužni uz pomoć javnog bilježnika dostaviti podatke zemljišnim knjigama. Pokojnik može imenovati izvršitelja čije su ovlasti definirane u članku 1025. i dalje Građanskog zakonika.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Nasljednici su odgovorni za raspolaganje i upravljanje ostavinom. U slučaju spora nadležan je okružni sud u mjestu u kojem je pokrenut ostavinski postupak. Sud može imenovati upravitelja ostavine koji će zastupati sve nasljednike u okviru svojih ovlasti (članak 813.1. Građanskog zakonika).

U skladu s francuskim pravom na raspolaganju su i druge vrste opunomoćenja za upravljanje ostavinom, osobito punomoć koja vrijedi nakon smrti opunomoćitelja (članak 812. Građanskog zakonika) kojom oporučitelj imenuje upravitelja za dio ili cijelu ostavinu u ime nasljednika. Druge su mogućnosti upravljanje na temelju sporazuma (članak 813. Građanskog zakonika), koje podliježe općim pravnim propisima te prethodno navedeno sudsko imenovanje.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Nasljednici kojima su pripali imovina, prava i udjeli pokojnika imaju sve ovlasti. U slučaju teškoća ili nemogućnosti dogovora predmet se može uputiti sudu koji će imenovati upravitelja. U tom je slučaju upravitelj odgovoran za privremeno organiziranje ostavine zbog nedjelovanja, izostanka ili greške jednog ili više nasljednika. Upravitelj je dužan očuvati i nadgledati ostavinu te upravljati njome (članak 813.4.). U okviru ovlasti koje su mu dodijeljene, upravitelj također zastupa nasljednike u građanskim i sudskim postupcima (članak 813.5. Građanskog zakonika).

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

U skladu s francuskim pravom javna isprava o statusu nasljednika (*acte de notoriété*) isprava je koju obično sastavlja javni bilježnik kako bi se dokazao status nasljednika (članak 730.1. Građanskog zakonika), iako se njegov status može dokazati i na neki drugi način. Javna isprava o statusu nasljednika službena je isprava u kojoj se navode nasljednici i njihovi udjeli u ostavini. U tu svrhu srodnici pokojnika javnom bilježniku dostavljaju dokumente u kojima se utvrđuju članovi obitelji uključeni u nasljedstvo (obiteljska knjižica (*livret de famille*), vjenčani list, presuda o razvodu braka itd.). Isprava se smatra vjerodostojnom ako se ne dokaže suprotno. U slučaju malih ostavina može je zamijeniti obična potvrda o nasljeđivanju s potpisima nasljednika. Javni bilježnik, prema potrebi, može sastaviti i javnu ispravu o odabiru mogućnosti nasljedstva (*acte d'option successorale*) te potvrdu o nekretnini. Ostavinski postupak završava se raspodjelom imovine koja se često bilježi u ispravi o raspodjeli (*acte de partage notarié*).

Posljednji put ažurirano: 24/09/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevođe je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Opće informacije - Hrvatska

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

Pravo nasljeđivanja i pravila po kojima sud, druga tijela i ovlaštene osobe postupaju u nasljednim stvarima uređeno je Zakonom o nasljeđivanju („Narodne novine“, broj 48/03., 163/03., 35/05. i 127/13.).

Raspolaganje imovinom za slučaj smrti može se sačiniti u obliku oporuke. Oporuku može napraviti svaka osoba sposobna za rasuđivanje koja je navršila šesnaest godina.

Valjana je samo ona oporuka koja je napravljena u obliku utvrđenom zakonom te uz pretpostavke predviđene zakonom. U redovitim okolnostima oporuka se može sastaviti u obliku privatne oporuke ili javne oporuke, a u izvanrednim okolnostima može se izjaviti usmena oporuka.

Privatne su vlastoručna oporuka i pisana oporuka pred svjedocima. Vlastoručna je ona oporuka koju je oporučitelj vlastoručno napisao i potpisao. Pisanu oporuku pred svjedocima može napraviti oporučitelj koji zna i može čitati i pisati, a na način da za ispravu, bez obzira tko ju je sastavio, izjavi pred dva istodobno nazočna svjedoka da je to njegova oporuka te je pred njima potpiše. Svjedoci se moraju potpisati na samoj oporuci.

Javna oporuka je oporuka koja je sačinjena uz sudjelovanje javnih tijela. Svatko može valjano oporučiti u obliku javne oporuke. Osoba koja ne može ili ne zna čitati ili se ne može potpisati može u redovitim okolnostima oporučiti samo u obliku javne oporuke. Javnu oporuku može na zahtjev oporučitelja sastaviti jedna od zakonom ovlaštenih osoba: sudac općinskog suda, sudski savjetnik u općinskom sudu, javni bilježnik, a u inozemstvu konzularni odnosno diplomatsko-konzularni predstavnik Republike Hrvatske. Postupak i radnje koje je pri sastavljanju javne oporuke dužna poduzeti ovlaštena osoba propisane su zakonom.

Oporučitelj koji želi svojoj oporuci dati oblik međunarodne oporuke mora podnijeti zahtjev osobi ovlaštenoj za sastavljanje javne oporuke. Smisao pravljenja međunarodne oporuke je u tome da bude priznata u pogledu oblika u državama strankama Konvencije o jednoobraznom zakonu o obliku međunarodnog testamenta (Convention Providing a Uniform Law on the Form of an International Will) iz 1973. godine odnosno državama koje su u svoja zakonodavstva unijele odredbe o međunarodnoj oporuci.

Samo u izvanrednim okolnostima, zbog kojih nije u stanju oporučiti ni u jednom drugom valjanom obliku, oporučitelj može izjaviti svoju posljednju volju usmeno pred dva istodobno nazočna svjedoka. Ta oporuka prestaje vrijediti kad protekne 30 dana od prestanka izvanrednih okolnosti u kojima je napravljena.

Ugovori o nasljeđivanju (ugovor kojim netko suugovaratelju ili trećoj osobi ostavlja svoju ostavinu ili njezin dio), ugovori o budućem nasljedstvu ili legatu (ugovor kojim netko otuđuje nasljedstvo kojem se nada; ugovor o nasljedstvu treće osobe koja je živa; ugovor o legatu ili drugoj koristi kojima se jedan ugovaratelj nada iz nasljedstva koje još nije otvoreno) i ugovori o sadržaju oporuke (ugovor kojim se netko obvezuje unijeti ili ne unijeti neku odredbu u svoju oporuku, opozvati ili ne opozvati odredbu iz svoje oporuke) nisu dopušteni hrvatskim pravom te su stoga takvi ugovori ništetni.

Hrvatsko pravo dopušta sklapanje ugovora o ustupu i raspodjeli imovine za života. To je ugovor koji predak (ustupitelj) sklapa sa svojim potomcima te ugovorom dijeli i ustupa potomcima cjelokupnu ili dio imovine koju ima u vrijeme sklapanja ugovora. Za valjanost ugovora potrebna je suglasnost sve djece i

ostalih potomaka koji su po zakonu pozvani naslijediti ustupitelja. Ugovor mora biti sastavljen u pisanom obliku i ovjeren od suca nadležnog suda ili sastavljen u obliku javnobilježničkog akta ili potvrđen (solemniziran) po javnom bilježniku. Ugovorom može biti obuhvaćen i ustupiteljev bračni drug, a u tom slučaju potrebna je i njegova suglasnost. Imovina koja je obuhvaćena ovim ugovorom ne ulazi u ostavinu niti se uzima u bilo kakav račun prilikom utvrđivanja vrijednosti ostavine.

Hrvatsko pravo ne dopušta sklapanje ugovora o odricanju od nasljedstva koje nije otvoreno. Iznimno, potomak koji može samostalno raspolagati svojim pravima može se ugovorom s pretkom unaprijed odreći nasljedstva koje bi mu pripalo poslije smrti pretka. Takav ugovor može sklopiti i bračni drug za nasljedstvo koje bi mu kao bračnom drugu pripalo nakon smrti njegova bračnog druga. Ugovor mora biti sastavljen u pisanom obliku i ovjeren od suca nadležnog suda ili sastavljen u obliku javnobilježničkog akta ili potvrđen (solemniziran) po javnom bilježniku.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Činjenica da je sastavljena, pohranjena te proglašena neka oporuka evidentira se u Hrvatskom upisniku oporuka koji vodi Hrvatska javnobilježnička komora. Podatke o navedenim činjenicama, na zahtjev oporučitelja, u upisnik dostavljaju nadležni sudovi, javni bilježnici, odvjetnici i osobe koje su napravile oporuku. Evidentiranje oporuke u Hrvatskom upisniku oporuka nije obvezno te činjenica da oporuka nije evidentirana u tom upisniku, niti bilo gdje posebno pohranjena, ne šteti njezinoj valjanosti.

Podaci iz upisnika ne mogu se prije oporučiteljeve smrti nikome staviti na raspolaganje, osim oporučitelju ili osobi koju je on za to posebno ovlastio.

U ostavinskom postupku sud ili javni bilježnik koji vodi postupak mora zatražiti sve podatke iz Hrvatskog upisnika oporuka o mogućim oporukama umrle osobe.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

Oporučiteljeva sloboda raspolaganja imovinom ograničena je pravom na nužni dio koji imaju nužni nasljednici.

Nužni nasljednici su:

ostaviteljevi potomci, njegovi posvojenici i djeca nad kojom ostavitelj ima partnersku skrb i njihovi potomci, ostaviteljev bračni ili izvanbračni drug, ostaviteljev životni partner ili neformalni životni partner - oni imaju pravo na nužni dio koji iznosi jednu polovicu od onoga dijela koji bi im pripao po zakonskom redu nasljeđivanja da nije bilo oporuke;

ostaviteljevi roditelji, posvojitelji i ostali predci - oni imaju pravo na nužni dio samo ako su trajno nesposobni za rad i nemaju nužnih sredstava za život, a njihov nužni dio iznosi jednu trećinu od onoga dijela koji bi im pripao po zakonskom redu nasljeđivanja da nije bilo oporuke.

Nužni nasljednici imaju pravo zahtijevati nužni dio samo ako bi u konkretnom slučaju bili pozvani na nasljeđivanje kao zakonski nasljednici.

Zakonom su određeni razlozi zbog kojih oporučitelj može oporukom potpuno ili djelomično isključiti iz nasljedstva nasljednika koji ima pravo na nužni dio. On to može učiniti: ako se nasljednik povredom neke zakonske ili moralne obveze koja proizlazi iz --nje-gova obite--ljskog odnosa s ostavite--ljem teže ogriješio prema ostavite--lju; ako je nasljednik namjerno počinio neko teže kazneno djelo prema --njemu ili --nje-govu bračnom drugu, djetetu ili roditelju; ako je nasljednik počinio kazneno djelo protiv Republike Hrvatske ili vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom; ako se nasljednik odao neradu ili nepoštenu životu. Oporučitelj koji želi isključiti nekog nasljednika mora to očitovati u oporuci na izričit način i navesti razlog za isključenje. Razlog za isključenje mora postojati u vrijeme oporučivanja. Isključenjem nasljednik gubi nasljedno pravo u mjeri u kojoj je isključen, a prava ostalih osoba koje mogu naslijediti ostavitelja određuju se kao da je isključeni nasljednik umro prije ostavitelja.

Uz mogućnost isključenja nužnih nasljednika, oporučitelj može svog potomka koji ima pravo na nužni dio oporukom na izričit način lišiti u cijelosti ili djelomično njegovog nužnog dijela, ako je taj potomak prezadužen ili je rasipnik. Taj će dio umjesto lišenom potomku pripasti njegovim potomcima. Takvo lišenje ostaje valjano samo ako u času ostaviteljeve smrti lišeni ima maloljetno dijete ili maloljetnog unuka od prije umrlog djeteta, ili ima punoljetno dijete ili puno-ljetnog unuka od prije umrlog djeteta koji su nesposobni za rad i nemaju nužnih sredstava za život. Lišeni nasljednik nasljeđuje ostavitelja u dijelu koji nije obuhvaćen lišenjem, a također nasljeđuje ostavitelja i kad pretpostavke za lišenje više ne postoje u času ostaviteljeve smrti.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Ako ostavitelj nije ostavio oporuku, na temelju zakona nasljeđuju ga njegovi zakonski nasljednici po nasljednim redovima, pri čemu vrijedi načelo da nasljednici bližeg nasljednog reda isključuju iz nasljedstva osobe daljnjeg nasljednog reda.

Ostaviteljevi zakonski nasljednici su njegovi:

potomci, posvojenici i djeca nad kojom ostavitelj ima partnersku skrb i njihovi potomci,
bračni drug,
izvanbračni drug,
životni partner,
neformalni životni partner,
roditelji,
posvojitelji,
braća i sestre i njihovi potomci,
djedovi i bake i njihovi potomci,
ostali preci.

U pravu nasljeđivanja izvanbračni drug izjednačen je s bračnim, a djeca rođena izvan braka i njihovi potomci izjednačeni su s bračnom djecom i njihovim potomcima. Izvanbračna zajednica koja daje pravo na zakonsko nasljeđivanje je životna zajednica neudane žene i neoženjenog muškarca koja je trajala dulje vrijeme (najmanje tri godine ili kraće ako je u toj zajednici rođeno zajedničko dijete) a prestala je ostaviteljevom smrću, pod uvjetom da su bile ispunjene pretpostavke koje se traže za valjanost braka.

U pravu nasljeđivanja životni partner izjednačen je s bračnim drugom, a djeca nad kojom ima partnersku skrb izjednačena su s njegovom djecom. Životno partnerstvo je zajednica obiteljskog života dviju osoba istog spola sklopljena pred nadležnim tijelom u skladu s odredbama posebnog zakona (Zakona o životnom partnerstvu osoba istog spola).

U pravu nasljeđivanja neformalni životni partner izjednačen je s izvanbračnim drugom. Neformalno životno partnerstvo je zajednica obiteljskog života dviju osoba istog spola, koje nisu sklopile životno partnerstvo pred nadležnim tijelom, ako zajednica traje najmanje tri godine i od početka je udovoljavala pretpostavkama propisanim za valjanost životnog partnerstva.

U prvom nasljednom redu su ostaviteljevi potomci i njegov bračni drug. Nasljednici prvog nasljednog redanasljeđuju na jednake dijelove. U ovom nasljednom redu primjenjuje se pravo predstavljanja, pa dio ostavine koji bi pripao prije umrlom djetetu da je nadživjelo ostavitelja nasljeđuju njegova djeca, ostaviteljevi unuci, na jednake dijelove, a ako je neki od unuka umro prije ostavitelja, onda dio koji bi njemu pripao da je bio živ u času ostaviteljeve smrti nasljeđuju njegova djeca, ostaviteljevi praunuci, na jednake dijelove, i tako redom sve dok ima ostaviteljevih potomaka.

Ostavitelja koji nije ostavio potomke nasljeđuju nasljednici drugog nasljednog reda - ostaviteljevi roditelji i bračni drug. Ostaviteljevi roditelji nasljeđuju jednu polovicu ostavine, a drugu polovicu nasljeđuje ostaviteljev bračni drug. Ako su oba roditelja umrla prije ostavitelja bračni drug nasljeđuje cijelu ostavinu. Ako iza ostavitelja nije ostao bračni drug, ostaviteljevi roditelji nasljeđuju cijelu ostavinu na jednake dijelove, a ako je jedan ostaviteljev roditelj umro prije

ostavitelja, dio ostavine koji bi mu pripao da je nadživio ostavitelja nasljeđuje drugi roditelj. Ostaviteljeva braća i sestre i njihovi potomci naslijedit će ostavitelja u drugom nasljednom redu ako ostavitelj nije ostavio bračnog druga, a jedan ili oba ostaviteljeva roditelja su umrla prije ostavitelja. U tom slučaju (ako su jedan ili oba ostaviteljeva roditelja umrla prije ostavitelja koji nije ostavio bračnog druga), dio ostavine koji bi svakome od roditelja pripao da su nadživjeli ostavitelja nasljeđuju njihova djeca (ostaviteljeva braća i sestre), njihovi unuci, prauunci i daljnji potomci, po pravilima za slučaj kad ostavitelja nasljeđuju njegova djeca i ostali potomci. Ako je jedan ostaviteljev roditelj umro prije ostavitelja koji nije ostavio bračnog druga, a nije ostavio nijednog potomka, dio ostavine koji bi mu pripao da je nadživio ostavitelja nasljeđuje drugi roditelj, a ako je i drugi roditelj umro prije ostavitelja koji nije ostavio bračnog druga, potomci tog roditelja nasljeđuju ono što bi pripalo i jednom i drugom roditelju.

Ostavitelja koji nije ostavio ni potomke, ni bračnog druga, ni roditelje, niti su roditelji ostavili nekog potomka, nasljeđuju nasljednici trećeg nasljednog reda. U trećem nasljednom redu ostavitelja nasljeđuju ostaviteljevi djedovi i bake na način da jednu polovicu ostavine nasljeđuju djed i baka s očeve strane, a drugu polovicu djed i baka s majčine strane. Djed i baka iste loze nasljeđuju na jednake dijelove. Ako je neki od ovih predaka jedne loze umro prije ostavitelja, dio ostavine koji bi mu pripao da je nadživio ostavitelja nasljeđuju njegovi potomci (djeca, unuci i daljnji potomci) po pravilima za slučaj kad ostavitelja nasljeđuju njegova djeca i ostali potomci. Ako su djed i baka jedne loze umrli prije ostavitelja, a nisu ostavili nijednog potomka, dio ostavine koji bi im pripao da su nadživjeli ostavitelja nasljeđuju djed i baka druge loze odnosno njihovi potomci.

Ostavitelja koji nije ostavio ni potomke, ni roditelje, niti su ovi ostavili nekog potomka, ni bračnog druga, ni djeda ni baku, niti su ovi ostavili nekog potomka, nasljeđuju nasljednici četvrtog nasljednog reda. U četvrtom nasljednom redu su ostaviteljevi pradjedovi i prabake. Jednu polovicu nasljeđuju pradjedovi i prabake s očeve strane (tu polovicu nasljeđuju na jednake dijelove roditelji ostaviteljevog djeda po ocu i roditelji ostaviteljeve bake po ocu), a jednu polovicu nasljeđuju pradjedovi i prabake s majčine strane (tu polovicu nasljeđuju na jednake dijelove roditelji ostaviteljevog djeda po majci i roditelji ostaviteljeve bake po majci). Ako nema nekog od tih predaka, dio koji bi mu pripao da je živ nasljeđuje predak koji mu je bio bračni drug. Ukoliko nema jednog para tih predaka, dijelove koji bi im pripali da su živi nasljeđuje drugi par iste loze. U slučaju da nema pradjedova i prabaka jedne loze, dio ostavine koji bi im pripao da su živi nasljeđuju pradjedovi i prabake druge loze.

U slučaju da nema nasljednika četvrtog nasljednog reda ostavitelja nasljeđuju njegovi daljnji preci, po pravilima po kojima nasljeđuju njegovi pradjedovi i prabake.

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

Ostavinski postupak se u prvom stupnju provodi pred općinskim sudom odnosno pred javnim bilježnikom kao povjerenikom suda.

Mjesna nadležnost općinskog suda za provođenje ostavinskog postupka određuje se prema ostaviteljevom prebivalištu u vrijeme smrti, a podredno prema boravištu, mjestu gdje se nalazi pretežni dio njegove ostavine u Republici Hrvatskoj odnosno prema mjestu gdje je ostavitelj upisan u knjigu državljana. Sud provođenje ostavinskih postupaka povjerava javnim bilježnicima, a kad na području suda svoja sjedišta ima više javnih bilježnika, predmeti im se dodjeljuju u rad ravnomjerno po abecednom redu prezimena javnog bilježnika.

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju nasljedstva?

Izjava o prihvatanju ili odricanju od nasljedstva (nasljednička izjava) može se dati usmeno pred svakim općinskim sudom, pred ostavinskim sudom odnosno javnim bilježnikom koji vodi ostavinski postupak ili se ostavinskom sudu odnosno javnom bilježniku koji vodi ostavinski postupak može predati ovjerovljena isprava koja sadrži nasljedničku izjavu.

Izjava o prihvatu nasljedstva ili o odricanju od nasljedstva ne može se opozvati.

Davanje nasljedničke izjave nije obvezno. Za osobu koja nije dala izjavu o odricanju od nasljedstva smatra se da želi biti nasljednikom. Osoba koja je valjano dala izjavu da prihvata nasljedstvo, ne može ga se više odreći.

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju legata?

Izjava o odricanju ili prihvatanju legata može se dati usmeno pred ostavinskim sudom odnosno javnim bilježnikom koji vodi ostavinski postupak ili se ostavinskom sudu odnosno javnom bilježniku koji vodi ostavinski postupak može predati ovjerovljena isprava koja sadrži izjavu o odricanju ili prihvatanju legata.

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju nužnog dijela nasljedstva?

Pravo na nužni dio je nasljedno pravo, koje se stječe ostaviteljevom smrću. Nužni nasljednik može nasljedničku izjavu o prihvatanju ili odricanju od nužnog nasljednog prava dati usmeno pred svakim općinskim sudom, pred ostavinskim sudom odnosno javnim bilježnikom koji vodi ostavinski postupak ili može ostavinskom sudu odnosno javnom bilježniku koji vodi ostavinski postupak predati ovjerovljenu ispravu koja sadrži nasljedničku izjavu.

Pravo na nužni dio ostvaruje se u ostavinskom postupku samo na zahtjev nužnog nasljednika - ako nužni nasljednik u ostavinskom postupku ne zatraži nužni dio, sud odnosno javni bilježnik nisu dužni utvrditi njegovo pravo na nužni dio.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)*

Ostavinski postupak je izvanparnični postupak u kojem se utvrđuje tko su ostaviteljevi nasljednici, što čini njegovu ostavinu te koja još prava iz ostavine pripadaju nasljednicima, legatarima i drugim osobama.

Ostavinski postupak provodi općinski sud ili javni bilježnik kao povjerenik suda. Mjesno nadležan općinski sud za provođenje ostavinskog postupka naziva se i ostavinski sud. Mjesna nadležnost općinskog suda za provođenje ostavinskog postupka određuje se prema ostaviteljevom prebivalištu u vrijeme smrti, a podredno prema boravištu, mjestu gdje se nalazi pretežni dio njegove ostavine u Republici Hrvatskoj odnosno prema mjestu gdje je ostavitelj upisan u knjigu državljana.

Ostavinski postupak pokreće se po službenoj dužnosti kad sud primi smrtovnicu ili izvadak iz matice umrlih, odnosno s njima izjednačenu ispravu. Sud povjerava provođenje ostavinskog postupka javnom bilježniku koji ima sjedište na njegovom području, dostavlja mu smrtovnicu i određuje mu rok za provođenje postupka. Javni bilježnik vodi postupak kao povjerenik suda sukladno odluci suda o povjerenstvu i odredbama Zakona o nasljeđivanju. Dakle, u pravilu ostavinski postupak provodi javni bilježnik kao povjerenik suda, a sud samo iznimno.

Kada javni bilježnik provodi radnje u ostavinskom postupku kao povjerenik suda ovlašten je, kao i sudac odnosno sudski savjetnik općinskog suda, poduzimati sve radnje u postupku i donositi sve odluke osim onih odluka za koje je Zakonom o nasljeđivanju drukčije propisano. Ako su u postupku pred javnim bilježnikom među strankama sporne činjenice o kojima ovisi neko njihovo pravo (npr. nasljedno pravo, veličina nasljednog dijela i sl.) ili o kojima ovisi sastav ostavine ili predmet legata javni bilježnik mora vratiti spis sudu, kako bi sud odlučio o prekidu postupka i uputio stranke na parnicu ili upravni postupak. Ako su u postupku pred javnim bilježnikom među strankama sporne činjenice o kojima ovisi pravo na oporukom određeni legat ili drugo pravo javni bilježnik također mora vratiti spis sudu koji će u tom slučaju stranke uputiti na parnicu ili upravni postupak, ali neće prekinuti ostavinski postupak. U Zakonom određenim slučajevima (odlučivanje o odavanju ostavine od imovine nasljednika, o pravu sunasljednika koji su živjeli ili privredivali u zajednici s ostaviteljem i o diobi kućanskih predmeta) javni bilježnik može donositi odluke samo uz suglasnost svih stranaka u postupku - u protivnom također mora spis vratiti sudu. Sud koji je provođenje ostavinskog postupka povjerio javnom bilježniku provodi stalni nadzor nad njegovim radom.

Ostavinska rasprava je središnji dio ostavinskog postupka, a vodi se na jednom ili više ročišta.

Ostavinska rasprava neće se provoditi ako umrli nije ostavio ostavinu ili u slučaju ako je ostavitelj ostavio samo pokretne stvari i s njima izjednačena prava, a nijedna od osoba pozvanih na nasljedstvo ne zahtijeva da se provede ostavinski postupak.

Na ostavinsku raspravu pozivaju se stranke (nasljednici, legatari, druge osobe koje ostvaruju neko pravo iz ostavine), osobe koje bi po zakonu mogle polagati pravo na nasljedstvo (u slučaju postojanja oporuke), izvršitelj oporuke (ako je postavljen) i druge zainteresirane osobe. U pozivu na ročište sud odnosno javni bilježnik će zainteresirane osobe obavijestiti o pokretanju postupka, o tome je li mu koja oporuka već predana, te će ih pozvati da odmah dostave pisanu oporuku, odnosno ispravu o usmenoj oporuci, ako se kod njih nalazi, ili da naznače svjedoke usmene oporuke. U pozivu će posebno upozoriti zainteresirane osobe da mogu do donošenja prvostupanjskoga rješenja o nasljeđivanju dati izjavu o odricanju od nasljedstva usmeno na ročištu ili javno ovjerovljenom ispravom, a ako na ročište ne dođu ili takvu izjavu ne daju smatrat će se da žele biti nasljednici.

Na ostavinskoj raspravi raspravit će se sva važna pitanja za donošenje odluke u ostavinskom postupku, a naročito prava na nasljedstvo, veličinu nasljednoga dijela i prava na legate. Sud odnosno javni bilježnik donosi odluku na temelju rezultata cjelokupne rasprave. Pritom je ovlašten utvrđivati činjenice koje stranke u postupku nisu iznijele te izvesti i dokaze koje one nisu predložile, ako ocijeni da su te činjenice i dokazi važni za odlučivanje. Sud odnosno javni bilježnik o pravima odlučuje, u pravilu, nakon što je zainteresiranim osobama omogućio da daju potrebne izjave. O pravima osoba koje nisu došle na ročište a uredno su pozvane, odlučivat će prema podacima kojima raspolaže, uzimajući u obzir njihove pisane izjave koje stignu do donošenja odluke.

Nasljedničke izjave su izjave kojima nasljednik prihvaća ili se odriče nasljedstva. Svatko je ovlašten, ali nitko nije dužan dati nasljedničku izjavu. Za osobu koja nije dala izjavu o odricanju od nasljedstva smatra se da želi biti nasljednikom. Osoba koja je valjano dala izjavu da prihvaća nasljedstvo, ne može ga se više odreći. Sud odnosno javni bilježnik neće zahtijevati nasljedničku izjavu ni od koga, no nasljednik koji ju želi dati može to učiniti usmeno pred ostavinskim sudom odnosno javnim bilježnikom koji vodi ostavinski postupak ili pred svakim drugim općinskim sudom, odnosno predajom ovjerovljene isprave koja sadrži nasljedničku izjavu ostavinskom sudu odnosno javnom bilježniku koji vodi ostavinski postupak. Prilikom davanja izjave o odricanju od nasljedstva sud odnosno javni bilježnik mora nasljednika upozoriti na posljedice te izjave, odnosno da se nasljednik može od nasljedstva odreći samo u svoje ime, te u svoje ime i u ime svojih potomaka.

Sud će prekinuti ostavinski postupak i uputiti stranke na parnicu ili upravni postupak ako su među strankama sporne činjenice o kojima ovisi neko njihovo pravo, o kojima ovisi sastav ostavine ili o kojima ovisi predmet legata. Na parnicu ili upravni postupak upućuje se stranka čije pravo sud smatra manje vjerojatnim. Ako su među strankama sporne činjenice o kojima ovisi pravo na oporukom određeni legat ili drugo pravo, sud će uputiti stranke na parnicu ili upravni postupak, ali neće prekidati ostavinski postupak.

Nakon završetka ostavinske rasprave sud odnosno javni bilježnik donosi rješenje o nasljeđivanju. Budući da se po hrvatskom pravu nasljeđuje *ipso iure* u trenutku ostaviteljeve smrti, rješenje o nasljeđivanju ima deklaratorni karakter. Tim rješenjem utvrđuje se tko je ostaviteljevom smrću postao njegov nasljednik i koja su prava stekle i druge osobe. Sadržaj rješenja propisan je Zakonom o nasljeđivanju te ono sadrži podatke o: ostavitelju (prezime i ime, osobni identifikacijski broj, ime jednoga od njegovih roditelja, datum rođenja, državljanstvo te za osobe umrle u braku i njihovo prezime koje su imale prije sklapanja braka); sastavu ostavine (oznaku nekretnina s podacima iz zemljišnih knjiga potrebnima za upis; oznaku pokretnih stvari i drugih prava za koja je sud utvrdio da ulaze u ostavinu); nasljednicima (prezime i ime, osobni identifikacijski broj, prebivalište, odnos nasljednika prema ostavitelju, nasljeđuje li ga kao zakonski ili oporučni nasljednik, a ako ima više nasljednika i nasljedni dio svakoga pojedinog nasljednika izražen razlomkom); ograničenju ili opterećenju nasljednikovog prava (je li i kako nasljednikovo pravo uvjetovano, oročeno ili opterećeno nalogom, odnosno inače ograničeno ili opterećeno i u čiju korist); osobama kojima je pripalo pravo na legat ili neko drugo pravo iz ostavine s točnom oznakom tog prava (prezime i ime osobe, osobni identifikacijski broj, prebivalište). Rješenje o nasljeđivanju dostavlja se svim nasljednicima i legatarima, kao i osobama koje su tijekom postupka istakle zahtjev za nasljedstvo, a nakon pravomoćnosti i nadležnom poreznom tijelu. U rješenju o nasljeđivanju sud odnosno javni bilježnik će odrediti da se nakon pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju provedu u zemljišnoj knjizi potrebni upisi u skladu s pravilima zemljišnoknjižnog prava, a i da se ovlaštenim osobama predaju pokretne stvari koje su pohranjene kod suda, javnog bilježnika ili po njihovu nalogu kod treće osobe.

I prije donošenja rješenja o nasljeđivanju sud odnosno javni bilježnik može na zahtjev legatara donijeti posebno rješenje o legatu, ako nasljednici ne osporavaju legat. U slučaju kad je sastav ostavine samo djelomično nesporan može se donijeti djelomično rješenje o nasljeđivanju kojim će se utvrditi nasljednici i legatari i ono za što nije sporno da je u sastavu ostavine.

Protiv rješenja koja kao povjerenik suda u ostavinskom postupku donosi javni bilježnik dopušten je prigovor. Prigovor se podnosi javnom bilježniku u roku od osam dana od dana dostave rješenja strankama, a javni bilježnik dužan ga je bez odgode zajedno sa spisom dostaviti nadležnom općinskom sudu. O prigovoru odlučuje sudac pojedinac. Nepravovremene, nepotpune ili nedopuštene prigovore sud će odbaciti. Odlučujući o prigovoru protiv rješenja kojeg je donio javni bilježnik sud može u cijelosti ili djelomično rješenje održati na snazi ili ga ukinuti. U slučaju kada ukine rješenje (u cijelosti ili djelomično) sud će sam odlučiti o ukinutom dijelu rješenja. Protiv rješenja suda kojim je rješenje javnog bilježnika u cijelosti ili djelomično ukinuto nije dopuštena samostalna žalba. Rješenje o prigovoru dostavit će se strankama i javnom bilježniku.

Protiv rješenja koja u ostavinskom postupku donosi prvostupanjski sud dopuštena je žalba ako Zakonom o nasljeđivanju nije drugačije propisano. Žalba se podnosi u roku od petnaest dana od dostave prvostupanjskog rješenja. Žalba se podnosi prvostupanjskom sudu, koji može u povodu pravodobno podnesene žalbe novim rješenjem preinačiti pobijano rješenje, ako se time ne povrjeđuju prava drugih osoba zasnovana na tom rješenju. Ako prvostupanjski sud ne preinači svoje rješenje, dostavit će žalbu drugostupanjskom sudu, bez obzira je li žalba podnesena u roku propisanom zakonom. Drugostupanjski sud rješava u pravilu samo o žalbama koje su pravodobno podnesene, ali može uzeti u obzir i žalbu koja je nepravodobno podnesena ako se time ne povrjeđuju prava drugih osoba koja se zasnivaju na pobijanom rješenju.

U ostavinskom postupku nisu dopušteni izvanredni pravni lijekovi.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

Nasljednikom, bilo zakonskim bilo oporučnim, postaje se *ipso iure* (po samom zakonu) u trenutku ostaviteljeve smrti. U tom trenutku nasljednik stječe nasljedno pravo i na njega po sili zakona prelazi ostavina umrle osobe, čime postaje njegovo nasljedstvo. Za stjecanje nasljednog prava nije potrebna izjava o prihvaćanju nasljedstva. Nasljednik koji ne želi biti nasljednikom ima pravo na odricanje od nasljedstva do donošenja prvostupanjskog rješenja o nasljeđivanju.

Legatar stječe pravo na legat u trenutku ostaviteljeve smrti.

Ostavinski postupak u kojem se utvrđuje tko su ostavite--ljevi nas--ljednici, što čini ostavite--ljevu ostavinu te koja još prava glede ostavine pripadaju nas--ljednicima, legatarima i drugim osobama opisan je u odgovoru na pitanje broj 6. koje se odnosi na ostavinski postupak.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Nasljednici koji se nisu odrekli nasljedstva odgovaraju za ostaviteljeve dugove solidarno, svaki do visine vrijednosti svoga nasljednog dijela.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Za potrebe upisa u zemljišnu knjigu na zemljišnoknjižnom odjelu Općinskog suda na području kojeg se nalazi nekretnina potrebno je priložiti: prijedlog za upis;

isprava na temelju koje se stječe pravo vlasništva (pravna osnova stjecanja vlasništva - kupoprodajni ugovor, darovni ugovor, ugovor o uzdržavanju, rješenje o nasljeđivanju ili sl.) u izvorniku ili ovjerenom prijepisu;

dokaz državljanstva stjecatelja (domovnica, ovjerenja preslika putovnice i sl.) ili dokaz o statusu pravne osobe (izvadak iz sudskog registra), ako je stjecatelj strana pravna osoba;

u slučaju da podnositelja zahtjeva zastupa punomoćnik, potrebno je dostaviti punomoć u izvorniku ili ovjerenom preslici;

ako podnositelj zahtjeva nije odredio punomoćnika koji će ga zastupati, a nalazi se u inozemstvu, obavezan je odrediti opunomoćenika za primanje pismena s prebivalištem u Republici Hrvatskoj;

dokaz o uplaćenju sudskoj pristojbi u iznosu od 200,00 kuna, Tarifni broj 16, te 50,00 kuna podnesene pristojbe, Tarifni broj 15, sukladno Zakonu o sudskim pristojbama („Narodne novine“, broj 74/95., 57/96., 137/02., 26/03., 125/11., 112/12. i 157/13.).

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

Obvezno imenovanje upravitelja ostavine nije propisano hrvatskim pravom. To stoga što u trenutku otvaranja nasljedstva (smrću ostavitelja odnosno proglašenjem ostavitelja umrlim) ostavina po samom zakonu prelazi na nasljednike.

Međutim, hrvatskim pravom propisano je da će ostavinski sud u određenim slučajevima postaviti privremenog skrbnika ostavine. To će učiniti kada su nasljednici nepoznati ili nepoznatog boravišta, odnosno nedostupni, kao i ostalim slučajevima kad je to potrebno. Privremeni skrbnik ostavine ovlašten je u ime nasljednika tužiti ili biti tužen, naplaćivati tražbine ili isplaćivati dugove i zastupati nasljednike. Sud može, kad je to potrebno, odrediti posebna prava i dužnosti skrbnika ostavine. Također, sud može postaviti skrbnika ostavini koja je na zahtjev ostaviteljevih vjerovnika odvojena od imovine nasljednika.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Ostavinom upravljaju nasljednici, osim onog što je povjereno na upravljanje izvršitelju oporuke ili skrbniku ostavine.

Oporučitelj može oporukom odrediti jednog ili više izvršitelja oporuke. Osoba određena za izvršitelja oporuke nije dužna primiti se te dužnosti. Dužnosti izvršitelja oporuke određuje u oporuci oporučitelj. Ako oporučitelj nije što posebno odredio tada su dužnosti izvršitelja naročito:

da u ime i za račun nasljednika vodi brigu i poduzima što je potrebno za očuvanje ostavine,

da upravlja ostavinom,

da u ime i za račun nasljednika poduzima što je potrebno za isplatu dugova i legata.

Pri tome u svakom pogledu mora voditi brigu da oporuka bude izvršena kako je to oporučitelj htio.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Po hrvatskom pravu ostavini se u pravilu ne imenuje upravitelj. To stoga što u trenutku otvaranja nasljedstva (smrću ostavitelja odnosno proglašenjem ostavitelja umrlim) ostavina po samom zakonu prelazi na nasljednike. Nasljednik upravlja i raspolaže svime što čini nasljedstvo. Ako ima više nasljednika, do utvrđenja koliki dijelovi nasljednog prava pripadaju pojedinom nasljedniku, sunasljednici upravljaju i raspolažu svime što čini nasljedstvo kao zajednički vlasnici, osim onim što je povjereno na upravljanje izvršitelju oporuke ili skrbniku ostavine.

Nakon što pravomoćnim rješenjem o nasljeđivanju bude utvrđeno koliki dijelovi nasljednog prava pripadaju pojedinim nasljednicima, do razvrgnuća sunasljednici upravljaju i raspolažu svime što je do tada bilo zajedničko po pravilima po kojima suvlasnici upravljaju i raspolažu stvarima, osim onim što je povjereno na upravljanje izvršitelju oporuke ili skrbniku ostavine.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Tijekom postupka, ako je određen izvršitelj oporuke, sud će mu na njegov zahtjev bez odgađanja izdati potvrdu o njegovom svojstvu i ovlastima s uputom svakome da se izvršiteljeva očitovanja uzimaju kao da su ostaviteljeva. Tko u dobroj vjeri postupi prema očitovanju osobe koja se sudskom potvrdom iskazala kao izvršitelj oporuke, ne odgovara za štetu koja bi iz toga proizašla za nasljednike. Ako sud opozove izvršitelja oporuke, on je dužan bez odgode vratiti sudu potvrdu o svom svojstvu i ovlastima, u protivnom odgovara za svu štetu koja bi odatle proizašla.

Nakon provedenog ostavinskog postupka donosi se rješenje o nasljeđivanju. Tim rješenjem utvrđuje se tko je ostaviteljevom smrću postao njegov nasljednik i koja su prava time stekle i druge osobe. Kako se po hrvatskom pravu nasljeđuje ipso iure, utvrđivanje tko je nasljednik ne služi tome da bi se steklo nasljedno pravo, niti da bi se steklo nasljedstvo (oboje se već dogodilo u času ostaviteljeve smrti), nego samo tome da bi se omogućilo i olakšalo izvršavanje nasljeđivanjem stečenih prava i obveza.

Učinak pravomoćnog rješenja o nasljeđivanju je da se smatra da je pravomoćnim rješenjem o nasljeđivanju utvrđeno što je u sastavu ostavine, tko je ostaviteljev nasljednik, koliki mu nasljedni dio pripada, je li mu nasljedno pravo ograničeno ili opterećeno i kako, te postoje li kakva prava na legate i koja.

Što je utvrđeno pravomoćnim rješenjem o nasljeđivanju može pobijati osoba koja po odredbama Zakona o nasljeđivanju nije vezana pravomoćnošću rješenja o nasljeđivanju, putem parnice s osobama u čiju korist glasi utvrđenje čiju istinitost osporava.

Pravomoćnim rješenjem o nasljeđivanju nisu vezane osobe koje tvrde da im pripada neko pravo glede onoga za što je utvrđeno da je u sastavu ostavine, ako nisu kao stranke sudjelovale u ostavinskoj raspravi, niti su na nju bile uredno osobno pozvane. Također tim rješenjem nisu vezane osobe koje tvrde da im je zbog ostaviteljeve smrti pripalo nasljedno pravo na temelju oporuke ili zakona, ili da im je pripalo pravo na neki legat, ako nisu kao stranke sudjelovale u ostavinskoj raspravi, niti su na nju bile uredno osobno pozvane.

Iznimno, ni osobe koje su kao stranke sudjelovale u ostavinskoj raspravi ili su na nju bile uredno pozvane, nisu vezane pravomoćnim rješenjem o nasljeđivanju glede prava koja bi za njih proizlazila iz naknadno pronađene oporuke; glede prava koja su utvrđena u parnici ili upravnom postupku (na koji su bili upućeni) nakon pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju; ako su ispunjene pretpostavke pod kojima bi u parničnom postupku mogle zahtijevati ponavljanje postupka.

Posljednji put ažurirano: 18/03/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Opće informacije - Italija

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s Vijećem javnih bilježnika Europske unije (CNUE).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

Raspodjela imovine nakon smrti može se izvršiti isključivo u obliku oporuke. Zajedničke oporuke i ugovori o budućem nasljedstvu nisu dopušteni. Razlikuju se dvije vrste oporučnih raspodjela:

imenovanje nasljednika putem kojeg oporučitelj raspodjele cijelom ostavinom ili njezinim dijelom ne navodeći imovinu koja je predmet tog raspodjela; oporučno nasljedstvo putem kojeg oporučitelj raspodjele jednim ili više posebno utvrđenih dijelova imovine.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Oporučna raspodjela ne moraju biti registrirana, bez obzira na oblik.

U slučaju javne oporuke, koja je sastavljena u obliku javnobilježničke isprave, javni bilježnik mora prenijeti oporuku nakon smrti oporučitelja iz upisnika oporuka u upisnik transakcija *inter vivos* i upisati potvrdu o prijenosu.

Vlastoručna oporuka, koja se sastavlja privatno, mora se nakon smrti oporučitelja dostaviti javnom bilježniku kako bi javni bilježnik mogao osigurati da ona ima pravni učinak putem evidencije o objavi, koja će potom biti upisana.

3 Postoje li ograničenja slobode raspodjela imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

Oporučitelj može zakonski raspodjeliti cijelom svojom imovinom. Njegov bračni drug, njegova djeca i njihovi potomci i (ako nema djece) njegovi roditelji imaju pravo na „nužni dio”, odnosno, minimalni udio koji je za njih izdvojen u ostavini, ali oporuka kojom se ne poštuje to pravo svejedno je valjana i proizvodi učinke, ako je nasljednici ne ospore. Ako oporuka nije osporena ili ako je utvrđeno da je postupak osporavanja oporuke bez osnove, oporuka zadržava punu snagu i učinak.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspodjela imovinom zbog smrti?

Ako nema oporuke, primjenjuju se pravila zakonskog nasljeđivanja iz Građanskog zakona. Može se dogoditi da postoji oporuka, ali se njome raspodjele samo dijelom ostavine: u ostalim će se slučajevima primjenjivati pravila o zakonskom nasljeđivanju zajedno s pravilima koja se primjenjuju na oporučno raspodjela. Na temelju zakona nasljeđuju bračni drugovi, djeca, roditelji, braća i sestre te srodnici do šestog stupnja. Nasljeđeni udjeli u ostavini ovise o tome koje prethodno navedene osobe stvarno postoje. Ako postoje djeca, isključeni su roditelji te braća i sestre i daljnji srodnici.

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nasljedstva?

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju legata?

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nužnog dijela nasljedstva?

Nasljedstvo na temelju zakona prenosi se na nasljednika na temelju izjave o prihvaćanju, a oporučno nasljedstvo prenosi se automatski ako se osoba nije odrekla nasljedstva. Prihvaćanje nasljedstva ne može biti djelomično i može biti izričito (putem odgovarajuće izjave) ili prešutno (što se događa kada nasljednik izvrši radnju koji ne bi mogao izvršiti da nije nasljednik, kao što je prodaja naslijeđene imovine). Izjavu o prihvaćanju ili odricanju izdaje javni bilježnik ili službenik nadležnog suda u mjestu u kojem je otvoreno nasljedstvo. Ista se privla primjenjuju na nasljednike nužnih dijelova koji mogu ne prihvatiti nužni dio ili ga se odreći. Takvi nasljednici mogu se, međutim, odreći svojeg prava na nužni dio ostavine ako je taj dio oštećen. Ako je nasljednik nužnog dijela isključen iz ostavine ili mu je dodijeljen udio u ostavini koji je manji od dijela koji je za njega predviđen, on može pokrenuti postupak kako bi ostvario pravo na nužni dio.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)*

Ne postoji jedinstveni postupak propisan zakonom.

Nasljedstvo se otvara nakon smrti oporučitelja. U odnosu na taj datum i na temelju oporuke ili primjenjivih zakonskih pravila utvrđuju se osobe imenovane nasljednicima ili oporučnim nasljednicima. Te su osobe odgovorne poduzeti nužne korake za izdavanje izjava o prihvaćanju ili odricanju, koje se potom upotrebljavaju kako bi se utvrdilo kome se dodjeljuje ostavina i u kojem dijelu.

Ako postoji nekoliko suvlasnika, svaka od tih osoba ima pravo zatražiti podjelu ostavine koja se može izvršiti ugovorom ili zahtjevom sudovima u redovnom građanskom postupku za donošenje presude o podjeli imovine.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

Oporučni nasljednici automatski stječu nasljedstvo osim ako ga se odreknu. Nasljedništvo se stječe izričitim izjavom o prihvaćanju ili činom koji čini prešutno prihvaćanje. Osobe imenovane nasljednicima koje ostavinu imaju u posjedu automatski postaju nasljednici po isteku tri mjeseca od datuma otvaranja nasljedstva.

Izričito prihvaćanje, koje se mora izvršiti u roku od deset godina od otvaranja nasljedstva, može biti u obliku jednostavnog prihvaćanja ili prihvaćanja na temelju popisa imovine kako bi se ograničila odgovornost za dugovanja umrle osobe.

Prihvaćanje nasljedstva prenesenog na maloljetnike i druge osobe koje nemaju pravnu sposobnost mora biti izričito i na temelju popisa imovine.

Učinci prihvaćanja ostavine ili oporučnog nasljedstva primjenjuju se retroaktivno od trenutka otvaranja nasljedstva.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Nasljednici na temelju zakona odgovorni su za dugovanja umrle osobe razmjerno vrijednosti njihovih udjela u nasljedstvu, dok oporučni nasljednici nisu odgovorni za te dugove.

Pravi nasljednik ima neograničenu osobnu odgovornost za dugove umrle osobe te je stoga odgovoran čak i ako iznos dugovanja premašuje vrijednost naslijeđene imovine.

Ako je nasljedstvo prihvaćeno na temelju popisa imovine, nasljednik je odgovoran za dugove umrle osobe samo do vrijednosti naslijeđene imovine.

Ako je nasljedstvo prihvaćeno na temelju popisa imovine, potrebno je sastaviti izvješće u kojem je opisana i navedena vrijednost cjelokupne imovine koja obuhvaća svu aktivu i pasivu: nasljednika mora ovlastiti sud za poduzimanje radnji za raspodjela naslijeđenom imovinom i to se ovlaštenje dodjeljuje samo ako su predmetne radnje u skladu s interesima vjerovnika u postupku nasljeđivanja.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Nasljednici na temelju zakona i oporučni nasljednici moraju poreznim tijelima dostaviti izjavu o nasljeđivanju koja sadržava informacije o cjelokupnoj naslijeđenoj imovini, uključujući nekretnine s odgovarajućim podacima iz zemljišnih knjiga. Za upis prijenosa u zemljišne knjige i upis imovine na ime nasljednika na temelju zakona i oporučnih nasljednika koji su sada vlasnici potreban je preslik izjave o nasljeđivanju.

Postupak koji će se primjenjivati za unos u upisnik imovine koju su stekli nasljednici na temelju zakona i oporučni nasljednici razlikuje se za dvije kategorije.

Ako je riječ o oporučnom nasljedniku, stjecanje vlasništva unosi se na temelju preslika oporuke u kojoj je navedeno nasljedstvo. Ako je riječ o nasljedniku na temelju zakona, unosi se izričita izjava o prihvaćanju ili radnja kojom se utvrđuje prešutno prihvaćanje.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

Imenovanje upravitelja nije obvezno.

Tko sastavlja oporuku može imenovati izvršitelja koji je odgovoran za raspodjela imovinom u mjeri koja je nužna za izvršavanje te uloge.

U zakonu su propisane osobe odgovorne za izvršavanje ostavine ako nasljednici nisu pravno sposobni.

Ako ni jedan od imenovanih nasljednika ne prihvati nasljedstvo, moguće je tražiti od suda da imenuje skrbnika ostavine koji će upravljati imovinom iz ostavine do izdavanja prve izjave o prihvaćanju kada će prestati postojati uloga skrbnika.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Ako oporučni nasljednik očekuje da će nasljednici na temelju zakona poduzeti mjere, te su osobe odgovorne za izvršenje odredbi iz oporuke.

Oporučitelj može odrediti izvršitelja koji će biti odgovoran osigurati izvršenje odredbi iz oporuke.

Imovinom iz ostavine upravljaju osobe koje moraju izvršavati odredbe iz oporuke, dok te zadaće ne budu u potpunosti ispunjene.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Upravitelji u načelu imaju samo ovlasti običnog upravljanja kako bi mogli zaštititi imovinu i njezinu vrijednost. Za radnje povezane s raspolaganjem imovinom ili izvanrednim upravljanjem potrebno je ovlaštenje suda.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Općina u kojoj je umrla osoba rođena ili u kojoj je živjela izdaje smrtovnicu, izvadak iz knjige umrlih i potvrdu o obiteljskom stanju u kojoj su sadržani podaci o smrti osobe, njezini osobni podaci i obiteljski odnosi.

Status nasljednika na temelju zakona ili oporučnog nasljednika nije potvrđen dokumentima koje su izdala javna tijela.

Tko želi tražiti status nasljednika na temelju zakona ili oporučnog nasljednika može dostaviti ispravu ovjerenu kod javnog bilježnika, odnosno izjavu koju su pod kaznenom odgovornošću dala dva svjedoka koja ne sudjeluju u nasljeđivanju. Javna tijela umjesto javnobilježničke isprave prihvaćaju i izjavu koju je sastavila predmetna osoba pod kaznenom odgovornošću.

Posljednji put ažurirano: 28/10/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevođe je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Opće informacije - Cipar

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s [Vijećem javnih bilježnika Europske unije \(CNUE\)](#).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

U nacionalnom zakonodavstvu u načelu nisu predviđene zajedničke oporuke. Bračni drugovi kada sastavljaju svoje oporuke mogu imenovati jedan drugoga kao jedinog nasljednika.

Oporuke se sastavljaju i izvršavaju u skladu s odredbama članka 23. poglavlja 195.

Oporuke moraju biti pisane i mora ih potpisati oporučitelj ili neka druga osoba na zahtjev i u nazočnosti oporučitelja. Potpisivanje se mora odvit u nazočnosti najmanje dvaju svjedoka, koji su istovremeno nazočni, kako bi se oporuka potvrdila i ovjerila u nazočnosti oporučitelja. Ako se oporuka sastoji od više stranica, sve stranice moraju biti potpisane ili parafirane.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

S oporukom se može učiniti sljedeće:

(a) ona se može unijeti u upisnik u pokrajini oporučitelja u skladu s odredbama članka 9. poglavlja 189.

(b) može se čuvati u uredu oporučiteljeva odvjetnika ili

(c) može je čuvati sam oporučitelj ili neka druga osoba koju je odredio u tu svrhu.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

Nužni dio u načelu je obuhvaćen nacionalnim zakonodavstvom kako je uređeno člankom 41. poglavlja 195. Relevantan je i članak 51. poglavlja 195.

Djeca imaju pravo na do 25 % neto vrijednosti ostavine. Ako nema djeteta, već postoji nadživjeli bračni drug ili roditelj (otac ili majka), oni imaju pravo na do 50 % udjela, a u drugim slučajevima moguće je podijeliti cijelu ostavinu.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Ako nema raspolaganja imovinom nakon smrti, nasljedstvo se prenosi u skladu s odredbama članka 44. i dalje poglavlja 195.

Ako postoje djeca i bračni drug, neto vrijednost nasljeđa dodjeljuje se bračnom drugu i djeci u jednakim dijelovima. Ako nema djece ili potomaka, udio bračnog druga povećava se ovisno o tome postoji li drugi srodnici do četvrtog stupnja. Ako postoje braća i sestre ili roditelji umrle osobe, udio bračnog druga iznosi 50 % neto vrijednosti i ako nema srodnika do četvrtog stupnja, bračni drug ima pravo na ¼ nasljedstva. U svim ostalim slučajevima cijela se ostavina dodjeljuje bračnom drugu.

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nasljedstva?

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju legata?

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nužnog dijela nasljedstva?

U svim navedenim slučajevima nadležno je tijelo Okružni sud posljednjeg mjesta prebivališta oporučitelja/umrle osobe.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)

Podnošenje zahtjeva

Dostavljanje privremenog oslobođenja koje je odobrio poreznik

Izdavanje akta o koncesiji

Registracija popisa imovine

Otplata dugovanja iz ostavine, uključujući porezne obveze

Podjela ostavine

Registracija završnih financijskih izvještaja

U nacionalnom zakonodavstvu nije predviđeno da sud može pokrenuti ostavinski postupak po službenoj dužnosti.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

Osoba može postati nasljednik ako je rođak umrle osobe do šestog stupnja srodstva. U članku 44. i dalje poglavlja 195. i prvog i drugog Priloga poglavlju 195. nalaze se odgovarajuće odredbe.

Osoba može postati nasljednik ako joj je oporučitelj oporukom dodijelio ostavinu.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

U skladu s nacionalnim zakonodavstvom, nasljednici nisu odgovorni za dugove umrle osobe. Dugovi se plaćaju iz ostavine i ona se dijeli na nasljednike na temelju zakona / oporučne nasljednike tek kada su dugovi otplaćeni (uključujući porezne obveze). U članku 41. točki (b) i članku 42. poglavlja 189. nalazi se odgovarajuća odredba.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Ako pojam „upis“ imovine znači prijenos imovine umrle osobe na nasljednike na temelju zakona / oporučne nasljednike, potrebni su dokumenti sljedeći: akt o ustupanju

potvrda o plaćanju poreznih obveza koju je izdala porezna uprava i ovlaštenje za prijenos imovine

potvrda o plaćenom porezu na nekretnine / kapitalne dobitke

račun i potvrda o plaćanju komunalnih naknada i naknada za otpadne vode i izjava pod prisegom o podjeli koju daje upravitelj i/ili izvršitelj

svi drugi dokumenti koje traže zemljišnoknjižni odjel i/ili porezna uprava.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

Imenovanje upravitelja obvezno je u svrhe podjele ostavine. Imenovanje izvršava sud na zahtjev. Zahtjev za upravljanje podnosi se u skladu s poglavljem 189. uključujući, među ostalim, članke 18., 19., 20., 29., 49. i poglavlje 192. Uz zahtjev se moraju priložiti izjava upravitelja ili izvršitelja pod prisegom, izjava jamca pod prisegom ako je potrebna i jamstvo ako je potrebno. Moraju se priložiti i smrtovnica i potvrda o nasljeđivanju koju izdaje načelnik općine u mjestu u kojem je umrla osoba imala prebivalište te suglasnost nasljednika za imenovanje upravitelja. U svim drugim pogledima slijedi se postupak opisan u pitanju 6.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Pravo na izvršenje raspolaganja imovinom nakon smrti umrle osobe ima izvršitelj i, ako izvršitelj umre ili nije zainteresiran, pravo ima svatko tko ima pravni interes za ostavinu, na primjer, oporučni nasljednik ili nasljednik na temelju zakona.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Ovlasti upravitelja opisane su u članku 41. poglavlja 189.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Ti su dokumenti akt o ustupanju u kojem su imenovani upravitelj i/ili izvršitelj. Imena korisnika navedena su na zahtjevu za upravljanje i/ili potvrđivanje oporuke i u smrtovnici i potvrdi o nasljeđivanju koje izdaje načelnik općine u mjestu u kojem je umrla osoba imala prebivalište.

Posljednji put ažurirano: 17/07/2017

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Opće informacije - Latvija

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s [Vijećem javnih bilježnika Europske unije \(CNUE\)](#).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

U skladu s člankom 418. Građanskog zakonika (*Civillikums*) oporuka je bilo koja jednostrana uputa koju je sastavila osoba za slučaj njezine smrti i koja se odnosi na svu njezinu imovinu, dio imovine ili pojedine stavke imovine ili prava. U skladu s člankom 420. Građanskog zakonika oporuku može sastaviti bilo koja osoba, osim maloljetnika. Maloljetnici koji su navršili 16 godina mogu sastaviti oporuku koja se odnosi na njihovu neovisnu imovinu (članak 195. Građanskog zakonika). Maloljetnici koji imaju skrbnike također mogu sastaviti oporuku. Međutim, u skladu s člankom 421. Građanskog zakonika, osobe koje ne mogu izraziti svoju namjeru nisu sposobne sastaviti oporuku.

U Građanskom zakoniku predviđeno je da oporuke prema obliku mogu biti javne ili privatne.

Javne oporuke sastavljaju se pred javnim bilježnikom ili obiteljskim sudom. Javna oporuka mora se sastaviti u nazočnosti oporučitelja. Izvornikom javne oporuke smatra se primjerak unesen u upisnik isprava javnog bilježnika ili konzula ili u upisnik oporuka pred obiteljskim sudom. Oporučitelj dobiva primjerak oporuke nakon potpisivanja izvornika.

U skladu s člancima 445. i 446. Građanskog zakonika privatna oporuka valjana je ako postoji jamstvo da ju je sastavio oporučitelj i da točno odražava njegove ili njezine posljednje želje. Privatne oporuke sastavljaju se u pisanom obliku. Cijelu oporuku oporučitelj mora vlastoručno napisati i potpisati.

U skladu s člankom 604. Građanskog zakonika oporuka u kojoj se dvije ili više osoba međusobno imenuju nasljednicima s pomoću jednog instrumenta naziva se zajedničkom recipročnom oporukom. Ako u skladu s takvom oporukom imenovanje jedne osobe nasljednikom podliježe uvjetu da mora postojati imenovanje druge osobe i da mora biti valjano, pri čemu imenovanje može ili ne mora biti valjano samo zajednički s drugom osobom, radi se o uzajamnoj oporuci.

U skladu s člankom 639. Građanskog zakonika ugovorno nasljeđivanje utvrđuje se ugovorom u skladu s kojim jedna stranka dodjeljuje prava na svoje buduće nasljedstvo ili njegov dio drugoj stranci, ili nekoliko stranaka jedne drugima dodjeljuju takva prava. Takva vrsta ugovora naziva se ugovorom o nasljeđivanju. U ugovoru o nasljeđivanju jedna stranka može dodijeliti nasljedstvo drugoj stranci ili trećoj osobi. U ugovoru o nasljeđivanju nije dopušteno isključenje iz nasljedstva.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Ako se raspolaganje imovinom nakon smrti sastavlja u obliku javne isprave (javnobilježnička isprava, oporuka koju je ovjerio obiteljski sud), ona se upisuje u javni upisnik oporuka. Raspolaganje imovinom nakon smrti koja se privatno sastavlja ne upisuju se osim ako su pohranjena kod ovlaštenog javnog bilježnika ili na obiteljskom sudu.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

Oporučitelj može slobodno odrediti raspolaganje cijelom ostavinom u slučaju smrti uz ograničenje da osobe koje imaju pravo na nužni dio moraju dobiti navedeni nužni dio. Osobe koje imaju pravo na nužni dio imaju samo pravo tražiti prijenos nužnog dijela u novčanom obliku.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

U skladu s Građanskim zakonom, pravo nasljeđivanja imaju bračni partneri, rodbina i posvojad.

Posvojče i njegovi ili njezini potomci nasljeđuju od posvojitelja ili njegovih ili njezinih rođaka. Potomci posvojceta nasljeđuju od posvojceta, kao i posvojitelj ili njegova ili njezina rodbina. Nasljednik koji je niži u nasljednom redu ne nasljeđuje ako je nasljednik koji je više u nasljednom redu izrazio namjeru primiti nasljedstvo.

Bračni drug nasljeđuje zajedno s nasljednikom iz prvog, drugog ili trećeg nasljednog reda. Kada nasljeđuje zajedno s nasljednikom iz prvog nasljednog reda, bračni drug prima udio koji je jednak udjelu potomka ako je broj potomaka koji su izrazili namjeru nasljeđivanja manji od četiri, ali ako postoji četiri ili više potomaka koji su izrazili namjeru nasljeđivanja, bračni drug nasljeđuje četvrtinu. Kada nasljeđuje zajedno s nasljednicima iz drugog ili trećeg nasljednog reda, bračni drug prima polovinu ostavine. Bračni drug prima cijelu ostavinu ako nema potomaka iz prvog, drugog ili trećeg nasljednog reda ili ako nisu izrazili namjeru nasljeđivanja.

Rodbina oporučitelja nasljeđuje posebnim redoslijedom, koji se djelomično temelji na vrsti srodstva, a djelomično na stupnju srodstva. Zakonski nasljednici na temelju nasljednih redova dijele se u četiri različita reda:

u prvom nasljednom redu, bez razlike u odnosu na stupanj srodstva, nasljeđuju svi oni nasljednici oporučitelja između kojih, s jedne strane, i oporučitelja, s druge strane, ne postoje drugi nasljednici koji bi imali nasljedno pravo;

u drugom nasljednom redu nasljeđuju predci najbližeg stupnja srodstva kao i braća i sestre oporučitelja te djeca braće i sestara koji su umrli prije oporučitelja;

u trećem nasljednom redu nasljeđuju polubraća i polusestre oporučitelja i djeca polubraće i polusestara koji su umrli prije oporučitelja;

u četvrtom nasljednom redu nasljeđuje preostala rodbina najbližeg stupnja srodstva bez razlike između potpunog srodstva i polusrodstva.

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

Ovlašteni javni bilježnik.

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nasljedstva?

Ovlašteni javni bilježnik.

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju legata?

Ovlašteni javni bilježnik.

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nužnog dijela nasljedstva?

Ovlašteni javni bilježnik.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)*

Nakon otvaranja nasljedstva nasljednik mora izraziti namjeru prihvaćanja ostavine. To se obavlja podnošenjem zahtjeva za nasljedstvo ovlaštenom javnom bilježniku. Ovlašteni javni bilježnik pokreće ostavinski postupak, najavljuje otvaranje nasljedstva, utvrđuje osobe koje imaju pravo na ostavinu i izdaje potvrdu o nasljeđivanju.

Ako se nasljeđivanje odvija u okviru raspolaganja imovinom, to treba dostaviti ovlaštenom javnom bilježniku koji će ga pročitati i smatrat će da je stupilo na snagu u skladu sa zakonom. I u tom slučaju nasljednik mora izraziti namjeru prihvaćanja ostavine. Ako je imenovan oporučni nasljednik, i on će biti naveden u potvrdi o nasljeđivanju.

U latvijskom zakonodavstvu nije predviđena likvidacija i podjela imovine oporučitelja. To oporučitelj može predvidjeti u raspolaganju imovinom, ali takvi slučajevi nisu uobičajeni. Kada je ovlašteni javni bilježnik potvrdio nasljednike koji imaju pravo na ostavinu, nasljednici mogu ostati zajednički vlasnici nasljeđene imovine ili podijeliti ostavinu sklapanjem ugovora o podjeli ostavine. Ako samo jedan ili neki od nasljednika žele podijeliti ostavinu, a drugi se s time ne slažu, stranke koje žele podijeliti ostavinu mogu pokrenuti ostavinski postupak pred sudom.

Jedini slučaj u kojem je zakonom predviđena prodaja imovine oporučitelja jest kada nema nasljednika i kada je imovina priznata kao *bona vacantia*, u nadležnosti države. Ako ima vjerovnika, imovinu na aukciji prodaje ovlašteni izvršitelj. Ako nema vjerovnika, Porezna uprava donosi odluku o raspolaganju imovinom.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

U skladu s definicijom iz članka 500. Građanskog zakonika, ako je osoba naslijedila samo pojedinačni predmet u ostavini, a ne cijelu ostavinu ili dio cijele ostavine, nasljedstvo se naziva oporučno nasljedstvo, a osoba kojoj se dodjeljuje oporučni je nasljednik (legatar).

Ta osoba mora podnijeti zahtjev za nasljedstvo ovlaštenom javnom bilježniku. Ako postoji raspolaganje imovinom, također ga treba dostaviti ovlaštenom javnom bilježniku i on ga mora pročitati. Ovlašteni javni bilježnik izdaje potvrdu o nasljeđivanju nasljednicima i oporučnim nasljednicima (legatarima) po isteku razdoblja prihvaćanja nasljedstva koje je odredio javni bilježnik (najmanje tri mjeseca) ili u skladu s Građanskim zakonikom (godinu dana nakon otvaranja nasljedstva ili nakon prihvaćanja otvaranja nasljedstva).

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

U Građanskom zakoniku propisano je da s prihvaćanjem i stjecanjem nasljedstva na nasljednika prelaze sva prava i obveze oporučitelja, ako nisu prestale nakon njegove smrti. Nasljednici odgovaraju za dugove oporučitelja, uključujući vlastitom imovinom ako nasljeđena imovina nije dovoljna. Nasljednik koji je prihvatio ostavinu na temelju popisa imovine odgovara za dugovanja oporučitelja i ostale tražbine protiv njega ili nje samo do vrijednosti ostavine.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Potvrda o nasljeđivanju i zahtjev za upis podnose se u zemljišne knjige.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

Mogu biti imenovane sljedeće osobe:

nakon otvaranja nasljedstva – skrbnik ostavine. Na zahtjev nasljednika ili u određenim slučajevima propisanim zakonom (na primjer ako je ostavina opterećena dugovima, ako nema nasljednika ili ako nije moguće s njima stupiti u kontakt itd.), ovlašteni javni bilježnik uspostavlja skrbništvo nad ostavinom posebnim aktom koji se šalje obiteljskom sudu u svrhe imenovanja skrbnika;

izvršitelj oporuke – to se obavlja za života oporučitelja, pri sastavljanju oporuke.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Oporuku koja je stupila na snagu izvršava izvršitelj oporuke koji je u tu svrhu imenovan u oporuci ili putem drugog posebnog instrumenta za izvršenje oporuke. Ako nije imenovan izvršitelj, oporuku izvršava nasljednik imenovan u oporuci. Ako ne postoji izravni oporučni nasljednik, oporuku izvršava skrbnik ostavine kojeg je imenovao obiteljski sud na temelju ovjerene odluke javnog bilježnika.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Pravni položaj izvršitelja oporuke i ograničenja njegovih ili njezinih prava i obveza definirani su namjerom oporučitelja koja je izražena u oporuci. Ako nema dodatnih uputa oporučitelja, izvršitelj oporuke mora osigurati samo poštovanje i izvršenje posljednje volje oporučitelja i osigurati rješavanje ostavine i njezinu podjelu među nasljednicima na temelju zakona i na temelju oporuke, u mjeri koja je nužna za tu svrhu.

Skrbnici ostavine neovisno upravljaju ostavinom te ju zastupaju i djeluju u njezino ime. Skrbnici upravljaju ostavinom s dužnom skrbi i pažnjom s kojom bi kao vlasnici upravljali vlastitom imovinom. Tijekom razdoblja upravljanja skrbnici dostavljaju godišnja izvješća obiteljskom sudu i završno izvješće kada je ostavina podijeljena nasljednicima ili nakon ukidanja skrbništva iz drugih razloga. Skrbništvo i pravo skrbnika na djelovanje u ime ostavine prestaju kada javni bilježnik izda potvrdu o nasljeđivanju.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Ovjereni javni bilježnik izdaje potvrdu o nasljeđivanju u obliku javnobilježničkog akta. Zakonitost javnobilježničkog akta ne može se dovesti u pitanje. Može ga se osporiti pokretanjem zasebnog postupka.

Posljednji put ažurirano: 07/02/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Opće informacije - Litva

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s [Vijećem javnih bilježnika Europske unije \(CNUE\)](#).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

Raspolaganje imovinom nakon smrti sastavlja se u obliku oporuke u skladu s Građanskim zakonikom Republike Litve (*Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas*). Oporuka može biti službena (sastavljena u pisanom obliku u dva primjerka koje je ovjerio javni bilježnik ili konzularni službenik Republike Litve u drugoj državi) ili privatna (vlastoručna, holografška oporuka koja sadržava ime i prezime oporučitelja, datum (dan, mjesec i godinu) i mjesto izdavanja oporuke te želje oporučitelja i njegov potpis; takva vrsta oporuke može se sastaviti na bilo kojem jeziku). Bračni drugovi mogu sastaviti zajedničku oporuku u kojoj svaki od bračnih drugova onog drugog imenuje nasljednikom. Nakon smrti jednog od njih nadživjeli bračni drug nasljeđuje cijelu imovinu umrlog bračnog druga (uključujući zajedničku bračnu imovinu), osim nužnog dijela.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Službena oporuka ovjerava se i upisuje u upisnik javnog bilježnika u nazočnosti oporučitelja. Jedan primjerak oporuke čuva oporučitelj, a drugi primjerak zadržava tijelo koje ga ovjerava. Oporučitelj može povjeriti privatnu oporuku na čuvanje javnom bilježniku ili konzularnom službeniku Republike Litve u stranoj zemlji. Upisnikom oporuka sastavljenih u Republici Litvi upravlja Središnji hipotekarni ured (*Centrinė hipotekos įstaiga*). Javni bilježnici i konzularni službenici moraju obavijestiti Središnji hipotekarni ured u roku od tri radna dana o ovjerenim oporukama, oporukama prihvaćenim na čuvanje ili poništenim oporukama. U obavijesti mora biti navedeno ime i prezime, osobni identifikacijski broj i mjesto prebivališta oporučitelja te datum i mjesto izdavanja oporuke, vrsta oporuke i mjesto na kojem se oporuka čuva. Ne mora biti naveden sadržaj oporuke.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

Da, u Građanskom zakoniku propisano je pravo na nužni dio: djeca umrle osobe (posvojčad), bračni partner i roditelji (posvojitelji) koji su financijski ovisili o umrloj osobi na dan smrti nasljeđuju, bez obzira na sadržaj oporuke, polovinu udjela na koji bi svatko od njih imao pravo u slučaju nasljeđivanja na temelju zakona (nužni dio), osim ako im oporučno nije ostavljen veći dio. Nužni dio određuje se na temelju vrijednosti ostavine, uključujući uobičajene kućanske predmete i opremu.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Ako nema oporuke, ostavina se nasljeđuje na temelju zakona. U slučaju nasljeđivanja na temelju zakona, sljedeće su osobe korisnici jednakih dijelova ostavine: nasljednici prvog nasljednog reda – djeca umrle osobe (uključujući posvojčad) i djeca umrle osobe rođena nakon njezine smrti; nasljednici drugog nasljednog reda – roditelji umrle osobe (posvojitelji), unučad; nasljednici trećeg nasljednog reda – djevci i bake umrle osobe s majčine i očeve strane, prauučad umrle osobe; nasljednici četvrtog nasljednog reda – braća i sestre umrle osobe te prabaka i pradjed s majčine i očeve strane; nasljednici petog nasljednog reda – djeca braće i sestara umrle osobe (nećaci i nećakinje) i braća i sestre roditelja umrle osobe (ujak, stric, tetka); nasljednici šestog nasljednog reda – djeca braće i sestara roditelja umrle osobe (rođaci). Nasljednici drugog nasljednog reda nasljeđuju na temelju zakona samo ako nema nasljednika prvog nasljednog reda, u slučaju da potonji ne prihvate nasljedstvo ili se odreknu od njega, ili u slučaju kada su svi nasljednici prvog nasljednog reda bili lišeni prava na nasljeđivanje. Nasljednici trećeg, četvrtog, petog i šestog nasljednog reda nasljeđuju ako nema nasljednika višeg nasljednog reda ili ako su se potonji odrekli nasljedstva ili su bili lišeni prava na nasljeđivanje. Posvojčad i njihovi potomci koji primaju nasljedstvo nakon smrti svog posvojitelja ili njegovih rođaka smatraju se jednakima djeci posvojitelja i njihovim potomcima. Oni ne nasljeđuju na temelju zakona nakon smrti svojih bioloških roditelja i drugih osoba u krvnom srodstvu višeg nasljednog reda kao ni nakon smrti biološke braće i sestara. Posvojitelji i njihovi rođaci koji prime nasljedstvo nakon smrti posvojčeta ili njegovih ili njezinih potomaka smatraju se jednakima biološkim roditeljima i ostalim osobama u krvnom srodstvu. Biološki roditelji posvojčeta i ostale osobe u krvnom srodstvu višeg nasljednog reda ne nasljeđuju na temelju zakona nakon smrti posvojčeta ili njegovih ili njezinih potomaka. Djeca koja su rođena u braku ili brak čijih roditelja je poništen imaju pravo nasljeđivati na temelju zakona kao i izvanbračna djeca za koju je očinstvo utvrđeno u skladu sa zakonom. U slučajevima kada je roditelj unuka ili prauunca umrle osobe koji ima pravo na nasljedstvo u trenutku otvaranja nasljedstva umro, unuci ili prauunci nasljeđuju na temelju zakona zajedno s odgovarajućim nasljednicima prvog i drugog nasljednog reda koji imaju pravo na nasljedstvo. Oni nasljeđuju jednake udjele u tom dijelu ostavine koje bi naslijedili njihovi umrli otac ili majka nasljeđivanjem na temelju zakona. Preživjeli bračni drug umrle osobe nasljeđuje na temelju zakona ili zajedno s nasljednicima prvog ili drugog nasljednog reda. Bračni drug nasljeđuje četvrtinu nasljedstva zajedno s nasljednicima prvog nasljednog reda i ako nema više od tri nasljednika uz bračnog druga. Ako postoji više od tri nasljednika, bračni drug nasljeđuje jednake udjele s drugim nasljednicima. Ako bračni drug nasljeđuje zajedno s nasljednicima drugog nasljednog reda, ima pravo na polovinu nasljedstva. Ako nema nasljednika prvog ili drugog nasljednog reda, bračni drug nasljeđuje cijelu ostavinu. Uobičajeni kućanski predmeti i kućanska oprema prelaze na nasljednike nasljeđivanjem na temelju zakona bez obzira na nasljedni red i nasljeđeni udio ako su živjeli s umrlom osobom najmanje godinu dana prije njegove ili njezine smrti.

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

Javni bilježnik i sud u mjestu otvaranja nasljedstva.

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nasljedstva?

Javni bilježnik u mjestu otvaranja nasljedstva.

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju legata?

Javni bilježnik u mjestu otvaranja nasljedstva.

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nužnog dijela nasljedstva?

Javni bilježnik u mjestu otvaranja nasljedstva.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)*

U skladu s Građanskim zakonikom nasljednik mora prihvatiti nasljedstvo kako bi ga mogao steći. Prihvaćanje ne može biti djelomično ili podložno uvjetima ili iznimkama. Smatra se da je nasljednik prihvatio nasljedstvo kada stvarno počne preuzimati kontrolu nad ostavinom ili je podnio zahtjev za prihvaćanje nasljedstva kod javnog bilježnika u mjestu otvaranja nasljedstva. Smatra se da je nasljednik prihvatio nasljedstvo kada je počeo preuzimati kontrolu nad ostavinom postupajući prema njoj kao prema vlastitoj imovini (kada preuzme kontrolu nad ostavinom, upotrebljava je ili nadzire, plaća poreze i podnio je zahtjev sudu u kojem je iznio namjeru da prihvati nasljedstvo i imenuje upravitelja ostavine itd.). Smatra se da je nasljednik koji je počeo preuzimati kontrolu nad dijelom ostavine ili nad pojedinim stavkama ostavine prihvatio ostavinu. Nasljednik koji je počeo preuzimati kontrolu nad ostavinom ima se pravo u roku propisanom za prihvaćanje nasljedstva odreći nasljedstva podnošenjem zahtjeva javnom bilježniku u mjestu otvaranja nasljedstva. U tom slučaju smatra se da je nasljednik preuzeo kontrolu nad ostavinom u interesu drugih korisnika. Ti se koraci moraju poduzeti u roku od tri mjeseca od otvaranja nasljedstva. Osobe čije pravo na nasljeđivanje nastaje samo ako se drugi nasljednici odreknu nasljedstva mogu izjaviti da prihvaćaju nasljedstvo u roku od tri mjeseca od dana nastanka prava na prihvaćanje. Sud može produljiti rok za prihvaćanje nasljedstva ako je utvrdio da je rok premašen iz ozbiljnih razloga. Nasljeđivanje se može prihvatiti i nakon isteka vremenskog roka bez podnošenja zahtjeva sudu ako su to dogovorili drugi nasljednici koji su prihvatili nasljedstvo. Javni bilježnik mora u roku od tri radna dana obavijestiti Središnji hipotekarni ured o prihvaćanju nasljedstva. Nasljednik na temelju zakona ili oporučni nasljednik mogu se odreći nasljedstva u roku od tri mjeseca od otvaranja nasljedstva. Odricanje ne može biti djelomično ili podložno uvjetima ili iznimkama. Odricanje od nasljedstva ima isti učinak kao neprihvaćanje nasljedstva. Nasljednik se odriče nasljedstva podnošenjem zahtjeva javnom bilježniku u mjestu otvaranja nasljedstva. Odricanje nije moguće ako je nasljednik podnio zahtjev javnom bilježniku u mjestu otvaranja nasljedstva za prihvaćanje nasljedstva ili za izdavanje potvrde o nasljedstvu. Ako postoji nekoliko korisnika, ostavina postaje zajedničko vlasništvo svih korisnika, osim ako je u oporuci predviđeno drugačije. Nikoga se ne može prisiliti da se odrekne svog prava na odvajanje dijela na koje ima pravo od ostavine koja se može naslijediti. Ostavina se dijeli na temelju dogovora nasljednika. Ostavina se ne može dijeliti prije rođenja nasljednika na temelju zakona ili oporučnog nasljednika ili ako je oporučitelj u oporuci odredio određeni rok za zajedničko vlasništvo nasljednika nad naslijeđenom ostavinom. Rok ne može premašivati pet godina od otvaranja nasljedstva, osim u slučajevima kada među nasljednicima ima maloljetnika. U tom slučaju oporučitelj može zabraniti podjelu ostavine dok predmetni nasljednici ne navrše osamnaest godina. Nasljednici mogu podijeliti naslijeđenu ostavinu zajedničkim dogovorom prije nego što prava nasljednika na imovinu budu upisana u javni registar. Podjela nepokretne imovine formalizira se javnobilježničkim aktom, koji mora biti upisan u javni upisnik. Ako se nasljednici ne uspiju dogovoriti o podjeli imovine, ostavinu dijeli sud na temelju postupaka koje su pokrenuli nasljednici. Djeljiva imovina dijeli se u naravi, a nedjeljiva imovina prelazi na jednog od nasljednika ovisno o prirodi imovine i potrebama nasljednika, a ostali nasljednici dobivaju naknadu koja odgovara vrijednosti imovine u obliku druge imovine ili u gotovini. Na temelju dogovora korisnika cijela se ostavina ili pojedine stavke imovine mogu prodati na dražbi i prihod se može podijeliti među korisnicima ili nasljednici mogu podnositi ponude za pojedinačne stavke ostavine od kojih svaka prelazi na nasljednika koji dostavi najvišu ponudu. Može se dogovoriti da se prijenos pojedinih stavki imovine na pojedine nasljednike ostvaruje izvlačenjem.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

Trenutkom otvaranja nasljedstva smatra se trenutak smrti ili dan kada stupi na snagu sudska odluka kojom se osoba proglašava umrlom ili dan smrti naveden u sudskoj odluci. Osoba postaje nasljednikom prihvaćanjem nasljedstva (preuzimanjem stvarne kontrole nad naslijeđenom ostavinom ili podnošenjem zahtjeva javnom bilježniku u mjestu otvaranja nasljedstva o prihvaćanju nasljedstva). Oporučni nasljednik obavješćuje izvršitelja oporuke (upravitelja ostavine) o prihvaćanju nasljedstva, nasljednika koji je prihvatio nasljedstvo i koji je ovlašten izvršiti oporuku ili javnog bilježnika u mjestu otvaranja nasljedstva. Ako ostavina uključuje pravo na nepokretnu imovinu, u svim slučajevima treba podnijeti zahtjev javnom bilježniku.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Nasljednik koji je prihvatio nasljedstvo preuzimanjem kontrole nad ostavinom ili podnošenjem zahtjeva javnom bilježniku odgovara za dugove oporučitelja cijelom svojom imovinom. Ako je ostavinu na navedeni način prihvatilo nekoliko nasljednika, oni zajednički odgovaraju za dugove oporučitelja cijelom svojom imovinom. Nasljednik ima pravo navesti u svom zahtjevu javnom bilježniku za prihvaćanje nasljedstva da želi prihvatiti ostavinu na temelju popisa imovine. U tom slučaju nasljednik odgovara za dugove oporučitelja samo naslijeđenom ostavinom. Ako je barem jedan nasljednik prihvatio nasljedstvo na temelju popisa, za sve ostale nasljednike smatra se da su prihvatili nasljedstvo na istoj osnovi. Popis imovine mogu tražiti i oporučiteljevi vjerovnici. Ako u trenutku sastavljanja popisa imovine nasljednik vlastitom krivnjom nije naveo cijelu ostavinu koja čini nasljedstvo ili je prikrio oporučiteljeve vjerovnike, ili ako su na inicijativu nasljednika na popis uključena nepostojeći dugovi, ili nasljednik nije ispunio obvezu dostavljanja potpunih podataka za sastavljanje popisa, taj nasljednik odgovara za dugove oporučitelja cijelom svojom imovinom.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Sljedeći se nepokretni objekti unose u upisnik nepokretne imovine ako su razvrstani kao nepokretna imovina i dodijeljen im je jedinstveni broj u skladu s postupkom iz litavskom Zakonu o zemljišnim knjigama (*Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymas*): čestice zemljišta, zgrade, stanovi u zgradama i poslovni prostori. Zahtjevu za upis nepokretne imovine u Upisnik nepokretne imovine (*Nekilnojamojo turto registras*) moraju biti priloženi sljedeći dokumenti:

zahtjev za upis imovinskih (vlasništvo ili upravljanje) prava nad nepokretnom imovinom ili za izmjenu podataka koji se odnose na imovinska prava u Upisniku nepokretne imovine;

isprave na temelju kojih su u zemljišne knjige nepokretne imovine upisani katastarski podaci o nepokretnom objektu koji je razvrstan kao pojedinačni nepokretni katastarski objekt i sve ostale isprave o izmjeni tih podataka (odluka javnog bilježnika ili upravnog tijela, sudska presuda, nalog, odluka ili uredba pisane transakcije, isprave iz drugih državnih katastarskih upisnika ili ostale isprave predviđene u zakonodavstvu ili koje je predvidjela vlada);

isprave kojima se potvrđuje vlasništvo nad imovinom, nastanak imovinskih prava, ograničenja tih prava i pravne činjenice te darovanje, prodaja i kupnja ili najam trgovačkih društava; ovjerene isprave kojima se potvrđuje nastanak imovinskih prava, ograničenja tih prava i pravne činjenice koje je javni bilježnik u elektroničkom obliku dostavio u lokalni upisnik;

isprave u kojima je navedena osoba koja podnosi zahtjev, osim u slučajevima kada se zahtjev podnosi poštom ili elektroničkim sredstvima ili putem javnog bilježnika.

U slučaju nasljeđivanja nepokretne imovine, ako su imovinska prava već upisana u Upisnik nepokretne imovine, jedina isprava koju nasljednik mora dostaviti u upisnik potvrda je o nasljeđivanju dobivena od javnog bilježnika (ili potvrda o vlasništvu u slučaju smrti jednog bračnog druga ako cijela imovina prelazi na nadživjelog bračnog druga). U Upisnik nepokretne imovine može se unositi izdavanje potvrde o nasljeđivanju kada se nasljeđuje nepokretna imovina i/ili potvrda o vlasništvu kada je umro jedan bračni drug, podložno primitku zahtjeva od javnog bilježnika u tome smislu.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

Ako je naslijeđena ostavina obrt ili obiteljsko gospodarstvo, ili ako dugovi umrle osobe premašuju vrijednost ostavine, nasljednik nakon prihvaćanja ostavine može podnijeti zahtjev sudu u mjestu otvaranja nasljedstva za imenovanje upravitelja ostavine ili za imenovanje upravitelja ili za donošenje odluke o provođenju dražbe ili stečajnog postupka. U tom slučaju dugovi umrle osobe podmiruju se samo iz ostavine. Ako ostavina uključuje imovinu kojom je potrebno upravljati (obrt, obiteljsko gospodarstvo, vrijednosnice itd.) i to ne može obavljati izvršitelj oporuke ili nasljednik, ili ako vjerovnici umrle osobe pokrenu postupak prije prihvaćanja nasljedstva, okružni sud imenuje upravitelja naslijeđene ostavine. Upravljanje ostavinom utvrđuje se odlukom okružnog suda u mjestu otvaranja nasljedstva. Sud odlukom imenuje upravitelja ostavine i određuje njegovu naknadu.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Oporuku izvršava izvršitelj oporuke, nasljednik kojeg je imenovao oporučitelj ili upravitelj ostavine kojeg je imenovao sud. Ako oporučitelj nije imenovao izvršitelja ili imenovani izvršitelj ili nasljednik ne mogu ispunjavati svoje dužnosti, okružni sud u mjestu otvaranja nasljedstva imenuje upravitelja ostavine da izvrši sve nužne zadaće za izvršenje oporuke. Izvršitelj oporuke izvršava sve nužne zadaće za izvršenje oporuke. Do imenovanja upravitelja ostavine ili utvrđivanja nasljednika, izvršitelj oporuke obavlja zadaće nasljednika – preuzima kontrolu nad ostavinom, sastavlja popis imovine, plaća dugove povezane s ostavinom, naplaćuje potraživanja od oporučiteljevih dužnika, izvršava plaćanja uzdržavanja ovisnim osobama, traži nasljednike, utvrđuje jesu li nasljednici prihvatiti nasljedstvo itd.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Upravitelj ostavine ima ista prava i obveze kao izvršitelj oporuke i na njega se *mutatis mutandis* primjenjuju odredbe imovinskog prava kojim je uređena podjela imovine koja je u vlasništvu drugih osoba ili aktivnosti drugih osoba, kako je propisano u Građanskom zakoniku.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Nakon isteka tri mjeseca od otvaranja nasljedstva nasljednici na temelju zakona ili oporučni nasljednici mogu tražiti od javnog bilježnika u mjestu otvaranja nasljedstva izdavanje potvrde o nasljeđivanju. Potvrda o nasljeđivanju isprava je u obliku obrasca koji je propisala država i kojim se potvrđuje da je nasljednik prihvatio nasljedstvo i stekao pravo na vlasništvo nad ostavinom. Važno je napomenuti da u skladu s Građanskim zakonikom pravo na vlasništvo nad ostavinom nastaje prihvaćanjem nasljedstva, a ne izdavanjem potvrde o nasljeđivanju. Nadalje, dobivanje potvrde o nasljeđivanju pravo je korisnika, ali nije njegova ili njezina obveza. Potvrdom o nasljeđivanju potvrđuje se prihvaćanje nasljedstva i predviđena je pravna osnova za upis imovinskih prava na naslijeđenu nepokretnu imovinu. U skladu s litavskim Građanskim zakonikom (*Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas*) potvrda o nasljeđivanju koju izdaje javni bilježnik smatra se službenim pisanim dokazom koji ima veću dokaznu vrijednost. Okolnosti navedene u službenim pisanim dokazima smatraju se potpuno dokazanima ako nisu pobijene drugim dokazima, osim iskazima svjedoka.

Posljednji put ažurirano: 22/10/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Opće informacije - Luksemburg

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s [Vijećem javnih bilježnika Europske unije \(CNUE\)](#).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

Pri uređivanju raspolaganja imovinom nakon smrti moraju se, među ostalim, poštovati sljedeća pravila.

Oporučitelj prije svega mora biti sposoban za rasuđivanje. Osobe koje su zakonom proglašene nesposobnima ne mogu sastaviti oporuku. Na maloljetnike se primjenjuju posebne odredbe čija je svrha osobito zaštititi imovinu dotičnih osoba.

Nadalje, zabranjeni su određeni oblici uređivanja raspolaganja imovinom nakon smrti, na primjer zajedničke oporuke. Isto vrijedi za ugovore o nasljeđivanju.

U pogledu različitih oblika oporuka koji su predviđeni luksemburškim nasljednim pravom, Građanskim zakonikom utvrđeni su sljedeći oblici:

vlastoručna oporuka,

javna ili ovjerena oporuka,

tajna oporuka.

Postupci koje je potrebno poduzeti i pravila koja se primjenjuju ovise o odabranom obliku oporuke.

Vlastoručna oporuka

Vlastoručnu oporuku u potpunosti sastavlja i potpisuje oporučitelj te u njoj naznačuje datum.

Prednost vlastoručne oporuke njezina je jednostavnost. Nedostatak je što vlastoručnu oporuku oporučitelj može sastaviti, a da pritom nikoga ne obavijesti o njezinu postojanju. Stoga je moguće da se oporuka nakon smrti oporučitelja ne pronađe.

Usto, postoji opasnost da oporuka bude krivotvorena ili uništena. Osim toga, ako je vlastoručna oporuka nečitljiva, dvosmislena ili nepotpuna, može biti nevaljana. U tom je kontekstu potrebno napomenuti da čak i netočnost datuma vlastoručne oporuke može dovesti do njezine ništavnosti. Vlastoručna oporuka, osim toga, može biti ništavna zbog sadržajnih nedostataka.

Stoga je u interesu oporučitelja da, s jedne strane, obznanji da oporuka postoji, kao i mjesto na kojem je pohranjena a, s druge strane, da se pobrine da je oporuka valjana.

Moguće je osigurati da se zna da vlastoručna oporuka postoji tako da oporučitelj o tome obavijesti osobu od povjerenja ili da, plativši pristojbu, unese glavne podatke o oporuci (poput imena oporučitelja, njegove adrese te mjesta na kojem se oporuka nalazi) u središnji upisnik oporuka (*registre central des dispositions de dernières volontés*). Taj upisnik vodi Uprava za upis u registre i zemljišne knjige (*Administration de l'Enregistrement et des Domaines*) (vidi i u nastavku).

Kada je riječ o valjanosti oporuke, neophodno je da oporučitelj oporuku u potpunosti sastavi vlastoručno te da je potpiše i u njoj naznači datum. S obzirom na prethodno navedeno, preporučuje se obratiti se stručnjaku za nasljedno pravo, kao što je javni bilježnik, koji će osigurati valjanost dotičnog raspolaganja imovinom nakon smrti.

Ovjerena oporuka

Ovjerena ili javna oporuka predaje se dvojici javnih bilježnika ili jednom javnom bilježniku i dvojici svjedoka.

Ima znatne prednosti u odnosu na vlastoručnu oporuku.

Te se prednosti, s jedne strane, odnose na pravni savjet koji oporučitelj može dobiti od nadležnog javnog bilježnika. Tim je pravnim savjetom osigurano da oporuka nema formalne ili sadržajne nedostatke te da je valjana.

S druge strane, s obzirom na to da se ovjerena oporuka predaje javnom bilježniku, oporuka će ostati tajna do dana smrti oporučitelja te će njegova volja biti ispunjena nakon njegove smrti. U ovom kontekstu valja napomenuti da je nadležni javni bilježnik dužan upisati u upisnik oporuka ključne elemente koje je sam utvrdio.

Tajna oporuka

Tajna oporuka (ili skrivena oporuka) akt je koji je sastavio oporučitelj ili druga osoba te je oporučitelj predaje zatvorenu i zapečaćenu sa žigom javnom bilježniku u nazočnosti dvojice svjedoka ili drugog javnog bilježnika. Javni bilježnik koji zaprima tajnu oporuku o njoj sastavlja javni ili privatni akt (*acte de suscription en minute* ili *acte de suscription en brevet*).

Javni bilježnik zadužen je za čuvanje tajne oporuke čime se otklanja opasnost od krivotvorenja.

Tajnom oporukom, jednako kao i ovjerenom oporukom, oporučitelj za svojeg života može svoja raspolaganja držati tajnima. Usto, povjeravanjem oporuke javnom bilježniku na čuvanje osigurava ispunjavanje tajne oporuke nakon smrti oporučitelja.

Činjenica da nadležni javni bilježnik sastavlja akt kad zaprimi tajnu oporuku ne znači da je ta oporuka valjana. Upravo naprotiv, čak i ako je tajna oporuka sastavljena i predana u skladu s važećim formalnim pravilima, ona i dalje može biti proglašena nevaljanom zbog sadržajnih nedostataka. Naime, s obzirom na to da se tajna oporuka podnosi zatvorena i zapečaćena nadležnom javnom bilježniku, on ne može osigurati valjanost sadržaja dotičnih raspolaganja imovinom za slučaj smrti.

U Luksemburgu se tajna oporuka rijetko sastavlja.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

U Luksemburgu ključni elementi određenih oporuka moraju ili mogu biti upisani u upisnik oporuka (vidi i odgovor na prethodno pitanje). Upis je obavezan za javne oporuke te za tajne i vlastoručne oporuke koje su povjerene na čuvanje javnom bilježniku. Isto vrijedi i za povlačenje, opoziv i ostale izmjene oporuka. Kada je riječ o vlastoručnoj oporuci u posjedu pojedinca, upis u dotični upisnik je fakultativan.

Ni sama oporuka ni njezin sadržaj ne čuvaju se u upisniku. Upisuju se samo ime i prezime oporučitelja, ime i prezime bračnog druga ako postoji, datum i mjesto rođenja oporučitelja, njegov identifikacijski broj, zanimanje, adresa ili prebivalište, priroda i datum akta čiji se upis zahtijeva, ime i adresa javnog bilježnika koji je primio akt ili kojem je akt povjeren na čuvanje ili, u slučaju vlastoručne oporuke i prema potrebi, ime i adresa svih drugih osoba ili ustanove kojoj je oporuka povjerena na čuvanje ili mjesto na kojem je pohranjena.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

Da, u luksemburškom nasljednom pravu postoje ograničenja slobode raspolaganja imovinom nakon smrti.

Točnije, nužnim dijelom onemogućeno je da osoba liši nasljedstva određene zakonske nasljednike putem darova ili raspolaganja imovinom nakon smrti.

U skladu s luksemburškim pravom, samo potomci pokojnika (djeca ili, ako su ona preminula prije pokojnika, njihova djeca) imaju pravo na nužni dio.

Nužni dio obuhvaća polovinu zakonske ostavinske mase ako iza pokojnika ostaje samo jedno dijete, $\frac{2}{3}$ ostavinske mase ako ostaju dva djeteta i $\frac{1}{4}$ ako ostaju tri djeteta ili više.

Moguće je odreći se nužnog dijela. Odricanje mora biti izričito te se provodi podnošenjem izjave u tajništvo suda u mjestu u kojem je pokrenut ostavinski postupak, koja se zatim upisuje u poseban upisnik predviđen u tu svrhu.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

U nedostatku oporuke, nasljeđivanje je uređeno zakonskim odredbama.

Općenito, slijed nasljeđivanja utvrđen je na sljedeći način:

potomci (djeca, unuci),

nadživjeli bračni drug,

otac i majka, zajedno s braćom i sestrama pokojnika te njihovim potomcima,

predci, osim majke i oca (bake i djedovi, prabake i pradjedovi itd.),

pobočni srodnici, osim braće i sestara (stričevi, strine, ujaci, ujne, tetci, tete, nećaci, nećakinje itd.),

država.

U toj hijerarhiji među nasljednim redovima može se pojaviti više slučajeva:

Slučaj 1.: pokojnik ima nadživjelog bračnog druga i djecu (ili unuke)

Zakonom je predviđeno da se pojam nadživjelog bračnog druga odnosi na nerazvedenog bračnog druga protiv kojeg ne postoji pravomoćna sudska odluka o zakonskoj rastavi.

Ostavina se među djecom dijeli na jednake dijelove razmjerno njihovom broju, pritom poštujući prava nadživjelog bračnog druga.

Primjer:

Ako je iza pokojnika ostalo jedno dijete, ono nasljeđuje čitavu ostavinu poštujući prava nadživjelog bračnog druga.

Ako iza pokojnika ostaju dva djeteta, ta dva djeteta dijele ostavinu pokojnika i dalje poštujući prava nadživjelog bračnog druga.

U tom slučaju nadživjeli bračni drug ima sljedeće mogućnosti:

plodouživanje nekretnine u kojoj su bračni drugovi zajedno živjeli te namještaja kojim je nekretnina opremljena, pod uvjetom da je nekretnina u potpunosti pripadala pokojniku ili da je bila u zajedničkom vlasništvu dotičnih bračnih drugova i

dio ostavine koji pripada zakonitom djetetu koje dobiva manji dio, a koji ne može biti manji od četvrtine ostavine.

Nadživjeli bračni drug može u roku od tri mjeseca i 40 dana od ostaviteljeve smrti donijeti odluku podnošenjem izjave u tajništvo okružnog suda na čijem je području nadležnosti pokrenut ostavinski postupak. Ako ne donese odluku u propisanom roku, smatra se da se nadživjeli bračni drug odlučio za plodouživanje.

Ako se nadživjeli bračni drug odlučio za djetetov dio, dijelovi koji pripadaju djeci razmjerno se umanjuju koliko je potrebno da nadživjeli bračni drug dobije svoj dio.

Što ako je jedno od djece pokojnika preminulo prije njegove smrti, ali su iza njega ostala djeca?

U tom je slučaju riječ o predstavljanju (*représentation*). Dijete ili djeca preminulog djeteta (odnosno unuci pokojnika) zatim dijele nasljedni dio njegovog /njegovih oca i/ili majke.

Drugim riječima, oni zajedno dobivaju dio koji bi potonji dobio da je nadživio pokojnika.

Što ako bračni drug koji se odlučio za plodouživanje zajedničke kuće ponovno sklopi brak?

U tom slučaju djeca, odnosno unuci u slučaju prethodne smrti jednog djeteta, mogu jednoglasno zahtijevati da se plodouživanje pretvori u kapital.

Taj kapital mora odgovarati vrijednosti plodouživanja koja, među ostalim, ovisi o dobi plodouživatelja.

Tu je pretvorbu potrebno zatražiti od suda u roku od šest mjeseci nakon ponovnog sklapanja braka nadživjelog bračnog druga te je trebaju tražiti sva djeca odnosno unuci (*ibidem*).

Ako se sva djeca ne slože o zahtjevu za pretvorbu u kapital, ona je za sud fakultativna.

Slučaj 2.: pokojnik nema djece već samo nadživjelog bračnog druga

Ako iza pokojnika ne ostaju djeca ni potomci djece, nadživjeli bračni drug ima prednost pred svim srođnicima njegovog preminulog bračnog druga i stoga ima pravo na čitavu ostavinu pokojnika, neovisno o tome je li kasnije ponovno sklopio brak.

Nadživjeli bračni drug, međutim, nije nasljednik nužnog dijela svojeg bračnog druga. Stoga, za razliku od djece pokojnika, nema pravo na zakonski nužni dio. Drugim riječima, ako pokojnik nije imao djece, nadživjelog bračnog druga njegov supružnik teoretski može izostaviti iz nasljedstva darom ili oporukom.

Slučaj 3.: pokojnik nema ni djece ni bračnog druga, ali iza njega ostaju braća i sestre (ili nećaci i nećakinje)

U tom slučaju postoje dvije mogućnosti, ovisno o tome jesu li roditelji pokojnika živi ili ne.

Ako su roditelji pokojnika još živi, otac i majka dobivaju svaki četvrtinu nasljedstva, tj. ukupno polovinu.

Braća i sestre ili njihovi potomci dijele drugu polovinu.

Ako je samo jedan od roditelja nadživio pokojnika, on ima pravo na četvrtinu ostavine, dok braća i sestre ili njihovi potomci dobivaju ostale tri četvrtine te ostavine.

Djeca braće ili sestara (odnosno nećaci i/ili nećakinje pokojnika), u slučaju da su njihovi roditelji preminuli, među sobom dijele na temelju prava predstavljanja nasljedni dio njihova roditelja koji je preminuo prije pokojnika.

Oni zajedno dobivaju dio koji bi njihov otac i/ili majka dobili da su nadživjeli pokojnika.

Slučaj 4.: pokojnik nema djece, bračnog druga, braće ni sestara, nećaka ni nećakinja, ali su njegovi roditelji još živi

U tom slučaju, svu ostavinu po pola dijele otac i majka pokojnika.

Ako ga nadživi samo jedan od roditelja, on ili ona nasljeđuje svu ostavinu svojeg preminulog djeteta (*ibidem*).

Slučaj 5.: pokojnik nema djece, bračnog druga, braće ni sestara, nećaka ni nećakinja te su njegovi roditelji i ostali predci preminuli

U tom se slučaju stričevi, strine, ujaci, ujne, tetci i/ili tetke pokojnika, prastričevi, prastrine, praujaci, praujne, pratetci i/ili pratetke, bratići i/ili sestrične te njihovi potomci smatraju nasljednicima.

Nasljeđivanje se dijeli na dvije strane, majčinu i očevu, od kojih svaka dobiva polovinu ostavine.

Nakon unuka ili unuke bratića više nitko ne može nasljeđivati, kako s majčine tako i s očeve strane. U tom slučaju država stječe ostavinu te se ona naziva ošasna ostavina.

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

Ostavinski postupak pokreće jedan ili više nasljednika koji se na vlastitu inicijativu obraćaju javnom bilježniku po svojem izboru ili koji je *de cujus* odredio za sve radnje povezane s uređenjem nasljeđivanja.

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju nasljedstva?

Kada je riječ o prihvatu nasljedstva, luksemburškim pravom nije utvrđeno određeno tijelo pred kojem se izjavljuje prihvata. Relevantnim odredbama određeno je da prihvata može biti izričit ili prešutan. Prihvata je izričit kada se ovjerenim ili privatnim aktom preuzima status ili svojstvo nasljednika. Prihvata je prešutan kada nasljednik sastavi akt kojim se nužno podrazumijeva njegova namjera prihvatiti nasljedstva te koju ima pravo sastaviti samo u svojstvu nasljednika.

U pogledu odricanja, odredbama Građanskog zakonika propisano je da se ono izjavi u tajništvu prvostupanijskog suda u arondismanu u kojem je pokrenut ostavinski postupak te da se upiše u za to namijenjen upisnik.

S obzirom na posljedice, prava i obveze koje mogu proizaći iz nasljeđivanja, preporučeno je prethodno savjetovati se s javnim bilježnikom o prihvatu nasljedstva i o odricanju od njega.

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju legata?

Budući da luksemburškim Građanskim zakonikom nisu predviđena posebna pravila u tom pogledu, luksemburška sudska praksa temelji se na tome da se prihvata legata (bilo da je riječ o univerzalnom, zajedničkom ili pojedinačnom legatu) može provesti na bilo koji način.

Isto vrijedi i za odbijanje pojedinačnog legata. Tako se legat, među ostalim, može prešutno odbiti, ako, na primjer, legatar odbije platiti troškove povezane s dotičnim legatom.

Kada je riječ o odbijanju univerzalnog ili zajedničkog legata, određeni sudovi zahtijevaju da se poštuju formalna pravila predviđena za odricanje od nasljedstva, dok ih drugi sudovi smatraju neprimjenjivima.

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju nužnog dijela nasljedstva?

U pogledu prihvatiti nužnog dijela, primjenjuju se prethodno navedena pravila.

Za odricanje od nužnog dijela potrebno je podnijeti izjavu u tajništvo suda u mjestu u kojem je pokrenut ostavinski postupak, a izjava se zatim upisuje u poseban upisnik predviđen u tu svrhu.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)*

Ostavinski postupak pokreće jedan ili više nasljednika koji se na vlastitu inicijativu obraćaju javnom bilježniku po svojem izboru ili koji je *de cujus* odredio za sve radnje povezane s uređenjem nasljeđivanja.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

U trenutku smrti pokojnika, njegova se imovina izravno prenosi na nasljednika. To, međutim, ne znači da nasljednici moraju prihvatiti nasljedstvo (vidi prethodno u tekstu).

Da bi se moglo naslijediti, potrebno je osobito:

pravno postojati u trenutku smrti *de cujus*, odnosno biti barem začet, pod uvjetom da je dotično dijete živorođeno,

da osoba nije zakonom isključena iz nasljeđivanja, kao što su posebno:

osobe nesposobne za rad,

liječnici ili kirurzi, zdravstveni djelatnici i ljekarnici koji liječe osobu tijekom bolesti od koje ta osoba premine, ako je oporuka sastavljena u njihovu korist tijekom te bolesti,

osobe isključene iz nasljedstva zbog nedostojnosti.

U pogledu legata, za dodjelu legata (*délivrance de legs*) ili dobivanja sudske potvrde o uvođenju u posjed (*envoi en possession*) potrebno je slijediti odgovarajući postupak.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Da, ako nasljednici jednostavno prihvate nasljedstvo.

Međutim, u tom je kontekstu potrebno napomenuti da u trenutku pokretanja ostavinskog postupka nasljednici mogu prihvatiti nasljedstvo pod uvjetom sastavljanja popisa.

Prednost sastavljanja popisa za nasljednika leži u tome da je dužan snositi troškove nasljedstva samo do vrijednosti imovine koju je primio te se može osloboditi plaćanja dugova prepustivši svu ostaviteljevu imovinu vjerovnicima i legatarima.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Oporučitelj je slobodan imenovati bilo koju/koje osobu/osobe da izvršava njegovu oporučno raspolaganje, osim maloljetnika.

U pogledu uloge upravitelja nasljedstva, vidi prethodno u tekstu.

U skladu s člankom 1. izmijenjenog Zakona od 25. rujna 1905. o upisu stvarnih prava na nekretnine (*loi modifiée du 25 septembre 1905 sur la transcription des droits*), svi besplatni i naplatni akti sklopljeni među živima kojima se prenose stvarna prava na nekretnine, osim povlastica i hipoteka, upisuju se u ured za pohranu hipoteka na čijem se području nadležnosti nalaze nekretnine. Člankom 2. tog Zakona propisano je da se pri upisu priznaju samo sudske odluke te ovjereni i upravni akti.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

U luksemburškom pravu nasljeđivanja može doći do tri slučaja upravljanja nasljedstvom:

1. Upravljanje nasljedstvom kada nema nasljednika

U okviru nasljeđivanja kada nema nasljednika, nadležni prvostupanjski sud imenuje upravitelja na zahtjev zainteresiranih osoba ili državnog tužitelja te mu povjerava upravljanje nasljedstvom.

2. Upravni akti u slučaju prihvata nasljedstva pod uvjetom sastavljanja popisa

U tom konkretnom slučaju nasljednik korisnik zadužen je za upravljanje ostaviteljevom imovinom. Za svoje upravljanje mora odgovarati vjerovnicima i legatarima.

U skladu s luksemburškom sudskom praksom, sastavni dio tog upravljanja jest, među ostalim, obveza podmirivanja potraživanja iz nasljedstva.

Iznimno, sudovi to upravljanje mogu povjeriti trećoj osobi. To je moguće kada nasljednici koji su sastavili popis svojim nedjelovanjem, lošim upravljanjem ili nesposobnosti dovode u opasnost interes vjerovnika dotičnog nasljedstva te im mogu nanijeti štetu (luksemburška sudska praksa).

3. Upravni akti u slučaju zajedničkog vlasništva nad nasljedstvom

U slučaju zajedničkog vlasništva nad nasljedstvom, nadležni predsjednik okružnog suda može zajedničkog vlasnika imenovati upraviteljem.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Oporučitelj je slobodan imenovati bilo koju/koje osobu/osobe da izvršava njegova oporučna raspolaganja, osim maloljetnika.

U pogledu uloge upravitelja nasljedstva, vidi prethodno u tekstu.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Vidi prethodno u tekstu.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Potvrda o svojstvu nasljednika (*acte de notoriété*) koju izdaje javni bilježnik ima izrazitu dokaznu snagu.

Posljednji put ažurirano: 29/10/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Izvorna jezična inačica ove stranice [hu](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutačno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici već su prevedeni.

Opće informacije - Mađarska

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s [Vijećem javnih bilježnika Europske unije \(CNUe\)](#).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička opоруka, ugovor o nasljeđivanju)?

a) oporuke

U mađarskom pravnom sustavu postoje tri glavne vrste oporuka: vjerodostojne oporuke, pisane privatne oporuke i (iznimno) usmene oporuke (odjeljak 7:13 Građanskog zakonika (*Polgári Törvénykönyv*)).

aa) Vjerodostojna oporuka mora biti sastavljena pred javnim bilježnikom. Kada se sastavlja vjerodostojna oporuka, javni bilježnik primjenjuje odgovarajuće posebne pravne propise (odredbe Zakona o javnim bilježnicima koje se primjenjuju na javnobilježničke akte).

ab) U mađarskom zakonu priznaju se tri podvrste pisanih privatnih oporuka:

- *vlastoručna (holografska) oporuka*: ta vrsta oporuke valjana je ako ju je oporučitelj vlastoručno napisao i potpisao (odjeljak 7:17(1)(a) Građanskog zakonika);

- *oporuka koju su napisale druge osobe (alografska oporuka)*: takve oporuke mora potpisati oporučitelj u nazočnosti dvaju svjedoka ili, ako su se oni prethodno potpisali, oporučitelj mora u nazočnosti dvaju svjedoka izjaviti da je potpis njegov. Svjedoci moraju potpisati oporuku navodeći da je potpisuju u svojstvu svjedoka. Oporuke pisane pisaćim strojem smatraju se alografskima čak i ako ih je natipkao sam oporučitelj (odjeljak 7:17(1)(b) Građanskog zakonika).

- *privatna oporuka pohranjena kod javnog bilježnika*: kako bi oblik takve oporuke bio valjan, oporučitelj mora vlastoručno potpisati oporuku (alografsku ili holografsku) i zatim je osobno pohraniti kod javnog bilježnika posebno označivši da je riječ o oporuci. Oporuke se mogu pohranjivati kod javnog bilježnika kao otvorena isprava ili zapečaćena isprava (odjeljak 7:17(1)(c) Građanskog zakonika).

Još jedan formalni zahtjev za sve tri vrste privatnih oporuka jest da na samoj ispravi mora biti jasno naveden *datum na koji je sastavljena*.

U kategoriji pisanih privatnih oporuka postoje posebna pravila koja se primjenjuju na oporuke koje se sastoje od *nekoliko zasebnih listova*:

– ako je oporuka holografska, na svakom listu mora biti naveden redni broj;

– ako je oporuka alografska, uz zahtjev za označavanje listova rednim brojevima, svaki list moraju potpisati oporučitelj i dva svjedoka (odjeljak 7:17(2) Građanskog zakonika).

Pisana oporuka može se sastaviti samo *na jeziku* koji oporučitelj razumije i

– piše (u slučaju holografske oporuke) ili

– čita (u slučaju alografske oporuke).

Oporuke napisane stenografskim ili drugim simbolima ili šiframa osim uobičajenog pisma smatraju se nevažećima (odjeljak 7:16 Građanskog zakonika).

ac) Usmene oporuke (usmeno izjavljene oporuke) mogu sastaviti osobe koje su u izvanrednoj situaciji u kojoj im je ugrožen život i u kojoj ne mogu sastaviti pisanu oporuku (odjeljak 7:20 Građanskog zakonika). Da bi mogao sastaviti usmenu oporuku, oporučitelj mora usmeno izraziti svoju volju u cijelosti u

istodobnoj nazočnosti dvaju svjedoka na jeziku koji svjedoci razumiju – ili znakovnim jezikom ako oporučitelj upotrebljava znakovni jezik – i istodobno izjaviti da ta usmena izjava čini njegovu oporuku (odjeljak 7:21 Građanskog zakonika). Iznimna priroda usmenih oporuka potvrđuje se odredbom da takva oporuka postaje nevažeća ako je oporučitelj imao priliku sastaviti pisanu oporuku bez problema u razdoblju od tri dana nakon prestanka situacije zbog koje je bilo opravdano sastavljanje usmene oporuke (odjeljak 7:45 Građanskog zakonika).

b) posebna pravila o obliku zajedničkih oporuka

Građanskim zakonikom dopušteno je bračnim drugovima da sastavljaju zajedničke oporuke dok se nalaze u bračnoj zajednici (odjeljak 7:23 Građanskog zakonika).

Treba napomenuti da, uz bračnih drugove, registrirani partneri također mogu sastavljati zajedničke oporuke u skladu s odjeljkom 3. pododjeljkom 1. Zakona o registriranim partnerstvima (Zakon XXIX. iz 2009.).

Bračni drugovi (registrirani partneri) mogu sastavljati zajedničke oporuke u sljedećim oblicima:

ba) u obliku vjerodostojne oporuke (ovjerene kod javnog bilježnika);

bb) u obliku holografske privatne oporuke: U tom je slučaju akt u cijelosti napisao jedan od oporučitelja vlastitom rukom, a drugi oporučitelj izjavljuje u istoj ispravi u obliku izjave pisane vlastitom rukom da isprava sadržava i izraz njegove posljednje volje i oporuku.

bc) u alografskom obliku: U ovom slučaju akt potpisuju oporučitelji u istodobnoj nazočnosti drugog oporučitelja i dvaju svjedoka ili (ako je prije potpisan) oba oporučitelja zasebno izjavljuju u istodobnoj nazočnosti drugog oporučitelja i svjedoka da je potpis na ispravi njihov.

Postoje posebna pravila koja se primjenjuju na oblik zajedničkih oporuka koji se sastoji od *nekoliko zasebnih listova*:

– Ako je oporuka napisana rukopisom jednog od oporučitelja, svaki list oporuke mora biti označen rednim brojem i mora ga potpisati drugi oporučitelj;

– ako je oporuka alografska, uz zahtjev za navođenje rednih brojeva na listove, svaki list moraju potpisati oba oporučitelja i oba svjedoka (odjeljak 7:23, pododjeljak 3. Građanskog zakonika).

c) ugovor o nasljeđivanju

U mađarskom pravu ugovor o nasljeđivanju je ugovor u kojem jedna od ugovornih stranaka (oporučitelj) imenuje drugu stranku nasljednikom *u zamjenu za uzdržavanje, anuitet ili skrb* (odjeljak 7:48 Građanskog zakonika).

Zbog toga je u mađarskom pravu ugovor o nasljeđivanju uvijek ugovor s novčanim interesom. U ugovoru o nasljeđivanju oporučitelj može imenovati drugu ugovornu stranku nasljednikom cijele njegove ostavine ili njezina posebnog dijela ili cijele imovine. Uzdržavanje, anuitet ili skrb koji se nude u zamjenu mogu se dodijeliti oporučitelju ili trećoj stranci navedenoj u ugovoru. Ugovor o nasljeđivanju raspolaganje je imovinom nakon smrti samo u odnosu na ugovornu izjavu oporučitelja, ali ne u odnosu na drugu ugovornu stranku (osoba koja pruža uzdržavanje, anuitet ili skrb).

Odredbе kojima se uređuju pisane oporuke primjenjuju se na zahtjeve u pogledu *formalne valjanosti* ugovora o nasljeđivanju osim što se formalni zahtjevi alografskih oporuka primjenjuju na takve ugovore čak i ako ih je jedna od stranaka usmeno sastavila (odjeljak 7:49, pododjeljak 1. Građanskog zakonika). U skladu s tim ugovor o nasljeđivanju formalno je važeći u sljedećim slučajevima:

– ako ga izvršava u vjerodostojnom instrumentu javni bilježnik (slično vjerodostojnoj oporuci) ili

– ako se izvršava na način propisan za alografske oporuke (odnosno, u nazočnosti dva svjedoka).

Da bi ugovor o nasljeđivanju bio važeći, potrebna je *suglasnost zakonskog zastupnika i odobrenje skrbnika* ako je stranka koja sklapa ugovor o nasljeđivanju kao oporučitelj

– maloljetnik ograničene pravne sposobnosti ili

– osoba čija je pravna sposobnost djelomično ograničena u pogledu davanja pravnih izjava o imovini (odjeljak 7:49, pododjeljak 2. Građanskog zakonika).

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Ne. Valjanost raspolaganja ne ovisi o njegovu unosu u službeni upisnik. Međutim, kada u sastavljanju raspolaganja sudjeluje javni bilježnik, taj javni bilježnik *po službenoj dužnosti* osigurava unos činjenice da je sastavljeno raspolaganje imovinom (ili ukinuto, izmijenjeno ili je povučena oporuka pohranjena kod javnog bilježnika) u Nacionalni upisnik oporuka (*Végrendeletek Országos Nyilvántartása*). U skladu s tim sastavljanje sljedećih vrsta raspolaganja imovinom nakon smrti (ili njihova ukidanja, izmjena ili povlačenja oporuka pohranjenih kod javnog bilježnika) unosi se u Nacionalni upisnik oporuka:

– vjerodostojna oporuka (sastavlja je javni bilježnik u vjerodostojnoj ispravi),

– privatna oporuka pohranjena kod javnog bilježnika,

– ugovor o nasljeđivanju (ako ga je sastavio javni bilježnik u vjerodostojnoj ispravi),

– darovnica (ako ju je sastavio javni bilježnik u vjerodostojnoj ispravi),

Međutim, propuštanjem takvog upisa iz bilo kojeg razloga ne ugrožava se valjanost oporuke.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

U skladu s odjeljkom 7:10 Građanskog zakonika oporučitelji imaju pravo slobodno raspolagati imovinom ili njezinim dijelom s pomoću raspolaganja imovinom nakon smrti.

U skladu s tim sloboda oporučnog raspolaganja primjenjuje se na svu imovinu oporučitelja. Iako je u mađarskom zakonu propisano da određena bliska rodbina stječe nužan dio ostavine (potomak, bračni drug, roditelj) oporučitelja, u skladu s mađarskim zakonodavstvom nužni je dio potraživanje na koje se primjenjuje *ugovorno pravo*, a koje korisnik može ovršiti protiv nasljednika. (Zastara za to potraživanje iznosi pet godina). Osoba koja ima pravo na nužni dio ne postaje nasljednik, odnosno nema pravo na materijalni (*in rem*) udio u ostavini čak i ako je uspješno ovršila svoje potraživanje protiv nasljednika.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Ako nema raspolaganja imovinom nakon smrti, nasljeđivanje se uređuje propisima u slučaju nepostojanja oporuke. U okviru nasljeđivanja na temelju zakona, srodnici (potomci, rodbina po uzlaznoj ili pobočnoj liniji) i nadživjeli bračni drug (ili registrirani partner) umrle osobe nasljeđuju u skladu s prethodno navedenim pravilima.

a) Nasljeđivanje srodnika

aa) Nasljeđivanje potomaka (odjeljak 7:55 Građanskog zakonika)

Djeca oporučitelja zakonski su nasljednici prvog nasljednog reda; dvoje ili više djece nasljeđuje jednake dijelove. Umjesto djeteta (ili daljeg potomka) koje je lišeno nasljedstva nasljeđuju potomci lišene osobe u skladu s pravilima o zamjeni, odnosno

– jednake dijelove,

– zajedno, dio koji bi lišeni predao naslijedio.

Međutim, kada se utvrđuje udio ostavine koji pripada potomcima umrle osobe, treba uzeti u obzir takozvanu *obvezu vraćanja darova (hotchpot)* (vidi točku *e*).

ab) Nasljeđivanje roditelja i potomaka roditelja (odjeljak 7:63 Građanskog zakonika)

Ako oporučitelj nema potomka i nije imao bračnog druga (ili ako su oni isključeni iz nasljeđivanja), roditelji potomaka nasljeđuju na jednake dijelove. Umjesto roditelja lišenog nasljedstva nasljeđuju potomci tog roditelja na isti način kao što potomci djeteta nasljeđuju umjesto njega (u skladu s pravilima o zamjeni).

Ako roditelj lišen nasljedstva nema potomka ili ako je potomak isključen iz nasljedstva, nasljeđuje samo drugi roditelj ili njegovi potomci.

ab) Nasljeđivanje baka i djedova te potomaka baka i djedova (odjeljak 7:63 Građanskog zakonika)

Ako umrla osoba nema potomke, roditelje ili potomke roditelja i nije imala bračnog drufa (ili je isključen iz nasljedstva), zakonski su nasljednici jednakih dijelova bake i djedovi umrle osobe. Umjesto bake ili djeda lišenog nasljedstva nasljeđuju potomci te bake ili tog djeda na isti način kao što potomci roditelja nasljeđuju umjesto tog roditelja (u skladu s pravilima o zamjeni).

Ako baka ili djed koji su lišeni nasljedstva nemaju potomka ili je potomak isključen iz nasljedstva, umjesto njega nasljeđuje bračni drug te bake ili djeda i, ako su on ili ona također lišeni nasljedstva, nasljeđuju njihovi potomci. Ako su bilo koja baka i djed lišeni nasljedstva i nemaju potomke (ili su isključeni iz nasljedstva), cijelu ostavinu nasljeđuju baka i djed s druge strane ili njihovi potomci.

ab) Nasljeđivanje prabaka i pradjedova te potomaka prabaka i pradjedova (odjeljak 7:65 Građanskog zakonika)

Ako u skupini srodnika bake i djedova nema nasljednika (ili su isključeni iz nasljedstva), zakonski nasljednici umrle osobe njegove su prabake i pradjedovi koji nasljeđuju jednake dijelove. Umjesto prabake ili pradjeda lišenog nasljedstva nasljeđuju potomci te prabake ili tog pradjeda na isti način kao što potomci bake ili djeda nasljeđuju umjesto te bake ili djeda (u skladu s pravilima o zamjeni).

Ako prabaka ili pradjed koji su lišeni nasljedstva nemaju potomka (ili je potomak isključen iz nasljedstva) umjesto njega nasljeđuje bračni partner te prabake ili pradjeda i, ako su on ili ona isto lišeni nasljedstva, nasljeđuju njihovi potomci. Ako su bilo koja prabaka i pradjed lišeni nasljedstva i nemaju potomke (ili su isključeni iz nasljedstva), cijelu ostavinu nasljeđuju prabaka i pradjed s druge strane ili njihovi potomci.

ae) Nasljeđivanje dalekih rođaka na temelju zakona (odjeljak 7:66 Građanskog zakonika)

Ako umrla osoba nema prabake i pradjedove ili njihove potomke (ili ako su isključeni iz nasljedstva), daleki rođaci umrle osobe postaju zakonski nasljednici jednakih dijelova.

af) Nasljeđivanje države (odjeljak 7:74 Građanskog zakonika)

Ako nema zakonskih nasljednika, ostavina pripada državi.

Država je nasljednik iz nužde, što znači da se nema pravo odreći nasljedstva. Međutim, u svim drugim pogledima država ima isti pravni položaj kao i drugi nasljednici. Prema mađarskom zakonodavstvu nasljeđivanje države stjecanje je podložno građanskom, a ne javnom pravu.

b) Nasljeđivanje bračnog druga (odjeljak 7:58 – 7.62 Građanskog zakonika)

Nasljeđivanje na temelju zakona nadživjelog bračnog druga ovisi o postojanju *pravno valjane* bračne veze s umrlom osobom. Bez obzira na to, samo postojanje bračne veze nije dovoljno za nasljeđivanje bračnog druga na temelju zakona. U odjeljku 7:62 Građanskog zakonika naveden je posebni uzrok za lišavanje u slučaju *nepostojanja bračne zajednice*: nadživjeli bračni drug ne može nasljeđivati ako je par rastavljen u trenutku otvaranja nasljedstva i očito je iz okolnosti da se ne može razumno očekivati pomirenje. Razlog lišavanja može navesti osoba koja bi zbog tog lišavanja postala nasljednik ili bi bila oslobođena obveze ili drugog tereta koji je obvezuje na temelju raspolaganja imovinom.

Treba navesti da se propisi u Građanskom zakoniku o nasljeđivanju bračnih drugova, s nužnim izmjenama, moraju primjenjivati i na *registrirane partnere* oporučitelja; drugim riječima, registrirani partneri imaju isti status u pogledu nasljeđivanja kao i bračni drugovi, uzimajući u obzir odjeljak 3. pododjeljak 1. Zakona kojim su uređena registrirana partnerstva (Zakon XXIX. od 2009.).

Za razliku od registriranih partnera, takozvani *de facto* partneri (osobe koje su živjele u zajednici s oporučiteljem izvan bračne veze ili registriranog partnerstva) nemaju, u skladu s mađarskim zakonodavstvom, pravo na nasljeđivanje na temelju zakona.

Status bračnih drugova u slučaju nasljeđivanja na temelju zakona ovisi o postojanju drugih zakonskih nasljednika oporučitelja:

aa) Nasljeđivanje bračnih drugova i potomaka (odjeljak 7:58 Građanskog zakonika)

Ako oporučitelj ima potomke ili nadživjelog bračnog druga, nadživjeli bračni drug ima sljedeća nasljedna prava:

- doživotno uživanje obiteljskog doma u kojem je živio zajedno s oporučiteljem, uključujući namještaj i uređaje, i
- iz ostatka ostavine dio iste veličine koji nasljeđuju djeca umrle osobe (jedan „djetetov dio“)

Bračni drug može bilo kad zatražiti otkup te doživotne ostavine (za budućnost) (odjeljak 7:59 Građanskog zakonika). U tom slučaju bračni drug ima pravo na „djetetov dio“ – u naravi ili novcu – u ostavini koja će se otkupiti. Doživotna ostavina može se otkupiti i tijekom ostavinskog postupka. Otkup doživotne ostavine mora se provoditi vodeći računa o razumnim interesima zainteresiranih stranaka (bračnog druga i potomaka).

Tijekom ostavinskog postupka potomci i bračni drug mogu predvidjeti u svom ugovoru o dodjeli ostavine (u tzv. ugovor o dodjeli) da bračni drug umjesto „djetetova dijela“ prima životnu ostavinu za cijelu ostavinu.

bb) Nasljeđivanje bračnih drugova roditelja (odjeljak 7:60 Građanskog zakonika)

Ako umrla osoba nema potomka (ili je potomak isključen iz nasljedstva) i ima nadživjelog roditelja i bračnog druga, bračni drug ima sljedeća nasljedna prava:

- obiteljski dom u kojem je živio zajedno s umrlom osobom, uključujući namještaj i uređaje (vlasništvo nad tom imovinom, a ne doživotno uživanje) i
- polovinu preostalog dijela ostavine.

Druga polovina ostavine dijeli se kako slijedi:

- ovaj dio ostavine dijeli se između dva roditelja umrle osobe na jednake dijelove.

– Ako je, međutim, jedan od roditelja lišen nasljedstva, drugi roditelj i bračni drug oporučitelja nasljeđuju jednake dijelove pripadajućeg dijela lišenog roditelja.

bc) Bračni drug kao jedini nasljednik (odjeljak 7:61 Građanskog zakonika)

Ako oporučitelj nema potomka ili nadživjelog roditelja (ili su isključeni iz nasljedstva), nadživjeli bračni drug nasljeđuje cijelu ostavinu. Time nasljeđivanje nadživjelog bračnog druga na temelju zakona isključuje nasljeđivanje potomaka roditelja umrle osobe (ili braće i sestara umrle osobe) ili dalekih srodnika po uzlaznoj ili ravnoj liniji.

c) Pravni učinci posvajanja u pogledu nasljeđivanja na temelju zakona

Posvajanjem nastaju prava u postupku nasljeđivanja na temelju zakona između posvojceta i posvojitelja i njegove rodbine. Uz to, u određenim slučajevima prava nasljeđivanja na temelju zakona primjenjuju se i na posvojče i osobe koje su u krvnom srodstvu s njim.

ca) Nasljeđivanje posvojceta na temelju zakona

Za trajanja odnosa posvojenja posvojač se smatra krvnim srodnicima posvojitelja u svrhe nasljeđivanja na temelju zakona: oni nasljeđuju kao krvni srodnici posvojitelja iz ostavine posvojitelja i njegove rodbine. Posvojče također zadržava zakonsko pravo nasljeđivanja od osoba s kojima je u krvnom srodstvu, ali samo ako je posvojče posvojio rođak po uzlaznoj liniji, brat ili sestra, ili potomak tog rođaka po uzlaznoj liniji. (odjeljak 7:72 Građanskog zakonika)

cb) Nasljeđivanje imovine posvojceta na temelju zakona

Posvajanje obrnuto utječe na nasljeđivanje. Sljedeće osobe mogu biti zakonski nasljednici posvojceta:

- njegovi potomci i nadživjeli bračni drug,
 - ako nema potomaka, bračni drug i posvojitelji,
 - ako nema potomaka i nadživjelog bračnog druga, posvojitelji i njihova rodbina,
- u skladu s općim pravilima o nasljeđivanju na temelju zakona.

Posvojitelj i njegova rodbina nasljeđuju na temelju zakona uz uvjet da je usvojenje postojalo u trenutku otvaranja nasljedstva.

Ako prethodno navedene osobe ne nasljeđuju nakon posvoјčeta, zakonski nasljednici su krvni srodnici posvoјčeta pod uvjetom da je posvoјče posvojio rođak u uzlaznoj liniji, brat ili sestra ili potomak tog rođaka po uzlaznoj liniji (odjeljak 7:73 Građanskog zakonika).

d) Nasljeđivanje u ravnoj lozi – posebna pravila koja se primjenjuju na nasljeđivanje na temelju zakona u pogledu određene imovine

Takozvano „nasljeđivanje u ravnoj lozi” posebna je značajka mađarskog prava. Nasljeđivanje u ravnoj lozi podrazumijeva određena pravila o nasljeđivanju na temelju zakona u skladu s kojima se prema određenoj imovini u ostavini (takozvanoj imovina ravne loze) postupa drugačije od općih pravila koja se primjenjuju na nasljeđivanje na temelju zakona.

Treba napomenuti da se pravila o nasljeđivanju u ravnoj lozi primjenjuju isključivo ako *nema potomaka*. Ako umrla osoba ima potomke koji su zakonski nasljednici, primjenjuju se opća pravila o nasljeđivanju na temelju zakona.

da) Imovina koja pripada imovini ravne loze (odjeljak 7:67 Građanskog zakonika)

Imovina ravne loze podskup je unutar ostavine umrle osobe. Ta podostavina uključuje onu imovinu

– koju je umrla osoba stekla od pretka nasljeđivanjem ili darovanjem i

– koju je umrla osoba naslijedila ili primila kao dar od brata ili sestre ili potomka brata ili sestre pod uvjetom da su brat ili sestra ili potomak brata ili sestre stekli predmetnu imovinu od zajedničkog pretka s oporučiteljem putem nasljeđivanja ili dara.

Međutim, zakonom se određena imovina uklanja iz područja primjene imovine u ravnoj lozi (takozvana imovina isključena iz nasljeđivanja u ravnoj lozi); vidi točku *dd)* u nastavku.

Prirodu imovine ravne loze (odnosno, da predmetna imovina pripada imovini u ravnoj lozi) mora dokazati osoba koja bi nasljeđivala u okviru toga.

db) Nasljeđivanje imovine ravne loze (odjeljak 7:68 Građanskog zakonika)

Imovinu ravne loze nasljeđuju roditelji oporučitelja (ili potomci lišenih roditelja) i bake i djedovi i daleki predci oporučitelja (pobočni nasljednici). Na nasljeđivanje imovine ravne loze primjenjuju se sljedeća pravila:

– roditelj nasljeđuje imovinu koju je oporučitelj naslijedio od njega ili jednog od njegovih predaka. Ako je roditelj lišen nasljedstva, njegovi potomci nasljeđuju u njegovo ime u skladu s općim odredbama o nasljeđivanju na temelju zakona.

– Ako su roditelj i potomak roditelja koji imaju pravo naslijediti imovnu ravne loze lišeni nasljedstva, imovinu ravne loze nasljeđuje djed ili baka umrle osobe,

– Ako su i djed ili baka umrle osobe lišeni nasljedstva, imovinu ravne loze nasljeđuje dalji predek umrle osobe.

Ako umrla osoba nema ni jednog od prethodno navedenih nasljednika, ne primjenjuju se pravila o nasljeđivanju u ravnoj lozi. U tom slučaju na nasljeđivanje imovine ravne loze primjenjuju se opća pravila o nasljeđivanju na temelju zakona.

dc) Pravo doživotnog uživanja nadživjelog bračnog druga koje se odnosi na imovinu ravne loze (odjeljak 7:69 Građanskog zakonika)

Nasljednici navedeni u točki *db)* (nasljednici ravne loze) nasljeđuju pravo vlasništva nad imovinom ravne loze. Međutim, nadživjeli bračni drug umrle osobe ima pravo na doživotno uživanje imovine ravne loze.

Otkup prava na doživotno uživanje može se tražiti na sljedeći način:

– bilo koja od zainteresiranih stranaka – odnosno bračni drug koji ima pravo na doživotno uživanje ili izravni nasljednik – mogu zatražiti otkup ostavine nad kojom imaju pravo doživotnog uživanja;

– međutim, otkup doživotnog uživanja obiteljskog doma koji se upotrebljavao s umrlom osobom, uključujući namještaj i uređaje, može zatražiti isključivo bračni drug.

U slučaju otkupa ostavine s doživotnim uživanjem, bračni drug ima pravo na trećinu imovine ravne loze.

dd) Imovina isključena iz nasljeđivanja u ravnoj lozi (odjeljak 7:70 Građanskog zakonika)

Bez obzira na odredbe pod *da)*, sljedeće su stavke isključene iz imovine ravne loze:

– darovi obične prirode,

– imovina koja više ne postoji u trenutku smrti oporučitelja. Međutim, odredbe o nasljeđivanju u ravnoj lozi primjenjuju se na svu zamjensku imovinu ili imovinu kupljenu prihodom stečenim za takvu imovinu.

Ako oporučitelj ima nadživjelog bračnog druga, nije moguće potraživati namještaj ili kućanske uređaje uobičajene vrijednosti na osnovu nasljeđivanja u ravnoj lozi.

e) Obveza vraćanja darova (hotchpot)

Ako su nasljednici potomci umrle osobe, na dio koji se iz ostavine dodjeljuje svakom nasljedniku utječe obveza potomaka da vrate darove jedan drugome.

Ako nekoliko potomaka nasljeđuje zajedno, svaki od njih dodaje vrijednosti ostavine vrijednost *predujmova* dobivenih od oporučitelja tijekom njegova života (odjeljak 7:56 Građanskog zakonika).

Na obvezu vraćanja darova primjenjuju se sljedeća glavna pravila:

na temelju obveze vraćanja darova sunasljednici moraju dodati predujmove ostavini u sljedećim slučajevima:

– ako je oporučitelj izričito predvidio da se ti predujmovi uključe u nasljednikov dio ostavine ili

– okolnosti upućuju na to da je nasljedstvo dano uz obvezu uključivanja.

U svakom slučaju, obveza vraćanja darova ne primjenjuje se na sljedeća nasljedstva (odjeljak 7:56, pododjeljak 3. Građanskog zakonika):

– predujmove obične vrijednosti i

– uzdržavanje koje se plaća potomcima kojima je potrebna potpora

čak i ako je to oporučitelj izričito predvidio.

Postupak vraćanja darova sastoji se od sljedećih koraka (odjeljak 7:57, pododjeljak 1. Građanskog zakonika):

– nasljednici moraju dodati vrijednosti ostavine vrijednost predujmova primljenih od oporučitelja;

– preostala konsolidirana vrijednost (odnosno konsolidirana vrijednost utvrđena dodavanjem vrijednosti ostavine neto vrijednosti vraćenih predujmova) mora se podijeliti razmjeno među nasljednicima kako je primjereno za njihov udio u okviru nasljeđivanja na temelju zakona;

– vrijednost predujma koji nasljednik vraća (odnosno, vrijednost predujma koji je nasljednik primio od umrle osobe) mora se oduzeti od dijela dodijeljenog tom nasljedniku.

Ako je vrijednost koju vrati sunasljednik jednaka vrijednosti dijela ostavine ili ju premašuje u skladu s izračunom na temelju vraćenih vrijednosti, smatra se da je on isplaćen iz nasljedstva koje će se dijeliti, ali ne mora vratiti višak (odjeljak 7.57, pododjeljak 4. Građanskog zakonika).

Potomci imaju obvezu vraćati darove

– u slučaju nasljeđivanja na temelju zakona ili

– ako potomci naslijede dionice koje odgovaraju njihovom zakonskom udjelu u ostavini na temelju oporuke (odjeljak 7:56, pododjeljak 2. Građanskog zakonika).

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

U Mađarskoj su postupci na koje se primjenjuje nasljedno pravo u nadležnosti javnih bilježnika ili sudova.

– Ako nema spora između stranaka koje imaju interes u nasljedstvu, pravna pitanja koja se odnose na ostavinu u načelu rješavaju se u ostavinskom postupku koji vodi javni bilježnik (za više podataka vidi točku 6.). Ostavinski postupak koji vodi javni bilježnik izvanparnični je postupak u kojem javni bilježnik ima ulogu koja je slična ulozi suda i njegov postupak završava formalnom odlukom (ostavinsko rješenje).

– Ako postoji pravni spor između zainteresiranih stranaka, to javni bilježnik ne može rješavati; u takvim slučajevima pokreće se sudski postupak.

Budući da su sudski sporovi u pitanjima nasljeđivanja relativno rijetki, velika većina ostavinskih predmeta u Mađarskoj rješava se u ostavinskim postupcima koje vodi javni bilježnik.

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju nasljedstva?

Mađarsko zakonodavstvo temelji se na načelu nasljeđivanja *ipso iure*; ostavina se prenosi na nasljednika u trenutku smrti oporučitelja bez posebnog pravnog akta. Zbog toga prema mađarskom zakonodavstvu nije nužno dati izjavu o *prihvatanju* nasljedstva.

Ako nasljednik ne želi naslijediti, on može izjaviti da se *odriče* nasljedstva. U zakonu nije predviđen poseban zahtjev u pogledu oblika odricanja; ono je važeće bez obzira na to je li u pisanom ili usmenom obliku.

U Mađarskoj se nasljedni redovi utvrđuju u formalnom pravnom postupku, takozvanom ostavinskom postupku (vidi točku 6.) i stoga javni bilježnik koji provodi ostavinski postupak mora biti obaviješten o odricanju ako će se ono uzeti u obzir tijekom ostavinskog postupka. Stoga se u praksi odricanje izjavljuje pred javnim bilježnikom koji provodi ostavinski postupak ili se tom javnom bilježniku dostavlja pisana izjava o odricanju.

Ako se nasljednik odrekne nasljedstva, to stupa na snagu retroaktivno na dan oporučiteljeve smrti: smatra se da ostavina nije prenesena.

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju legata?

Pravila objašnjena u točki (b) koja se odnose na prijenos nasljedstva i odricanje od nasljedstva primjenjuju se, uz nužne izmjene, na posebna nasljedstva (*legatum vindicationis*).

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju nužnog dijela nasljedstva?

Kako je prethodno navedeno, u mađarskom zakonodavstvu nužni su dijelovi potraživanja na koja se primjenjuje ugovorno pravo, a koja se mogu ovršiti protiv nasljednika. To nije stvarni (*in rem*) udio u ostavini. U skladu s tim u mađarskom zakonodavstvu ne postoji pojam „izjave o odricanju ili prihvatanju nužnog dijela”. Način naplate potraživanja za nužni dio ponajprije ovisi o odnosu između nasljednika i osobe koja ima pravo na nužni dio:

– Ako postoji *dogovor* između nasljednika i osobe koja ima pravo na nužni dio u tom pogledu (odnosno, nasljednik priznaje potraživanje za nužnim dijelom), oni se mogu dogovoriti u ostavinskom postupku oko naplate potraživanja nužnog dijela (npr. nasljednik može prepisati neku imovinu iz ostavine na osobu koja ima pravo na nužni dio plaćanjem potraživanja);

– U protivnom osoba koja ima pravo na nužni dio može na sudu ovršiti svoje potraživanje protiv nasljednika.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)*

U mađarskom zakonodavstvu predviđen je formalni pravni postupak koji se naziva ostavinskim postupkom. Taj se postupak pokreće *po službenoj dužnosti* (*na inicijativu službenika*) i svrha mu je uključiti sve zainteresirane stranke (nasljednike, oporučne nasljednike, osobe koje imaju pravo na nužni dio, vjerovnike ostavine itd.) u rješavanje svih pravnih pitanja koja se odnose na nasljeđivanje u jednom postupku u što većoj mjeri.

U Mađarskoj se ostavinski postupak sastoji od dvije faze. Prva je faza *postupak sastavljanja popisa imovine* koji provodi imenovani zaposlenik nadležnog ureda gradonačelnika, službenik za popis imovine. Svrha je tog postupka pripremiti teren za postupak koji provodi javni bilježnik: cilj mu je objasniti osobne i materijalne okolnosti u predmetu nasljeđivanja (posebno imovinu uključenu u ostavinu i broj zainteresiranih osoba te utvrditi je li umrla osoba ostavila raspolaganje imovinom nakon smrti). Sve se te činjenice bilježe u popis imovine koji se, kad se završi, šalje nadležnom javnom bilježniku.

Druga je faza *postupak pred javnim bilježnikom*, koji se provodi u skladu s pravilima o izvanparničnim sudskim postupcima. U tom postupku javni bilježnik ima ulogu sličnu ulozi sudova i izvršava javnu nadležnost države.

Na taj se postupak primjenjuju posebna *pravila o nadležnosti*: postupak može voditi samo javni bilježnik koji ima nadležnost propisanu zakonom; drugim riječima, u ostavinskom postupku zainteresirane stranke (npr. nasljednici) ne smiju uključiti javnog bilježnika po vlastitom izboru.

Tijekom postupka javni bilježnik po službenoj dužnosti razmatra činjenice i okolnosti koje utječu na red nasljeđivanja. U načelu je potrebno održati raspravu za objašnjenje činjenica; javni bilježnik poziva zainteresirane stranke da nazoče raspravi. Ako ima dokaza da je umrla osoba u trenutku smrti ostavila raspolaganje imovinom, javni bilježnik po službenoj dužnosti poduzima korake da pribavi taj akt.

U Mađarskoj se *raspodjela ostavine* među nasljednicima odvija u okviru ostavinskog postupka. Raspodjela imovine u osnovi je prekid suvlasništva nasljednika nastalog nasljeđivanjem. Ona se provodi uz suglasnost zainteresiranih nasljednika: *ugovor o raspodjeli imovine*. Ako nasljednici zaključe takav ugovor o raspodjeli imovine, javni bilježnik izdaje ostavinsko rješenje na temelju ugovora s odgovarajućim sadržajem.

Tijekom ostavinskog postupka može se postići dogovor između nasljednika i drugih zainteresiranih stranaka: nasljednici mogu, djelomično ili u cijelosti, prenijeti imovinu stečenu nasljeđivanjem na vjerovnika ostavine ili osobu koja ima pravo na nužni dio i tako zadovoljiti njihova potraživanja. Time se omogućuje da se tijekom ostavinskog postupka postigne dogovor o naplati potraživanja vjerovnika ostavine ili osoba koje imaju pravo na nužni dio.

U trenutku okončanja ostavinskog postupka javni bilježnik donosi službenu odluku: *ostavinsko rješenje*. U toj odluci javni bilježnik zakonski prenosi različite elemente ostavine na nasljednike (ili oporučne nasljednike).

Zainteresirane stranke mogu *podnijeti žalbu* protiv ostavinskog rješenja koje je donio javni bilježnik. O žalbi odlučuje nadležni regionalni sud. Ako nije podnesena žalba, ostavinsko rješenje postaje pravomoćno. Pravomoćno ostavinsko rješenje vjerodostojna je javna isprava kojom se potvrđuje status nasljednika (oporučnog nasljednika) koji je u njoj imenovan. Javni bilježnik po službenoj dužnosti prosljeđuje pravomoćno ostavinsko rješenje nadležnom tijelu koje vodi upisnik nekretnina (ili upisnik druge imovine).

Treba napomenuti da u slučaju pravnog spora između zainteresiranih stranaka, javni bilježnik ne može taj spor riješiti u ostavinskom postupku. Pravni sporovi mogu se rješavati samo na sudu.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

U skladu s odjeljkom 7.1. Građanskog zakonika, ostavina osobe nakon smrti oporučitelja prelazi u cijelosti na nasljednika. Mađarsko zakonodavstvo temelji se na načelu nasljeđivanja *ipso iure*. Nasljednik stječe ostavinu na temelju zakona, bez zasebnog pravnog akta (npr. izjave o prihvatanju) u trenutku smrti oporučitelja. U mađarskom zakonodavstvu ne postoji institut ostavine bez nasljednika (*hereditas iacens*). Ako postoji više nasljednika, oni stječu ostavinu razmjerno njihovim udjelima u ostavini nakon smrti oporučitelja. U trenutku smrti između njih nastaje zajedničko suvlasništvo nad imovinom.

U mađarskom zakonodavstvu postoje dvije vrste nasljedstva: posebno nasljedstvo (*legatum vindicationis*) i obvezno nasljedstvo (*legatum damnationis*).

Posebno nasljedstvo odnosi se na situaciju kada oporučitelj pokloni posebnu stavku imovine u ostavini određenom korisniku (posebnom nasljedniku) u okviru raspolaganja imovinom. Posebno nasljedstvo izravno je stjecanje prava na ostavinu. Nasljednik stječe i predmet posebne ostavine u trenutku smrti oporučitelja.

Obvezno nasljedstvo odnosi se na nasljedstvo kojim oporučitelj obvezuje svog nasljednika, u okviru raspolaganja imovinom u trenutku smrti, da pruži neku financijsku korist određenom korisniku (na primjer, da plati određeni iznos novca). Po pravnoj prirodi obvezno nasljedstvo obvezno je pravno potraživanje protiv nasljednika i ne podrazumijeva izravno stjecanje prava od oporučitelja.

S obzirom na navedeno, u skladu s mađarskim pravom nasljednici i posebni oporučni nasljednici stječu ostavinu i nasljedstvo u trenutku smrti oporučitelja. Međutim, važno je napomenuti da je, unatoč izravnom *ipso iure* stjecanju prava, u skladu s mađarskim zakonodavstvom u načelu nužno provoditi formalni pravni postupak (ostavinski postupak) u svrhe vjerodostojnog potvrđivanja nasljeđivanja.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Da. U skladu s odjeljkom 7:96 Građanskog zakonika nasljednici su odgovorni za dugove iz ostavine. Odgovornost nasljednika ograničena je na sljedeći način:

– nasljednici odgovaraju za dugove iz ostavine ponajprije imovinom ostavine („predmetima i prihodom od ostavine“) (odgovornost *cum viribus*).
– Međutim, ako predmetni ili prihodi od ostavine nisu u posjedu nasljednika u trenutku ovrhe potraživanja, u svrhe naplate potraživanja oduzima se i druga imovina nasljednika do vrijednosti nasljedstva (odgovornost *pro viribus*).

Treba napomenuti da, za razliku od drugih pravnih sustava, u mađarskom zakonodavstvu nije priznat odnos između odgovornosti nasljednika i popisa imovine. Ograničena priroda odgovornosti nasljednika proizlazi iz zakona: nasljednici ne moraju dati „izjavu o ograničenju odgovornosti“ kada prihvaćaju nasljedstvo.

U odjeljku 7:94 Građanskog zakonika propisana su potraživanja koja čine dug iz ostavine. U skladu s tim dugovi iz ostavine obuhvaćaju sljedeće:

- a) troškove pogreba oporučitelja;
- b) primjenjive troškove stjecanja ostavine, osiguranja ostavine i upravljanja ostavinom („troškovi ostavine“) te troškove ostavinskog postupka;
- c) dugove oporučitelja;
- d) obveze na temelju nužnog dijela;
- e) odgovornosti na temelju nasljedstva i oporučnih prijenosa.

Prethodno navedene kategorije dugova iz ostavine *porjedane su* hijerarhijskim redoslijedom (odjeljak 7:95 Građanskog zakonika). Dugovi se plaćaju redoslijedom utvrđenim za različite kategorije dugova iz ostavine. Ako nije moguće otplatiti sve dugove u kategoriji dugova, potraživanja se pokrivaju razmjerno u kategoriji (razmjerno relativnoj veličini potraživanja).

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Ako ostavina sadržava nekretnine, javni bilježnik po službenoj dužnosti predviđa prosljeđivanje završnog ostavinskog rješenja nadležnom tijelu za vođenje upisnika nekretnina (vidi točku 6.) kako bi se promjene koje se odnose na imovinu mogle unijeti u upisnik.

U skladu s odjeljkom 29. Zakona CXLI iz 1997. o upisu nekretnina (1997. évi CXLI. törvény az ingatlan-nyilvántartásról; „Zakon o upisu nekretnina“) prava se u načelu mogu upisati, i činjenice zabilježiti, na temelju javnih isprava, privatnih isprava pravne snage ili preslika koje je ovjerio javni bilježnik i kojima se potvrđuje stvaranje, izmjena ili prekid prava ili činjenice koja je predmet upisa, zajedno s izjavom o odobrenju upisa nositelja prava ili mogućeg nositelja prava koji će biti upisan u upisnik nekretnina kao privremeni korisnik (npr. odobrenje za upis, koje može izdati nositelj prava izdavanjem isprave s istim formalnim zahtjevima kao što je isprava na temelju koje se vrši upis).

U odjeljku 32. Zakona o upisnu nekretnina naveden je potreban sadržaj isprave potrebne za upis nekretnina:

- a) identifikacijski podaci fizičke osobe, adresa i osobni identifikacijski broj klijenta;
- b) ime, statistički broj, registrirani ured i registracijski broj suda ili trgovačkog društva organizacije koja vodi statističke brojeve; za vjerske pravne osobe registracijski broj;
- c) potpuna adresa i opis predmetne nekretnine (općina, topografski broj čestice) i predmetni vlasnički udio;
- d) detaljan opis prava ili činjenice;
- e) pravna osnova za promjenu;
- f) ugovor između predmetnih stranaka i/ili bezuvjetna ili neosporiva izjava o ovlaštenju registriranog vlasnika;
- g) izjava ugovornih stranaka o državljanstvu.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

U mađarskom zakonodavstvu nije priznat pravni institut upravitelja ostavinom (skrbnik).

Međutim, u nekim slučajevima nadležni javni bilježnik može imenovati upravitelja da izvršava određene funkcije upravitelja imovinom u ostavini. To se može dogoditi u sljedećim slučajevima:

aa) upravitelj za ostvarivanje članskih prava u poslovnim udruženjima (odjeljak 32. pododjeljak 2. Zakona o nasljeđivanju)

Ako ostavina uključuje sudjelovanje/udio poslovnog udruženja (ili zadruge), javni bilježnik može odrediti upravitelja za privremeno ostvarivanje prava koja proizlaze iz sudjelovanja/udjela. Takav se upravitelj imenuje na zahtjev udruženja (zadruga) ili druge osobe (subjekta) koji ima interes za tu operaciju.

ab) upravitelj za naplate dugovanja (odjeljak 32. pododjeljak 3. Zakona o nasljeđivanju)

Ako ostavina uključuje potraživanja, na zahtjev stranke koja ima interes u nasljedstvu javni bilježnik može imenovati upravitelja koji će naplaćivati takva potraživanja. Taj upravitelj odgovoran je za poduzimanje pravnih mjera nužnih za ovrhu potraživanja koja su dio ostavine.

Upravitelj se ne imenuje (čak ni u navedenim slučajevima) ako navedene radnje izvršava *izvršitelj oporuke*.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

U Mađarskoj se pravna pitanja koja se odnose na nasljeđivanje rješavaju u formalnom pravnom postupku (ostavinski postupak) koji provodi javni bilježnik, koji izvršava funkcije suca u postupku (vidi točku 6.).

Javni bilježnik utvrđuje po službenoj dužnosti postoji li neki unos u Nacionalni upisnik oporuka o raspolaganju imovinom nakon smrti umrle osobe i osigurava po službenoj dužnosti stjecanje raspolaganja imovinom u trenutku smrti oporučitelja ako postoje informacije da postoji raspolaganje imovinom.

U skladu s tim prema mađarskom zakonu *javni bilježnik ima zadaću i odgovornost* provoditi ostavinski postupak u cilju *izvršenja raspolaganja imovinom nakon smrti*.

U mađarskom zakonodavstvu oporučiteljima je dopušteno imenovati izvršitelja svojeg raspolaganja imovinom (oporuke). Međutim, treba naglasiti da imenovanje izvršitelja oporuke nije zamjena za ostavinski postupak. Izvršitelj oporuke ne može preuzeti odgovornosti javnog bilježnika.

Na prava i obveze izvršitelja oporuke primjenjuju se odredbe o raspolaganju imovinom nakon smrti. Ako raspolaganje ne sadržava nikakve odredbe u tome smislu, izvršitelj oporuke ima sljedeća prava i obveze (odjeljak 99. Zakona o nasljeđivanju):

- pomoći nadležnim tijelima koja sudjeluju u postupku da izrade popis imovine u ostavini,
- pokrenuti mjere sigurnosti radi zaštite ostavine tamo gdje je potrebno,
- upravljati ostavinom. U okviru svoje uloge upravljanja imovinom, izvršitelj oporuke ima sljedeća prava i obveze:
 - tražiti od nasljednika ili oporučnih nasljednika da provode odredbe oporuke,
 - isplatiti vjerovnike ostavine (djelujući u svoje ime, ali na račun ostavine),
 - privremeno ostvarivati prava vlasništva koja proizlaze iz dionica (sudjelovanje) u poslovnim udruženjima (zadrugama) koja su uključena u ostavinu,
 - izvršiti potraživanja koja su dio ostavine (djelujući u vlastito ime, ali na teret ostavine).

Međutim, prava upravljanja imovinom izvršitelja oporuke ograničena su: on ne smije preuzeti obveze u pogledu imovine iz ostavine i ne može prodavati imovinu, osim ako je svaka osoba koja ima interes za nasljeđivanje pristala na takva djela; nadalje, on ne može raspolagati imovinom besplatno na račun ostavine.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Za prava i obveze upravitelja kojeg imenuje javni bilježnik i izvršitelj oporuke, vidi točku 9.1.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Kako je prethodno navedeno (vidi točku 6.), ostavinski postupak u Mađarskoj provodi javni bilježnik. Na kraju tog postupka izdaje se formalna odluka, *ostavinsko rješenje*. U toj odluci javni bilježnik zakonski prenosi različite elemente ostavine na pojedinačne nasljednike.

Međutim, treba napomenuti da nasljednici ne stječu imovinu na temelju ostavinskog rješenja. Kako je prethodno navedeno, mađarsko zakonodavstvo temelji se na načelu *nasljeđivanja ipso iure*. Ostavina prelazi na nasljednike u trenutku smrti oporučitelja. U tom pogledu oporučno rješenje ima *deklaratorni* učinak. Kada postane pravomoćno, oporučno rješenje koje je izdao javni bilježnik ima *pravnu snagu*: to je vjerodostojna isprava kojom se trećim strankama potvrđuje status osoba koje su imenovane nasljednicima (ili oporučnim nasljednicima), osim ako sud u sudskom postupku odluči drugačije.

Posljednji put ažurirano: 20/10/2015

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Opće informacije - Malta

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s [Vijećem javnih bilježnika Europske unije \(CNUE\)](#).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

Raspolaganje imovinom nakon nečije smrti može se izvršiti na tri načina: (a) oporukom – koja može biti zajednička, poznata kao *unica carta*, oporuka supruga i supruge – ili (b) tajnom oporukom koju je oporučitelj pohranio na sudu ili kod javnog bilježnika ili ako nema takvih oporuka (c) raspolaganje imovinom obavlja se u skladu sa zakonom (nasljeđivanje *na temelju zakona*).

U oporuci se može raspolagati cijelom imovinom ili njezinim dijelom. Imovinom koja nije obuhvaćena oporukom raspolaže se u skladu sa zakonom. Oporuke mogu uključivati raspolaganje univerzalnim aktom kojim oporučitelj može svu svoju imovinu ostaviti jednoj ili više osoba (koje se nazivaju nasljednicima) i raspolaganje jedinstvenim aktom pri čemu se osobe koje nasljeđuju u skladu s tim aktom nazivaju legatari.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Petnaest dana od datuma oporuke javni bilježnik sastavlja obavijest o upisu i upisuje oporuku kod ravnatelja javnog upisnika. Tajne oporuke oporučitelj može iznijeti pred sudom ili sucem pojedincem na Građanskom sudu za izvanparnične postupke: mogu se iznijeti i osobno javnom bilježniku koji ima četiri radna dana od datuma iznošenja za podnošenje oporuke na čuvanje upravitelju sudske pisarnice pri Građanskom sudu za izvanparnične postupke.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

U Građanskom zakonu spominje se nužni dio. On se odnosi na pravo nadživjelog supruga ili supruge da iz ostavine umrle osobe izdvoji dio koji je zakonom propisan za potomke umrle osobe. U skladu s odjeljkom 616. Zakona, nužni dio izdvojen za djecu – bez obzira jesu li začeta ili rođena u braku, začeta ili rođena izvan braka ili posvojena – iznosi jednu trećinu vrijednosti ostavine ako umrla osoba nema više od četvero djece i polovicu vrijednosti ostavine ako ima petero ili više djece.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Ako oporuke nema, nije valjana, nasljednici ne žele naslijediti ili ne mogu naslijediti ili nema prava podijele među nasljednicima, vrši se nasljeđivanje na temelju zakona.

U tom slučaju nasljedstvo se u skladu sa zakonom prenosi na potomke, pretke, srodnike u pobočnoj lozi, suprugu ili supruga umrle osobe i maltešku vladu.

U tom slučaju nasljeđivanje se vrši ovisno o blizini srodstva, koja se utvrđuje brojem generacija. Ako umrlu osobu nisu nadživjele osobe koje imaju pravo na nasljedstvo, ono prelazi na maltešku vladu.

U slučaju nasljeđivanja na temelju zakona, nasljedstvo ne prelazi na osobe koje su spriječile umrlu osobu da sastavi oporuku prijevornim ili nasilnim sredstvima te se stoga smatra nesposobnom ili nedostojnom primiti nasljedstvo.

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

Malteški sudovi imaju opću nadležnost odlučivati o sporovima koji se odnose na nasljeđivanje. Ostavinski sud ima posebnu nadležnost u određenim okolnostima kada se nasljednici ne slažu oko toga kako podijeliti nasljedstvo.

U načelu se kada nema neslaganja ili sporova oko nasljedstva angažiraju javni bilježnici i odvjetnici.

Svaka zainteresirana osoba može se obratiti i Građanskom sudu za izvanparnične postupke te tražiti izdavanje naloga o otvaranju nasljedstva u svoju korist.

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nasljedstva?

Upravitelj sudske pisarnice i javni bilježnici

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju legata?

Upravitelj sudske pisarnice i javni bilježnici

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nužnog dijela nasljedstva?

Upravitelj sudske pisarnice i javni bilježnici

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)*

Nasljeđivanje započinje kada se zainteresirana osoba obrati javnom bilježniku ili odvjetniku i potomji izvrši istraživanje u javnom upisniku, za javne oporuke, i na sudu, za tajne oporuke. Nakon tog postupka otvara se nasljeđivanje: tada javni bilježnik ili odvjetnik utvrđuju nasljednike i legatere, ako ih ima, i obavješćuju ih o rezultatima istraživanja. Imovina se tada dijeli u skladu s voljom oporučitelja. Ako umrla osoba nije ostavila oporuku, imovina se dijeli u skladu sa zakonom.

Ako se nasljednici slože, pokretna i nepokretna imovina može se prodati i prihod se dijeli između nasljednika u skladu s omjerima navedenima u oporuci.

U slučaju spora, na primjer u vezi s vjerodostojnošću oporuke ili raspodjelom nasljedstva, nasljednik koji je postavio pitanje može pokrenuti spor pred prvostupanjskim građanskim sudom ili ostavinskim sudom.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

Nasljedstvo se otvara u trenutku smrti, ili na dan kada presuda kojom se osoba o čijem je nasljedstvu riječ proglašava umrlom zbog dugotrajne odsutnosti postane *res judicata*.

Nitko ne mora prihvatiti nasljedstvo koje mu pripada. Prihvaćanje može biti izričito ili implicitno. Prihvaćanje je implicitno ako nasljednik poduzme radnju koja upućuje na njegovu namjeru da prihvati nasljedstvo, a izričito je ako on prihvati status nasljednika u javnom aktu ili u privatnoj pisanoj ispravi. S druge strane, odricanje se ne može pretpostaviti.

U slučaju legata, legatar ima pravo, od datuma smrti oporučitelja, tražiti od nasljednika posjed stvari koja je ostavljena u nasljedstvo.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Da, nasljednici su odgovorni za dugove umrle osobe u omjeru i na način koji je utvrdio oporučitelj. Ako oporučitelj umre bez oporuke ili ako ne predvidi plaćanje dugova, nasljednici plaćaju dugove razmjerno njihovu udjelu u nasljedstvu. Svaki nasljednik osobno je odgovoran za dugovanja iz nasljedstva. Ako jedan od nasljednika posjeduje imovinu koja je stavljena pod hipoteku za osiguranje duga, on je u odnosu na tu imovinu odgovoran za cijeli dug. Ako je jedan nasljednik zbog takve hipoteke platio više zajedničkog duga nego što mu pripada, on ima pravo na odštetu od drugih nasljednika u skladu s njihovim dijelovima nasljedstva.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

U zakonu o nasljeđivanju ne postoji obveza nasljednika da upisuju nepokretnu imovinu koju su naslijedili. Međutim, u skladu sa Zakonom o pristojbama za isprave i prijenose, osoba koja nasljeđuje nepokretnu imovinu mora u javni upisnik upisati izjavu *causa mortis*. Ta izjava sadržava datum, podatke o umrloj osobi i o nasljedniku/legataru, datum i mjesto smrti, opis nasljeđene ostavine, akt o prijenosu, vrijednost nepokretne imovine, mjesto gdje je dana izjava i potpise osobe koja je dala izjavu i javnog bilježnika.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

Imenovanje upravitelja nije obavezno.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Nasljednik ili izvršitelj ostavine.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Upravitelj ili izvršitelj ostavine sastavlja popis imovine nasljedstva. On će ostvarivati i promicati prava na to nasljedstvo odgovaranjem na tužbene zahtjeve protiv nasljedstva, upravljat će novcem uključenim u nasljedstvo, uz obvezu uplate, ili novcem od prodaje pokretne ili nepokretne imovine i izvješćivati predmetnu osobu.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

U načelu se ne izdaju isprave kao dokaz statusa i prava korisnika jer se nasljedstvo automatski prenosi nakon smrti. Međutim, svaka zainteresirana osoba može se obratiti Građanskom sudu za izvanparnične postupke i tražiti izdavanje naloga o otvaranju nasljedstva u njegovu korist.

Posljednji put ažurirano: 06/03/2017

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevođe je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Opće informacije - Nizozemska

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s [Vijećem javnih bilježnika Europske unije \(CNUE\)](#).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

Osim u određenim posebnim slučajevima (članci 4:97-107 Građanskog zakonika (*Burgerlijk Wetboek*)), oporuka se može sastaviti samo u obliku javnobilježničke isprave ili rukom napisane izjave namjere predane na čuvanje javnom bilježniku (članak 4:94 Građanskog zakonika). Ne prihvaćaju se oporuke koje je sastavilo dvoje ili više oporučitelja (članak 4:93 Građanskog zakonika). Ne prihvaćaju se ni sporazumi o budućoj ostavini. U skladu s člankom 4:4 stavkom 2. Građanskog zakonika, sporazumi o raspolaganju, potpunom ili djelomičnom, ostavinom koja još nije prenesena smatraju se ništavima.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Javni bilježnik koji je sastavio oporuku mora registrirati te informacije prvog sljedećeg radnog dana u Središnjem registru oporuka (CTR).

Vidi i sljedeće: <http://www.centraaltestamentenregister.nl/>. Informacije o čuvanju, registriranju i pretraživanju oporuka dostupne su i na *web*-mjestu Europske mreže registara oporuka (ENRWA) u odjeljku o bitnim informacijama. <http://www.arert.eu/>

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

Samo potomci preminule osobe (djeca, ili ako su djeca već umrla, njihova djeca) imaju pravo na nužni dio. Ni bračni drug ni preci preminule osobe nemaju pravo na nužni dio. Iznos nužnog dijela odgovara polovini ostavine, vidjeti članak 4:64 Građanskog zakonika. Ako potomak zatraži svoj nužni dio, više ga se neće smatrati nasljednikom nego vjerovnikom.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Ako oporuka ne postoji, za različite su scenarije primjenjiva sljedeća načela:

Ako preminula osoba nije bila u braku i nije imala djece, roditelji, braća i sestre u pravilu nasljeđuju jednake dijelove, pri čemu svaki roditelj nasljeđuje barem četvrtinu.

Ako preminula osoba nije bila u braku, ali je imala djecu, ostavina se ravnomjerno dijeli među djecom.

Ako je preminulu osobu nadživio bračni drug, ali nije imala djece, posljednji preživjeli bračni drug nasljeđuje cjelokupnu ostavinu.

Ako su preminulu osobu nadživjeli bračni drug i djeca, ta djeca i bračni drug nasljeđuju jednake dijelove, ali preživjeli bračni drug raspolaže ostavinskom masom. Ostavina se likvidira u ime bračnog druga. Svako će dijete, u svojstvu nasljednika, imati zakonsko pravo na novčano potraživanje od preživjelog bračnog druga. Novčano potraživanje odgovara udjelu tog djeteta u ostavini. Potraživanje je izvršivo ako preživjeli bračni drug proglašio stečaj ili je u postupku restrukturiranja dugovanja (vidjeti i Zakon o restrukturiranju duga fizičkih osoba (*Wet schuldsanering natuurlijke personen*) ili ako umre (članak 4:13 Građanskog zakonika).

Isto je postupanje s bračnim drugovima i registriranim partnerima.

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nasljedstva?

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju legata?

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nužnog dijela nasljedstva?

Javni bilježnik u Nizozemskoj nadležno je tijelo kad je riječ o nasljednom pravu. Stranke mogu odabrati javnog bilježnika neovisno o posljednjem mjestu prebivališta preminule osobe.

Nasljednik ima tri mogućnosti. Ako želi jednostavno prihvatiti nasljedstvo, može to učiniti, prešutno ili izričito, bez poduzimanja posebnih radnji. Posljedica prihvaćanja nasljedstva ta je da nasljednik osobno preuzima svu odgovornost za dugovanja u okviru ostavine. Međutim, nasljednik može svoju odgovornost ograničiti izričitim prihvaćanjem nasljedstva uz uvjet da dugovanja u okviru ostavine nisu veća od koristi koja se njome može ostvariti. Ako se nasljednik želi odreći prava na nasljedstvo ili ga prihvatiti uz uvjet da dugovanja nisu veća od koristi koja se njome može ostvariti, o tome mora dostaviti izjavu sudu. U potonjem slučaju, sud utvrđuje rok za prihvaćanje nasljedstva.

Legate je moguće prihvatiti ili odbiti bez ikakvih posebnih postupaka. U skladu s nizozemskim pravom, za legate nije moguće ograničeno prihvaćanje.

Zakonski nasljednik može se odreći svojeg prava na nužni dio jednostavnim nepreuzimanjem tog udjela. Tim se zakonom ne predviđaju posebne izjave za tu svrhu. Ako se zakonski nasljednici odreknu svojih nužnih dijelova, to je moguće navesti u izjavi.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)*

U većini slučajeva, a posebno ako je riječ o bračnom ugovoru ili oporuci, za likvidaciju ostavine najprikladnije je zatražiti usluge javnog bilježnika. Svaki nasljednik ili izvršitelj oporuke, ako postoji, može zatražiti usluge javnog bilježnika u Nizozemskoj. Stranke mogu odabrati javnog bilježnika neovisno o posljednjem mjestu prebivališta preminule osobe. Javni bilježnik pomoći će nasljednicima u raspolaganju ostavinom. Utvrdit će tko su nasljednici, a zatim provjeriti postoji li oporuka te savjetovati korisnike o tome trebaju li prihvatiti nasljedstvo ili bi bilo bolje odbiti ga. Sastavlja i popis ostavine te način njezine raspodjele. Može im pomoći i s izvršavanjem njihovih obveza u pogledu poreza. Samo u nekoliko situacija sud ima ulogu u likvidaciji nasljedstva. Do toga može doći ako se osporava likvidacija ostavine ili ako jedan od nasljednika (na primjer ako je riječ o maloljetnoj osobi) nije u mogućnosti brinuti o svojim interesima.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

U Nizozemskoj ne postoje odredbe o sudskim postupcima u tom pogledu. Međutim, postoji instrument, izjava o nasljeđivanju (*Verklaring van Erfrecht*), vidi članak 4:188 Građanskog zakonika, koji izdaju nizozemski javni bilježnici (vidjeti članak 3:31 Građanskog zakonika) svim uključenim strankama, a posebno nasljednicima. Izvršitelj oporuke može isto tako zatražiti izjavu o nasljeđivanju. U izjavi o nasljeđivanju javni bilježnik, na temelju svojih ovlasti, imenuje osobe koje imaju pravo na nasljedstvo, navodi njihove udjele u nasljedstvu i, ako je primjenjivo, ime izvršitelja. Izjavom o nasljedstvu nasljednici/izvršitelj mogu se identificirati dužnicima u okviru ostavine te će moći dobiti pristup stanjima bankovnih računa itd. Javnobilježnička isprava potrebna je za prijenos nekretnina ili prava na nekretninu jednom od nasljednika.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Ako je nasljednik bezuvjetno prihvatio nasljedstvo, snosi punu odgovornost za dugovanja preminuloga (članak 4: 182. Građanskog zakonika). Ako se nasljedstvo prihvaća podložno popisu ostavine, nasljednik je odgovoran za dugovanja samo ako su obuhvaćena koristima iz ostavine te nije osobno odgovoran.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Izjava o nasljeđivanju može se upisati u registar nekretnina. Zasebna javnobilježnička isprava potrebna je za prijenos prava na nekretninu ili prava na nekretnini.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

U nizozemskom pravu nije predviđeno obvezno imenovanje upravitelja ostavinom.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Oporučitelj u svojoj oporuci može odrediti izvršitelja koji može likvidirati ostavinu. U slučaju prihvaćanja podložnog popisu ostavine, sud može imenovati posebnog upravitelja.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Izvršitelj imenovan u oporuci uobičajeno ima ograničene ovlasti, u skladu s člankom 4:144 Građanskog zakonika. Može upravljati ostavinom i namirivati dugovanja povezana s ostavinom. Oporučitelj izvršitelju može dodijeliti više prava, na primjer pravo prijena imovine iz ostavinske mase bez dopuštenja nasljednika. Ako je izvršitelj imenovan posebnim izvršiteljem (upraviteljem koji likvidira ostavinu), može prenijeti ostavinu i donijeti sve odluke u pogledu podjele ostavinske mase.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu snagu?

Nasljednici mogu sastaviti dokument o podjeli, u obliku javnobilježničke isprave. To je obvezno ako nasljednik nije pravno sposoban (jer je maloljetna osoba ili osoba pod starateljstvom ili upravljanjem). Javnobilježnička isprava potrebna je za prijenos nekretnina ili prava na nekretnini u Nizozemskoj, vidjeti prethodni odgovor na sedmo pitanje. U svim drugim slučajevima nije potrebno sastavljanje dokumenta o ostavini. Izjava o nasljeđivanju dostatna je za prijenos imovine poput bankovnih računa i druge pokretne imovine.

Posljednji put ažurirano: 01/10/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Izvorna jezična inačica ove stranice [de](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutačno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici već su prevedeni.

Opće informacije - Austrija

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s [Vijećem javnih bilježnika Europske unije \(CNUe\)](#).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

Kod izrade oporuke treba voditi računa o posebnim formalnim zahtjevima. U austrijskom pravu priznate su sljedeće vrste oporuka:

javna oporuka koju je sastavio javni bilježnik ili sud,

vlastoručna (holografska) oporuka koju oporučitelj mora u cijelosti sam vlastoručno napisati i potpisati,

pisana oporuka (oporuka koja ju je rukom ili strojno napisao netko drugi, a ne oporučitelj), koja se mora sastaviti u nazočnosti tri svjedoka.

Ugovor o nasljeđivanju (odjeljci 1249. i dalje austrijskog Općeg građanskog zakona (*Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch – ABGB*)) mogu sklopiti samo bračni partneri ili parovi koji su zaručeni i stvarno se vjenčaju, a on mora biti u obliku javnobilježničke isprave (u skladu s odjeljkom 1.(1a) Zakona o javnobilježničkim ispravama (*Notariatsaktsgesetz*)); obvezna je nazočnost dvaju svjedoka ili drugog javnog bilježnika. Prema ugovoru o nasljeđivanju, koji mora zadovoljavati zahtjeve valjanosti za oporučna raspolaganja *mortis causa*, ne može se raspolagati s više od tri četvrtine ostavine. U tom kontekstu registrirani partneri imaju ista prava kao bračni partneri i zaručnici (odjeljak 1217. austrijskog Općeg građanskog zakona).

Zajedničku oporuku mogu sastaviti samo bračni partneri ili registrirani partneri (odjeljci 583. i 1248. austrijskog Općeg građanskog zakona). Napomena: institucija „registriranog partnerstva“ dostupna je samo osobama istog spola.

Darovnice *donationes mortis causa* [darovanje osobne imovine nekoga tko očekuje da će u skoroj budućnosti umrijeti, a koje stupa na snagu tek nakon smrti donatora] uređene su odjeljkom 956. austrijskog Općeg građanskog zakona. Takve su darovnice moguće samo temeljem nasljedstva/ostavine ili ugovora koji mora biti u obliku javnobilježničke isprave.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Oporuke, ugovori o nasljeđivanju i svi ugovori kojima se odriče od prava na nasljeđivanje obveznog/zakonskog dijela mogu se upisati u austrijski Središnji registar oporuka (odjeljak 140.b austrijskog Zakona o javnom bilježništvu (*Notariatsordnung*) ako su pohranjeni kod javnog bilježnika, suda ili odvjetnika. Tim elektroničkim direktorijem upravlja austrijska komora javnih bilježnika (*Österreichische Notariatskammer*) i on je jedini upisnik oporuka koji je zakonski uređen. Sudovi i javni bilježnici moraju upisati postojanje takvih isprava u upisnik (odjeljak 140.c pododjeljak 2. austrijskog Zakona o javnom bilježništvu). Isprave se upisuju kako bi ih bilo lakše pronaći tijekom ostavinskog postupka.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

Obvezni dio (kojim se ograničava stupanj oporučne slobode) iznosi polovicu zakonskog dijela koji pripada potomcima umrle osobe i, ako nema potomaka, jednu trećinu zakonskog dijela koji pripada rođacima po uzlaznoj liniji. Obvezni dio za nadživjele bračne partnere ili registrirane partnere polovica je njihovog zakonskog dijela. Ako obvezni nasljednik nikada nije imao bliske obiteljske veze s umrlom osobom, obvezni dio može se smanjiti.

Korisnici obveznog dijela imaju pravo odreći se svog obveznog dijela prije stjecanja nasljedstva sklapanjem ugovora (javnobilježničke isprave) s budućim oporučiteljem.

Obvezni dio novčano je potraživanje na razmjerni udio u vrijednosti ostavine.

Pravo na obvezni dio mora se ostvarivati na sudu u roku od tri godine (odjeljak 1487. austrijskog Općeg građanskog zakona). Zastara počinje teći čim je izdana isprava o prihvaćanju u skladu s odjeljkom 152. Zakona o neparničnom postupku (*Außenstreitgesetz – AußStrG*).

Moguće se odreći od obveznog dijela dok je oporučitelj još uvijek živ. Odricanje mora biti u obliku javnobilježničke isprave ili službene sudske isprave (odjeljak 551. austrijskog Općeg zakona o građanskom postupku).

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Ako umrla osoba nije bila oženjena ili udata i nije imala djece, jednake dijelove nasljeđuju njezini roditelji. Ako su roditelji umrli prije umrle osobe, nasljeđuju braća i sestre umrle osobe.

Ako je umrla osoba bila neoženjena ili neudata, ali su ju nadživjela djeca, djeca nasljeđuju jednake dijelove.

Ako je umrlu osobu nadživio bračni partner, ali nisu imali djece, nadživjeli bračni partner postaje jedini nasljednik ako nema nadživjelih roditelja, braće i sestara ili djeđova i baka.

Ako su umrlu osobu nadživjeli bračni partner i djeca, bračni partner dobiva jednu trećinu ostavine, a ostatak se jednako dijeli među djecom.

Na registrirane partnere primjenjuju se jednaka pravila o nasljeđivanju kao na bračne partnere. Neregistrirani partner (partner s kojim se zajednički živi) nasljeđuje iz ostavine samo ako postoji oporučno raspolaganje u tom smislu. Međutim, nadživjeli neregistrirani partner zaštićen je austrijskim Zakonom o stanarskom pravu i austrijskim Zakonom o suvlasništvu stanova (*Wohnungseigentumsgesetz*). Ako su umrla osoba i njegov ili njezin neregistrirani partner zajednički vlasnici stana (kooperativno vlasništvo stana), udio umrle osobe pripada nadživjelom partneru.

Ako umrlu osobu nisu nadživjeli bračni partner ili djeca, nasljedno pravo pripada roditeljima umrle osobe i njihovim potomcima (braći i sestrama umrle osobe) (odjeljak 735. i 736. austrijskog Općeg građanskog zakona).

Ako su umrlu osobu nadživjela djeca, ali ne i bračni partner, njegova ili njezina djeca nasljeđuju jednake dijelove (odjeljak 732. austrijskog Općeg građanskog zakona).

Ako su umrlu osobu nadživjeli bračni partner i djeca, bračni partner nasljeđuje jednu trećinu ostavine i povlašteno nasljedstvo na dijelove kućanstva u skladu sa zakonom. Dvije trećine ostavine dijele se jednako između djece umrle osobe (odjeljak 757. austrijskog Općeg građanskog zakona).

Registrirani partneri imaju ista prava kao bračni partneri (odjeljak 537.a austrijskog Općeg građanskog zakona). Napomena: Institucija „registriranog partnerstva“ dostupna je samo osobama istog spola.

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

Okružni sud (*Bezirksgericht*); sudski povjerenik (javni bilježnik) kao tijelo suda.

Mjesnu i stvarnu nadležnost ima okružni sud u posljednjem mjestu prebivališta umrle osobe (posljednje mjesto stanovanja, uobičajeno prebivalište) (odjeljak 105. austrijskog Zakona o sudskoj nadležnosti (*Jurisdiktionsnorm – JN*) i odjeljci 65. i 66. austrijskog Zakona o sudskoj nadležnosti). U svrhe provedbe postupka, okružni sud oslanja se na usluge javnog bilježnika koji djeluje kao sudski povjerenik (odjeljak 1. Zakona o sudskom povjereniku (*Gerichtskommissärsgesetz, GKG*)).

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nasljedstva?

Okružni sud; sudski povjerenik (javni bilježnik) kao tijelo suda.

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju legata?

Okružni sud; sudski povjerenik (javni bilježnik) kao tijelo suda.

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nužnog dijela nasljedstva?

Okružni sud; sudski povjerenik (javni bilježnik) kao tijelo suda.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)*

Postupak nasljeđivanja (ili ostavinski postupak (*Verlassenschaftsverfahren*)) pokreće okružni sud nakon službene objave stjecanja nasljedstva. Nadležni okružni sud je sud u okrugu u kojem se nalazilo posljednje mjesto stanovanja umrle osobe ili njezino uobičajeno prebivalište. Postupak vodi javni bilježnik u ulozi sudskog povjerenika te on završava sudskim nalogom.

Ostavinski postupak mora se službeno pokrenuti čim sud postane svjestan smrti (odjeljak 143. stavak 1. Zakona o izvanparničnom postupku (*Außerstreitgesetz, AußStrG*)).

Sudski povjerenik utvrđuje nasljednike u okviru sudskog ostavinskog postupka (odjeljak 797. austrijskog Općeg građanskog zakona).

Sudski povjerenik (odjeljak 1. stavak 2., podstavak 2.b i odjeljak 2. stavak 2. Zakona o sudskim povjerenicima) sastavlja inventar ostavine ako je podnesena izjava o uvjetnom prihvatanju nasljedstva [kojom se ograničava odgovornost nasljednika na vrijednost imovine koju će dobiti iz ostavine]; ako postoje osobe koje imaju pravo na obvezni dio; ako su neke osobe maloljetnici ili iz nekog drugog razloga moraju imati zakonskog zastupnika; ako je izdano odobrenje za odvajanje nasljedstva od imovine nasljednika; ako se mora uzeti u obzir nasljeđivanje daljnjeg nasljednika ili ako je uspostavljena privatna zaklada; ako postoji mogućnost da će ostavina pripasti državi jer nema nasljednika; ili ako je to zatražila ovlaštena osoba ili skrbnik ostavine (odjeljak 165. Zakona o neparničnom postupku).

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

Nitko nema pravo po vlastitom nahođenju uzeti u posjed nasljedstvo. Ono se mora službeno predati kako bi ga nasljednik mogao zakonski posjedovati, a taj se postupak naziva „prijenosom imovine“ (*Einantwortung*), na temelju naloga ostavinskog suda (*Abhandlungsgerecht*) (odjeljak 797. austrijskog Općeg građanskog zakona i odjeljak 177. Zakon o izvanparničnom postupku). Imovinu je moguće prenijeti tek po okončanju ostavinskog postupka i kada odgovarajuće osobe dostave izjavu o prihvatanju nasljedstva kao dokaz svog nasljednog prava. Čak i u slučaju nekretnina, vlasništvo se prenosi u trenutku prijensa imovine, odnosno, prije nego što je novi vlasnik unesen u zemljišne knjige. Međutim, ako nasljednici ne podnesu zahtjev za upis u zemljišne knjige u razumnom roku, sudski povjerenik dužan je taj zahtjev podnijeti umjesto njih.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Nasljednici odgovaraju za dugove umrle osobe svojom ukupnom imovinom. Međutim, ako je izrađen inventar, odgovorni su samo do vrijednosti nasljedstva.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Zemljišnoknjižnom sudu treba dostaviti dokument koji služi kao dokaz stjecanja (*Grundbuchgericht*). Nasljednici moraju dostaviti nalog za prijenos, a primatelji nasljedstva službenu potvrdu. Osim toga, može biti nužno dostaviti potvrdu o plaćenom porezu i, ovisno o zakonu predmetne pokrajine, posebnu dozvolu izdanu u skladu sa zakonodavstvom kojim su uređene transakcije nekretnina i, ako je primjenjivo, dokaz o državljanstvu primatelja.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

Nije nužno imenovati upravitelja.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Nasljednik koji u trenutku prihvatanja nasljedstva može u dovoljnoj mjeri dokazati da ima nasljedno pravo može upotrebljavati naslijeđenu imovinu, njome upravljati i predstavljati ju, osim ako je ostavinski sud predvidio drugačije (*Verlassenschaftsgericht*); ako se to primjenjuje na više od jedne stranke, sve stranke zajednički ostvaruju to pravo, osim ako se dogovore drugačije (odjeljak 810. stavak 1. austrijskog Općeg građanskog zakona).

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Izvršitelj ima sporednu ulogu u austrijskom ostavinskom postupku. To ovisi o tome kako sud rješava ostavinske postupke i o položaju sudskog povjerenika koji osigurava provođenje želja umrle osobe. U skladu s odjeljkom 816. austrijskog Općeg građanskog zakona, umrlo osoba može oporučnim raspolaganjem odrediti osobu odgovornu za izvršavanje njezinih posljednjih želja. Opseg dužnosti te osobe definiran je oporučnim raspolaganjem i obuhvaća sve radnje od praćenja ispunjuje li nasljednik određene uvjete i dijeli li ostavinu ispravno do upravljanja ostavinom.

Ako je organiziran usmeni postupak kao dio postupka pozivanja vjerovnika ostavine (odjeljci 813. do 815. austrijskog Općeg građanskog zakona), sudski povjerenik mora najaviti datum tog postupka i izvršitelju poslati sudski poziv (odjeljak 174. Zakona o neparničnom postupku).

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Sudski povjerenik mora korisnicima na zahtjev izdati službenu potvrdu kao dokaz svoje ovlasti za zastupanje (odjeljak 172. Zakona o izvanparničnom postupku).

Kada su konačno utvrđeni nasljednici i njihovi udjeli i dostavljeni dokazi da su ispunjeni ostali zahtjevi, sud mora nasljedstvo prenijeti na nasljednike (odjeljak 177. Zakona o izvanparničnom postupku: nalog za prijenos). Službena preslika naloga za prijenos s potvrdom o nemogućnosti poništenja dovoljna je za deblokadu sredstava u kreditnim institucijama (odjeljak 179. Zakona o izvanparničnom postupku).

Posljednji put ažurirano: 16/10/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Izvorna jezična inačica ove stranice nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici već su prevedeni.

Opće informacije - Poljska

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s [Vijećem javnih bilježnika Europske unije \(CNUE\)](#).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

U skladu s poljskim zakonodavstvom, imovinom se nakon smrti može raspolagati samo u obliku oporuke. Međutim, zabranjene su zajedničke oporuke.

Prihvataju su sljedeći oblici oporuka:

holografska oporuka koju je u cijelosti napisao, datirao i potpisao oporučitelj,

javnobilježnička oporuka koju sastavlja javni bilježnik u obliku javnobilježničkog akta,

oporuka izjavljena usmeno u nazočnosti dvaju svjedoka pred gradonačelnikom općine (*wójt*) (gradonačelnik grada (*burmistrz*) ili čelnikom gradske uprave (*prezydent miasta*));

usmena oporuka (koju može izjaviti samo osoba kojoj predstoji neizbježna smrt ako je nemoguće ili vrlo teško sastaviti oporuku na prethodno opisane načine) izjavljena u nazočnosti triju svjedoka.

U pogledu sporazuma o nasljeđivanju, prihvaćaju se samo sporazumi o odricanju od nasljedstva. Takav sporazum mogu sklopiti budući oporučitelj i zakonski zastupnik te se smatra valjanim samo ako je u obliku javnobilježničke isprave.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Oporuka ne mora biti registrirana da bi bila valjana. Oporuke sastavljene u obliku javnobilježničkog akta ili pohranjene kod javnog bilježnika mogu se registrirati u Nacionalnom vijeću javnih bilježnika (*Krajowa Rada Notarialna*).

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

U skladu s poljskim zakonodavstvom oporučitelj ima neograničenu slobodu pri imenovanju svojeg nasljednika. Pravom na nužni dio ne ograničava se sloboda oporučitelja da raspolaze svojom imovinom već se štite interesi oporučiteljevih najbližih srodnika i bračnog druga koji imaju pravo na određeni iznos novca.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Sljedeća se pravila primjenjuju ako nema oporuke:

Ako umrla osoba nije bila vjenčana i nije imala djece, nasljeđuju njezini roditelji. Ako je jedan od roditelja pokojan u trenutku otvaranja nasljedstva, dio tog roditelja dijeli se na jednake dijelove među oporučiteljevom braćom i sestrama. Ako je netko od braće ili sestara oporučitelja umro prije otvaranja nasljedstva i ostavio potomke, potomci dijele njegov dio na jednake dijelove. Ako nema braće i sestara ili njihovih potomaka, cijelo se nasljedstvo dijeli na jednake dijelove među djedovima i bakama oporučitelja. Ako su baka ili djed pokojni u trenutku otvaranja nasljedstva, dio koji pripada tom djedu ili baki nasljeđuju njegovi ili njezini potomci. Ako baka ili djed koji su umrli prije otvaranja nasljedstva nemaju potomke, njegov ili njezin dio dijeli se na jednake dijelove među ostalim bakama ili djedovima. Ako nema srodnika koji imaju pravo na nasljedstvo u skladu sa zakonom, nasljedstvo prelazi na općinu oporučiteljeva posljednjeg prebivališta. Ako se ne može utvrditi gdje je bilo posljednje oporučiteljevo prebivalište u Poljskoj ili ako je oporučitelj boravio u inozemstvu, nasljedstvo prelazi na državnu riznicu.

Ako umrla osoba nije bila vjenčana, ali je ostavila djecu, nasljeđuju samo ta djeca.

Ako umrla osoba za sobom ostavi bračnog druga, taj bračni drug postaje jedini nasljednik ako nema drugih potomaka, roditelja, braće i sestara ili potomaka braće i sestara.

Ako umrla osoba za sobom ostavi bračnog druga i djecu, nasljedstvo se dijeli među njima na jednake dijelove. Međutim, bračni drug ne može dobiti manje od četvrtine nasljedstva. Ako umrla osoba ostavi za sobom bračnog druga s kojim je imala uspostavljeno zakonsko zajedničko vlasništvo, nadživjeli bračni drug dobiva pola zajedničke imovine za raskid zajedničkog vlasništva, a druga polovina dio je nasljedstva umrle osobe.

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

Podnositelj zahtjeva trebao bi se obratiti javnom bilježniku ili nadležnom sudu u mjestu posljednjeg prebivališta oporučitelja.

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nasljedstva?

Izjava o odricanju od nasljedstva ili o prihvaćanju nasljedstva podnosi se sudu koji je nadležan u mjestu prebivališta ili boravišta osobe koja podnosi izjavu, ili javnom bilježniku. U slučaju osoba koje imaju prebivalište u inozemstvu, takve izjave mogu primati konzuli.

Nadležna tijela navedena u prethodnom pitanju.

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju legata?

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nužnog dijela nasljedstva?

Nema rezervi u skladu s poljskim zakonodavstvom. Međutim, može se tražiti plaćanje nužnog dijela, odnosno odgovarajućeg iznosa novca. Ne podnose se izjave o odricanju od nužnog dijela ili o prihvaćanju nužnog dijela.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)*

Osoba koja želi pribaviti ispravu kojom se potvrđuje njegov ili njezin položaj nasljednika može podnijeti zahtjev za izdavanje sudske izjave o stjecanju nasljedstva ili ishoditi od javnog bilježnika ovjereni akt kojim se potvrđuje nasljeđivanje. Ako ima nekoliko nasljednika, ostavinu na njihov zahtjev može raspodijeliti sud u postupku za raspodjelu ostavine ili javni bilježnik na temelju sporazuma o raspodjeli ostavine u obliku javnobilježničke isprave.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

U skladu sa zakonom osoba postaje nasljednik ili legatar nakon otvaranja nasljedstva (međutim, moguće se odreći od nasljedstva).

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Nasljednik u načelu snosi neograničenu odgovornost za dugove umrle osobe. Nasljednik može ograničiti svoju odgovornost u tom pogledu prihvaćenjem nasljedstva na temelju popisa imovine. U tom slučaju nasljednik bi trebao dati odgovarajuću izjavu pred javnim bilježnikom ili nadležnim sudom u roku od šest mjeseci od datuma kada je saznao za nasljedstvo. Nasljednici su zajednički odgovorni za dugove umrle osobe.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Da bi mogao nepokretnu imovinu koja je dio nasljedstva upisati u zemljišne knjige, nasljednik mora, u pravilu, dostaviti dokumente kojima se dokazuje njegov status nasljednika, odnosno sudsku izjavu kojom se potvrđuje stjecanje nasljedstva ili javnobilježničku ispravu o nasljedstvu.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

Prvo, u skladu s poljskim zakonodavstvom, upravitelj ostavine može se imenovati po službenoj dužnosti ili na zahtjev kada, iz nekog razloga, postoji opasnost da ostavina neće biti raspodijeljena kako je predviđeno. U tu svrhu zainteresirana strana trebala bi dostaviti zahtjev sudu nadležnom za imovinu oporučitelja da dokaže da je nasljednik ili legatar ili da ima pravo na nužni dio. Zahtjev može podnijeti i izvršitelj oporuke, suvlasnik imovine, osoba koja je zajednički nositelj oporučiteljevih prava, vjerovnik s pisanim dokazom o oporučiteljevu dugu ili porezna uprava.

Drugo, u slučaju nasljedstva koje nije preuzeto, sud po službenoj dužnosti ili na zahtjev imenuje upravitelja ostavine.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Oporučitelj može u svojoj oporuci imenovati izvršitelja koji će upravljati imovinom nakon oporučiteljeve smrti.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Izvršitelj oporuke trebao bi upravljati ostavinom, otplatiti dugove koji su dio ostavine, a posebice izvršavati ostavštinu i upute te nakon toga raspodijeliti ostavinu među nasljednicima u skladu s oporukom i primjenjivim zakonodavstvom, u svakom slučaju, odmah nakon zaključenja ostavine.

Izvršitelj može pokrenuti sudski postupak i može biti tuženik u sudskom postupku u vezi s upravljanjem ostavinom, njezinim organiziranim dijelom ili određenom imovinom. On može pokrenuti sudski postupak u vezi s pravima koja proizlaze iz nasljedstva i može biti tužen u pitanjima koja se odnose na dugove koji su dio nasljedstva.

Izvršitelj bi trebao isporučiti predmet posebne ostavštine osobi kojoj je ostavljena ta ostavština.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Osoba koja je zakoniti nasljednik mora dostaviti preslike odgovarajućih dokumenata o građanskom statusu kao dokaz o svojem odnosu s umrlom osobom (npr. rodni list, vjenčani list). Nasljednik ili legatar trebali bi dostaviti oporuku kao dokaz svojeg prava na nasljedstvo.

Posljednji put ažurirano: 20/05/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Izvorna jezična inačica ove stranice [pt](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Opće informacije - Portugal

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s [Vijećem javnih bilježnika Europske unije \(CNUE\)](#).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

Raspolaganje imovinom nakon smrti može se ostvariti u dva oblika: i. oporukom i ii. ugovorom.

i. Oporuka

Oporuka je osobni akt koji ne može sastaviti zastupnik.

Nisu dopuštene zajedničke oporuke, odnosno oporuke koje su sastavile dvije ili više osoba u istom dokumentu u korist treće osobe ili u vlastitu korist.

Oporuka je izraz namjere jedne osobe koji ne mora biti upućen određenoj osobi ili se dostavljati na znanje određenoj osobi. Oporuka se može opozvati i imovina se prenosi na nasljednike ili legatara tek nakon smrti oporučitelja.

Postoje standardne i posebne vrste oporuke.

Standardne su vrste oporuke sljedeće: javne oporuke i zatvorene oporuke.

Javnu oporuku sastavlja javni bilježnik u svojem registru.

Zatvorenu oporuku sastavlja i potpisuje oporučitelj ili neka druga osoba na oporučiteljev zahtjev, ali je mora odobriti javni bilježnik. Može je čuvati oporučitelj ili treća osoba ili se može pohraniti kod javnog bilježnika. Osoba koja posjeduje zatvorenu oporuku mora je dostaviti u roku od tri dana otkad sazna za smrt oporučitelja, a ako to ne učini snosi odgovornost za uzrokovani gubitak ili štetu i, ako je nasljednik, može izgubiti sposobnost nasljeđivanja na temelju isključenja zbog nezakonitog postupanja.

U zakonu su predviđene sljedeće vrste posebnih oporuka: vojne oporuke, oporuke sastavljene na brodu, oporuke sastavljene u zrakoplovu, oporuke sastavljene u slučaju katastrofe. Oporuka se može sastaviti u jednom od tih posebnih oblika samo u slučaju nekih iznimnih okolnosti predviđenih zakonom. Takve su oporuke nevažeće dva mjeseca nakon prestanka uzroka zbog kojeg oporučitelj nije mogao sastaviti oporuku u uobičajenim oblicima.

U portugalskom zakonodavstvu predviđena je i posebna vrsta oporuke koju može sastaviti portugalski državljanin u inozemstvu u skladu sa stranim pravom.

Ona proizvodi učinke u Portugalu ako je formalno sastavljena ili odobrena.

ii. Ugovor

U portugalskom pravnom sustavu nasljeđivanje na temelju ugovora prihvaća se u iznimnim okolnostima. Takve vrste nasljeđivanja moguće su na temelju ugovora o nasljeđivanju ili darova pod pretpostavkom braka koji proizvode učinke nakon smrti darovatelja. Da bi bili valjani, ugovori o nasljeđivanju i darovanju nakon smrti pod uvjetom sklapanja braka moraju biti navedeni u bračnom ugovoru.

Međutim, nasljeđivanje na temelju ugovora u načelu je zabranjeno. Ugovori o nasljeđivanju stoga su u načelu zabranjeni i zbog toga se smatraju nevažećima. Darovi uvjetovani smrću također su zabranjeni, ali ne smatraju se nevažećima već postaju oporučna raspolaganja po sili zakona i stoga se mogu opozvati.

Dvije su vrste ugovora o nasljeđivanju iznimno dopuštene zakonom: (a) ugovor kojim bračni drug ili treća osoba imenuju nasljednika ili legatara u korist jednog od bračnih drugova, (b) ugovor kojim jedan od bračnih drugova imenuje nasljednika ili legatara u korist trećih osoba. Razlika između nasljednika i legatara objašnjava se u nastavku u odgovoru na pitanje „Kako i kada osoba postaje nasljednik ili legatar?”

Važeći ugovori o nasljeđivanju proizvode učinke tek nakon smrti oporučitelja. Međutim, ugovor iz točke (a) ne može se jednostrano opozvati nakon prihvaćanja i dok je oporučitelj živ, ne može dovesti u pitanje nasljednika neopravdanim raspolaganjima. Ugovor o nasljeđivanju iz točke (b) može se opozvati ako treća osoba nije navedena u bračnom ugovoru kao primatelj.

Pored tih dvaju vrsta ugovora o nasljeđivanju, zakonom je prihvaćena i valjanost darova nakon smrti pod pretpostavkom braka. Njih pod pretpostavkom braka daju jedan od bračnih drugova ili treća osoba drugom bračnom drugu. Dar nakon smrti pod pretpostavkom braka podliježe sustavu ugovora o nasljeđivanju i mora biti utvrđen u bračnom ugovoru.

Napomena:

U portugalskom zakonodavstvu predviđene su dvije vrste nasljeđivanja. Prva je dobrovoljno nasljeđivanje – na temelju oporuke ili ugovora – koje se spominje u ovom odgovoru. Druga je zakonsko nasljeđivanje – propisano zakonom ili obvezno – koje će biti navedeno u odgovorima na pitanja „Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom nakon smrti (npr. nužni dio)?” i „Ako nema raspolaganja imovinom nakon smrti, tko nasljeđuje i koliko?”

Dobrovoljno nasljeđivanje rezultat je izraza volje oporučitelja, kao i oporuke i ugovori.

Zakonsko nasljeđivanje prihvaćeno je zakonom. Ono se naziva obveznim nasljeđivanjem ako je izravna posljedica zakona i ako na njega ne utječu želje oporučitelja. Naziva se zakonitim nasljeđivanjem ako je posljedica zakona, ali ako na njega mogu utjecati želje oporučitelja.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Raspolaganja u načelu ne moraju biti registrirana.

Međutim, postoje iznimke koje su sadržane u različitim odredbama. Raspolaganje imovinom nakon smrti mora biti registrirano, primjerice, u sljedećim slučajevima: i. povlašteno oporučno raspolaganje s pravnim učinkom, ii. utvrđivanje prava raspolaganja i njegove izmjene, iii. obveza smanjenja darova zbog objedinjavanja i iv. bračni ugovori.

U prethodnim slučajevima navedenima pod i., ii. i iii., tužitelji ili tuženici u pravnom odnosu, osobe koje imaju interes za upis ili osobe koje moraju predložiti upisivanje u skladu sa zakonom (službeni upis koji u nekim slučajevima predlažu sudovi, Državno odvjetništvo ili sam matičar) moraju predmet evidentirati u *Conservatórias do Registo Predial* [zemljišne knjige]. Upis se sastoji od opisa imovine, unosa činjenica te primjedbi i napomena o određenim okolnostima.

U slučaju navedenom pod iv. upis se obavlja u *Conservatórias do Registo Civil* [matičnim uredima] kao upis ili evidencija na temelju izjave stranaka. U tom slučaju stranke u upisu mogu biti i osobe na koje se činjenica izravno odnosi ili čija je suglasnost potrebna da bi upis mogao u potpunosti proizvesti učinke.

Napomena:

Pravo raspolaganja odnosi se na pravo nadživjelog udovca ili udovice na uzdržavanje iz sredstava koje je ostavila umrla osoba.

Objedinjavanje se sastoji od toga da nasljednici, koji žele naslijediti predakovu imovinu ili vrijedne predmete, vraćaju masu nasljedstva.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

Da, u skladu s portugalskim zakonodavstvom nužni je dio ograničenje slobode raspolaganja imovinom nakon smrti. Nužni je dio dio imovine kojim oporučitelj ne može raspolagati jer u skladu sa zakonom pripada nužnim nasljednicima. To je obvezno nasljeđivanje, odnosno oblik zakonskog nasljeđivanja nad kojim ne mogu prevladati oporučiteljeve želje.

Nužni su nasljednici bračni drug, potomci i preci. Bračni drug i potomci prva su kategorija nasljednika. Ako nema potomaka, nasljeđuju bračni drug i preci.

Pravila su u vezi s imovinom kojom oporučitelj ne može raspolagati (nužni dio) sljedeća:

nužni dio bračnog druga i djece iznosi dvije trećine nasljedstva,

ako oporučitelj nije ostavio potomke ili pretke, bračnom drugu kao nužni dio pripada polovina nasljedstva,

ako oporučitelj nema bračnog druga, ali je ostavio djecu, nužni dio iznosi pola nasljedstva u slučaju samo jednog djeteta i dvije trećine nasljedstva u slučaju dvoje ili više djece,

nužni dio nasljednika drugog i sljedećih stupnjeva srodstva dio je koji bi pripadao njihovom pretku,

ako nema potomaka, nužni dio bračnog druga i predaka iznosi dvije trećine nasljedstva,

ako nema potomaka ni nadživjelog bračnog druga, nužni je dio roditelja polovina nasljedstva; ako su nasljednicima imenovani preci drugog i sljedećih stupnjeva srodstva, nužni je dio trećina nasljedstva.

Napomena:

Bračni drug ne smatra se nasljednikom ako su u trenutku oporučiteljeve smrti razvedeni ili zakonski rastavljeni pravomoćnom presudom ili presudom koja će postati pravomoćna. Ako je u trenutku oporučiteljeve smrti u tijeku brakorazvodna parnica ili postupak zakonske rastave, nasljednici mogu nastaviti takve postupke koji utječu na imovinu. U tom slučaju, ako su razvod braka ili rastava naknadno odobreni, bračni drug ne imenuje se nasljednikom.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Ako umrla osoba nije, u cijelosti ili djelomično, valjano i učinkovito regulirala raspolaganje imovinom kojom će se raspolagati nakon njezine smrti, nasljednicima se imenuju njezini nužni nasljednici. To se naziva obveznim nasljeđivanjem koje je oblik zakonskog nasljeđivanja na koje ne utječu oporučiteljeve želje.

Nužni su nasljednici bračni drug, srodnici i država sljedećim redoslijedom: a) bračni drug i potomci; b) bračni drug i srodnici u uzlaznoj liniji; c) braća i sestre te njihovi potomci; d) ostali srodnici u pobočnoj liniji do četvrtog koljena i uključujući četvrto koljeno; c) država.

5 Koje je tijelo nadležno:

Nadležnost za pitanja nasljeđivanja ovisi o tome osporava li se nasljedstvo (prihvaćanje pod uvjetom odgovaranja za dugove do vrijednosti imovine) ili ne (čisto i jednostavno prihvaćanje).

U slučajevima osporenog nasljedstva nadležnost imaju javni bilježnici. Javni bilježnici i matičari nadležni su za pitanja nespornog nasljedstva. Oni su nadležni ovlastiti nasljednike i izvršiti raspodjelu nasljedstva. Ovjeravanjem privatne isprave odvjetnici i/ili pravnici mogu raspodijeliti ostavinu, ali nisu nadležni ovlastiti nasljednike.

Javni bilježnici i matičari imaju nadležnost ovlastiti nasljednike provjerom identiteta osoba koje su imenovane nasljednicima. U nekim slučajevima može biti nužno primijeniti bračni ugovor koji se odnosi na imovinu ili oporuku.

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

U slučaju osporenog nasljedstva, od 2. rujna 2013. za vođenje ostavinskog postupka nadležni su javni bilježnici u općinama u kojima je nasljedstvo otvoreno. Ti se postupci na kraju podnose sudu i sudac potvrđuje odluku o raspodjeli.

Nasljedstvo se otvara u posljednjem mjestu prebivališta oporučitelja.

Ako je ta adresa bila izvan Portugala, ali imovina se nalazila u Portugalu, nadležan je javni bilježnik u općini u kojoj se nalazi nepokretna imovina ili većina te imovine. Ako nema nepokretne imovine, nadležan je javni bilježnik u općini u kojoj se nalazi većina pokretne imovine.

Ako je posljednja adresa umrle osobe bila izvan Portugala te ona nije ostavila imovinu u Portugalu, nadležan je javni bilježnik u mjestu prebivališta stranke koja je odobrila pokretanje postupka.

U slučaju čistog i jednostavnog prihvaćanja nasljedstva nije potrebno provoditi ostavinski postupak. U tom slučaju nasljednici i legatari zaključuju i raspodjeljuju nasljedstvo zajedničkim dogovorom i ne postoji obveza pokretanja postupka pred javnim bilježnikom ili sudom.

Ako je proglašeno da ostavina prelazi na državu, provodi se poseban sudski postupak raspodjele nasljedstva u korist države.

Ako se nasljedstvo ne osporava, nadležni su javni bilježnici, matični uredi i zemljišnoknjižni uredi neovisno o mjesnoj nadležnosti. Zainteresirane strane mogu stoga provoditi postupke u instituciji po vlastitom izboru neovisno o mjesnoj nadležnosti.

Slično tome i kako je prethodno navedeno, ostavina se može raspodijeliti pred bilo kojim odvjetnikom ili pravnikom u državi ako se raspodjela izvršava u skladu s navedenim uvjetima (u matičnom ili javnobilježničkom uredu).

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nasljedstva?

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju legata?

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nužnog dijela nasljedstva?

U odnosu na tijelo koje je nadležno za prihvaćanje izjave o prihvaćanju ili odricanju od nasljedstva ne postoje bitne razlike između legata i nasljedstva, ili između zakonskog ili dobrovoljnog nasljeđivanja. Stoga je odgovor na ta tri pitanja isti.

Ako je nasljedstvo prihvaćeno na temelju popisa imovine, izjava o prihvaćanju nasljedstva sastavlja se u ostavinskom postupku koji se provodi u nadležnom javnobilježničkom uredu. U tom je slučaju javni bilježnik ovlašten primiti izjavu o prihvaćanju.

Prihvaćanje nasljedstva pod uvjetom odgovaranja za dugove do vrijednosti imovine osigurava se traženjem popisa imovine ili interveniranjem u popis imovine.

Druga vrsta prihvaćanja nasljedstva čisto je i jednostavno prihvaćanje kojim su obuhvaćeni slučajevi prihvaćanja i raspodjele nasljedstva bez potrebe za pokretanjem ostavinskog postupka.

Pravila koja se odnose na prihvaćanje nasljedstva primjenjuju se i na prihvaćanje legata. Razlika između nasljedstva i legata navedena je u odgovoru na sljedeće pitanje.

U slučaju pokretanja ostavinskog postupka, odricanje se mora izvršiti ili uključiti u spis. U tom je slučaju javni bilježnik nadležan primiti izjavu o odricanju.

Odricanje mora biti u jednom od sljedećih oblika: javni akt ili privatna ovjerenja isprava ako postoji imovina kojom se u skladu sa zakonom mora raspolagati na jedan od tih načina; u drugim slučajevima u obliku privatne isprave.

Prihvaćanje nasljedstva ili odricanje od nasljedstva jednostrana je pravna transakcija koja se ne može ukinuti, odnosno, izvršavaju se temeljem izjave nasljednika koja ne mora biti upućena određenoj osobi ili dostavljena na znanje određenoj osobi.

Ako je ostavina ošasna, zainteresirane strane ili državno odvjetništvo mogu tražiti od suda da obavijesti nasljednika da prihvati nasljedstvo ili da se odrekne od nasljedstva. U tom slučaju izjava o prihvaćanju podnosi se sudu. Smatra se da je ostavina ošasna tijekom razdoblja kada još nije prihvaćena niti je proglašeno da pripada državi.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)*

Postupak ovisi o tome osporava li se nasljeđivanje ili ne.

OSPORENO NASLJEĐIVANJE

Svrha je ostavinskog postupka raspodijeliti ostavinu u svrhu prestanka suvlasništva; napraviti popis imovine iz ostavine ako je nije nužno raspodijeliti i likvidirati ostavinu ako je potrebno.

Ostavinski postupak provodi se u uredu javnog bilježnika i za njegovo provođenje nadležan je javni bilježnik. Sudska intervencija ograničena je u načelu na završnu fazu postupka pri čemu sudac građanskog suda koji ima mjesnu nadležnost potvrđuje raspodjelu. Međutim, sud se može umiješati u početnu fazu postupka radi imenovanja izvršitelja oporuke ako su se sve osobe za koje je zakonom predviđeno da mogu imati tu ulogu isključile ili su isključene.

Zakonsko zastupanje obavezno je samo ako su postavljena pravna pitanja i ako se o njima raspravlja i u slučaju žalbe.

Ostavinski postupak sastoji se od sljedećih faza: i. zahtjeva za pokretanje postupka i izjava izvršitelja oporuke; ii. dostave pismena; iii. prigovora; iv. odgovora izvršitelja oporuke; v. dugova; vi. pripremnog sastanka; vii. sastanka zainteresiranih strana; viii. utvrđivanja raspoloživog dijela, ix. podjele, x. izmjene i poništaja raspodjele.

Prethodno navedene faze u postupku opisane su u nastavku.

i. Zahtjev za pokretanje postupka i izjave izvršitelja oporuke

Ostavinski postupak ne pokreće se pred sudom po službenoj dužnosti. Zahtjev za pokretanje ostavinskog postupka mogu podnijeti stranke koje imaju izravni interes za raspodjelu ostavine ili roditelji, skrbnik ili staratelj, prema potrebi, ako je zabranjeno nasljeđivanje maloljetnika ili osoba koje su proglašene nesposobnima ili čije prebivalište nije poznato.

Osoba koja podnosi zahtjev za pokretanje ostavinskog postupka mora priložiti smrtovnicu oporučitelja i navesti tko će izvršavati ulogu izvršitelja oporuke.

Javni bilježnik imenuje izvršitelja oporuke i poziva ga da iznese svoje izjave u kojima mora predstaviti oporuku, dogovore o nasljeđivanju, bračne ugovore i darovnice, ako ih ima, navesti tko su nasljednici i/ili legatari, dostaviti popis imovine i njezinu vrijednost, kao i dokumente koji su potrebni za utvrđivanje pravnog položaja imovine te zasebno navesti dugove ostavine.

ii. Dostava pismena

Javni bilježnik obavještava stranke koje su izravno zainteresirane za raspodjelu i vjerovnike ostavine. Ako ima nužnih nasljednika, obavještavaju se i primatelji darova.

iii. Prigovori

Stranke koje imaju izravni interes u podjeli mogu podnijeti izjavu o protivljenju, prigovor ili tužbu.

iv. Odgovori izvršitelja oporuke

Pitanja postavljena u prethodnoj fazi rješavaju se nakon saslušanja izvršitelja oporuke. Mogu biti saslušane i preostale zainteresirane strane i može se tražiti izvođenje dokaza. Ako zbog složenosti pitanja dođe do kašnjenja u rješavanju potraživanja u ostavinskom postupku, javni bilježnik upućuje zainteresirane strane da pokrenu redovne sudske postupke.

v. Dugovanja

Postupak iz točaka iii. i iv. primjenjuje se ako je navodnom dužniku odbijen zahtjev za pokrivanje dugova iz nasljedstva.

vi. Pripremi sastanak

Kad su riješena pitanja koja bi mogla utjecati na raspodjelu ostavine, javni bilježnik utvrđuje datum za pripremi sastanak. Na tom sastanku zainteresirane strane dvotrećinskom većinom donose odluke o sastavu dijelova. Zainteresirane strane također donose odluke kojima odobravaju obveze i sredstva za pokrivanje troškova ostavine. Popis se može zaključiti na pripremi sastanku na temelju dogovora svih stranaka.

vii. Sastanak zainteresiranih strana

Ako je popis prihvaćen određuje se datum za sastanak zainteresiranih strana, koji se mora održati u roku od 20 dana od pripremnog sastanka. Svrha je sastanka raspodijeliti imovinu s pomoću zapečaćenih ponuda ili u pregovaračkom postupku.

viii. Utvrđivanje raspoloživog dijela

Ako ima nužnih nasljednika ili legatara, može se podnijeti zahtjev za darovanje ili vrednovanje imovine i njezino stavljanje na dražbu, ili za vrednovanje druge imovine u ostavini radi utvrđivanja premašuje li raspoloživi dio.

Ako darovi ili nasljedstvo premašuju raspoloživi dio, moraju se smanjiti.

Darovi ili nasljedstva premašuju raspoloživi dio ako utječu na nužni dio nužnih nasljednika.

ix. Raspodjela

Nakon saslušanja odvjetnika, javni bilježnik donosi nalog za utvrđivanje načina raspodjele imovine prije sastavljanja izjave o raspodjeli. Zatim se utvrđuju konačni dijelovi. U slučaju viška imovine koja je stavljena na dražbu, darovana ili dana u nasljedstvo ili ako darovi ili nasljedstva premašuju raspoloživi dio, javni bilježnik sastavlja o tome izjavu. Ako je tako, obavještavaju se zainteresirane strane da podnesu zahtjev za plaćanje dugovanja koja premašuju iznos nasljedstva ili da podnesu zahtjev za utvrđivanje odgovarajućeg dijela u gotovini ili, ako je premašen raspoloživi dio, da podnesu zahtjev za smanjenje dara ili nasljedstva. Zainteresirane strane mogu podnositi zahtjeve na temelju izjave o raspodjeli. Javni bilježnik donosi odluku o zahtjevima i, ako je potrebno, organizira ždrijeb.

Naposlijetku, postupak se upućuje sudu u okrugu u kojem se nalazi javnobilježnički ured u kojem je proveden postupak sastavljanja popisa. Nadležni sudac građanskog suda donosi odluku kojom potvrđuje raspodjelu na temelju izjave i ždrijeba i dosuđuje troškove odgovarajućim strankama.

Protiv odluke kojom se potvrđuje raspodjela može se podnijeti žalba.

x. Izmjena i poništaj podjele

Raspodjela se može izmijeniti ili poništiti ako su ispunjeni određeni zahtjevi čak i nakon pravomoćnosti odluke o potvrđivanju raspodjele. Ona se može izmijeniti, primjerice, ako su sve zainteresirane strane suglasne ili se može poništiti ako je jedan od nasljednika zanemaren.

NEOSPORENO NASLJEĐIVANJE

Zainteresirana strana može riješiti pitanje pred javnim bilježnikom ili matičarom uporabom jedinstvenog sustava za rješavanje svih pitanja povezanih s nasljeđivanjem od odobrenja do završnog bilježenja imovine na temelju raspodjele.

Stoga se postupak odobravanja i raspodjele može provoditi pred bilo kojom od prethodno navedenih institucija.

Kada osiguraju da su u javnobilježničkom uredu ili matičnom uredu ovlaštene kao nasljednici, zainteresirane strane mogu raspodijeliti imovinu iz ostavine i u obliku privatne isprave ovjerene u nazočnosti odvjetnika.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

Nasljednici nasljeđuju ostavinu umrle osobe u cijelosti ili u dijelovima, odnosno imovina koja se nasljeđuje nije unaprijed određena.

S druge strane, legatari nasljeđuju određenu imovinu ili vrijedne predmete.

U slučaju zakonskog nasljeđivanja pravo na nasljeđivanje proizlazi iz zakona. U slučaju dobrovoljnog nasljeđivanja, pravo na nasljeđivanje proizlazi iz izjave o namjeri koju daje oporučitelj. Nasljednici mogu imati položaj nasljednika ili legatara u slučaju zakonskog ili dobrovoljnog nasljeđivanja.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Ako je ostavina prihvaćena na temelju popisa imovine, za naplatu dugovanja i ostalih naknada povezanih s nasljeđivanjem odgovara se samo imovinom navedenom na popisu, osim ako vjerovnici ili legatari mogu dokazati da postoji druga imovina. Ako postoji popis, vjerovnici ili legatari snose teret dokazivanja postojanja te druge imovine.

U slučaju čistog i jednostavnog prihvaćanja, odgovornost za dugove i ostale naknade povezane s nasljeđivanjem ne premašuje vrijednost naslijeđene imovine, ali u tom slučaju nasljednici ili legatari moraju dokazati da ostavina ne uključuje imovinu dovoljne vrijednosti za otplatu dugova ili isplatu naslijeđenog novca. U tom slučaju nasljednici ili legatari snose teret dokazivanja da ne postoji takva druga imovina.

Iz ostavine se plaćaju sljedeće naknade: troškovi sprovođa oporučitelja i povezani troškovi; naknade za izvršavanje oporuke i upravljanje i likvidaciju ostavine; plaćanje dugova umrle osobe; izvršenje legata.

U slučaju zajednički naslijeđene imovine postoji zajednička odgovornost za plaćanje navedenih naknada. U slučaju podjele ostavine, svaki nasljednik odgovoran je samo za iznos razmjerno njegovu dijelu ostavine.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

U sljedećem su odgovoru zasebno navedeni dokumenti i informacije potrebni za upis nepokretne imovine, plative pristojbe i kako se može podnijeti zahtjev za upis (osobno, poštom ili internetom).

Dokument i potrebne informacije

U zahtjevima za upis nepokretne imovine mora biti naveden podnositelj zahtjeva, činjenice i predmetna imovina te popis popratne dokumentacije.

Mogu se upisati samo činjenice navedene u dokumentima koji ih zakonski potvrđuju.

Dokumenti na stranom jeziku mogu se prihvatiti samo ako su prevedeni u skladu sa zakonom, osim ako su sastavljeni na engleskom, francuskom ili španjolskom jeziku i nadležni službenik ima znanje predmetnog jezika.

Ako se održivost zahtjeva za upis mora ocijeniti na temelju stranog prava, zainteresirana strana mora dokazati odgovarajući sadržaj na temelju odgovarajućeg dokumenta.

Ako se zahtjev za upis odnosi na zgradu koja nije opisana, potrebno je priložiti dodatnu izjavu u kojoj su navedeni naziv, status i adresa vlasnika neposredno prije podataka o prenositelju i prije podataka o mjestu nastanka, osim ako podnositelj zahtjeva navede u izjavi opravdane razloge zašto to nije poznato.

Ako se upis odnosi na dio u neopisanoj zajedničkoj imovini, moraju biti navedeni ime, status i adresa svih suvlasnika.

Plative pristojbe

U trenutku podnošenja zahtjeva potrebno je platiti pristojbu ili ona mora biti poslana zajedno sa zahtjevom. Pristojba odgovara vjerojatnom ukupnom plativom iznosu. Ako pristojba nije plaćena u trenutku podnošenja zahtjeva za upis, zahtjev se može odmah odbaciti.

Ako nije plaćena pristojba, a zahtjev nije odbijen, služba nadležna za upis obavješćuje zainteresiranu stranu o roku za plaćanje neplaćenog iznosa kako upis ne bi bio odbijen.

Isti postupak provodi se ako izvorno plaćeni iznos nije dovoljan i nije potpun.

Zahtjev za upis podnesen osobno, poštom ili internetom

Zahtjevi za upis nepokretne imovine mogu se podnositi osobno, poštom ili internetom.

Zahtjevi za upis koji se podnose osobno i poštom moraju biti u pisanom obliku, u skladu s obrascima odobrenima odlukom nadležnog tijela *Instituto dos Registos e do Notariado, I.P.* [Zavod za matičnu evidenciju i javne bilježnike]. Obrascima moraju biti priloženi dokumenti kojima se dokazuje činjenica koju treba upisati i navedene dodatne izjave.

Obrasci navedeni u prethodnom odlomku ne moraju se upotrebljavati za pisane zahtjeve za upis koje podnose javna tijela koja su tužitelji ili tuženici u sudskom postupku, državno odvjetništvo, stečajni upravitelji ili ovršitelji, bez obzira na to podnose li se osobno ili poštom.

Zahtjevi koje podnose sudovi, državna odvjetništva, izvršitelji ili sudski ovršitelji koji provode mjere specifične za ovršitelje i sudske upravitelje trebali bi se, ako je moguće, slati elektroničkim putem i biti popraćeni dokumentima potrebnima za registraciju i plativim pristojbama.

Zahtjevi za upis imovine mogu se podnijeti elektroničkim putem na <http://www.predialonline.mj.pt/>. Jedini postupci koji se ne mogu provoditi internetom postupci su koji se odnose na opravdanje, ispravljanje ili osporavanje odluka koje je donio matičar.

Za podnošenje zahtjeva za upis imovine internetom potrebno je imati digitalni certifikat. Državljeni s portugalskom osobnom iskaznicom koji su aktivirali svoj digitalni certifikat, odvjetnici, javni bilježnici i pravni savjetnici već imaju te certifikate.

Rukovoditelji ili direktori trgovačkih društava ili javnih trgovačkih društava mogu potvrditi da su elektronički dokumenti koje su podnijeli u skladu s izvornim dokumentima u papirnatom obliku u trenutku podnošenja zahtjeva za upis elektroničkim putem pri čemu su ta trgovačka društva zainteresirane strane.

Napomena:

Zahtjeve za upis nepokretne imovine mogu podnositi samo osobe i/ili subjekti koji se smatraju zakonitima u skladu sa zakonom. Te osobe ili subjekti navedeni su u prethodnom tekstu u odgovoru na pitanje: „Trebaju li raspolaganje biti upisano i ako treba, kako?” u odjeljku u kojem su navedeni dokumenti koje treba dostaviti u zemljišnoknjižni odjel.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

Ako se traži provođenje ostavinskog postupka, obavezno je imenovati upravitelja. U tom je slučaju obavezno imenovati izvršitelja oporuke koji je odgovoran za upravljanje nasljeđivanjem. Osoba koja podnosi zahtjev za provođenje ostavinskog postupka navodi tko u skladu sa zakonom mora izvršavati dužnosti izvršitelja oporuke. To se navodi na obrascu zahtjeva za pokretanje ostavinskog postupka.

Dok je ostavina ošasna, ne smije postojati nitko tko ima zakonsko pravo upravljati ostavinom. U tom slučaju bilo koji nasljednik može poduzeti mjere za upravljanje nasljedstvom čak i prije prihvaćanja nasljedstva ili odricanja od njega. U slučaju opasnosti od propasti imovine koja je dio ošasne ostavine, sudovi postavljaju skrbnika. On se postavlja na zahtjev državnog odvjetništva ili bilo koje zainteresirane strane. Definicija ošasne ostavine već je navedena u odgovoru na pitanje „*Koje je tijelo nadležno: (...) za prihvaćanje izjave o odricanju ili prihvaćanju?*”

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Izvršitelj oporuke

Izvršitelj oporuke u načelu je odgovoran za upravljanje ostavinom do njezina zaključivanja i raspodjele.

U skladu sa zakonom, dužnosti izvršitelja oporuke prenose se sljedećim redoslijedom:

- a) na nadživjelog bračnog druga, koji nije zakonski rastavljen osobno ili imovinom, ako je on nasljednik ili mu pripada bračni dio imovine bračnog para
- b) na nadziratelja izvršenja, osim ako oporučitelj nije naveo drukčije,
- c) na srodnike koji su zakonski nasljednici,
- d) na oporučne nasljednike.

Ako je cijela ostavina raspodijeljena među legatarima, preferirani legatar ima ulogu izvršitelja oporuke i zamjenjuje nasljednike. Ako je sve jednako, preferira se najstariji.

U nekim posebnim slučajevima opisanim u nastavku upravljanje dijelom imovine ili cjelokupnom imovinom u ostavini može se povjeriti nadziratelju izvršenja ili skrbniku.

Nadziratelj izvršenja

U slučaju nasljeđivanja na temelju oporuke, oporučitelj može imenovati jednu ili više osoba koje moraju osigurati izvršavanje oporuke ili je u cijelosti ili dijelom izvršiti. To se naziva izvršavanje. Imenovana osoba naziva se nadzirateljem izvršenja.

Skrbnik

Zamjena skrbnikom ili skrbništvo raspolaganje je kojim oporučitelj povjerava određenom nasljedniku zadaću skrbljenja nad ostavinom koja će nakon njegove smrti pripasti drugoj osobi. Nasljednik kojem je povjerena ta zadaća naziva se skrbnikom. Korisnik se naziva nasljednikom skrbnika. Skrbnik ima koristi od imovine i upravlja imovinom obuhvaćenom skrbništvom.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Ovlasti izvršitelja oporuke

Izvršitelj oporuke upravlja imovinom umrle osobe i zajedničkom imovinom ako je umrla osoba bila u braku u kojem je postojala zajednička imovina.

Izvršitelj oporuke može tražiti od nasljednika ili treće osobe da preda imovinu kojom će on upravljati, a koja se nalazi u njihovu posjedu. On može pokrenuti postupak zaštite imovine protiv nasljednika ili treće osobe i može naplatiti potraživanja iz ostavine ako bi se odgodom ugrozila naplata ili kada se plaćanje izvršava dobrovoljno.

Izvršitelj oporuke treba prodati kratkotrajnu imovinu te prihode može upotrijebiti za pokrivanje troškova sprovoda i povezanih troškova i upravnih pristojbi. Izvršitelj oporuke može prodati i imovinu koja nije kratkotrajna u mjeri koja je nužna za pokrivanje troškova sprovoda i povezanih troškova i upravnih pristojbi. U slučajevima koji nisu prethodno navedeni, prava povezana s nasljeđivanjem mogu samo zajednički ostvarivati svi nasljednici ili se mogu ostvarivati protiv svih nasljednika .

Ovlasti nadziratelja izvršenja

Ako je u slučaju oporučnog nasljeđivanja imenovan nadziratelj izvršenja, on ima ovlasti koje mu je dodijelio oporučitelj.

Ako oporučitelj nije naveo koje su ovlasti nadziratelja izvršenja, potonji je odgovoran za sljedeće: organizaciju sprovoda i plaćanje povezanih troškova; praćenje raspolaganja imovinom nakon smrti i dokazivanje njihove vrijednosti pred sudovima, prema potrebi; izvršavanje dužnosti izvršitelja oporuke. Oporučitelj nadziratelju izvršenja može povjeriti zadaću izvršavanja legata ostavine i drugih obveza ako je on izvršitelj oporuke i nije potreban obvezni popis imovine. U tu svrhu oporučitelj može ovlastiti nadziratelja izvršenja da proda bilo koju imovinu iz ostavine (pokretnu ili nepokretnu) ili samo imovinu navedenu u oporuci.

Ovlasti skrbnika

Skrbnik nema samo zadaću upravljanja već i ostvaruje koristi od imovine koja je predmet skrbništva. Primjenjuju se odredbe koje se odnose na uživanje te imovine ako nisu nesukladne sa skrbništvom. Skrbnik mora imati sudsko ovlaštenje za raspolaganje imovinom koja je predmet skrbništva ili za stavljanje te imovine u zalog.

Nasljednici i skrbnik ošasne imovine

Dok je imovina ošasna, ona predstavlja fond koji ima pravnu osobnost. Ostavina stoga može pokretati postupke i mogu se pokretati postupci protiv nje. Ako u ovom slučaju nitko ne upravlja ostavinom, moguće je prihvatiti jedno od rješenja navedenih u nastavku.

Prije prihvaćanja nasljedstva ili odricanja od nasljedstva, nasljednik može poduzeti hitne upravne mjere dok je ostavina ošasna. U slučaju prigovora kada postoji nekoliko nasljednika, prevladava volja većine.

Sud može imenovati i skrbnika ošasne ostavine. Skrbnik je odgovoran za podnošenje zahtjeva za donošenje privremene mjere i za pokretanje postupka koji se ne mogu odgoditi bez ugrožavanja interesa nasljedstva. On je odgovoran i za zastupanje ostavine u svim postupcima pokrenutima protiv nje. Skrbniku je potrebno sudsko odobrenje za raspolaganje ili opterećivanje nepokretne imovine, vrijednih predmeta, trgovačkih objekata i druge imovine čije raspolaganje ili opterećivanje nije upravni akt. Sudsko odobrenje daje se samo ako je mjera opravdana radi izbjegavanja propadanja ili gubitka imovine, za otplatu duga iz ostavine i za pokrivanje troškova nužnih ili korisnih unaprjeđenja, ili u slučaju neke druge hitne potrebe.

Ako ostavina više nije ošasna jer je prihvaćena, ali nije podijeljena, bilo koji nasljednik može u skladu sa zakonom podnijeti zahtjev za sudsko priznavanje njegova statusa nasljednika i obnovu cjelokupne ili dijela imovine iz ostavine u odnosu na osobu koja ih posjeduje, ostvaruje neko drugo pravo na imovinu ili nema takva prava. To je zahtjev za potraživanje nasljedstva. Taj postupak može pokrenuti jedan nasljednik bez sudjelovanja drugih, ali njime se ne ugrožava pravo izvršitelja oporuke da zatraži predavanje cjelokupne imovine kojom će upravljati, kako je prethodno navedeno.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika?

Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Dokumenti kojima se potvrđuje status nasljednika ili legatara

presude,

javnobilježnički akti,

pojednostavnjeni postupci za potvrđivanje statusa nasljednika koje izdaje matični ured.

Navedeni dokumenti dokaz su statusa nasljednika i/ili legatara koji su nadživjeli umrlu osobu.

Presude, javnobilježnički akti i pojednostavnjeni postupci za ovlašćivanje nasljednika vjerodostojne su isprave koje imaju punu dokaznu vrijednost.

Ovlašćivanje nasljednika ili legatara evidentira se u matičnom uredu unosom u smrtovnicu umrle osobe.

Dokumenti kojima se potvrđuje raspodjela

U slučaju spornog nasljeđivanja:

Presuda nadležnog suda kojom se potvrđuje raspodjela ostavine u ostavinskom postupku pred nadležnim javnim bilježnikom. U presudi je navedeno kako su raspodijeljeni dijelovi (npr. imovina koju nasljeđuje svaki od nasljednika ili legatara). To je vjerodostojna isprava koja ima punu dokaznu vrijednost.

U slučaju dobrovoljnog nasljeđivanja:

Sastavlja se privatna ovjerena isprava u nazočnosti odvjetnika u kojoj je utvrđena podjela dijelova. To nije vjerodostojna isprava već privatna ovjerena isprava koja u ovom slučaju ima dokaznu vrijednost istovjetnu punoj dokaznoj vrijednosti.

Isprava kojom je obuhvaćena raspodjela u pojednostavnjenom postupku nasljeđivanja pred matičarom. To je vjerodostojna isprava koja ima punu dokaznu vrijednost.

Javnobilježnički akt o raspodjeli koji sastavlja javni bilježnik. To je vjerodostojna isprava koja ima punu dokaznu vrijednost.

Bilo koja od navedenih isprava kojom se potvrđuje raspodjela može biti osnova za upis imovine ostavine u korist nasljednika ili legatara, bez obzira na to ima li punu dokaznu vrijednost.

Završna napomena

Informacije navedene u ovom obrascu opće su prirode, nisu iscrpne i nisu obvezujuće za kontaktu točku, Europsku pravosudnu mrežu u građanskim i trgovačkim stvarima ili sudove ili bilo koje druge primatelje. Ne isključuje se potreba za konzultiranjem primjenjivog zakonodavstva.

Posljednji put ažurirano: 05/07/2018

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJNI-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Opće informacije - Rumunjska

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s Vijećem javnih bilježnika Europske unije (CNUE).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

U rumunjskom pravu zabranjeni su zajednička oporuka i ugovor o nasljeđivanju.

Postoje sljedeće vrste oporuka: vjerodostojna oporuka i vlastoručna (holografska) oporuka.

Vlastoručnu (holografsku) oporuku napisao je, datirao i potpisao oporučitelj i prije izvršenja potvrđuje ju i ovjerava javni bilježnik.

Vjerodostojnu oporuku izvršava javni bilježnik ili druga osoba s javnim ovlastima. Oporučitelj diktira oporuku javnom bilježniku koji će ju zapisati i pročitati navodeći te formalnosti. Ako je oporučitelj već sastavio oporuku, javni bilježnik je čita i, nakon čitanja, oporučitelj izjavljuje da ona predstavlja njegovu posljednju volju. Oporuku potpisuje oporučitelj, a potvrdu vjerodostojnosti potpisuje javni bilježnik. U postupku ovjeravanja oporučitelju mogu pomagati jedan ili dva svjedoka. **Povlaštene oporuke** koje u posebnim okolnostima sastavljaju aktivni dužnosnici, uz pomoć dvaju svjedoka, imaju dokaznu snagu vjerodostojne isprave.

Ako specijalizirane institucije nasljeđuju određene iznose novca, moraju biti ispunjeni posebni formalni uvjeti utvrđeni posebnim zakonima.

Oporuka **sadržava** odredbe o imenovanju (ne)izravnog oporučnog nasljednika, raspodjeli, lišavanju nasljedstva, imenovanju izvršitelja oporuke, odgovornostima, oduzimanju nasljedstva i slično.

Odredbe o prijenosu ostavine/imovine umrle osobe nazivaju se nasljedstvom. **Nasljedstva** su opća ili u skladu s općim/posebnim pravom. **Općim nasljedstvom** daju se prava na cijelo nasljedstvo, a **nasljedstvom u skladu s općim pravom** daju se prava na njegov dio.

Vidi članak 1034. i daljnje članke Građanskog zakona.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Javni bilježnik koji ovjerava oporuku mora je upisati u **Nacionalni javnobilježnički upisnik dokaza o darovima** (Registrul național notarial de evidentă a liberalităților RNNEL), u koji se upisuju i donacije.

Vidi članak 1046. Građanskog zakona, članak 162. Zakona br. 36/1995 o javnim bilježnicima i javnobilježničkim djelatnostima, kako je ponovno objavljen.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

Nužni dio nasljedstva dio je nasljedstva na koji imaju pravo nužni nasljednici (nadživjeli bračni drug, potomci i bliži preci – roditelj umrle osobe), čak i protivno željama umrle osobe. Nužni dio svakog nužnog nasljednika polovica je dijela na koji bi imali pravo kao zakonski nasljednici da nema darova ili oduzimanja nasljedstva.

Vidi članak 1086. i daljnje članke Građanskog zakona.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Nasljedstvo prelazi na zakonske nasljednike, odnosno na nadživjelog bračnog druga i rodbinu umrle osobe sljedećim redoslijedom:

potomci – prvi nasljedni red

preci i bliži srodnici u pobočnoj lozi – drugi nasljedni red

daljnji preci – treći nasljedni red

daljnji srodnici u pobočnoj lozi – četvrti nasljedni red.

Potomci i preci imaju pravo na nasljedstvo bez obzira na stupanj srodstva s umrlom osobom, a srodnici u pobočnoj lozi imaju pravo na nasljedstvo do četvrtog stupnja.

Samo potomci djece umrle osobe i potomci braće i sestara umrle osobe mogu sudjelovati u nasljedstvu na temelju prava predstavljanja. U slučaju predstavljanja, nasljedstvo se raspodjeljuje prema roditeljskoj lozi. Ako loza ima više od jednog ogranka, raspodjela se odvija unutar loze uz jednaku podjelu odgovarajućeg dijela nasljedstva.

Nadživjeli bračni drug sudjeluje u nasljeđivanju zajedno s nasljednim redovima zakonskih nasljednika prema sljedećim omjerima:

1/4 ostavine ako ostatak prelazi na potomke

1/3 ostavine ako ostatak prelazi na bliže pretke i bliže srodnike u pobočnoj lozi

1/2 ostavine ako ostatak prelazi na bliže pretke ili bliže srodnike u pobočnoj lozi

3/4 ostavine ako ostatak prelazi na daljnje pretke ili daljnje srodnike u pobočnoj lozi.

Nadživjeli bračni drug ima pravo živjeti u zajedničkom domu i može naslijediti i namještaj i zajedničke kućanske aparate.

Potomci, djeca umrle osobe i njihovi izravni potomci ne uključuju druge vrste nasljednika i imaju pravo na nasljedstvo prema stupnju srodstva. Ako treba naslijediti nadživjeli bračni drug, potomci zajednički dobivaju 3/4 nasljedstva.

Bliži preci otac su i majka umrle osobe među kojima se nasljedstvo koje im pripada jednako raspodjeljuje.

Bliži srodnici u pobočnoj lozi braća su i sestre umrle osobe i njihovi potomci do četvrtog stupnja.

Ako nadživjeli bračni drug sudjeluje u nasljedstvu zajedno s bližim precima i bližim srodnicima u pobočnoj lozi, drugom nasljednom redu pripada 2/3; dio koji pripada drugom nasljednom redu iznosi 1/2 ako ima bližih predača ili bližih srodnika u pobočnoj lozi, ali ne oboje.

Nasljedstvo koje pripada bližim precima i bližim srodnicima u pobočnoj lozi dijeli se među njima ovisno o broju bližih predaka. Ako postoji samo jedan roditelj, on dobiva 1/4, a bliži srodnici u pobočnoj lozi imaju pravo na 3/4. Ako postoje dva roditelja, oni zajednički dobivaju 1/2, a bliži srodnici u pobočnoj lozi imaju pravo na preostalih 1/2.

Nasljedstvo bližih srodnika u pobočnoj lozi jednako se dijeli među njima ili, ako sudjeluju u nasljedstvu na temelju prava predstavljanja, među roditeljskim lozama. U slučaju drugačijeg pobočnog odnosa, nasljedstvo se raspodjeljuje jednako između majčinske i očinske loze i primjenjuju se prethodna pravila. Srodnici u pobočnoj lozi koji su u srodstvu s umrlom osobom prema obje loze dobivaju objedinjene dijelove.

Ako nema nasljednika, **ostavina je ošasna**, i preuzima je općina, grad ili mjesto u kojem se ona nalazi u trenutku raspodjele.

Vidi članke 970. – 983. i članke 1135. – 1140. Građanskog zakona.

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

Za izvanparnične ostavinske postupke nadležni su javni bilježnici, a prvostupanjski sudovi („Judecătorie“) nadležni su za provođenje parničnih ostavinskih postupaka.

Nasljednik ili neka druga zainteresirana osoba mogu izravno uputiti predmet sudu nakon podnošenja ovjerene potvrde o provjeri upisnika nasljeđivanja.

Vidi članak 101. i daljnje članke Zakona br. 36/1995, članak 193. Zakona o parničnom postupku.

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju nasljedstva?

Vidi točku (b).

Nasljednik izričito prihvaća nasljedstvo kada izričito preuzme pravo/sposobnost nasljednika. To je prihvatanje prešutno kada se obavlja putem akta/radnje koja se može izvršiti samo u svojstvu nasljednika (članak 1108. Građanskog zakona).

Izjava o odricanju od nasljedstva daje se pred javnim bilježnikom ili u diplomatskoj misiji ili konzularnom predstavništvu Rumunjske (članak 1120. stavak 2. Građanskog zakona).

Svi javnobilježnički instrumenti koji se odnose na prihvatanje nasljedstva ili odricanje od njega upisani su u Nacionalni javnobilježnički upisnik dokaza o oporučnim mogućnostima (Registru național notarial de evidentă a optiunilor succesoriale RNNEOS).

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju legata?

Vidi točku (b).

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju nužnog dijela nasljedstva?

Vidi točku (b).

Nakon pokretanja ostavinskog postupka, darovi kojima se povrjeđuje rezerva nasljedstva mogu se smanjiti na zahtjev nužnih nasljednika, nasljednika i neosiguranih vjerovnika nužnih nasljednika. Ako ima više nužnih nasljednika, smanjenje se primjenjuje samo unutar granica nužnog dijela koji se duguje podnositelju i primjenjuje se samo na potonjeg. Rezultat smanjenja bit će neučinkovita nasljedstva ili poništenje donacija.

Vidi članke 1092. – 1097. Građanskog zakona.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)*

Javnobilježnički ostavinski postupak pokreće se na zahtjev. Zahtjev se upisuje u upisnik nasljedstava javnog bilježnika, nakon upisa u upisnik nasljedstava u javnobilježničkoj komori. Nadležni javni bilježnik provjerava njihovu mjesnu nadležnost i nalaže pozivanje osoba koje imaju pravo na nasljedstvo i, ako postoji oporuka, poziva oporučnog nasljednika, izvršitelja oporuke, pravnog zastupnika pravno nesposobnog nasljednika, nadzorno tijelo, predstavnika javne uprave (u slučaju ošasne ostavine). Javni bilježnik utvrđuje sposobnost nasljednika i oporučnih nasljednika, opseg njihovih prava i sastav ostavine umrle osobe. Broj i sposobnost nasljednika i/ili pravo oporučnog nasljednika utvrđuju se aktima o građanskom statusu, oporukom ili uz pomoć svjedoka. Imovina se dokazuje službenim ispravama/drugim dokaznim sredstvima priznatima zakonom.

Vidi članke 101. – 118. Zakona br. 36/1995, ponovno objavljenog.

Nasljednik ili neka druga zainteresirana osoba mogu izravno uputiti predmet nadležnom sudu nakon podnošenja ovjerene potvrde o provjeri upisnika nasljedstava. Sudska raspodjela može se izvršiti na temelju dogovora stranaka ili, ako to nije slučaj, sud mora utvrditi imovinu, status nasljednika, dio ostavine, potraživanja, dugovanja i obveza. Sud može donijeti odluku o ograničenju pretjeranih darova i o izvješću o darovanjima. Podjela imovine obavlja se u naravi, sastavljanjem skupina ili davanjem imovine jednom od nasljednika uz uvjet plaćanja iznosa dugovanja preostalim nasljednicima. Sud može naložiti prodaju imovine uz suglasnost stranaka ili uz pomoć izvršitelja na javnoj dražbi. Sud odlučuje rješenjem i raspodjeljuje iznose koje je jedan od nasljednika položio za druge i iznose ostvarene prodajom.

Vidi članak 108. Zakona br. 36/1995, članak 193. stavak 3. Zakona o parničnom postupku.

Javni bilježnik može nastaviti s **likvidacijom obveza iz nasljedstva** uz suglasnost svih nasljednika te s naplatom potraživanja; plaćanjem dugovanja i obveza; prodajom pokretne imovine (i); izvršenjem određenih nasljedstava.

U obveznoj preliminarnoj fazi, javni bilježnik izdaje **potvrdu o likvidaciji nasljedstva** u kojoj je navedena ostavina (potraživanja i obveze), nasljednici i njihovi dijelovi te suglasnost nasljednika u odnosu na sredstva likvidacije obveza, imenovanje likvidatora i rok za okončanje likvidacije.

Likvidator naplaćuje potraživanja nasljedstva, plaća dugovanja i prodaje imovinu. Likvidator dostavlja izvješće imenovanom javnom bilježniku u kojem su navedeni postupci koji su provedeni u svrhu naplate potraživanja i način plaćanja dugova. Nakon završetka, javni bilježnik izdaje **potvrdu o nasljedniku**, i u ostavini se označava neto proizvod likvidacije.

Vidi članke 119. – 132. Zakona br. 36/1995, članak 1114. Zakona o parničnom postupku.

Raspodjela ostavine između nasljednika provodi se nakon izdavanja potvrde o nasljedniku po završetku likvidacije. Raspodjela ostavine može biti dobrovoljna. Izvješće o donacijama obveza je nadživjelog bračnog druga i potomaka umrle osobe koji imaju pravo na zakonsko nasljedstvo da vrate u nasljedstvo doniranu imovinu, ali da pritom nisu oslobođeni obveze izvješćivanja.

Plaćanje obveza. Izuzeća od zakonske raspodjele obveza iz nasljedstva

Opći nasljednici i nasljednici u skladu s općim pravom moraju pridonijeti plaćanju dugovanja i obveza iz ostavine razmjerno njihovu dijelu.

Osobni vjerovnici nasljednika i sve zainteresirane osobe mogu tražiti raspodjelu nasljedstva ili ostvarivati pravo nazočnosti u trenutku dobrovoljne raspodjele ili utjecati na raspodjelu. Zahtjevi vjerovnika unose se u Nacionalni javnobilježnički upisnik dokaza o vjerovnicima koji su fizičke osobe i dokaza o protivljenju raspodjele nasljedstva (RNNEC – Registru național notarial de evidentă a creditorilor persoanelor fizice și a opozițiilor la efectuarea partajului succesoral).

Opći nasljednik/nasljednik s općim pravom koji je preplatio udio u zajedničkom dugu ima pravo na pravni lijek protiv drugih nasljednika, ali samo za dio zajedničkog duga koji odgovara dijelu svakog od nasljednika, čak i ako je zamijenjen u pravima vjerovnika.

Raspodjela imovine predaka

Preci mogu raspodijeliti svoju imovinu među nasljednicima darovnicom ili oporukom. Ako nije uključena cjelokupna imovina iz nasljedstva, imovina koja nije uključena raspodjeljuje se u skladu sa zakonom.

Vidi članke 669. – 686. i članke 1143. – 1163. Građanskog zakona.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

Osoba može nasljeđivati ako *postoji* u trenutku pokretanja ostavinskog postupka i/ili ima sposobnost primanja darova; ima pravo na nasljedstvo; nije nedostojna; nije lišena nasljedstva.

Osoba koja je pozvana da primi nasljedstvo može ga prihvatiti ili ga se odreći. Oporučni nasljednik koji je zakonski nasljednik može ostvarivati bilo koju od tih sposobnosti. Ako se, unatoč tome što nije povrijeđena rezerva, pokaže u oporuci da je umrla osoba željela smanjiti dio koji pripada zakonskom nasljedniku, potonji može biti samo oporučni nasljednik.

Vidi članke 957. – 963., 987., 989., 993., 1074. – 1076., 1100. i 1102. Građanskog zakona.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Da, vidi točku 6.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Uz zahtjev za upis u zemljišne knjige prilaže se izvorna isprava/njezin ovjereni preslik i, u slučaju sudske odluke, ovjereni preslik s oznakom „završna verzija”. Upis je završen izdavanjem dokaza o upisu u zemljišne knjige ako isprava ispunjuje nekoliko formalnih zahtjeva: navođenje stranke i nekretnine; postojanje ovjerenog prijevoda (u slučaju vjerodostojnog javnobilježničkog instrumenta, mora ga izdati rumunjski javni bilježnik), postojanje izvadaka iz zemljišnih knjiga; plaćanje naknade itd. Prvi upis nekretnine u integrirani informacijski sustav katastra i zemljišnih knjiga može se izvršiti i na temelju potvrde o nasljedniku i katastarskih isprava.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

Dobrovoljno imenovanje

Oporučitelj može imenovati jednu ili više osoba dajući im ovlasti izvršavanja oporuke. Izvršitelj oporuke upravlja ostavinom do dvije godine nakon pokretanja ostavinskog postupka. To se razdoblje može produljiti sudskom odlukom.

Obvezno imenovanje

Ako dužnik umre prije imenovanja izvršitelja, nije moguće pokrenuti obvezno izvršenje i, ako umre nakon pokretanja, ono se ne može nastaviti dok ne bude prihvaćeno nasljedstvo ili dok ne bude imenovan skrbnik ostavine / posebni skrbnik. Ako vjerovnik ili izvršitelj saznaju da je dužnik umro, moraju zatražiti da nadležna javnobilježnička komora u posljednjem mjestu prebivališta umrle osobe to upiše u posebni upisnik za pokretanje obveznog izvršenja i da izda potvrdu. U toj potvrdi trebalo bi biti navedeno je li nasljedstvo predano i, ako jest, trebali bi biti navedeni nasljednici i je li do prihvaćanja nasljedstva bio imenovan skrbnik.

Ako postoji opasnost od prodaje, gubitka, zamjene/uništenja imovine, javni bilježnik zapečaćuje imovinu i predaje ju skrbniku.

Do prihvaćanja nasljedstva ili ako nije poznat nasljednik, javni bilježnik može imenovati posebnog skrbnika ostavine u cilju zaštite prava mogućeg nasljednika. Vidi članak 686. Zakona o parničnom postupku, članak 1117. stavak 3., članak 1136., članke 1077. – 1085. Građanskog zakona.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Izvršitelj oporuke, likvidator, zakonski nasljednik / oporučni nasljednik, imenovani skrbnik (vidi točku a).

Likvidatora, koji izvršava svoje odgovornosti pod nadzorom javnog bilježnika, mogu imenovati umrla osoba, nasljednici ili sud.

Vidi članak 124. Zakona br. 36/1995, članak 1117. stavak 3., članak 1136. Građanskog zakona.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Vidi točku a).

Izvršitelj oporuke stavlja pečate, sastavlja popis imovine, traži od suda da odobri prodaju imovine, plaća dugove iz nasljedstva i vrši naplatu potraživanja iz nasljedstva.

Vidi članke 1077. – 1085. Građanskog zakona, članke 101. – 132. Zakona br. 36/1995.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Javni bilježnik sastavlja obrazložene **zaključke**, i, nakon predaje nasljedstva, donosi završni zaključak na temelju kojeg se izdaje potvrda o nasljedniku / oporučnom nasljedniku.

Potvrda o nasljedniku uključuje način utvrđivanja opsega prava i služi kao dokaz o sposobnosti nasljednika i o imovinskom pravu. Javni bilježnik može izdati potvrdu o statusu nasljednika u kojoj su navedeni broj, sposobnost i opseg prava, ali ne i ostavina.

Ako nema nasljednika, nasljedstvo se smatra ošasnim i izdaje se **potvrda o ošasnom nasljedstvu**.

Javni bilježnik može nastaviti postupak kako bi se dodala propuštena imovina i izdaje **dodatak potvrdi o nasljedniku**.

Osobe koje smatraju da su pretrpjele štetu mogu sudu podnijeti zahtjev za poništenje potvrde i uspostavu njihovih prava. **U slučaju poništenja, javni bilježnik izdaje novu potvrdu o nasljedniku na temelju pravomoćne sudske odluke.**

Zahtjevom za nasljeđivanje, opći nasljednik / nasljednik u skladu s općim pravom može u bilo kojem trenutku dobiti potvrdu te sposobnosti za osobu koja posjeduje imovinu iz ostavine bez imovinskih prava.

Tijekom parničnog ostavinskog postupka, sudovi donose zaključak i odluke. Odluka o raspodjeli ima pravni učinak i izvršna je kada postane pravomoćna.

Vidi članke 1130. – 1134., 1635. – 1639. Građanskog zakona, članke 111. – 118. i daljnje članke Zakona br. 36/1995.

Posljednji put ažurirano: 13/10/2015

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Izvorna jezična inačica ove stranice nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutačno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici već su prevedeni.

Opće informacije - Slovenija

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s **Vijećem javnih bilježnika Europske unije (CNUE)**.

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

a) **Oporuke:** Oporuka je valjana ako je sastavljena u obliku utvrđenom u Zakonu o nasljeđivanju (dalje u tekstu: ZN) i pod uvjetima utvrđenima u tom zakonu.

U ZN-u predviđeni su sljedeći oblici oporuka: vlastoručna (holografska) oporuka, oporuka potpisana u nazočnosti svjedoka, sudska oporuka, usmena oporuka, oporuka sastavljena u inozemstvu, oporuka sastavljena na slovenskom brodu, oporuka sastavljena za vrijeme izvanrednog stanja ili rata i međunarodna oporuka.

U pogledu zahtjeva koji se odnose na oblik oporuke u ZN-u predviđeno je sljedeće:

Vlastoručna (holografska) oporuka valjana je ako ju je oporučitelj vlastoručno napisao i potpisao (članak 63. stavak 1. ZN-a).

Oporučitelj koji zna čitati i pisati sastavlja **oporuku potpisanu u nazočnosti svjedoka** potpisivanjem dokumenta koji je u njegovo ime vlastoručno sastavila neka druga osoba u nazočnosti dvaju svjedoka i izjavljuje pred tim svjedocima da je to njegova oporuka. Svjedoci potpisuju svoja imena u postskriptumu oporuke u svojstvu svjedoka, a taj postskriptum nije uvjet za potvrđivanje oporuke (članak 64. ZN-a).

Sudsku oporuku može za oporučitelja, na njegov zahtjev, sastaviti sudac nadležnog suda koji prvo utvrđuje identitet oporučitelja. Oporučitelj zatim čita i potpisuje oporuku, a sudac potvrđuje na oporuci da ju je oporučitelj pročitao i potpisao u njegovoj nazočnosti. Ako oporučitelj ne zna, ili ne može, pročitati oporuku koju je sastavio sudac, sudac čita oporuku oporučitelju u nazočnosti dvaju svjedoka. Oporučitelj zatim potpisuje oporuku u nazočnosti istih svjedoka ili na nju stavlja svoj znak na temelju kojeg je proglašava svojom oporukom. Svjedoci zatim potpisuju oporuku (članci 65. i 66. ZN-a).

Oporuku sastavljenu u inozemstvu može za građana Republike Slovenije u inozemstvu, u skladu s odredbama koje se primjenjuju na sastavljanje sudskih oporuka, sastaviti konzularni predstavnik ili diplomatski predstavnik Republike Slovenije koji obavlja konzularne poslove (članak 69. ZN-a).

Kapetan broda može **sastaviti oporuku na slovenskom brodu** u skladu s odredbama koje se primjenjuju na sastavljanje sudske oporuke. Oporuka prestaje važiti 30 dana nakon povratka oporučitelja u Republiku Sloveniju (članak 70. ZN-a).

Oporuka sastavljena za vrijeme izvanrednog stanja ili rata: za vrijeme izvanrednog stanja ili rata, zapovjednik satnije ili zapovjednik istovjetne ili više jedinice, ili bilo tko drugi u nazočnosti zapovjednika, može sastaviti oporuku za vojnika u skladu s odredbama koje se primjenjuju na sastavljanje sudske oporuke. Oporuka prestaje važiti 60 dana nakon prestanka izvanrednog stanja ili rata ako je vojna služba oporučitelja prestala prije ili nakon toga ili 30 dana nakon isteka njegove vojne službe (članak 71. ZN-a).

Međunarodna oporuka mora se sastaviti u pisanom obliku. Oporučitelj ne mora sastaviti oporuku vlastoručno, a oporuka može biti napisana na bilo kojem jeziku, vlastoručno ili na neki drugi način. Na zahtjev oporučitelja međunarodnu oporuku može sastaviti sudac nadležnog suda, a za državljane Republike Slovenije u inozemstvu to može učiniti diplomatski ili konzularni predstavnik iz članka 69. ZN-a (dalje u testu: ovlaštena osoba). Oporučitelj mora izjaviti, u nazočnosti dvaju svjedoka i ovlaštene osobe, da je to njegova oporuka i da je upoznat sa sadržajem oporuke i potpisati oporuku u njihovoj nazočnosti ili, ako ju je već potpisao, potvrditi da je potpis njegov. Ako oporučitelj ne može potpisati oporuku, on obavješćuje ovlaštenu osobu o razlogu koji ovlaštena osoba navodi u oporuci. Osim toga, oporučitelj može tražiti od druge osobe da potpiše oporuku u njegovo ime. Svjedoci i ovlaštene osobe stavljaју svoje potpise, u nazočnosti oporučitelja, u postskriptum u kojem je navedeno da su oporuku potpisali kao svjedoci ili ovlaštena osoba (članak 71.a ZN-a). U zakonu je nadalje detaljnije opisano tko može biti svjedok međunarodne oporuke (članak 71.b), potpisi i datumi na međunarodnoj oporuci (članak 71.c), pohrana međunarodne oporuke (članak 71.č), poništenje međunarodne oporuke (članak 71.d), potvrda međunarodne oporuke (članak 71.e), potvrda da je međunarodna oporuka važeća (članak 71.f) i valjanost u pogledu oblika i formalnosti u vezi s potpisom (članak 71.g).

Usmena oporuka: oporučitelj može izjaviti svoju posljednju volju usmeno pred dvama svjedocima samo ako zbog izvanrednih okolnosti ne može sastaviti pisanu oporuku. Usmena oporuka prestaje važiti 30 dana nakon isteka iznimnih okolnosti u kojima je sastavljena (članak 72. ZN-a). U zakonu je nadalje detaljnije opisano tko može biti svjedok pisane oporuke (članak 73.), koje su dužnosti svjedoka (članak 74.), neprimjereno raspolaganje u usmenoj oporuci (članak 75.), rok za proglašenje oporuke nevažećom (članak 76.) i dokaz o postojanju oporuke (članak 77.).

U Zakonu o javnom bilježništvu (dalje u tekstu: ZJB) predviđena je i javnobilježnička oporuka, odnosno oporuka koju javni bilježnik sastavlja u obliku javnobilježničke isprave koju diktira oporučitelj i oporuka koju oporučitelj dostavlja javnom bilježniku na potvrdu nakon što je u pisanom obliku izjavio svoju posljednju volju. Javnobilježnička oporuka ima iste pravne učinke kao i sudska oporuka (članak 46. stavak 1. ZJB-a).

Pored navedenih formalnih zahtjeva, sposobnost oporučavanja također je uvjet da bi oporuka mogla biti valjana. U skladu sa ZN-om, oporuku može sastaviti osoba koja je sposobna za rasuđivanje i koja je navršila 15 godina (članak 59. stavak 1. ZN-a). Ako oporučitelj sastavlja oporuku pod prijetnjom, prisilom ili prijevarom, ili greškom, ta oporuka nije važeća jer volja izražena u oporuci ne odražava pravu i stvarnu volju oporučitelja (članak 60. stavak 1. ZN-a).

b) Zajednička oporuka: U ZN-u se ne spominju zajedničke oporuke te, budući da to nije jedan od oblika oporuka predviđenih zakonom, takva se oporuka mora smatrati nevažećom u skladu s člankom 62. ZN-a. Međutim, u sudskoj se praksi nevažećom smatra samo oporuka u kojoj dvoje ljudi, najčešće braćnih drugova, jedno drugoga imenuju nasljednicima (to je najčešće zato što je ta vrsta oporuke po prirodi vrlo bliska ugovoru o nasljeđivanju, koji je zabranjen u skladu s člankom 103. ZN-a), ali ne oporuka koju su sastavile dvije osobe u korist treće (vidi Prof. K. Zupančič, Prof. V. Žnidaršič Skubic, *Dedno pravo* (pravo nasljeđivanja), *Uradni list*, 2009., str. 127. – 128.).

c) Ugovor o nasljeđivanju: U skladu sa ZN-om ugovor o nasljeđivanju kojim osoba ostavlja svoju ostavinu ili njezin dio svojem supotpisniku ili drugoj osobi nije važeća (članak 103.). Nadalje, ugovor o očekivanom nasljeđu ili ostavini (članak 104.) i ugovor o sadržaju oporuke (članak 105.) također su nevažeći u skladu s tim zakonom.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Ne. U zakonu nije predviđeno posebno ovjeravanje oporuke.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

Da. Nužni nasljednici imaju pravo na dio ostavine kojim ostavitelj ne smije raspolagati (članak 16. stavak 1. ZN-a). Taj dio ostavine naziva se „nužnim dijelom”. Nužni su nasljednici sljedeći: potomci umrle osobe, njegova usvojena djeca i njihovi potomci, njegovi roditelji i njegov bračni drug. Djedovi, bake, braća i sestre nužni su nasljednici samo ako su trajno nesposobni za rad i nemaju sredstva potrebna za život. Navedene osobe smatraju se nužnim nasljednicima ako imaju nasljedno pravo u skladu sa zakonskim nasljednim redovima (članak 25. ZN-a).

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

U tom slučaju nasljeđuje se na temelju zakona: ostavinu umrlog nasljeđuju njegovi potomci, njegova posvojčad i njihovi potomci, njegov bračni drug, njegovi roditelji, njegov posvojitelj i srodnici te osobe, njegova braća i sestre i njihovi potomci i njegovi djedovi i bake i njihovi potomci. Muškarac i žena koji su dugo u vezi, ali se nisu vjenčali mogu nasljeđivati jedan od drugoga kao i braćni drugovi, ali samo ako nema razloga zašto bi brak između njih dvoje bio nevažeći. Te osobe nasljeđuju u skladu s nasljednim redovima pri čemu nasljednici iz bližeg nasljednog reda isključuju iz nasljedstva osobe iz daljeg nasljednog reda (članak 10. ZN-a).

Prvi nasljedni red:

Potomci umrle osobe i bračni drug prvi su red nasljeđivanja i nasljeđuju na jednake dijelove prije svih ostalih (članak 11. ZN-a).

Na temelju raspodjele po načelu reprezentacije, dio ostavine koji bi izvorno naslijedila određena osoba da je nadživjela umrlog nasljeđuju djeca te osobe (unuci umrlog) na jednake dijelove. Ako netko od unuka umre prije umrlog, dio koji bi pripao njima da su bili živi kada je umro umrli nasljeđuju unukova djeca (praunuci umrlog) na jednake dijelove, i tako redom sve dokle ima potomaka umrlog (članak 12. ZN-a).

Ako bračni drug umrlog nema nužna sredstva za život i nasljeđuje zajedno s ostalim nasljednicima prvog nasljednog reda, sud može, na zahtjev bračnog druga, odlučiti da i bračni drug nasljeđuje dio tog dijela ostavine koji su, u skladu sa zakonom, trebali naslijediti sunasljednici bračnog druga. Bračni drug

može zatražiti povećanje svojeg udjela u nasljeđu u odnosu na sve ili pojedinačne sunasljednike. Sud može odlučiti da će bračni drug naslijediti cijelu ostavinu ako je vrijednost te ostavine toliko mala da bi bračni drug živio u teškoj financijskoj situaciji da se ona raspodijeli (članak 13. stavak 1. ZN-a). Ako drugi nasljednici prvog nasljednog reda, koji nemaju nužna sredstva za život, nasljeđuju zajedno s bračnim drugom umrlog, sud može, na njihov zahtjev, odlučiti da će oni također naslijediti dio ostavine koji je, u skladu sa zakonom, trebao naslijediti bračni drug. Svi ili pojedini sunasljednici mogu zatražiti povećanje svojeg dijela nasljedstva na štetu bračnog druga (članak 13. stavak 2. ZN-a). Pojedinačni sunasljednici koji nemaju nužna sredstva za život mogu također zatražiti povećanje nasljedstva na štetu ostalih sunasljednika (članak 13. stavak 3. ZN-a).

Sud može odlučiti da će svi ili pojedinačni sunasljednici naslijediti cijelu ostavinu ako je vrijednost te ostavine toliko mala da bi bračni drug živio u teškoj financijskoj situaciji da se ona raspodijeli (članak 13. stavak 4. ZN-a).

Kada odlučuje o navedenim zahtjevima za povećanje ili smanjenje dijela nasljedstva, sud vodi računa o svim okolnostima predmeta, posebno o financijskoj situaciji sunasljednika i njihovoj radnoj sposobnosti te o vrijednosti ostavine (članak 13. stavak 5. ZN-a).

Drugi nasljedni red:

U drugom nasljednom redu ostavinu umrle osobe koja nema živih potomaka nasljeđuju njegovi roditelji i njegov bračni drug. Roditelji umrle osobe nasljeđuju jednu polovicu ostavine na jednake dijelove, a drugu polovicu nasljeđuje njegov bračni drug. Ako iza umrle osobe nije ostao bračni drug, njegovi roditelji nasljeđuju cijelu ostavinu na jednake dijelove (članak 14. ZN-a).

Ako jedan od roditelja umrlog umre prije njega, taj dio ostavine koji bi pripao drugom roditelju da je nadživio umrlog nasljeđuju, na temelju raspodjele po načelu reprezentacije, djeca tog roditelja (tj. braća i sestre umrlog), njegovi unuci i njegovi daljnji potomci, u skladu s pravilima koja se primjenjuju na slučajeve u kojima djeca i drugi potomci nasljeđuju ostavinu umrle osobe (članak 15. stavak 1.).

Ako oba roditelja umrlog umru prije njega, dio ostavine koji bi svakome od njih pripao da su nadživjeli umrlog nasljeđuju njihovi potomci: očev dio očevi potomci, a majčin dio majčini potomci. U svim slučajevima polubraća i polusestre umrlog s očeve strane nasljeđuju na jednake dijelove očev dio ostavine, polubraća i polusestre s majčine strane nasljeđuju na jednake dijelove majčin dio ostavine, a braća i sestre nasljeđuju na jednake dijelove s polubračom i polusestrama po ocu očevo dio, a s polubračom i polusestrama po majci majčin dio (članak 15. stavci 2. i 3. ZN-a).

Ako jedan od roditelja umrlog umre prije njega i ne ostavi potomke, dio ostavine koji bi mu pripao da je nadživio umrlog nasljeđuje drugi roditelj. Ako i taj drugi roditelj isto umre prije umrlog, njegovi potomci nasljeđuju ono što bi pripalo i jednom i drugom roditelju (članak 15. ZN-a). Ako oba roditelja umru prije umrle osobe i niti jedan od njih nije ostavio potomke, cijelu ostavinu nasljeđuje nadživjeli bračni drug umrle osobe (članci 16. i 17. ZN-a).

Treći nasljedni red:

Ako nema osobe koja bi mogla naslijediti iz prvog ili drugog nasljednog reda, uzima se u obzir treći nasljedni red.

U okviru trećeg nasljednog reda, ostavitelja koji nije ostavio ni potomke ni roditelje, niti su ti potomci i roditelji ostavili potomke ili bračnog druga, nasljeđuju njegovi djedovi i bake. Jednu polovicu ostavine nasljeđuju djed i baka s očeve strane, a drugu polovicu djed i baka s majčine strane (članak 18. ZN-a).

Baka i djed iste loze nasljeđuju svoj dio ostavine na jednake dijelove. Ako jedan od predaka umrlog umre prije njega, dio ostavine koji bi mu pripao da je nadživio umrlog nasljeđuju njegova djeca, njegovi unuci i njegovi daljnji potomci, u skladu s pravilima za slučaj kad ostavitelja nasljeđuju njegova djeca i ostali potomci. U svemu ostalome za nasljedno pravo djeda i bake jedne loze i njihovih potomaka vrijede pravila po kojima nasljeđuju roditelji umrlog i njihovi potomci (članak 19. ZN-a).

Ako djed i baka jedne loze umru prije umrlog, a nisu ostavili potomke, dio ostavine koji bi im pripao da su nadživjeli umrlog nasljeđuju djed i baka druge loze, njihova djeca, unuci i daljnji potomci u skladu s člankom 19. ZN-a (članak 20. ZN-a).

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

Ostavinska pitanja rješavaju sudovi Republike Slovenije, a stvarno nadležni sud za takva pitanja jest lokalni sud (*okrajno sodišče*).

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju nasljedstva?

Sud u okviru ostavinske rasprave.

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju legata?

Sud u okviru ostavinske rasprave.

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju nužnog dijela nasljedstva?

Sud u okviru ostavinske rasprave.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)*

Kada osoba umre ili bude proglašena umrlog, matičar odgovoran za upis činjenice smrti u matičnu knjigu umrlih dostavlja smrtovnicu ostavinskom sudu u roku od 30 dana (članak 179. stavak 1. ZN-a).

Postupak se pokreće po službenoj dužnosti kada sud zaprimi smrtovnicu.

Ako prema smrtovnici umrla osoba nije ostavila ostavinu, ostavinski će sud rješenjem odlučiti da se ne provodi ostavinska rasprava; isto će tako sud postupiti ako je umrla osoba ostavila samo pokretnine, a ni jedna od osoba pozvanih na nasljedstvo ne zahtijeva da se provede ostavinski postupak (članak 203. stavci 1. i 2. ZN-a). U svim ostalim slučajevima sud odlučuje provesti ostavinski postupak. Tijekom ostavinskog postupka sud utvrđuje tko su nasljednici umrle osobe, što čini ostavinu i koja još prava glede ostavine pripadaju nasljednicima, oporučnim nasljednicima i drugim osobama (članak 162. ZN-a).

Ostavinski postupak po prirodi je izvanparnični postupak. Ako su među strankama sporne činjenice o kojima ovisi neko njihovo pravo, sud prekida ostavinski postupak i upućuje stranke na parnicu ili postupak pred upravnim tijelom (članak 210. stavak 1. ZN-a).

Kada sud odluči koje osobe imaju pravo na ostavinu, on ih proglašava nasljednicima u skladu s rješenjem o nasljeđivanju (članak 214. stavak 1. ZN-a).

Rješenje o nasljeđivanju dostavlja se svim nasljednicima i oporučnim nasljednicima, kao i osobama koje su tijekom postupka istakle zahtjev za nasljedstvo (članak 215. stavak 1. ZN-a).

Kada rješenje o nasljeđivanju postane pravomoćno, sud nalaže da se izvrše nužni upisi u zemljišne knjige.

Svaki nasljednik može tražiti raspodjelu ostavine u bilo kojem trenutku, ali ne u neprimjereno vrijeme. To pravo ne zastarijeva. Nevažeći je ugovor kojim se nasljednik odriče prava na traženje raspodjele ostavine, kao i sve odredbe u oporuci kojima se zabranjuje ili ograničava takva podjela (članak 144. ZN-a). U Zakonu o nasljeđivanju nema odredbi o provedbi raspodjele ostavine. To je pitanje uređeno Zakonom o vlasništvu (ZV) u okviru odredbi o zajedničkom vlasništvu. Drugim riječima, ostavina je zajednička imovina sunasljednika. Sunasljednici mogu ugovorom utvrditi način podjele ostavine. Ako ne mogu postići dogovor, sud u izvanparničnom postupku odlučuje o načinu podjele. Ako svi nasljednici predlože raspodjelu i način raspodjele dogovorom tijekom ostavinskog postupka, sud upućuje na taj dogovor u rješenju o nasljeđivanju (članak 214. stavak 3. ZN-a).

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

U Zakonu o nasljeđivanju predviđeno je da ostavina umrle osobe prelazi na nasljednike u skladu sa samim zakonom (*ipso iure*) u trenutku smrti (članak 132. ZN-a). Rješenje o nasljeđivanju kojim sud proglašava nasljednike na kraju ostavinskog postupka samo je deklaratorne prirode.

Oporučni nasljednik stječe nasljedstvo nakon smrti, osim ako nasljedstvo podliježe uvjetima ili je povezano s određenim vremenskim razdobljem. U tom slučaju oporučni nasljednik dobiva nasljedstvo kada je ispunjen taj uvjet ili kada prođe to vremensko razdoblje. Stjecanje nasljedstva znači da oporučni nasljednik može tražiti ispunjenje uvjeta u pogledu nasljedstva. Na prepisivanje vlasničkih prava na oporučnog nasljednika primjenjuju se opće odredbe ZV-a.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Da. Međutim, ta je odgovornost ograničena. Nasljednik je odgovoran za dugove umrlog do vrijednosti naslijeđene imovine. Ako postoji više nasljednika, oni zajednički odgovaraju za dugove umrlog, odnosno svaki do vrijednosti svojeg dijela ostavine bez obzira na to je li to već utjecalo na podjelu ostavine. U pogledu unutarnjih omjera raspodjele među nasljednicima, dugovi se dijele razmjerno njihovim udjelima u ostavini, osim ako je u oporuci utvrđeno drugačije (članak 142. ZN-a).

Nasljednik koji se odrekao svojeg dijela ostavine ne odgovara za dugove umrlog (članak 142. stavak 2. ZN-a).

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Zemljišnoknjižni sud odlučuje o tome je li moguć upis na temelju isprava kojima se dokazuje postojanje pravne osnove za stjecanje prava koje je predmet upisa, pod uvjetom da su ispunjeni drugi uvjeti propisani zakonom.

Temelj za upis nekretnine koja je predmet nasljedstva pravomoćno je rješenje o nasljeđivanju doneseno u ostavinskom postupku (članak 40. stavak 1. točka 6. Zakona o zemljišnim knjigama, ZZK-1). Zemljišnoknjižni sud nalaže upis nasljednikova prava vlasništva u zemljišne knjige po službenoj dužnosti i u skladu s pravomoćnim rješenjem o nasljeđivanju.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

Ne postoji obavezni zahtjev za imenovanje upravitelja ostavine.

U načelu, do raspodjele ostavinom zajednički upravljaju i raspolazu nasljednici. Upravljanje ostavinom može se povjeriti posebnom upravitelju ako se nasljednici tako dogovore. Ako nasljednici ne mogu postići dogovor o upravljanju ostavinom, sud, na zahtjev bio kojeg nasljednika, imenuje upravitelja koji će upravljati imovinom za sve nasljednike ili utvrđuje dio ostavine kojim će svaki nasljednik sam upravljati (članak 145. ZN-a).

Oporučitelj može u svojoj oporuci imenovati jednu ili više osoba izvršiteljima oporuke (članak 95. stavak 1. ZN-a). Izvršitelj, između ostalog, upravlja ostavinom (članak 96. stavak 1. ZN-a).

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Oporučitelj može u svojoj oporuci imenovati jednu ili više osoba izvršiteljima oporuke (članak 95. stavak 1. ZN-a). Ako oporučitelj nije naveo drugačije, dužnosti izvršitelja oporuke uključuju, posebno, skrb o ostavini kojom upravlja, plaćanje dugovanja i, prije svega, izvršavanje oporuke u skladu sa željama oporučitelja (članak 96. stavak 1. ZN-a). Ako izvršitelj oporuke nije imenovan, nasljednici koji upravljaju ostavinom zajednički mogu prije raspodjele povjeriti upravljanje ostavinom posebnom upravitelju. Ako nasljednici ne mogu postići dogovor o upravljanju ostavinom, sud, na zahtjev bio kojeg nasljednika, imenuje upravitelja koji će upravljati imovinom za sve nasljednike ili utvrđuje dio ostavine kojim će svaki nasljednik sam upravljati. (članak 145. ZN-a)

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Ako je oporučitelj imenovao izvršitelja oporuke u oporuci, u toj će oporuci biti utvrđene i dužnosti izvršitelja.

Ako oporučitelj nije utvrdio drugačije, u skladu sa zakonom (članak 96. stavak 1. ZN-a) primjenjuje se sljedeće:

Izvršitelj mora s dužnom pažnjom brinuti o ostavini. Posebno mora primijeniti mjere osiguranja, izvršiti popis i vrednovanje ostavine (članak 184. ZN-a) i osigurati zadržavanje navedene pokretnine (članci 190. i 191. ZN-a).

Izvršitelj mora upravljati ostavinom pri čemu redovito upravljanje uključuje i raspolaganje pojedinim predmetima iz ostavine. U razdoblju u kojem obavlja tu zadaću, izvršitelj oporuke isključuje sve nasljednike iz upravljanja ostavinom i iz raspolaganja predmetima iz ostavine.

Izvršitelj mora osigurati otplatu dugova oporučitelja i ispunjenje uvjeta iz nasljedstva i zadaća (tereta).

Izvršitelj mora osigurati izvršenje oporuke u skladu sa željama oporučitelja (vidi Prof. K. Zupančić, Prof. V. Žnidaršič Skubic, *Dedno pravo* (pravo nasljeđivanja), *Uradni list* 2009., str. 170. – 171.).

Ako postoji više izvršitelja oporuke, oni zajednički obavljaju dužnosti koje su im povjerene osim ako je oporučitelj utvrdio drugačije (članak 96. stavak 2. ZN-a). Izvršitelj oporuke mora sudu dostaviti izvješće o radu i ima pravo na nadoknadu troškova i naknadu za trud koja se isplaćuje iz dostupnog dijela ostavine na temelju odluke suda (članak 97. ZN-a).

Ako izvršitelj oporuke nije imenovan, nasljednici koji upravljaju ostavinom zajednički mogu prije raspodjele povjeriti upravljanje ostavinom posebnom upravitelju. Ako nasljednici ne mogu postići dogovor o upravljanju ostavinom, sud, na zahtjev bio kojeg nasljednika, imenuje upravitelja koji će upravljati imovinom za sve nasljednike ili utvrđuje dio ostavine kojim će svaki nasljednik sam upravljati (članak 145. ZN-a).

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Na kraju ostavinskog postupka sud donosi rješenje o nasljeđivanju, koje predstavlja sudsku odluku o osnovanosti predmeta. Rješenjem se utvrđuje opseg ostavine i proglašavaju nasljednici i oporučni nasljednici te druge osobe koje imaju pravo na dio ostavine. U skladu sa ZN-om rješenje o nasljeđivanju mora sadržavati sljedeće (članak 214. stavak 2.):

prezime i ime (i prethodna prezimena) umrle osobe i ime oca, zanimanje umrle osobe, datum rođenja i državljanstvo i, za umrlu udatu ženu, njezino djevojačko prezime;

oznaku nekretnina s podacima iz zemljišnih knjiga i oznaku pokretnih stvari s upućivanjem na popis imovine;

prezime, ime, zanimanje i prebivalište nasljednika, odnos nasljednika prema umrlom, nasljeđuje li ga kao zakonski ili oporučni nasljednik, a ako ima više nasljednika, njihovi dijelovi ostavine;

je li obustavljen postupak utvrđivanja nasljednika;

je li obustavljeno pravo nasljednika jer još nije došlo odgovarajuće vrijeme ili je ograničeno na određeno vrijeme, je li obustavljeno zbog uvjeta koji nije ispunjen ili ovisi o uvjetu ili zadaći koja se može smatrati uvjetom ili je ograničeno pravom na korištenje i u čiju korist;

prezime, ime, zanimanje i prebivalište osoba koje imaju pravo na nasljedstvo, pravo korištenja ili drugo pravo koje proizlazi iz ostavine, s točnim opisom prava.

Posljednji put ažurirano: 24/06/2016

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Izvorna jezična inačica ove stranice [sk](#) nedavno je izmijenjena. Naši

prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici već su prevedeni.

Opće informacije - Slovačka

*Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s [E](#) **Vijećem javnih bilježnika Europske unije (CNUE).***

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

U slovačkom zakonodavstvu nisu dopušteni ugovori o nasljeđivanju ili zajedničke oporuke.

Oporuke se mogu sastaviti na nekoliko načina.

- 1. Oporuka koju je oporučitelj napisao vlastoručno** mora sadržavati njegov vlastoručni potpis i datum. Tako napisanu oporuku ne moraju potpisati svjedoci.
- 2. Oporuka sastavljena drugačijim načinom pisanja** (kao što je računalo, pisači stroj ili ju je sastavila osoba koja nije oporučitelj) mora biti potpisana u nazočnosti dvaju svjedoka koji moraju potpisati oporuku kako bi potvrdili da je isprava zaista izraz posljednje volje oporučitelja. Tako sastavljena oporuka mora također sadržavati vlastoručni potpis osobe i datum.
- 3. Ovjereni oporuka.** Javni bilježnik odgovoran je za sadržaj i formalne zahtjeve te vrste oporuke. Svaka ovjerena oporuka mora biti upisana u Središnji javnobilježnički upisnik oporuka.
- 4. Posebni oblik oporuka** upotrebljava se kada je oporučitelj lošeg zdravstvenog stanja, ne čuje ili ne vidi, ili ne može čitati ili pisati. U takvim slučajevima moraju biti nazočna tri svjedoka koji potpisom potvrđuju oporuku nakon što su je čuli. U ispravi mora biti navedena osoba koja ju je napisala, osoba koja ju je naglas pročitala i kako je potvrđeno da isprava sadržava stvarnu volju oporučitelja. Svjedoci mogu biti samo osobe koje imaju pravnu sposobnost. Svjedoci ne mogu biti slijepe, gluhe ili nijeme osobe, osobe koje ne govore jezik na kojem je oporuka napisana i korisnici oporuke.

Oporuka je valjana ako je u njoj naveden datum, mjesec i godina kada je sastavljena. Naravno, važan dio sadržaja navođenje je nasljednika koji će naslijediti ostavinu u cijelosti ili njezine razmjerne dijelove ili posebne stavke (tko će dobiti što).

Ako je oporučitelj vlastoručno napisao oporuku, savjetuje se da bliskim osobama kaže gdje ju je pohranio.

Uvjeti priloženi oporuci neće imati pravnu snagu.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Javni bilježnici moraju upisati ovjerene oporuke po službenoj dužnosti u Središnji javnobilježnički upisnik oporuka, koji se vodi pri javnobilježničkoj komori.

Oporuke sastavljene kako je opisano u prethodnim točkama 1., 2. i 4. ne moraju biti upisane, ali na zahtjev oporučitelja ili druge osobe javni bilježnik može ih prihvatiti na čuvanje. Javni bilježnik mora takvo čuvanje upisati u Središnji javnobilježnički upisnik oporuka.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

Da, u odjeljku 479. Građanskog zakonika (Zakon br. 40/1964) navedeni su nužni dijelovi ostavine i nasljednici koji na njih imaju pravo: „*Maloljetni potomci dobivaju najmanje svoj zakonski dio ostavine, a punoljetni potomci dobivaju najmanje jednu polovinu svojeg zakonskog dijela. Ako je oporuka protivna navedenom, odgovarajući dio oporuke nevažeći je, osim ako su navedeni potomci lišeni nasljedstva.*”

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Nasljedstvo se prenosi na temelju zakona, oporukom ili putem oba mehanizma. Ako ostavitelj nije sastavio oporuku ili postoji imovina koja nije bila uključena u oporuku, nasljedstvo na temelju zakona prelazi na osnovne redove nasljednika.

Prvi nasljedni red

U prvom nasljednom redu nasljeđuju djeca ostavitelja i njegov bračni drug na jednake dijelove. Ako dijete ne nasljeđuje, djetetov dio raspodjeljuje se djetetovoj djeci u jednakim dijelovima. Ako čak i ta djeca ne nasljeđuju, njihovi potomci nasljeđuju na jednake dijelove.

Ako ostavitelj nije imao potomke ili njegovi potomci ne nasljeđuju (tj. svi su odbili nasljedstvo, ni jedan od njih nije sposoban nasljeđivati, svi su ispravno lišeni nasljedstva ili nisu uzeti u obzir), nasljeđuje drugi nasljedni red.

Drugi nasljedni red

Ako ne nasljeđuju potomci ostavitelja, nasljednici drugog nasljednog reda uključuju bračnog druga, roditelje ostavitelja i svakoga tko je živio s ostaviteljem u zajedničkom kućanstvu najmanje godinu dana prije njegove smrti i tko je iz toga razloga brinuo o zajedničkom kućanstvu ili ga je ostavitelj uzdržavao. Nasljednici drugog nasljednog reda nasljeđuju na jednake dijelove. Međutim, bračni drug mora uvijek dobiti najmanje polovinu ostavine.

Treći nasljedni red

Ako ne nasljeđuju ni bračni drug ni roditelji, nasljednici trećeg nasljednog reda koji nasljeđuju na jednake dijelove, uključuju braću i sestre ostavitelja i svakoga tko je živio s ostaviteljem u zajedničkom kućanstvu najmanje godinu dana prije njegove smrti i tko je iz toga razloga brinuo o zajedničkom kućanstvu ili ga je ostavitelj uzdržavao. Ako ne nasljeđuju braća i sestre ostavitelja, djeca brata ili sestre dobivaju jednake dijelove dijela brata ili sestre.

Četvrti nasljedni red

Ako ne nasljeđuje ni jedan nasljednik trećeg nasljednog reda, četvrti red uključuje djedove i bake ostavitelja koji nasljeđuju na jednake dijelove i, ako ne nasljeđuje ni jedan djed ili baka, nasljeđuju djeca djedova i baka na jednake dijelove.

Ako nema nasljednika, ostavina prelazi na državu.

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

Okružni sud u čijoj nadležnosti se nalazilo posljednje prebivalište ostavitelja ili, ako ostavitelj nije imao prebivalište ili njegovo prebivalište nije moguće utvrditi, okružni sud u čijoj je nadležnosti ostavitelj imao boravište u vrijeme smrti ili, ako nema takvog suda, sud u mjestu u kojem se nalazi imovina ostavitelja. Okružni sud imenuje javnog bilježnika kao sudskog povjerenika za provođenje ostavinskog postupka. Javnobilježnički akti smatraju se sudskim aktima. Zahtjevi za pružanje pravne pomoći u inozemstvu nisu javnobilježnički akti.

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nasljedstva?

Nasljednici daju usmenu izjavu o prihvaćanju nasljedstva ili odricanju od nasljedstva pred javnim bilježnikom, ili pisanu izjavu koju šalju ostavinskom sudu u roku od mjesec dana od datuma kada ih je sud obavijestio o njihovom pravu na prihvaćanje nasljedstva ili odricanje od njega i o utjecaju izjave.

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju legata?

U slovačkom zakonodavstvu nije predviđen legat.

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nužnog dijela nasljedstva?

Nema posebne izjave o odricanju od nužnog dijela ili njegovu prihvaćanju. Postupak je isti kao i izjava o prihvaćanju nasljedstva ili odricanju od njega, ali ne primjenjuje se rok od mjesec dana.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)*

Matični ured obavlja postupak nadležni okružni sud o smrti u svom matičnom okrugu. Kada sazna da je netko umro ili je proglašen mrtvim, sud pokreće postupak, čak i bez zahtjeva. Sud prvo provjerava u Središnjem javnobilježničkom upisniku oporuka je li ostavitelj ostavio oporuku, akt o lišavanju nasljedstva ili o ukidanju nekog od tih akata te utvrđuje kod kojeg je javnog bilježnika isprava pohranjena. Sud provodi preliminarnu istragu kako bi utvrdio nasljednike te ostavinu i dugove ostavitelja i poduzima hitne mjere potrebne za osiguranje nasljedstva. Nema potrebe održati raspravu o nasljedstvu.

Kao ovlašteni sudski povjerenik, javni bilježnik izdaje potvrdu o nasljeđivanju uz suglasnost nasljednika ako:

ostavinu nasljeđuje jedan nasljednik,

ostavina prelazi na državu,

nasljednici su se dogovorili o raspodjeli ili

nasljednici i vjerovnici ostavitelja dogovorili su se da će pretjerano zaduženu ostavinu predati za povrat dugovanja.

Pravomoćna potvrda o nasljeđivanju isprava je kojom se prava prenose na nasljednika.

Ako ostavinski postupak ne završi izdavanjem potvrde o nasljeđivanju (na primjer u slučaju spora), javni bilježnik priprema sve dokumente koji su sudu potrebni za donošenje naloga, uključujući nacrt sudskog naloga i račune za troškove i pristojbe.

Ako je ostavina pretjerano zadužena i nasljednici i vjerovnici umrle osobe nisu uspjeli postići dogovor o davanju ostavine za povrat dugova, sud može naložiti likvidaciju ostavine. Nalogom za likvidaciju sud traži od vjerovnika da ga obavijeste o potraživanjima u određenom roku. U protivnom se odriču potraživanja. Sud (javni bilježnik kao sudski povjerenik) likvidira pretjerano zadužene ostavine prodajom imovine ostavitelja po uobičajenoj cijeni za sličnu imovinu. Kada prodaje imovinu, sudski povjerenik djeluje za stranke u vlastito ime, ali uzima u obzir povoljnije prijedloge stranaka za likvidaciju imovine. Ako ima prestale imovine, ona prelazi na državu od dana smrti ostavitelja.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

Nasljedstvo prelazi smrću ostavitelja. Potvrda o nasljeđivanju ili sudski nalog imaju samo deklaratorni učinak u vezi s činjenicom koja je nastala u prošlosti.

Međutim, ostavinom je moguće raspolagati u potpunosti samo na temelju pravomoćne potvrde o nasljeđivanju ili sudskog naloga.

Dan smrti ostavitelja mora se dokazati smrtnicom, potvrdom o smrti koju izdaje posebni ured slovačkog Ministarstva unutarnjih poslova kada slovački državljanin umre u inozemstvu ili odlukom suda donesenom u postupku proglašavanja osobe mrtvom u slučaju nestalih osoba kada sud proglašava datum smrti. Samo slovački sudovi mogu proglasiti slovačke državljanke mrtvima. Slovački sudovi mogu proglasiti strane državljanke mrtvima, ali pravne se posljedice primjenjuju samo na osobe koje trajno žive u Slovačkoj i samo na imovinu koja se nalazi u Slovačkoj.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Da, nasljednici odgovaraju za dugove umrle osobe, ali samo do vrijednosti nasljedstva koje dobivaju. Nasljednici ne moraju plaćati dugove umrle osobe vlastitom imovinom.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Upis u zemljišne knjige provodi se u mjestu u kojem se nalazi nepokretna imovina. Nadležno tijelo vrši upis po službenoj dužnosti ili na zahtjev vlasnika ili druge ovlaštene osobe. Zahtjevi se podnose u pisanom obliku i moraju uključivati (a) ime podnositelja (naziv tvrtke) i prebivalište (registrirano sjedište), (b) naziv okružnog nadležnog tijela kojem je upućen zahtjev, (c) javnu potvrdu ili drugu službenu ispravu kojom se potvrđuje pravo podnositelja zahtjeva na imovinu i (d) popis priloga.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

Imenovanje upravitelja nije obavezno. Međutim, ako je to u općem interesu ili glavnom interesu stranaka, sud poduzima hitne mjere po službenoj dužnosti kako bi osigurao nasljedstvo i imenovao upravitelja. Najčešće se upraviteljem imenuje jedan od nasljednika ili neka druga osoba koja je bliska ostavitelju, ali to može biti i javni bilježnik koji nije sudski povjerenik u dotičnom ostavinskom postupku.

Upravitelj imenovan u skladu sa slovačkim zakonodavstvom razlikuje se od upravitelja u skladu s običajnim pravom.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Oporuku izvršava javni bilježnik imenovan sudskim povjerenikom. Nasljednici upravljaju ostavinom stečenom nasljeđivanjem, ali potrebno im je dopuštenje suda za raspolaganje stavkama uključenima u nasljedstvo i za druge radnje izvan svakodnevnog upravljanja.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Tijekom ostavinskog postupka upravitelj poduzima mjere potrebne za osiguranje imovine koja čini ostavinu unutar granica koje je odredio sud. Sud utvrđuje područje primjene svog odobrenja kako bi upravitelju omogućio očuvanje vrijednosti imovine koja čini ostavinu. Upravitelj odgovara za štetu koju uzrokuje kršenjem dužnosti koje su propisane zakonom ili koje mu je odredio sud. Na kraju ostavinskog postupka on podnosi završno izvješće korisnicima i sud odlučuje o njegovoj naknadi i nadoknadi troškova koje plaća nasljednik koji dobiva nasljedstvo.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Na kraju ostavinskog postupka javni bilježnik izdaje potvrdu o nasljeđivanju, koja se smatra sudskim nalogom. Potvrda sadržava imena nasljednika i u njoj je navedena imovina koja prelazi na svakog nasljednika te dijelovi nasljedstva.

Na zahtjev nasljednika javni bilježnik može u ostavinskom postupku izdati Potvrdu o skupini nasljednika. To je „potvrda činjenica poznatih iz spisa”, vjerodostojni instrument kojeg izdaje javni bilježnik koji vodi ostavinski postupak, uglavnom u svrhe dokazivanja statusa nasljednika ili druge ovlaštene osobe na koju prelazi pravo ostavitelja (npr. isplata osiguranja, članska prava, uloga u postupcima koji su u tijeku itd.).

Posljednji put ažurirano: 14/01/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJNI-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Izvorna jezična inačica ove stranice nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutačno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Opće informacije - Finska

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

Pitanja nasljedstva uređena su Zakonom o nasljeđivanju (40/1965). Jedino se oporukom može odrediti što će se dogoditi s ostavinom nakon smrti. Oporuka mora biti sastavljena u pisanom obliku i u nazočnosti dvaju svjedoka. Oporučitelj mora potpisati oporuku u trenutku kada je sastavljena ili potvrditi svoj prethodni potpis na oporuci. Svjedoci moraju ovjeriti oporuku potpisom nakon što ju oporučitelj potpiše ili potvrdi svoj potpis na njoj. Usmena oporuka može biti obvezujuća u iznimnim slučajevima.

Moguće je izraditi i uzajamnu oporuku; nju u većini slučajeva sastavljaju bračni drugovi kako bi jedan na drugoga prenijeli pravo vlasništva. Na uzajamne oporuke primjenjuju se isti formalni zahtjevi kao i na ostale oporuke. Pravila koja se primjenjuju na uzajamne oporuke između bračnih drugova primjenjuju se i na uzajamne oporuke između osoba u životnom partnerstvu.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Nadležna tijela u Finskoj ne vode upisnik oporuka.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

Sloboda davanja u nasljedstvo ograničena je u korist izravnih potomaka i bračnog druga umrle osobe. Izravni potomci i posvojenici te njihovi potomci imaju pravo na nužni dio ostavine umrle osobe. Nužni dio iznosi polovinu vrijednosti dijela ostavine koji prelazi na tog nasljednika u skladu sa zakonskim nasljednim redom.

Bračni drug zaštićen je i oporukom koju je sastavio bračni drug koji je prvi umro. Nadživjeli bračni drug može zadržati cjelovitu ostavinu umrlog bračnog druga, osim ako je odlučeno drugačije na temelju zahtjeva izravnog potomka za raspodjelu ostavine ili u oporuci koju je izradio oporučitelj. Međutim, nadživjeli bračni drug uvijek može zadržati vlasništvo nad zajedničkim domom bračnih drugova i nad uobičajenim kućanskim predmetima, osim ako je nadživjeli bračni drug i sâm vlasnik stambenog objekta koji se može upotrebljavati kao dom.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Izravni potomci glavni su zakonski nasljednici i svi dobivaju jednak dio ostavine. Ako je dijete umrlo, umjesto njega nasljeđuju potomci tog djeteta i svaka grana obitelji dobiva jednak dio.

Ako je umrla osoba bila u braku, a nisu ju nadživjeli izravni potomci, nadživjeli bračni drug prvi nasljeđuje ostavinu umrlog bračnog druga. Životni partneri imaju pravo nasljeđivati pod istim uvjetima kao i bračni drugovi.

Ako umrlu osobu nije nadživio ni jedan izravan potomak, a ona nije bila u braku u trenutku smrti, otac i majka umrle osobe dobivaju polovinu ostavine svaki. Ako su otac ili majka umrle osobe već umrli, taj se dio dijeli među braćom i sestrama umrle osobe. Ako su brat ili sestra umrli, njegovo ili njezino mjesto zauzimaju potomci tog brata ili sestre i svaka grana obitelji dobiva jednak dio. Ako nema braće ili sestara ili njihovih potomaka, ali živ je jedan od roditelja umrle osobe, taj roditelj dobiva cijelu ostavinu.

Ako umrlu osobu nije nadživio ni jedan od navedenih nasljednika, roditelji oca i majke umrle osobe dobivaju cijelu ostavinu. Ako su djed umrle osobe s očeve strane, baka s očeve strane, djed s majčine strane ili baka s majčine strane već umrli, dio ostavine koji bi dobio taj djed ili baka dobivaju njihova djeca. Bratići i sestrične nemaju pravo na nasljedstvo.

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

Nadležnost za pitanja koja se odnose na upravljanje nasljedstvom imaju različita tijela. Popis ostavine (*perukirja*), odnosno popis imovine i obveza umrle osobe, mora se u roku od mjesec dana od sastavljanja poslati poreznoj upravi u mjestu prebivališta umrle osobe. Potvrda popisa korisnika može se zatražiti i od lokalnog matičnog ureda. Državna riznica središnje je nadležno tijelo za slučajeve u kojima imovinu stječe država. Za ostavinske predmete nadležan je okružni sud (*käräjäoikeus*) u mjestu prebivališta umrle osobe.

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju nasljedstva?

Nasljedstvo se može prihvatiti stvarnim preuzimanjem odgovornosti za naslijeđenu imovinu. Nasljednici isto tako mogu izraditi zasebnu izjavu o prihvatanju. Ako je ostavina raspodijeljena, treba sastaviti izjavu o prihvatanju nasljedstva za ostale nasljednike koji su prihvatili nasljedstvo. Ako ostavina nije raspodijeljena, treba sastaviti izjavu za upravitelja ostavine. Izjava se može dostaviti i sudu.

Izgled izjave o odricanju od nasljedstva nije propisan, ali ona mora biti u pisanom obliku. Izjavu o odricanju mogu dati bilo koja osoba ili osobe koje imaju udio u ostavini umrle osobe, upravitelj ostavine, osoba nadležna za raspodjelu ostavine, izvršitelj oporuke ili drugi potomci koji zauzimaju mjesto umrlih nasljednika. Kako bi odricanje imalo pravni učinak u odnosu na ovrhu koju provode vjerovnici, nasljednik treba o odricanju obavijestiti osobu koja zastupa ostavinu umrle osobe ili položiti izjavu o odricanju u lokalnom matičnom uredu kako bi se mogla uredno unijeti u evidenciju (odjeljak 81. Poglavlja 4. Ovršnog zakona).

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju legata?

Ne postoji propisani oblik za prijavljivanje namjere korisnika oporuke. Izjava o prihvatanju koju korisnik daje upravitelju ostavine ili osobi nadležnoj za raspodjelu ostavine smatra se izjavom o prihvatanju ostavine, kao i poduzimanje bilo kakvih konkretnih mjera koje se odnose na predmetnu imovinu. Obavijest o prihvatanju koja se dostavlja nasljednicima dovoljna je naznaka da korisnik želi ostvariti svoja prava iz oporuke.

Izjava o odricanju od nasljedstva mora biti u pisanom obliku. Kako bi takvo odricanje imalo pravni učinak u odnosu na ovrhu koju provode vjerovnici, korisnik treba o odricanju pisanim putem obavijestiti osobu koja zastupa ostavinu umrle osobe ili položiti izjavu o odricanju u lokalnom matičnom uredu kako bi se mogla uredno unijeti u evidenciju (odjeljak 81. Poglavlja 4. Ovršnog zakona).

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju nužnog dijela nasljedstva?

Nasljednik mora u roku od šest mjeseci od primitka obavijesti o ostavini korisniku oporuke preko sudskog dostavljača ili na neki drugi način koji se može provjeriti dostaviti obavijest o tome da traži svoj nužni dio. Zahtjev za nužni dio može se podnijeti i objavom u službenom listu u prethodno navedenom roku ako obavijest o njemu nije bilo moguće dostaviti korisniku zbog toga što se moglo pretpostaviti da korisnik izbjegava primitak obavijesti o zahtjevu ili je njegova adresa nepoznata.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)*

Nadležna tijela u Finskoj ne pokreću ostavinske postupke na vlastitu inicijativu. Nakon smrti osobe prvo se sastavlja popis ostavine. Popis ostavine isprava je u kojoj je razložen status ostavine umrle osobe. Drugim riječima, u njoj su popisani imovina i obveze umrle osobe. Osobe koje imaju udio u ostavini umrle osobe unose se u popis ostavine, zajedno s imovinom i obvezama nadživjelog bračnog druga te zajedničkom imovinom i obvezama dvaju bračnih drugova. Popis ostavine mora se sastaviti u roku od tri mjeseca od smrti, ali porezna uprava taj rok može produljiti ako za to ima razloga.

Popis ostavine obavezan je izraditi nasljednik koji je preuzeo odgovornost za ostavinu te je odgovoran za upravljanje imovinom iz ostavine, upravitelj ostavine ili izvršitelj oporuke, ako postoji. Ta osoba mora odabrati dva skrbnika koji će sastaviti popis ostavine. Popisu ostavine treba priložiti obiteljsko stablo umrle osobe. U Finskoj matične knjige vode crkva i matični ured, a službeni izvaci iz matičnih knjiga mogu se zatražiti od lokalnog matičnog ureda ili župe u kojoj je upisana umrla osoba. Popis ostavine šalje se finskoj poreznoj upravi (*Verohallinto*) u roku od mjesec dana od sastavljanja.

Kada osoba koja je sastavila oporuku umre, korisnici moraju preko sudskog dostavljača ili na neki drugi način koji se može provjeriti nasljednicima u informativne svrhe dostaviti obavijest o oporuci te presliku oporuke. Ako nasljednik želi osporiti oporuku, mora podnijeti pritužbu u roku od šest mjeseci od primitka obavijesti o oporuci.

Ostavina se može dijeliti tek kada je zaključena. Zaključivanje ostavine uključuje utvrđivanje količine imovine u ostavini, ispunjenje obveza umrle osobe i njezine ostavine u odnosu na dugove i zaštitu prava određenih oporučnih nasljednika. U svrhe zaključivanja ostavine korisnici zajednički upravljaju ostavinom, osim ako su predviđene posebne mjere o upravljanju. Umjesto takvog zajedničkog upravljanja, korisnici mogu od suda zatražiti da imenuje upravitelja ostavine. Kada upravljanje ostavinom preuzme upravitelj, korisnici više nemaju pravo odlučivati o pitanjima koja se odnose na ostavinu. Dužnost je upravitelja ostavine poduzeti sve mjere koje su nužne za zaključenje ostavine. Nakon zaključenja ostavine upravitelj ostavine obavješćuje korisnike i priprema izvješće.

Nakon zaključenja ostavine svaki nasljednik ima pravo zatražiti raspodjelu. Ako je umrla osoba bila u braku ili životnom partnerstvu, imovina se mora podijeliti prije raspodjele nasljednicima. Korisnici se mogu međusobno dogovoriti o raspodjeli ostavine. Mora se sastaviti izvješće o raspodjeli ostavine te ga moraju potpisati korisnici i ovjeriti dva nepristrana svjedoka.

Korisnici mogu od suda zatražiti i da imenuje osobu nadležnu za raspodjelu ostavine. To se obično događa kada korisnici ne mogu postići dogovor o raspodjeli ostavine. Upravitelj ili izvršitelj ostavine preuzima ulogu osobe nadležne za raspodjelu ostavine uz uvjet da nije korisnik te ako korisnici od njega zatraže da raspodijeli ostavinu, a nije imenovana ni jedna druga osoba nadležna za raspodjelu ostavine.

Osoba nadležna za raspodjelu ostavine mora odrediti vrijeme i mjesto za raspodjelu ostavine te mora na način koji se može provjeriti pozvati korisnike da prisustvuju raspodjeli. Osoba nadležna za raspodjelu ostavine mora nastojati osigurati da se korisnici dogovore o raspodjeli. Ako se postigne dogovor, ostavina se mora podijeliti u skladu s njim. Ako nema dogovora, osoba nadležna za raspodjelu ostavine mora podijeliti ostavinu na način da svaki korisnik dobije udio u različitim vrstama imovine koja čini ostavinu. Ako se ostavina ne može podijeliti ni na koji drugi način, sud može na prijedlog osobe nadležne za raspodjelu ostavine naložiti da ta osoba proda određene stavke ostavine ili, ako je potrebno, svu imovinu iz ostavine. Osoba nadležna za raspodjelu ostavine priprema i potpisuje izvješće o raspodjeli ostavine (*perinnönjakokirja*). Svaki korisnik može osporiti raspodjelu ostavine pokretanjem postupka protiv drugih korisnika u roku od šest mjeseci od raspodjele.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

U skladu sa zakonom nasljednik (*perillinen*) je osoba koja je bila u obiteljskom, bračnom ili posvojiteljskom odnosu s umrlom osobom. Oporučni nasljednik (*testamentinsaaja*) može biti fizička ili pravna osoba.

Da bi imala pravo postati nasljednikom ili oporučnim nasljednikom, osoba mora biti živa u trenutku smrti umrle osobe. Tu se ubraja i dijete začeto prije smrti umrle osobe koje je nakon toga rođeno živo.

Nasljednik ili oporučni nasljednik koji želi ostvariti svoja prava trebao bi prihvatiti nasljedstvo ili o svojim potraživanjima obavijestiti osobu ili osobe koje su prihvatile nasljedstvo. Ako ostavina nije raspodijeljena, treba podnijeti zahtjev upravitelju ostavine ili sudu. Smatra se da je nasljednik ili oporučni nasljednik prihvatio nasljedstvo ako je preuzeo odgovornost za ostavinu, samostalno ili s drugom osobom, ako je sudjelovao u izradi popisa ostavine ili u podjeli ostavine ili je poduzeo druge korake u pogledu predmetne imovine.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Korisnik ne odgovara osobno za dugove umrle osobe. Korisnik odgovoran za izradu popisa ostavine osobno odgovara za dugove umrle osobe samo ako ne dostavi popis do propisanog roka.

Dugovi umrle osobe i dugovi iz ostavine umrle osobe pokrivaju se iz imovine ostavine. Međutim, korisnici osobno odgovaraju za iznose za koje su se zadužili u ime ostavine.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Isprave potrebne za upis nepokretne imovine razlikuju se ovisno o tome je li predmetna imovina stečena nasljedstvom ili oporukom. Zahtjevima za upis vlasništva na temelju nasljedstva treba priložiti popis ostavine, izvješće o raspodjeli ostavine, obiteljsko stablo umrle osobe, zapisnike o podjeli ostavine i sve isprave koje se odnose na prijenos naslijeđene imovine. Podnositelj mora isto tako dokazati da je raspodjela ostavine počela proizvoditi pravne učinke prilaganjem zahtjevu isprave o prihvaćanju koju su potpisali svi korisnici ili pravno valjane potvrde koju je izdao sud s nadležnošću u mjestu prebivališta umrle osobe.

Zahtjevima za upis vlasništva na temelju oporuke treba priložiti popis ostavine, obiteljsko stablo umrle osobe, izvornu oporuku, potvrdu o pravnoj valjanosti oporuke i dokaz da su svi nasljednici obaviješteni o oporuci. Ako lokalni matični ured treba potvrditi točnost i ispravnost popisa korisnika, zahtjevu ne treba prilagati obiteljsko stablo.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

Nije obvezno tražiti imenovanje upravitelja ostavine. Ako sud zaprimi zahtjev za imenovanje upravitelja, mora imenovati upravitelja koji će upravljati ostavinom. Zahtjev može podnijeti bilo koji nasljednik ili oporučni nasljednik ili izvršitelj oporuke. Imovina koja čini ostavinu može se prenijeti na upravitelja ostavine na temelju zahtjeva vjerovnika ostavine ili umrle osobe ili na temelju zahtjeva osobe odgovorne za dugove umrle osobe.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Korisnici zajednički upravljaju imovinom iz ostavine, osim ako su predviđene posebne mjere o upravljanju ostavinom. Korisnici se mogu dogovoriti i o zajedničkom upravljanju ostavinom i da će ostavina ostati neraspodijeljena do daljnjega ili do određenog roka.

Ostavina umrle osobe može se prenijeti na upravitelja ostavine odlukom suda. U tom slučaju prestaje zajedničko upravljanje korisnika i oni više nemaju pravo donositi odluke o ostavini, čak i ako su takve odluke jednoglasne.

Umrta osoba može u oporuci imenovati određenu osobu izvršiteljem oporuke. Zadaća je izvršitelja osigurati zaključenje ostavine i izvršiti oporuku. Izvršitelj je zadužen za pitanja koja bi inače bila u nadležnosti korisnika ili upravitelja ostavine. Imenovanjem izvršitelja ne isključuje se imenovanje upravitelja ostavine.

Ako je u oporuci imenovan izvršitelj, njega se imenuje i upraviteljem ostavine, osim ako protiv toga postoji valjan razlog.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Zajedničko upravljanje ostavinom umrle osobe obavlja se jednoglasno, osim u određenim posebnim slučajevima. U slučaju zajedničkog upravljanja ostavinom korisnici predstavljaju ostavinu u odnosima s trećim osobama te u predmetima koji se odnose na ostavinu. Neodgodive mjere moguće je poduzeti čak i ako se ne može pribaviti suglasnost svih korisnika. Korisnici mogu isto tako imenovati upravitelja ostavine.

Kada imenuje upravitelja ostavine, sud mu izdaje ispravu o imenovanju u kojoj se navodi ostavina na koju se imenovanje odnosi. Ovlasti upravitelja ostavine odnose se samo na navedenu ostavinu. Nakon prijena ostavine na upravitelja on predstavlja ostavinu u odnosima s trećim osobama te u predmetima koji

se odnose na ostavinu. Zadaća je upravitelja ostavine poduzeti sve nužne korake za zaključenje ostavine. Upravitelj ostavine mora tražiti mišljenje korisnika u vezi s pitanjima koja su za njih važna. Međutim, čak i u takvim slučajevima upravitelj ostavine može poduzimati korake bez suglasnosti korisnika. Područje primjene ovlasti izvršitelja u postupku zaključenja ovisi o oporuci. Ako u oporuci nije navedeno drugačije, izvršitelj ima iste ovlasti kao i upravitelj ostavine.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Popis ostavine i izvješće o raspodjeli ostavine isprave su koje se izdaju po završetku ostavinskog postupka, a kojima se dokazuju status i prava korisnika. Na popisu ostavine moraju biti navedeni imovina i obveze umrle osobe, korisnici i nadživjeli bračni drug (čak i ako nije korisnik).

Izvješće o raspodjeli ostavine osnova je za raspodjelu ostavine. Međutim, ono nije izvršna isprava u smislu da bi se moglo upotrijebiti kao osnova za pokretanje ovrhe ili kao instrument za prijenos vlasništva nad imovinom. Za ovršne mjere potrebna je posebna pravomoćna sudska odluka.

Pojam službene dokazne snage isprave u Finskoj se ne priznaje.

Posljednji put ažurirano: 02/03/2018

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Opće informacije - Švedska

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s [Vijećem javnih bilježnika Europske unije \(CNUE\)](#).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

Oporuku može sastaviti svaka osoba s navršenih 18 godina. Oporuka nije valjana ako je sastavljena pod utjecajem psihičke bolesti. Da bi bila valjana, oporuka mora biti sastavljena u pisanom obliku i mora ju potpisati oporučitelj. Oporuci moraju istovremeno svjedočiti dva svjedoka i potpisati ju. Svjedoci moraju znati da svjedoče oporuci, ali ne moraju znati njezin sadržaj.

Dva svjedoka moraju biti starija od 15 godina i ne smiju biti bračni drug, nevjenčani supružnik, brat ili sestra ili izravni srodnik oporučitelja te ne smiju biti povezani s njim. Svjedok ne smije biti ni osoba kojoj se, ili čijem se bračnom drugu, nevjenčanom supružniku, bratu ili sestri, izravnom ili tazbinskom srodniku tom oporukom ostavlja nasljedstvo.

Oporučitelj može sastaviti izvanrednu oporuku (*nödtestamente*) ako zbog bolesti ili nekog drugog hitnog slučaja ne može sastaviti oporuku na prethodno opisan način. Oporuka se zatim može sastaviti usmeno pred dvama svjedocima ili ju oporučitelj može vlastoručno napisati i potpisati.

Ako stranka želi poništiti oporuku, mora sudu podnijeti prigovor protiv oporuke. Taj postupak mora pokrenuti u roku od šest mjeseci od primitka oporuke.

Raspolaganje ostavinom valjano je samo u skladu s propisima za oporuke. Ugovori o nasljeđivanju ili drugi ugovori o prijenosu imovine nakon smrti stoga nisu valjani.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

U Švedskoj nema pravila o evidenciji oporuka.

Kako bi oporučitelj osigurao da oporuka postoji i da se može upotrijebiti nakon njegove smrti, trebao bi nekome u koga ima povjerenja reći gdje je ona pohranjena. Oporuke se često pohranjuju u javnobilježničkom uredu ili u banci. Ako nakon smrti oporučitelja nije moguće pronaći oporuku, nasljeđivanje se odvija na temelju zakona. Ako se oporuka kasnije pronađe, ostavinu je moguće ponovno raspodijeliti. Rok zastare je deset godina.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

Da, ako je osoba u braku i/ili ima djece, postoje ograničenja prava na raspolaganje ostavinom.

Ako je oporučitelj bio u braku, nadživjeli bračni drug ima pravo dobiti imovinu koja, zajedno s onime što je nadživjeli bračni drug primio u postupku podjele zajedničke ostavine ili onime što čini zasebnu imovinu bračnog druga, odgovara četirima osnovnim cjenovnim iznosima iz poglavlja 2., odjeljaka 6. i 7.

Zakona o socijalnom osiguranju (2014.: SEK 44 400 x 4 = SEK 177 600) (pravilo osnovnog iznosa). To je pravo valjano ako je ostavina dovoljne vrijednosti. To znači da ako nema imovine te vrijednosti, nadživjeli bračni drug nasljeđuje postojeću imovinu. Oporuke kojima se ograničava to pravo nisu valjane u tom smislu.

Djeca i unuci ostavitelja (nazivaju se *bröstarvingar*, „tjelesnim nasljednicima“) imaju pravo na zakonski nužni dio nasljedstva. Nužni dio (*laglott*) polovina je dijela nasljedstva koji na temelju zakona pripada djeci i unucima ako nema oporuke, a djeca i unuci na njega imaju jednako pravo. Oporuke kojima se ograničava nužni dio u toj mjeri nisu valjane. Da bi dobili svoj nužni dio, dijete ili unuk moraju zatražiti izmjenu oporuke u roku od šest mjeseci od primitka.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Ako nema posebnog raspolaganja ostavinom, nasljedstvo se dijeli u skladu s nasljeđivanjem na temelju zakona. Jedan uvjet za ostvarivanje prava na nasljedstvo jest da osoba mora biti živa u trenutku ostaviteljeve smrti. Na nasljedstvo ima pravo i osoba začeta u trenutku ostaviteljeve smrti i rođena nakon nje.

Zakonom su propisana tri nasljedna reda. Prvi nasljedni red obuhvaća djecu ili unuke ostavitelja. Drugi nasljedni red obuhvaća ostaviteljeve roditelje i braću i sestre, a treći nasljedni red obuhvaća ostaviteljeve djedove i bake i njihovu djecu, odnosno, braću i sestre ostaviteljevih roditelja. Nasljedstvo se raspodjeljuje na jednake dijelove unutar svake grane. Drugi nasljedni red ne nasljeđuje ako je netko iz prvog nasljednog reda živ. Treći nasljedni red nasljeđuje ako nema preživjelih u prvom ili drugom nasljednom redu.

Ako je ostavitelj bio u braku, ostavinu dobiva nadživjeli bračni drug. Nakon smrti nadživjelog bračnog druga zajednički nasljeđuju djeca i unuci, a ako nema djece i unuka, nasljeđuje drugi ili treći nasljedni red. Ti nasljednici stoga imaju pravo na sekundarno nasljedstvo (*efterarv*) nakon smrti nadživjelog bračnog druga.

Ako ostavitelj ima djecu koja nisu djeca nadživjelog bračnog druga, ona imaju pravo dobiti svoj nužni dio nakon ostaviteljeve smrti.

Ako nema nasljednika, ostavinu dobiva Fond za nasljeđivanje (*den allmänna arvsfonden*).

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

Raspodjela ostavine uglavnom se obavlja bez sudjelovanja nadležnih tijela. Ostavinu nakon smrti zajednički dijele stranke koje imaju pravo na nasljedstvo, zajednički vlasnici ostaviteljeve ostavine. Stranke u ostavini uključuju nadživjelog bračnog druga ili nevjenčanog supružnika, nasljednika i univerzalne oporučne nasljednike. Tri mjeseca nakon smrti Poreznoj se upravi (*Skatteverket*) mora dostaviti popis ostavine. Na njemu su navedeni imovina i dugovi iz ostavine ostavitelja. Na popisu ostavine prikazano je koje osobe imaju ovlasti zastupati državu. Porezna uprava tijelo je nadležno i za traženje nasljednika čije je boravište nepoznato objavljivanjem oglasa u službenom listu Švedske (*Post- och Inrikes Tidningar*).

Ako to zatraži jedna od stranaka ostavine, sud može naložiti povjeravanje imovine na upravljanje službenom državnim upravitelju (*boutredningsman*) te imenovati tog upravitelja. Ako se stranke ne mogu dogovoriti o raspodjeli ostavine, bit će imenovan poseban državni službenik za raspodjelu ostavine (*skiftesman*). Ta ih osoba može prisiliti na raspodjelu ostavine. Državnog službenika za raspodjelu ostavine imenuje redovni nadležni sud.

Ostavinske sporove isto tako rješava redovni nadležni sud.

Ako je neka od stranaka ostavine maloljetna ili pravno nesposobna, imenuje se skrbnik. Skrbnika (*god man*) imenuje glavni skrbnik (*överförmyndaren*).

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju nasljedstva?

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju legata?

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju nužnog dijela nasljedstva?

Nasljednik ne mora posebno prihvatiti pravo na nasljedstvo. Međutim, mora se javiti i, ako je stranka ostavine, mora pomoći upravljati ostavinom.

Ako je osoba stekla pravo na nasljedstvo na temelju oporuke i želi to pravo ostvariti, mora o oporuci obavijestiti one koji su nasljednici na temelju zakona. Obavijest o oporuci dostavlja se u obliku ovjerene preslike oporuke čiji primitak nasljednici moraju potvrditi. Nakon primitka obavijesti, nasljednici koji vjeruju da bi oporuku trebalo proglasiti ništavom, nasljednici koji žele da se oporuka izmijeni kako bi primili svoj nužni dio ili nadživjeli bračni drug koji želi primijeniti pravilo o osnovnom iznosu mogu u roku od šest mjeseci sudu podnijeti prigovor.

Dijete ili unuk ostavitelja može se odreći prava na nasljedstvo u korist nadživjelog bračnog druga. To nije odricanje od nasljedstva, već nasljednik odgađa pravo na nasljedstvo. Nasljednik će imati pravo na sekundarno nasljedstvo iz ostavine nadživjelog bračnog druga i kada nadživjeli bračni drug umre, nasljednik će dobiti njegov udio u nasljedstvu. Ako nasljednik nije živ u trenutku smrti nadživjelog bračnog druga, umjesto njega nasljedstvo dobivaju nasljednikovi nasljednici.

Nasljednik ili oporučni nasljednik može se odreći prava na nasljedstvo izravnom obavijesti oporučitelju prije njegove smrti. Takvo se odricanje primjenjuje na nasljednikove nasljednike, ako nije navedeno drugačije. Međutim, dijete ili unuk ili njegovi nasljednici uvijek imaju pravo na svoj nužni dio.

Ako se nasljednik ili oporučni nasljednik povuče ili ne preuzme nasljedstvo, Porezna uprava može mu naložiti da ostvari svoje pravo u roku od šest mjeseci od primitka tog naloga. Ako nasljednik ili oporučni nasljednik ne ostvari svoje pravo, izgubit će pravo na nasljedstvo. Osoba se može odreći prava na nasljedstvo do trenutka raspodjele ostavine.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)*

Nakon smrti ostavitelja imovinom umrle osobe moraju zajednički upravljati stranke ostavine, odnosno nadživjeli bračni drug ili nevjenčani supružnik te nasljednici i univerzalni oporučni nasljednici. Oni su nadležni za sastavljanje popisa ostavine (*bouppteckning*) i njegovo podnošenje Poreznoj upravi. Ako je imovina veća od dugovanja, višak se raspodjeljuje u skladu sa zakonom ili kako je navedeno u oporuci. Ostavina se raspodjeljuje na temelju isprave o raspodjeli ostavine (*arvskifte*), koju sastavljaju nasljednici i univerzalni oporučni nasljednici. Isprava o raspodjeli ostavine mora biti u pisanom obliku i nasljednici ju moraju potpisati. Ako se nasljednici ne mogu složiti oko raspodjele, može se imenovati službenik za raspodjelu ostavine (*skiftesman*) koji će prisilno raspodijeliti ostavinu. Ako je u oporuci imenovan izvršitelj (*testamentsexekutor*), on je odgovoran za raspodjelu.

Ako je ostavitelj bio u braku ili nevjenčanoj zajednici, obično se vrši raspodjela zajedničke imovine para. Raspodjela zajedničke imovine vrši se prije raspodjele ostavine ostavitelja.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

Osoba postaje nasljednikom (*arvinge*) na temelju zakona. Da bi mogla biti nasljednikom, osoba mora biti živa u trenutku ostaviteljeve smrti. U protivnom mora biti začeta prije i rođena nakon ostaviteljeve smrti. Postoje tri različita nasljedna reda za osobe koje imaju pravo na nasljedstvo. Više informacija dostupno je u odgovoru na pitanje br. 4.

Osoba postaje oporučnim nasljednikom (*testamentstagare*) ako joj je ostavljena imovina na temelju valjane oporuke. Ako oporučni nasljednik nije živ u trenutku smrti oporučitelja, njegovo mjesto zauzimaju njegovi srodnici koji imaju pravo na nasljedstvo u skladu s nasljeđivanjem na temelju zakona.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Ne, nasljednici nisu odgovorni za dugove ostavitelja. Kada osoba umre, njezina imovina i dugovi prelaze u ostavinu (*dödsbo*). Ostavina je samostalna pravna osoba te stoga ima svoja prava i obveze. Ako dugovi premašuju imovinu, ostavina ide u stečaj i ne vrši se raspodjela nasljedstva.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Osoba koja je stekla nepokretnu imovinu s vlasničkim pravima obično mora u roku od tri mjeseca podnijeti zahtjev za upis stečene imovine u Nacionalnom zemljišnoknjižnom uredu (☞ <http://www.lantmateriet.se/>). Osoba koja podnese zahtjev za upis vlasništva mora dostaviti ispravu o stjecanju i druge isprave kojima se dokazuje stjecanje. To znači, na primjer, da je u slučaju kupnje potrebno, među ostalim, dostaviti i ispravu o kupnji. Ako je imovina stečena na temelju nasljedstva, u nekim je slučajevima dovoljno (ako postoji samo jedna stranka ostavine) dostaviti registrirani popis ostavine u izvorniku i ovjerenoj preslici. U drugim se slučajevima mora dostaviti isprava o raspodjeli imovine u izvorniku i ovjerenoj preslici. Može biti potrebno dostaviti i druge isprave, na primjer, suglasnost glavnog skrbnika ako je stranka ostavine maloljetna ili pravno nesposobna osoba. U nekim slučajevima osoba može podnijeti zahtjev za upis vlasništva podnošenjem oporuke koja ima pravni učinak, umjesto isprave o raspodjeli ostavine.

Vlasnikom imovine smatra se osoba koja je posljednja podnijela zahtjev za upis vlasništva.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

Obavezno je imenovati službenog državnog upravitelja ako stranka ostavine traži njegovo imenovanje. Oporučni nasljednik, odnosno osoba koja je naslijedila određenu imovinu na temelju oporuke, ima pravo zatražiti službenog upravitelja ostavine. Upravitelja ostavine imenuje nadležni sud. Upravitelj ostavine mora imati nužno znanje za upravljanje ostavinom.

Oporučitelj može u svojoj oporuci predvidjeti da će ostavinom umjesto nasljednika i univerzalnih oporučnih nasljednika upravljati izvršitelj.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Ponajprije su za to ovlaštene stranke ostavine, tj. nadživjeli bračni drug ili nevjenčani supružnik, nasljednici i univerzalni oporučni nasljednici. Osobe koje su stranke ostavine moraju biti navedene na popisu ostavine. Ako je imenovan službeni upravitelj ostavine ili izvršitelj oporuke, oni su ovlašteni zastupati ostavinu umjesto stranaka ostavine.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Zadaća je službenog upravitelja ostavine analizirati imovinu i dugove iz ostavine i upravljati imovinom. Također treba utvrditi koji su nasljednici ili oporučni nasljednici koji će raspodijeliti imovinu u skladu sa zakonom o nasljeđivanju ili oporukom. Upravitelj ostavine stoga je ovlašten potpisivati pravne isprave koje su za to potrebne. Ovlasti upravitelja ostavine podliježu određenim ograničenjima, tj. kada prodaju nepokretnu imovinu, upravitelji ostavine moraju imati pisanu suglasnost svih zajedničkih vlasnika ili, ako takvu suglasnost nije moguće ishoditi, dozvolu nadležnog okružnog suda.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Najčešće su isprave popis ostavine i isprava o raspodjeli ostavine.

Popis ostavine (bouppteckning): Nakon postupka popisivanja ostavine, na koji moraju biti pozvani svi nasljednici i oporučni nasljednici, sastavlja se popis ostavine koji se mora dostaviti Poreznoj upravi. Na popisu su navedeni, među ostalim, nasljednici i oporučni nasljednici te imovina i dugovi iz ostavine. Osoba koja najbolje poznaje ostavinu i koja izrađuje popis ostavine mora službeno potvrditi da su informacije sadržane na popisu ostavine točne. Dvije osobe moraju potvrditi da je na popisu ostavine sve ispravno navedeno. Popisu ostavine moraju se priložiti oporuka i predbračni ugovor. Porezna uprava upisuje popis ostavine. Registrirani popis imovine važan je u građanskom pravu. Tom se ispravom, pojedinačno ili uz isprave o raspodjeli ostavine, stranke ostavine mogu služiti kao ispravom o vlasništvu, na primjer, kada treba povući novac s bankovnog računa ostavitelja i kada treba podnijeti zahtjev za upis vlasništva nad imovinom.

Isprava o raspodjeli ostavine (arvsskifte): Kada se raspodjeljuje ostavina, treba sastaviti ispravu o raspodjeli ostavine. Isprava o raspodjeli ostavine mora biti u pisanom obliku i moraju ju potpisati nasljednici i/ili oporučni nasljednici. Isprava o raspodjeli ostavine isto je tako važna u građanskom pravu i te se stranke ostavine njome mogu služiti kao ispravom o vlasništvu.

U švedskom zakonodavstvu primjenjuje se načelo slobodne ocjene dokaza, što znači da nema posebnih odredaba o dokaznoj vrijednosti određene isprave.

Posljednji put ažurirano: 23/10/2015

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Naši prevoditelji trenutačno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici već su prevedeni.

Opće informacije - Engleska i Wales

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s [Vijećem javnih bilježnika Europske unije \(CNUE\)](#).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

Izjavu o raspolaganju imovinom sastavljaju oporučitelj ili oporučitelji. Nije obvezno tražiti pravni savjet ili uključiti pravnog stručnjaka.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Oporuka se ne mora registrirati.

Oporukom se ovlast za raspolaganje ostavinom umrle osobe daje izvršiteljima oporuke (osobnim zastupnicima) osobe nakon njezine smrti. Njome se ne raspolože imovinom.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

Ne, ali članovi obitelji i osobe koje je imenovala umrla osoba mogu od suda zatražiti dodjelu financijskih sredstava iz ostavine u skladu sa [Zakonom o nasljeđivanju \(Zbrinjavanje obitelji i ovisnih članova\) iz 1975.](#)

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Ako ili u mjeri u kojoj umrla osoba ne ostavi valjanu oporuku, ostavina se dijeli u skladu s pravilima koja se primjenjuju u slučaju da je osoba umrla bez oporuke i koja su navedena u [Zakonu o raspolaganju ostavinom iz 1925.](#) (kako je izmijenjen).

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nasljedstva?

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju legata?

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nužnog dijela nasljedstva?

Za raspolaganje ostavinom umrle osobe ovlašteni su osobni zastupnici umrle osobe. Oni mogu od suda zatražiti ovlaštenje za zastupanje (sudska ovjera oporuke i pismo imenovanja ako nema oporuke). Ovlaštenjem će se potvrditi njihovo pravo upravljanja imovinom u skladu s oporukom ili pravilima koja se primjenjuju ako nema oporuke. Sporovi u vezi s pravom na nasljeđivanje ili ovlaštenjem mogu se uputiti sudu. Sudski postupci vode se u skladu sa [Pravilima za sudsku ovjeru nespornih oporuka](#) ili [Pravilima građanskog postupka](#).

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)

Osobni zastupnici odgovorni su utvrditi i prikupiti imovinu umrle osobe u ostavini, platiti dugovanja umrle osobe (uključujući [porez na nasljedstvo](#)) i raspodijeliti preostalu ostavinu korisnicima u skladu s oporukom ili pravilima koja se primjenjuju u slučaju da nema oporuke.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

Smrću osobe ili, ako je riječ o korisnicima koji su umrli tijekom podjele imovine, smrću osobe koja je prethodno imala nasljedno pravo.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Ne. Odgovara se ostavinom umrle osobe.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Kako je navedeno u odgovoru na pitanje 5., za raspolaganje imovinom umrle osobe ovlašteni su osobni zastupnici umrle osobe. U postupku upravljanja ostavinom osobni zastupnici prenijet će nepokretnu imovinu na korisnika s nasljednim pravom. Korisnik će dostaviti dokaz o ovlaštenju za zastupanje i prijenosu u zemljišne knjige u skladu s primjenjivim pravilima o upisu u zemljišne knjige.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

Vidjeti odgovor na pitanje 9.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Vidjeti odgovor na pitanje 9.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Vidjeti odgovor na pitanje 9.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Osobni zastupnici upravljaču ostavinom i raspodjeljuju neto imovinu. Oblik prijenosa imovine ovisit će o prirodi imovine. Neka se roba može isporučiti posjedovanjem. Novac se može isplatiti čekom. Vidjeti pitanje 9. o zemljištu.

Posljednji put ažurirano: 27/01/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Izvorna jezična inačica ove stranice [en](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutačno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Opće informacije - Sjeverna Irska

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s [Vijećem javnih bilježnika Europske unije \(CNUE\)](#).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

Izjavu o raspolaganju imovinom sastavljaju oporučitelj ili oporučitelji. Nije obvezno tražiti pravni savjet ili uključiti pravnog stručnjaka.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Oporuka se ne mora registrirati.

Oporukom se ovlast za raspolaganje ostavinom umrle osobe daje izvršiteljima oporuke (osobnim zastupnicima) osobe nakon njezine smrti. Njome se ne raspolaže imovinom.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

Udio imovine koji je dio zajedničkog nasljedstva automatski prelazi na nadživjelog zajedničkog nasljednika na temelju pravila o nadživljavanju.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Ako ili u mjeri u kojoj umrla osoba ne ostavi valjanu oporuku, ostavina se dijeli u skladu s pravilima koja se primjenjuju u slučaju kada nema oporuke [Zakonu o raspolaganju ostavinom \(Sjeverna Irska\) iz 1955.](#) (kako je izmijenjen).

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nasljedstva?

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju legata?

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nužnog dijela nasljedstva?

Za raspolaganje imovinom umrle osobe ovlaštene su osobni zastupnici umrle osobe. Oni mogu od suda zatražiti ovlaštenje za zastupanje (sudska ovjera oporuke i pismo imenovanja u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti). Ovlaštenjem će se potvrditi njihovo pravo upravljanja imovinom u skladu s oporukom ili pravilima koja se primjenjuju ako nema oporuke. Sporovi u vezi s pravom na nasljeđivanje ili ovlaštenjem mogu se uputiti sudu. Na sudske postupke primjenjuju se [Pravila o okružnim sudovima \(NI\) iz 1981.](#) i [Pravila o nadležnom sudu \(NI\) iz 1980.](#)

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)*

Osobni zastupnici odgovorni su utvrditi i prikupiti imovinu umrle osobe u ostavini, platiti dugovanja umrle osobe (uključujući [porez na nasljedstvo](#)) i raspodijeliti preostalu ostavinu korisnicima u skladu s oporukom ili pravilima koja se primjenjuju u slučajevima kada nema oporuke.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

Smrću osobe ili, ako je riječ o korisnicima koji su umrli tijekom podjele imovine, smrću osobe koja je prethodno imala nasljedno pravo.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Ne. Odgovara se ostavinom umrle osobe.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

U postupku upravljanja ostavinom osobni zastupnici prenijet će nepokretnu imovinu na korisnika s nasljednim pravom. Korisnik će možda morati dostaviti dokaze o ovlaštenju za zastupanje i prijenosu u zemljišne knjige ili katastar u skladu s [Pravilima o upisu u zemljišne knjige \(Sjeverna Irska\) iz 1994.](#) ili [Propisima o upisu vlasništva \(Sjeverna Irska\) 1997.](#)

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

Vidjeti odgovor na pitanje 9.

9.2 Koje ovlasti ima upravitelj?

Vidjeti odgovor na pitanje 9.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Vidjeti odgovor na pitanje 9.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Osobni zastupnici upravljaju ostavinom i raspodjeljuju neto imovinu. Oblik prijenosa imovine ovisit će o prirodi imovine. Neka se roba može isporučiti posjedovanjem. Novac se može isplatiti čekom. Vidjeti pitanje 9. o zemljištu.

Posljednji put ažurirano: 03/02/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Izvorna jezična inačica ove stranice [en](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutačno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Opće informacije - Škotska

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s [Vijećem javnih bilježnika Europske unije \(CNUE\)](#).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

Osoba može nakon smrti oporukom imovinu ostaviti drugoj osobi. U skladu sa zahtjevima iz [Zakona o pisanim ispravama \(Škotska\) iz 1995.](#), oporuke sastavljene nakon 1. kolovoza 1995. moraju biti u pisanom obliku i moraju nositi potpis oporučitelja.

Osobe mogu također posjedovati pokretnu i nepokretnu imovinu u zajedničkom vlasništvu ili na ime nadživjele osobe (to se obično naziva klauzulom o nadživljavanju).

Osobe mogu također posjedovati pokretnu i nepokretnu imovinu na vlastito ime ili s drugima pri čemu postoji posebna odredba o usmjerenju imovine u skladu s kojom, u slučaju smrti predmetne osobe, tu imovinu ili njezin dio nasljeđuje druga osoba.

Ako nema oporuke, klauzule o nasljeđivanju ili posebne odredbe o usmjerenju imovine, imovina se nasljeđuje u skladu sa [Zakonom o nasljeđivanju \(Škotska\) iz 1964.](#)

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

U Škotskoj nije propisano da se oporuka mora registrirati.

Vlasništvo nad nepokretnom imovinom, uključujući vlasništvo s posebnim odredbama o usmjerenju ili nadživljavanju registrira se u [Registru imovine \(Register of Sasines\)](#) ili u [Škotskim zemljišnim knjigama](#).

U nekim slučajevima, vlasništvo nad pokretnom imovinom, uključujući s posebnim odredbama o usmjerenju ili nadživljavanju, upisuje se u upisnik dioničara trgovačkog društva.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

U skladu sa škotskim zakonodavstvom, moguće je da dijete ili nadživjeli bračni partner/partner u izvanbračnoj zajednici ostvaruju zakonsko pravo na pokretnu ostavinu u slučaju smrti roditelja/bračnog partnera/izvanbračnog partnera čak i ako je umrla osoba ostavila oporuku. Zakonskim pravima osobu se štiti od gubitka nasljedstva. Djeca imaju pravo dijeliti trećinu pokretne ostavine umrle osobe (novac, dionice itd.) ako postoji nadživjeli bračni partner ili izvanbračni partner ili polovinu ako nema nadživjelog bračnog partnera ili izvanbračnog partnera. Nadživjeli bračni partner/izvanbračni partner ima pravo na trećinu pokretne ostavine umrle osobe (imovna, dionice itd.) ako ima djece ili na jednu polovinu ako nema djece.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Imovina se nasljeđuje u skladu sa Zakonom o nasljeđivanju (Škotska) iz 1964. sljedećim redoslijedom:

(a) PRAVA PRVENSTVA

Udovac, udovica ili nadživjeli izvanbračni partner (nadživjela osoba) imaju pravo prvenstva na ostavinu umrlog bračnog partnera ili izvanbračnog partnera.

Ako je osoba koja je umrla bila vlasnik kuće i nadživjela osoba živjela je u toj kući, on ili ona ima pravo na kuću i namještaj u toj kući, podložno određenim ograničenjima. Nadživjela osoba ima pravo na:

kuću, ako je vrijednost kuće manja od 473 000 GBP
namještaj u vrijednosti do 290 000 GBP.

Ako je umrla osoba ostavila djecu ili potomke, nadživjela osoba ima pravo na prvih 50 000 GBP ostavine. Ako umrla osoba nije ostavila djecu ili potomke, nadživjela osoba ima pravo na prvih 89 000 GBP ostavine.

(b) ZAKONSKA PRAVA

Ako nešto ostavine ostane nakon zadovoljavanja prava prvenstva, nadživjeli bračni partner ili izvanbračni partner i djeca imaju određena „zakonska prava” na „pokretnu ostavinu” osobe koja je umrla, kako je navedeno u odgovoru na pitanje 3.

(c) SLOBODNA OSTAVINA

Nakon što su zadovoljena prava prvenstva i zakonska prava, ostatak ostavine „dijeli se” u skladu sa zakonskim pravilima sljedećim redoslijedom:

djeca

ako su nadživjeli roditelji i braća i sestre, roditelji nasljeđuju pola, a braća i sestre nasljeđuju pola

braća i sestre, ako nema nadživjelih roditelja

roditelji, ako nema nadživjelih braće i sestara

nadživjeli bračni partner ili izvanbračni partner

ujak, stric ili tetka (sa strane bilo kojeg roditelja)

djedovi i bake (sa strane bilo kojeg roditelja)

braća i sestre djedova i baka (sa strane bilo kojeg roditelja)

ostali preci – dalji od djedova i baka

kraljevina.

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju nasljedstva?

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju legata?

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju nužnog dijela nasljedstva?

Za većinu ostavina izvršitelj oporuke (koji je naveden u oporuci ili kojeg je odredio sud) mora dobiti „potvrdu” od suda. Potvrdom se izvršitelju daje pravo upravljanja imovinom navedenom u inventaru ostavine koji je priložen zahtjevu za potvrdu – te se izvršitelju daje ovlast za rješavanje svih pitanja povezanih s nasljeđivanjem u vezi s tom ostavinom.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)*

Za većinu ostavine potrebno je imati izvršitelja za raspodjelu ostavine koji je imenovan u oporuci ili izvršitelja kojeg je imenovao sud (sudski imenovani izvršitelj) u slučajevima kada nema valjane oporuke ili ako imenovani izvršitelji ne mogu ili nisu voljni djelovati.

U pogledu većine ostavina izvršitelji moraju zatražiti sudsku potvrdu.

Imenovani izvršitelj u većini će slučajeva morati uplatiti osiguranje od odgovornosti prije nego što počne s raspodjelom imovine.

Zahtjevu za potvrdu mora biti priložen popis svih stavaka ostavine zajedno s oporukom, ako je ima.

Sud izdaje potvrdu za stavke ostavine na popisu i navodi da je izvršitelj nadležan prikupiti te stavke.

Kada prikupi ostavinu, izvršitelj mora platiti sva dugovanja i poreze prije raspodjele ostavine na temelju oporuke ili Zakona o nasljeđivanju (Škotska) iz 1964.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

Ako postoji oporuka, u njoj će biti navedeni korisnici ili razredi korisnika koji bi trebali naslijediti dio ostavine ili cijelu ostavinu u skladu sa zakonskim pravima.

Ako nema oporuke, prava i redoslijed nasljeđivanja ostavine propisani su u Zakonu o nasljeđivanju (Škotska) iz 1964.

Ako nema oporuke, nadživjeli izvanbračni partner može od suda u roku od šest mjeseci od smrti zatražiti dodjelu ostavine u skladu s [Obiteljskim zakonom \(Škotska\) iz 2006.](#)

„Pravo raspolaganja” odnosi se na točku kada korisnik stječe „pravo na imovinu” u odnosu na nasljedstvo. U skladu sa Zakonom o nasljeđivanju (Škotska) iz 1964., ostavinom se izvršitelju daju prava raspolaganja imovinom u svrhe raspodjele imovine. U tom trenutku korisnik stječe osobno pravo da izvršitelj raspodijeli predmet nasljedstva u njegovu korist. Kada se predmet nasljedstva dostavi korisniku, on ili ona stječu „stvarno pravo”.

Trenutak prava raspolaganja ovisi o tome što je predvidjela umrla osoba i to se utvrđuje upućivanjem na oporuku.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Izvršitelj je odgovoran platiti sva dugovanja iz ostavine prije raspodjele ostavine korisnicima. Ostavina se ne bi trebala raspodijeliti prije isteka šest mjeseci od datuma smrti kako bi se vjerovnicima ostavilo vremena da podnesu svoja potraživanja. Ako vjerovnik ne podnese potraživanje u roku od šest mjeseci i izvršitelj raspodijeli imovinu, korisnici teoretski odgovaraju za sva dugovanja razmjerno njihovom nasljedstvu.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Vlasništvo nad nepokretnom imovinom može se prenijeti na korisnika upisom u škotske zemljišne knjige ili prilaganjem potpisanog dokumenta potvrdi (ili uvjerenju o potvrdi).

Ako postoji klauzula o nadživljavanju, vlasništvo nad imovinom automatski prelazi na nadživjelog vlasnika i vlasničkom listu treba priložiti izvadak iz smrtovnice.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

Potvrda suda nije potrebna za sve vrste ostavine – neki će vlasnici fondova isplatiti ostavinu bez potrebe za potvrdom. Ako je potrebna potvrda, treba imenovati izvršitelja koji je naveden u oporuci ili sudu podnijeti zahtjev za imenovanje izvršitelja.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Ostavinu dijeli izvršitelj koji je imenovan u oporuci ili ga je imenovao sud i koji je dobio potvrdu suda. Međutim, u nekim će slučajevima vlasnici fondova prenijeti imovinu umrle osobe bez potrebe za potvrdom.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

prikupiti ostavinu navedenu u popisu u zahtjevu za potvrdu

platiti dugovanja i poreze

raspodijeliti preostalu ostavinu korisnicima u skladu s oporukom ili, ako nema oporuke, u skladu sa Zakonom o nasljeđivanju (Škotska) iz 1964.

naplatiti dugovanja u korist umrle osobe

ako je umrla osoba pretrpjela osobne ozljede prije smrti, izvršitelj te osobe ima pravo na naknadu koja pripada umrloj osobi

izvršitelj ima pravo nastaviti postupak za naknadu štete za ozljedu koji je pokrenula umrla osoba prije smrti i koji nije okončan

ako je umrla osoba pokrenula postupak za naknadu štete zbog klevete i taj postupak nije okončan u trenutku smrti, pravo na naknadu štete može se prenijeti na izvršitelja

ako je umrla osoba imala pravo na naknadu štete zbog povrede ugovora, izvršitelj može pokrenuti ili nastaviti postupak

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika?

Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Nije obvezno izdavanje dokumenata kojima se dokazuje status i prava korisnika. Izvršitelj koji dijeli imovinu prenosi stavke ostavine na korisnika, a u nekim slučajevima to znači formalni prijenos, i ako je potrebno, upis vlasništva. Kako je prethodno navedeno, ako postoji klauzula o nadživljavanju, vlasništvo nad imovinom automatski prelazi na nadživjelog vlasnika i vlasničkom listu treba priložiti izvadak iz smrtovnice. U okviru postupka potvrđivanja u Škotskoj potrebno je podnijeti obrazac poreza na nasljeđivanje čak i ako se taj porez ne plaća.

Posljednji put ažurirano: 24/05/2016

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJNI-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.

Izvorna jezična inačica ove stranice [en](#) nedavno je izmijenjena. Naši

prevoditelji trenutačno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

[Opće informacije - Gibraltar](#)

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s [EUIP](#) Vijećem javnih bilježnika Europske unije (CNUE).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

Izjavu o raspolaganju imovinom sastavljaju oporučitelj ili oporučitelji. Nije obvezno tražiti pravni savjet ili uključiti pravnog stručnjaka.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Oporuka se ne mora registrirati.

Oporukom se ovlast za raspolaganje ostavinom umrle osobe daje izvršiteljima oporuke (osobnim zastupnicima) osobe nakon njezine smrti. Njome se ne raspolaže imovinom.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

Br.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Ako ili u mjeri u kojoj umrla osoba ne ostavi valjanu oporuku, ostavina se dijeli u skladu s pravilima koja se primjenjuju ako nema oporuke [EUIP](#) Zakonu o raspolaganju ostavinom iz 1933. (kako je izmijenjen).

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nasljedstva?

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju legata?

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nužnog dijela nasljedstva?

Za raspolaganje ostavinom umrle osobe ovlašteni su osobni zastupnici umrle osobe. Oni mogu od suda zatražiti ovlaštenje za zastupanje (sudska ovjera oporuke i pismo imenovanja ako nema oporuke). Ovlaštenjem će se potvrditi njihovo pravo upravljanja imovinom u skladu s oporukom ili pravilima koja se primjenjuju ako nema oporuke. Sporovi u vezi s pravom na nasljeđivanje ili ovlaštenjem mogu se uputiti sudu. Sudski postupci vode se u skladu s [EUIP](#)

[Pravilima za sudsku ovjeru nespornih oporuka](#) ili [EUIP](#) [Pravilima građanskog postupka](#).

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)*

Osobni zastupnici odgovorni su utvrditi i prikupiti imovinu umrle osobe u ostavini, platiti dugovanja umrle osobe i raspodijeliti preostalu ostavinu korisnicima u skladu s oporukom ili pravilima za raspolaganje imovinom u slučaju izostanka raspolaganja zbog smrti.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

Smrću osobe ili, ako je riječ o korisnicima koji su umrli tijekom podjele imovine, smrću osobe koja je prethodno imala nasljedno pravo.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Ne. Odgovara se ostavinom umrle osobe.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

U postupku upravljanja ostavinom osobni zastupnici prenijet će nepokretnu imovinu na korisnika s nasljednim pravom. Korisnik će dostaviti dokaz o ovlaštenju za zastupanje i prijenosu u zemljišne knjige u skladu s [gibraltarskim Zakonom o vlasništvu nad zemljištem iz 2011.](#)

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

Vidjeti odgovor na pitanje 9.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Vidjeti odgovor na pitanje 9.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Vidjeti odgovor na pitanje 9.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Osobni zastupnici upravljaju ostavinom i raspodjeljuju neto imovinu. Oblik prijenosa imovine ovisit će o prirodi imovine. Neka se roba može isporučiti posjedovanjem. Novac se može isplatiti čekom. Vidjeti pitanje 9. o zemljištu.

Posljednji put ažurirano: 01/04/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.